

BIBLIOTECA NAZ.

Vittorio Emanuele III

L

C

52

NAPOLI

L
C
52

PALLADII

DIVI EVAGRII

DISCIPVLI LAVSIA-

ca quæ dicitur historia,

ET

THEODORETI EPI-

SCOPI CYRI ΘΕΟΦΙΛΗ'Σ, ID

est religiosa historia. Quorum utrque continet instituta,
res gestas, & miracula piorum viroꝝ sui temporis.

Gentiano Herveto Aurelio interprete.

PARISIIS;

Apud Martinum Iuuenem, sub insigni D. Christophori
è regione gymnasij Cameracensium.

1555.

CVM PRIVILEGIO.

E trentiesme d'Aoust, mil cinq cens cinquante & cinq,
Reuerend pere en Dieu messire Iehan du Tilet Euesque de
sainct Brieu, a permis à Martin le Ieune Libraire & Impri-
meur, suyuant le priuilege du Roy, l'impresion & vente d'un liure in-
titulé, *PALLADII diui Enagrii discipuli Lausiaca quæ dicitur historia,*
& THEODORETI Episcopi Cyri Theophilus, id est religiosa historia.
Quorum vterque continet instituta, res gestas, & miracula piorum virorum
sui temporis. Auec defenſe à tous autres d'y attenter ou cõtreuenir, sur
les peines contenues es lettres patentes dudiãt Seigneur. Données à
Paris le dixneufiesme iour de Ianuier, mil cinq cens cinquãte & deux.
Enterinées en Parlement le trofiesme iour de Mars, audiãt An.

RENALDO POLO

CARDINALI AMPLISSI-

mo, & sanctæ Rom. ecclesiæ in Anglia

Legato, Gentianus Heruetus

S. D. P.

Vm sit omnis historia, plurimis & iustissimis de causis, vitæ humanæ in primis necessaria, Antistes excellentissime, nulla certè Christianis hominibus ea potest esse cōducibilior, quæ illorum qui cū Christo nomen dedissent, integre, innocenter & sanctè vitam egerunt, refert mores & instituta & res præclare gestas. Nam cū Christiani hic vnus debeat esse scopus ad quem omnia sua consilia & actiones dirigat, vt Christum Ducem sequens, vitam æternam possideat: quem quidem nunquā attinget qui non eius præceptis parens, & eius adiutus gratia, difficultates omnes forti animo superauerit: dici nō potest quantum ad eam rem incitamenti & adiumenti afferant bonorum virorū exempla nobis proposita ad imitandum. Quis enim est qui ea legens quæ ab illis admirabiliter gesta sunt, & considerans eos non ex aliis quàm cæteros cōstitisse elementis, nec aliis fretos præsidiiis, quàm quæ nobis, si velimus, minimè sint defutura, illa gessisse: non erubescat, si cū ij tanta fecerint, ipse non præstet saltem mediocria? Atque non defuerunt quidem ex omnibus hominum generibus & ordinibus, qui per Christū, qui

solus est vera via, sibi viam in cœlum munientes, cō
tandem peruenerunt: nulli autem maiori laude &
admiratione digni sunt, iis qui ad perfectionē Euā
gelicā omni animi studio contententes, rebus om
nibus mundanis sua sponte abiectis & repudiatis,
ita in terra vixerūt, vt eorum animus semper in cœ
lis versaretur. Quorum qui pulcherrimā legerit hi
storiam, facilè intelliget etiam in terris aliquid esse
præter naturam: Deūque iis qui ipso per suā gra
tiam digni sunt hominibus ea concedere, quæ ho
mo animalis & qui solius naturæ ductū sequitur,
fieri non posse arbitratur. Neque enim animalis ho
mo percipit ea quæ Dei sunt. Quorum enim Deus
venter est, & qui non possunt insatiabilem explere
ingluuiem, cū veterum monachorum audierint
tantā fuisse abstinentiā, vt alij solū tertio, alij non
nisi sexto quoque die cibum caperent: nec defuisse
aliquos qui totā quadragesimā sine cibo & potu
sæpius transegerint, iis ea res videbitur adeò incre
dibilis vt etiam irrideant. Qui verò sunt adeò mol
les & delicati, vt ne minimam quidē ferre possint
aëris iniuriā, ij vt aliquos sine tecto atque adeò sub
dio plurimos annos perpetuò vitā egisse credant,
quī poterunt in animū inducere? Metiuntur enim
ex sua aliorum tolerantia. Qui autē in libidinibus
totos dies & noctes volutātur, poterūt ne sibi per
suadere fieri posse vt aliquis sibi perpetuam indicat
continentiā? Qui verò accumulandis inhiant pe
cuniis, quorum auaritię ne totus quidem mundus
suffecerit, cū audierint plurimos ex antiquis mo
nachis

nachis , post quã omnes suas facultates pauperibus
distribuissent , manuũ suarum laboribus sibi tenuẽ
victum suppeditasse , & quæ supererãt pauperibus
erogasse , ij aut nullos vnquã tales extitisse , aut stul-
tos fuisse pronunciabũt. Quasi verò propter Chri-
stum esse stultum , vt mundus putat , non sit sum-
ma sapientia. Iam verò qui honores ambiunt eccle-
siasticos , & specie quidem pulchros , sed iis qui illis
malè vtuntur perniciosos , quouis modo cupiunt
habere titulos , cùm audierint hos viros planè diui-
nos , non nisi reluctantes & inuitos , vt sibi manda-
tum Episcopatum susciperent fuisse inductos , ri-
dentes dicent hæc esse vetera & à nostri temporis
moribus aliena . Rursus cùm eosdem legent , post-
quam inuiti creati fuerant Episcopi , sui officij me-
mores , relicta solitudine & quæ eis erat gratissima
contemplatione , ad suum gregem verbo & exem-
plo pascendum totos se contulisse , multi , ni fallor ,
cuiusmodi sunt hæc nostra tempora , non tam sibi
eos proponunt imitandos , quàm eos ducent au-
diendos qui illos à grege pascendo quouis prætex-
tu auocant. Quorum autẽ intelligentia non altius
extollitur , quàm quantum potest sensus apprehen-
dere , cùm ea audierint facta esse miracula , quibus
maiore ne Christus quidem ipse cùm in terris esset
aspectabilis , imo verò quæ ipse Christus per eos fe-
cit , quàm est verisimile eos illis fidem non esse ha-
bituros ? Verum enimverò non est spectandũ quid
natura per se possit , quæ eũ sequi solet cursum quẽ
ei suus Architectus constituit : sed quid in diuinis

hominibus, Dei cui serua paret natura possit virtus efficere. De monachorum autem vita, moribus & institutis cùm multi multa sparsim scripserint, duo celeberrimi & magni nominis authores, Palladius & Theodoretus, ea literarum monumentis mandauerunt, quæ cùm ij de quibus scribunt, vel illorum temporibus, vel paulò ante eorù tempora vixerint, aut à viris fide dignis qui ea viderant accipere, aut ipsi suis oculis præsentibus aspexere. Quorù alter quidẽ, nempe Palladius, antea Latine versus, sub Heraclidis nomine in lucem exiit, sed non integer, cùm in eo plus quàm triginta patrum vita desideretur. Theodoreti autem Θεοφιλῆς, id est religiosa historia, cuius ipse sæpius meminit in historia ecclesiastica, cùm christianæ reip. vtilem censerem me nauare operam si mea opera in lucem prodiret, eam verti Latinè: & cùm, vt dixi, mancus ac mutilus fuisset antea editus Palladius, non satis habui id quod ei deerat supplere, nisi eũ denuo à capite verterem. Quos ambos multa me mouerunt vt sacrosancto tuo nomini dedicatos vellem in lucẽ exire. Primùm quidem, quòd ij qui de monachis scribunt auctores, nescio ad quem mitti debeant conuenientius, quàm ad eum, qui, quod vt difficillimum, ita est in primis admirandum, vel in mediis grauissimarum rerum agendarum occupationibus, anti-quam illam vitam propè agit monasticam. Accedit his, quod cùm multis iam seculis lapsam veterẽ ecclesiasticam disciplinam in integrum restitui cupere, magnopere semper præ te tuleris, & vt fieret, quantum

quantum licuit, pro viribus contenderis, Palladij
& Theodoreti historia non parùm adiumenti ad
id sit allatura, quæ præstantissimorum virorum
pulcherrima quæ sequamur adducit exēpla. Quæ
etsi non dubito tibi satis esse cognita, vt qui ea ex
ipso Græco fonte hauseris, mihi tamen persuadeo
non fore tibi iniucundum si ea Latine quoque ver-
sa relegas, quæ nunc tuis felicibus auspiciis in pu-
blicum prodeunt. Quod quidem vt facerem co-
lubentius sum adductus, quòd Ioannes Mor-
uillierius Aureliæ Episcopus, vir, vt scis, & doctis-
simus & longè humanissimus, & tui obseruantis-
simus qui me iam pridem in suâ asciuit familiam,
tuis potissimum auspiciis hoc opus in lucē emit-
tendum censuerit. Quod vt grata manu sumas, &
meam in te obseruantiam, quam quomodo pos-
sum significo, non auerferis, etiam atque etiam ro-
go. Vale. Lutetiæ Parisiorum Idibus Augusti
1555.

Hanc Theodoretī historiā, quæ Θεοφιλης id est religiosa dicitur, sua auctoritate, cā citādo, cōprobat & cōfirmat synodus septima quæ fuit secunda Nicēna: & Ioannes Damascenus in libro qui inscribitur aduersus vituperatores imaginum.

Hoc autem esse opus Palladij nemo dubitauerit qui vicesimum tertium caput legerit historiæ ecclesiasticæ Socratis scholastici: qui loquens de sanctis de quibus paulò antè scripserat, hæc dicit.

„ Si quis autem velit scire ea quæ ipsi egerint & fecerint, & quæ ad eorum qui audierūt locuti sint utilitatem, & quemadmodum eis obedirent bestiæ, à Palladio Monacho scriptus est liber vnus, qui Euagrii quidem erat discipulus, de iis autem omnia accuratè pertractauit. In quo etiam meminit mulierum quæ par vitæ institutum cum viris prius dictis susceperunt. Quòd autem hic liber scriptus sit ad Lausum, probatur testimonio Ioannis Damasceni in libro qui inscribitur, De iis qui in fide dormierunt. Quòd si quis dixerit id quod Macario ab eo ascribitur, non inueniri in hoc nostro opere, duorum alterū necesse est, vel id fuisse in hoc opere tēpore Damasceni, & fuisse postea ab Hæretico aliquo malitiōse sublatum, vel eum librum qui inscribitur, De doctrina patrum, fuisse etiam à Palladio conscriptum, quem constat fuisse è Græco conuersum: cū de capite mortui miraculum quod Macario

cario ascribit Damascenus, iisdem verbis in eo opere referatur, libro quarto, capite de exemplis & doctrinis vitæ spiritualis.

Non est autem quòd à Palladio nostro Cicero-
niana expectetur eloquentia. Nam cùm ipse nullo
adhibito orationis ornamento, humilique ac pla-
nè plebeio stilo scripserit, visus sum mihi fidelis
interpretis non functurus officio, si aliter vertissem
quàm scripsisset. Leges ergo non vt ex eius lectione
sit eloquētiōr, sed vt melior, & in iis quæ ad piete-
tem & pulcherrimæ historiæ cognitionem perti-
nent, eruditior. Theodoretus autem est huiusmo-
di, vt præter res præclaras & admirabiles quas nar-
rat, stilus ipse faciliè arguat eloquentissimi magi-
stri, Ioannis, inquam, Chrysostomi, egregium fuisse
discipulū. Vixit autē Palladius imperante Theo-
dosio maiore, quo tempore vixit etiam Diuus Hieronymus.
Theodoretus verò imperante Martiano,
quo tempore Romæ pontificatum gerebat Leo pri-
mus, ad quem etiam elegantissimam epistolam
scripsit idem Theodoretus, quā Romæ vertimus,
& eiusdem in epistolas Pauli commētario à nobis
verso & in lucem edito adiunximus. Vale.

CATALOGVS TAM VI-
rorum, quàm mulierum quorum
vita narratur in hoc opere.

A

Bramius.	107
Abraames.	180
Acepsemas.	171
Adolus abbas.	106
Adolia.	118
Aeneſius abbas.	109
Alexandra.	20
Albina.	116
Amon & eius coniux.	17
Ammona abbas.	133
Ammonius & fratres ſimul cum	
foronibus.	17
Ammonius abbas.	171
Ammona abbas preſbyter.	177
Amun abbas.	53
Anuph abbas.	158
Anachoreta qui illud debatur.	103
Apelles abbas.	162
Aphrates.	130
Apollo abbas.	136
Apollonius ἀπὸ περὶ μαθητῶν.	
40	
Apollonius abbas.	170
Aphthonius abbas.	104
Arsacius abbas.	15
Aſclepius.	111
Aſella.	118
Auita.	ibidem

B

B Aradatus.	443
Baſauiſſa.	118
Be abbas.	133
Beniamin abbas.	18
Bitarion abbas.	117

C

C Andida.	143
Cheremon.	196
Chronius abbas.	125
Copre abbas preſbyter.	114
Constantius.	127
Chronius preſbyter.	73

D

D Idymus orbus.	12
Diocles abbas.	103
Dioſcurus abbas preſbyter.	173
Domnion abbas.	185
Domnina.	111
Dorotheus.	16
Dorotheus abbas.	101
Dorotheus abbas.	100

E

E Lias abbas.	111
Elia Abbas.	135
Eleemon monachus.	116
Elpidius abbas.	108
Ero.	94
Eſaia abbas.	117
Euagrius diaconus.	187
Eulogius Alexandrinus.	74
Eulogius preſbyter.	179
Eusebius.	186
Eusebius.	303
Eustathius abbas.	109
Eustochium.	118

F

F Ilia preſbyteri & Eustathius	
diaconus.	134
Fœmina nobiliſſima quæ fuit ſem	
per virgo.	145

Fratr

INDEX.

Frater qui cum P ^{ro} lio versaba-	Moses abbas.	67
tur.	N	
G	N Achanael abbas.	44
Addana abbas.	O	
Gelasia.	OR abbas.	31
H	Opiacus.	227
Ellen abbas.	Olympia.	240
Hieronymus.	P	
I	P Achomius abbas.	101
Iacobus Nisibita.	Pachon abbas.	87
Iacobus.	Pæsius & Esaias.	40
Innocentius abbas.	Palladius.	327
Ioannes abbas.	Pambo abbas.	34
Ioannes abbas vrbis Lyco.	Pammachius.	227
Ioannes monachus.	Paphnutius Cephal.	195
Ioannes.	Paphnutius abbas.	165
Isidorus presbyter & Xenodo-	Paulus simplex.	81
ehus.	Paulus abbas.	157
Isidorus abbas.	Paulus abbas.	72
Iubinus.	Paula Romana.	227
Iuliana.	Petrus Galata.	340
Iulianus Saba.	Philemon martyr.	171
Iulianus abbas.	Philoromus presbyter.	212
M	Photina.	228
Macarius iunior.	Piamun Amma.	100
Macarius Aegyptius & Ma	Pior abbas.	193
carius Alexandrinus.	Pityrion abbas.	177
Macarius ex vicaria.	Pityrum anachoreta.	107
Macedonius.	Poëmanie.	152
Mælymas.	Posidonius abbas.	181
Magna.	Potamizna.	18
Marcus abbas.	Protocomes.	167
Maro.	Ptolemæus qui excidit.	95
Marana & Cyra.	Publius.	314
Marcianus.	R	
Maris.	ROmanus.	355
Melania Romana.	Rufinus presbyter.	221
Melania parua.	S	
Mercator.	S Abbatus.	212
Moses abbas Libycus.	Salamanus.	388
	b ij	Serapion

Serapion sindonites.
 Seuerianus & eius vxor.
 Siluania.
 Sifinus abbas.
 Solomon abbas.
 Stephanus abbas.
 Stephanus lapsus.
 Symeones priscus.
 Symeones stelites.
 Sur abbas.

T

T Alida.
 Taor Amma.
 Thalassius aut Limneus.
 Thalelxus.
 Theona abbas.
 Theodosius.
 Theodora.
 Tibicen.

182

214

239

210

201

90

196

320

424

157

231

232

412

446

134

350

228

165

V

Valens qui excidit. 92
 Venerea. 228
 Virgo quædam quæ laborabat a.
 more diuitiarum. 22
 Virgo de qua fuerat dictū falsum
 testimonium. 106
 Virgo quæ renunciauerat. 232
 Virgo quæ excepit Athanasium epi-
 scopum. 231
 Virgo lapsa quæ egit poenitentiam. 233
 Virgo quæ faciebat septingentas
 orationes. 73
 Virgo lapsa. 97
 Vlia. 228
 Vxor viri Senatorij. 247
 Z
 Z Ebinas & Polychronius. 417
 Zeno. 357

FINIS.

INDEX EORVM QVAE IN HOC LIBRO VIDENTVR NO-

tatu digna, & quæ vel ad mores
pertinent, vel ad dogma-
ta ecclesiastica.

A

- Bstinentia à carne & vi-
no quomodo vten-
dum. pag. 10
Adorare oportet fratres. 149
Aegyptij cur animalia aliūmq̃
& cepe adorabant. 141
Angelorum ordines à quibus di-
scant. 4
Animam in vano accipit qui eam
putat dissolui cum corpore. 23
Anima eius qui rectè in virtute
exercetur, vel discit, vel docet. 5
Aqua benedicta capiti infusa mu-
lierem curauit Macarius. 51
Aqua benedicta expelluntur lo-
custæ. 339
Aqua benedicta. 366. 369. 400
Ab aqua omnino abstinuit Abra-
ames. 383
Aquã bibebant Pythagoras, Dio-
genes, Plato, & Manichæi. 10
Arrogantiæ mater est ignorãtia. 5
Aures sunt minus fideles oculis.
120. 253

B

- Balsamum quomodo plätetur
& colatur. 28
Basilius episcopus Cæsariënsis pro-
mouit in lectorẽ Euagrium dia-
conum. 188
Bellum aduersus dæmones. 256

C

- C Aput serpentis contere, si-
gnificat malas cogitationes
ab initio vincere. 139
Carnis esus & vini potus quouis
foco melius corpus calefaciunt.
457
Casu omnia fieri sentire oritur à
vana gloria. 96
Calumnia cauenda & patienter
ferenda. 238. & 239
Charitas est ieiunio præstantior.
298.
Charitas in Deum in quo maxi-
mè consistat. 305
Charitas in Deum quanta effi-
ciat. 459
Charitatis in Deum euidens si-
gnum est eius mandatorum ob-
seruatio. 477
Cibi aut potus materia nõ est vi-
tuperanda vel laudãda, sed mens-
eorum qui rectè vel malè vtun-
tur. 10
Cogitationibus est in principio
repugnandum. 139
Cogitationibus quomodo resi-
stendum. 66
Communicare bona an iis renun-
ciare vtrum melius. 41
Cognatorum amoris pretextus ef-
ficat vt nascatur auaritia. 22
b iij Contem-

Contéplatiua vita est melior	299	Dæmonum multitudo per totum orbem dispersa.	408
ua.	130	Dæmones expelluntur vincendo animi affectiones.	178
Corpus affligendum quod nos affligit.	64	Dei placito vel Dei permissione fiunt quæcunque fiunt.	197
Crucis signo munita virgo quædam euasit incorrupta.	247	Deo sunt adscribenda omnia nostra bona opera.	198
Crucis trophæum digito ostendere.	277	Deus cur sanctos quandôque derelinquit.	200
Crucis figura digito expressa quid fecerit.	292	Desertum plures habebat qui seruabantur quâ terra habitata.	141
Crucis signum aquæ impositum qua curatus fuit equus.	338	Deus solus non potest doceri.	4
Crucis signo curata mater Theodoretæ, quæ laborabat dolore oculorum.	343-345	Diaboli fraude prætexitur cognatorum amor ad inducendâ auaritiâ.	22
Crucis signo facto curatur morbus ingluuici.	366	Diaboli tela sunt membra nostra.	257
Crucis signo curatur dæmoniaca.	369	Doctrina non consistit in syllabis aut verbis, sed in moribus.	5
Crucis signo curatus morbus cholicus.	414	Doctrinæ diuinæ non est ornata uti oratione, sed verbis persuadere veritatis.	8
Crucis signo curatus morsus viperæ.	ibidem	Dona spiritus sancti sunt varia, & Deus maiora largitur perfectioribus.	260
Crucis signaculo se munit Dorotheus aquam bibiturus in qua fuerat Aspis.	17	E	
Crucis figura imponebatur cucullis monachorum Tabennesiotarum.	102	Ecclesia ædificata in illa petra sub qua Moses Deû vidit.	281
Crucis signo signatus Copres, flammam ingressus abiit illæsus.	156	Elatione animi tanquam cane & accipitrẽ tendũ in stolidos.	221
D		Eleemosynæ admirabiles.	216.
Dæmonum differentia.	52	217. 220. 222. 226. 229. 241.	415
Dæmon principalis.	85	Episcopus eligi potest etiam qui est truncatus naribus, si modo sit præditus bonis moribus.	37
& 86.		Episcopi quales esse debeant solitudines.	266
Dæmon superbix.	117	Episcopatus repudiatur ab abbate Ammonio.	37
Dæmon fornicationis.	121	Eucharistia	
Dæmon blasphemix.	ibidem		
Dæmones ignorantes ut qui auferunt à magistris.	1		

INDEX.

Eucharistia à viris spiritualibus olim sumebatur priusquā aliquod aliud alimentum acciperent. **33** ab Eucharistiae participatione diu cessare est periculosum. **31.177**
Eucharistia ex altari Marco data ab angelo, quæ etiā ibidem vocatur oblatio. **68**

ab Eucharistia abstinerebatur pro-
pter turpia somnia. 71

Eucharistiæ communicabāt prius
quā aliud alimentūsumerēt. 148

Eucharistiæ sacramento cōsequi-
mur remissionem peccatorū. 150

Eucharistix ne communicet monachus qui phantasiā habuit mulieris. 173

ad Eucharistiae sacramentum non
accedendum ei qui malas habuit
cogitationes nocte praecedente.

F

Fides consecuta actionem, facit
vt non condemnatur qui co-

medit & bibit,propter fidem.12
Fiduciam in se & operibus suis
habere non oportet. 121.198

Fornicatus presbyter iubetur esse
laicus à Macario. 62

Fornicationi solitæ quàm sit difficile resistere. 69

ad Fornicationem tripliciter im-
pellimur. 88

Fornicationi difficile resistere. [82](#)

Fumo oculos præstringere. 221
Fucari cur non debeant mulie-
res. 344

Н

HErnipolim ingresso Serua-
tore cum Maria corruerunt

omnia idola. 136
homicidiū est aliquando virtutis
ocasio. 43

hospites quomodo exciperentur
in monasteriis Netrix. 26

humilitas quantopere sit ample-
xenda. 121.198

1

Anne & Mambre sepulchrum
adiit Macarius. 56

Idola ceciderunt in Aegypto Her
mipolim ingresso Seruatore. 136

ignorantia est mater arrogantiæ. &
ieiunium & abstinentia à cibis ad-
mirabilis. 16.55.60.69.82.83.84

unio & abſtinentia à cibis do-
matur libido. 69

ium admirabile. 94.136.138.
159.181.184.192.207.208.272.
290.297.302.307.342.360.362.
388.427.

ium est postponendum cha-
ritati. 258

uniū quartæ & sextæ feriæ non
esse soluendum. 150

imagines Symeonis Romæ erant
positæ ante fores cuiuslibet. 432

intercedunt sancti pro nobis. 403
a nunquam motus Dauides spa-

trio quādraginta quinque anno-
rum. 310

est motus naturæ non nostri
arbitrij. 312

istorum & peccatorii locus re-
velatus Antonio. 80

L

Etus Domnionis curavit a-
gros post mortem. 186

cas & Marcus qui audierunt,
de digni sicut Matthæus & Ioā-
b iiij nes

nes qui viderunt.	261	cōseruandam virginitatem.	248
M		Mortis perpetua meditatio efficit	
M aledictio sanctorum virorū		vt in magnis non peccemus.	7
tam in res inanimatas quā		Mortuum esse mundo, significat	
animatas quantam vim habeat.		impatibilitatem.	186
264.265.377		Moses splendore gratiæ accepto	
Marcus & Lucas qui audierunt,		scripsit res gestas sanctorum.	162
sunt fide digni, sicut Matthæus &		N	
Ioannes qui viderunt.	261	N egotij gerendi cupiditatem	
Manfuetudo quid efficiat.	356	quæ mala consequantur.	9
Matutinorum & vespertinorum		Netriæ montis monasteria cuius-	
hymnorum cantatio.	317	modi.	25
Membra nostra sunt tela diaboli		Nona hora canebantur psalmi &	
257		hymni.	27
Membrū quodlibet docebat vir-		Nonæ peragere officium.	297
tute in Ammianus.	309	O	
Mens non natura consequitur vi-		O blatio dicitur fieri à presby-	
toriam aduersus dæmones.	256	tero.	27
Mens quæ recedit à Dei contem-		Oblatio non fit pro eo qui sibi	
platione, fit vel dæmon vel be-		mortem consciuit.	106
stia.	202	Obluionis remedium sunt scri-	
Monachi in monte Netriæ victum		pta.	254
sibi parabant faciendo vestem		Oleo benedicto morbi curantur	
lineam.	26	ab abbate Benjamin.	39
Monachi operabantur suis mani-		Oleo sancto à Macario curata pa-	
bus. 82.91.102.105.195.214.351.		ralytica.	63
454		& Oleo sancto vngitur ab eo cu-	
Monachorum Tabennesiotarum		ratus dæmoniacus.	64
quale fuerit institutum.	38	Oleo benedicto vngens multos	
Monachi memoriter sciebant scri-		curauit Ioannes.	117
pturas.	105	Oleum benedictum.	338
Monachi quomodo procedebant		Oleum sanctificatum.	339
obuiam venientibus.	148	Olei martyrum lecythus.	403
ad Monasterium scæminarū nul-		Oleū benedictū à Symeone.	439
lus transibat præter presbyterū		per Opera bona omnes qui Chri-	
& diaconum, idque die domi-		stum diligunt, Deo vniui prope-	
nico.	105	rant.	7
Monachæ erant tonsæ & cucullis		Oratio incantationis abolet ope-	
indutæ.	107	rationem.	339
Mortem virgo sibi consciscit ad		Oratio sanctorum est commune	
		omnium	

INDEX.

omnium morborum remediū.		379	seſſus curatur à Macario , ſed	
Oratio non debet interrumpi, ſed		411	prohibitus ne ſacrum amplius	62
eſſe perpetua		73	celebraret.	
Orationes numeratę calculis.		26	Presbyter dicitur offerre oblatio-	27
Orationes fiebat in ingreſſu cellę		155	nem.	
eremitarum.		199	Presbyteri oſto erant in eccleſia	
Oratio pro meſſe.			monaſterij montis Netrię , ſed	
Orationes abſque vita honeſta,			vnus ſolus offerre bat.	26
ſunt ſpicę quę à vento inter-			Profeſſus virtutum quodnam ſit	
eunt.			argumentum.	140
Oratoria zdificata vt in ea ſan-			Propoſito bono agēs non incidit	
ctorum transferrentur reliquię.			in impoſturam dęmonum, con-	
			trā qui malo agit.	197

Q

Ordo presbyteri impositione ma-
num conferebatur ab episco-
po. 377
Ordo sacerdotalis conferebatur
ab episcopis impositione ma-
num. 296.364

Quadragesima variè ieiunaba-
tur à Tabennesiis, &
quomodo eam ieiunauit Maca-
rius 60
Quadragesima totos dies ieiunus
permanebat Symeones. 429.430

P

P atrum vitæ cur narrentur. 9	R eliquiæ Abramis. 385
Peregrinatio ex voto Romam	Reliquiæ Ioannis Baptistæ.
& Alexandriam & Hierosoly-	403
ma. 214	Reliquiæ Symeonis 443
Peregrinationis Hierosolymitanæ	Reliquiæ Iohannis Baptistæ in quo-
quænam sit causa. 324-341	dam martyrio. 206
Petrus rogauit carnifices ne cru-	Reliquiarum sanctorum causa ex-
cifigeretur eo modo quo domi-	structa oratoria. 300-351
nus. 469	Reliquiæ Theodosij. 354
Philosophus quisnam verè sit. 470	Renunciare mundo quid sit. 315
Piorum hominum varia sunt vitæ	Renunciare bonis an ea comuni-
instituta. 441	care, vtrum melius. 41

S

Sabbato & die dominico conueniebant monachi in ecclesiam. 27.177
Sabbato & dominica accedebāt monachi ad communionē. 103
Sanctorū preces inuocandē. 262
Sanctorum

Sāctorum benedictionē & intercessionem implorat Theodoretus in fine vniuscuiusque vitæ.	64	rius.	64
Sācti pro nobis intercedūt.	403	Vana gloria quāte impietatis causa fuerit Valenti.	92
Sacrificare dicitur presbyter.	62	Vana gloria Eronis qui nullum alium attendi volebat magistrū prāter Christum.	94
Sacrificium diuinum & mysticū offertur à Theodoreto.	391	Vana gloria in quantum errorem impulerit Ptolemē.	95. & 96
Sepeliendi monachas ritus.	105	vanæ gloriæ seruienti in peccata graui facile prolabitur.	97
Sciētia absque bonitate est inutilis.	199	Vespertinorum hymnorum cantatio.	275. 317
Serpētis caput conterere quid significet.	139	Virginitatis honor.	453
Scripta sunt medicamenta aduersus obliuionem.	254	Virtus quādoque fit occasio pro lāpſionis.	93
Spiritus sancti dona varia.	260	Virtutum profectus quodnam sit argumētum.	140
Spiritus sanctus maiora dona largitur perfectioribus.	ibid.	Virtutes, aliæ ex instituto, aliæ ex casu nascuntur.	44
Superbia sanctis viris est valde cauenda.	140	Virtus est bonum constans & stabile.	470
T		Vita verborū veritati non respondens, est panis sine sale.	199
Theodoretus cur sic appellatus.	370	Voti causa veniebat Romam, Alexandriā, Hierosolyma.	214.
Theodoretus quantum laborauit aduersus Marcionistas.	401. 403	221	
Theologia consequitur naturalē cognitionem, theologiā autem beatitudo.	203	Votū ab Ismaēlita factum quod nihil animatum comederet, violatum, & à Deo punitum.	437
Tricēsimus dies obitus Palladij tempore celebrabatur.	79		
V			

Vanæ gloriæ tētationi quā foriter resisterit Maca-

F I N I S:

Errata inter relegendum animaduersa.

Pag.33.lin.25. Melaniun leg. Melanium. pag.34.lin.10. Melanian leg. Melanium pag.64.lin.10. In cum leg.in eo.pag.84.lin.16.nachus. & mihi sufficit leg.nachus. Deinde dicit Paulus. Et mihi sufficit pag.133.lin.8.inclinantes leg inclinarent.pag.153.lin.25.dedcunt leg.deducunt.pag.104.lin.16. In fixis leg infixis. pag.220.lin.4.vxor cuiusdam leg.vxor verò cuiusdam.pag.242.lin.18.ratione leg.ratio ne pag.283.lin.25. Acacio leg. Asterio. pag.308.lin.18. eam leg. meam. pag.309.lin.8.perfecti leg. præfecti. pag.322.lin.1. annueus leg. annuens. lin.2. ab er leg.aber.lin.20. idque quod olim erat refertum leg.eúmque qui olim erat refertus. pag.331.lin.5.in erudita leg.inerudita pag.335.lin.9. profiluit leg.profiluit pag.337.lin.1.infiluit leg.infiluit. pag.414.lin.10. tant,ur leg.tantur, pag.447.lin.26. Celix leg.Cilix. pag.452.lin.27.ad ipsum leg.ad ipsam.pag.456.lin.30.& domos leg.& in domos.

Handwritten text, likely a letter or document, written in a cursive script. The text is arranged in several lines, though the handwriting is very faded and difficult to decipher. It appears to be a formal or semi-formal communication, possibly a letter of introduction or a business document. The ink is light and the paper shows signs of age and wear.

PROOEMIUM HI- STORIAE SANCTORVM

Patrum, quæ dicitur Lauſiaca.

N hoc libro ſcri-
pta eſt qua in vir-
tute vtebatur exer-
citatio, & admira-
bilis vitę agēde ra-
tio, beatorum &
ſanctorum patrū,
qui debebant in ſo-
litudine. vt eos æ-
mulentur ac imi-
tentur, qui cœleſtē

volunt vitam agere, & quæ ad regnum cœlorum
deducit, vitam ingredi. anuūmque mulierum me-
moriam, & inclitarum matrum à Deo inspiratarū,
quæ magno & forti animo virtutis exercitationis
peregere certamina. vt exemplar proponatur, & a-
mor excitetur iis quæ continentię ac caſtita-
tis vo-
lunt coronam redimire. ex ſententia & voluntate
viri qui eſt varia ac multiplici doctrina præditus,
moribus pacificus, & corde pius, mentēque reli-
gioſus, & in iis quæ ſunt opus egentibus cōmuni-

A candis

candis liberalis, & propter morum bonitatē multis viris eximiis est in summis honoribus præpositus, & omnino custoditur virtute diuini spiritus. Qui quidem nobis iussit, vel si verum potius dicere oporteat, ad eorum quæ sunt meliora contemplationem, hebes nostrum & obtusum excitauit ingenium, vt ad proponendam ad imitandum virtutum exercitationis decertationē sanctorum & immortalium & spiritalium patrum nostrorum, qui vt Deo placerent, in dura & aspera tractatione corporis vitam egerunt, præclarorum athletarum vitam à nobis descriptam ad eum mitteremus, vniuscuiusque ex magnis euidentes prædicādo virtutes. Diuini autem huius & spiritalis desiderij amator est Lausus, cui post diuinū auxilium, mandata est custodia diuinitus afflati & religiosi imperij. Ego igitur qui & lingua sum ineruditus, & spiritalem cognitionem summis quodam modo labris attigi, & indignus sum qui recenscam spiritalem vitam sanctorum patrum, etsi reformidem præcepti magnitudinem quod meas vires superat, & iussum ægrè feram, qui & magnam externam sapientiam, & spiritalem requirit intelligentiam, reueritus tamen primum, & eius qui ad hoc exequendum nos excitauit, virtutem, & reputans eorum qui hæc legent vtilitatem, & extimescens periculum quod essem aditurus etsi iure parere recusarem, cum egregium primum iussum diuinæ adscripsissem prouidentiae, magnæque vsus essem diligētia, sanctorum patrū intercessione erectus, ad
ca:

ea sum aggressus, veluti quodā compēdio praeclarorum athletarū & magnorum virorū summa solum certamina & signa describēs. Nec solummodo clarorum virorum, qui optimam ac praestantissimam ex virtute vitam egere: sed etiam beatarum mulierum quæ in excellentissimæ vitæ genere se honestè exercuere. Et aliquorum quidem ex iis sacros vultus ut ipse coram viderē sum dignatus, qui iam antè sunt consummati in certamine pietatis. aliquorum autem cœlestem vitæ institutionem didici à diuinis athletis. Multas autem vrbes & multos vicos, & omnem speluncam, & omnia tabernacula deserti monachorum pedestri itinere obiens, diligentissimè consideraui eorum pietatem ac religionem. Atque cū quæ partim quidem ipse vidi scripsissem, partim autem quæ à sanctis Patribus audiui, magnorum virorum certamina, & mulierum, quæ propter spem in Christum erant fortiores quàm earum ferebat natura, huius libri scriptis mandassem, misi ad tuas aures amicas diuinorum eloquiorum, optimorum virorum & religiosorum decus, fidelissimique & religiosi imperij splendor, germane & Christi amice serue Dei Lause, pro ea quæ mihi inest exiguitate, vniuscuiusque ex Christi athletis tam masculis quam foeminis insigne nomen exprimens, & ex multis & magnis vniuscuiusque certaminibus pauca breuiter exponens. Plurimorum quoque genus etiam adiiciens, & urbem, & locum mansionis. Meminimus autem virorum & mulierum, qui ex

A ij virtute

virtute quidem vitam perfectè instituerunt, propter arrogantiae autem matrem inanem quæ vocatur gloriam, in infimum inferorum barathrum & fundum præcipitati fuerant, & quæ longo tempore & plurimo labore sibi pepererāt, amplectenda, & acerrimo studio comparanda exercitationis benefacta, vno temporis momento arrogantia & vana de se persuasione amiserant. gratia autem nostri Seruatoris, & sanctorum patrum prouidentia, & viscerum miseratione, erepti sunt à spiritualibus diaboli laqueis, & sanctorum precibus recuperauerunt priorem vitam quam agebant ex virtute.

EXEMPLAR EPISTOLAE

scriptæ ad Lausum præpositum, ab Heraclide Episcopo Cappadociæ.

Beatum censeo tuum esse institutum. Par est enim vt incipiat epistola à beatitudine, quòd cū omnes vanis rebus inhient, & lapides ædificent, ex quibus nullam capient vtilitatem, ipse velis doceri rationes ædificij. Solus enim est vniuersorum Deus qui nequit doceri. quandoquidem & ipse per se est, & ante se non habet alium. Alia autē omnia doceri possunt, quoniam sunt & facta & creata. Atque primi quidem ordines magistratam habent summam trinitatem. Secundi autem discunt à primis. Tertij autem à secundis. Et sic deinceps, & per ordinem, vsque ad extremos. Qui enim sunt præstantiores honore &

*Fortè dicendū,
verbi ædificiū.
vt sit Græce
λόγος οἰκο-
δομικός.*

re & virtute, docent eos qui sunt inferiores cognitione. Qui ergo existimant se non egere magistris, aut non parent iis qui docent in charitate, laborant morbo ignorationis, quæ est mater arrogantia. Inter quos primas partes tenent ad interitum, qui eodem vitio exciderunt à cœlesti habitatione in aëre volantes dæmones, vt qui aufugerint ab iis qui erant in cœlo magistris. Non enim dictiones aut syllabæ sunt doctrinæ, quas nonnunquam habent etiam qui sunt pessimi: sed mores rectè compositi, & molestia, & terroris, metus, & iræ vacuitas, & in rebus omnibus fiducia ac dicendi libertas, & quæ rationes non secus gignit quàm ignis flammam, mansuetudo. Nam si ita non esset, non diceret magnus magister suis discipulis. Discite à me, quoniam mitis sum & humilis corde, non verborum ornatu instituens & dirigens apostolos, sed morum bonitate neminem molestia afficiens, præter eos qui verbum habent odio, & oderunt magistros. Oportet enim animam quæ Deo conuenienter exercetur, vel fideliter discere ea quæ non nouit, vel apertè docere ea quæ scit. Si enim alterutrum horum nolit, laborat insania. Defectionis enim principium est doctrinæ satietas, & verbi fastidium, quod semper esurit anima eius qui Deum diligit. Vale ergo, & sis sanus, & fortis. & tibi Deus concedet vt persequaris Christi cognitionem.

Matth. xi.

A. iij

EXEM-

EXEMPLAR EPISTOLAE

scriptæ ad Lausum Præpositum, à Pal-
ladio Episcopo Cappadociæ.

Vm multi multa & varia diuersis tempori-
bus scripta vitæ reliquerint, quorum alia
quidem, ex Dei supernæ gratiæ inspiratio-
ne, sunt ad ædificationem & securitatem eorum
qui fideli proposito sequuntur dogmata seruato-
ris: alia autem, ex corrupto & quod hominibus
placere cupit proposito, luxuriant ad eorum con-
solationem qui inanis gloriæ morbo laborant: alia
autem ex importuna quadam insania, & dæmo-
nis, qui quæ sunt honesta habet odio, impulsione,
ad leuium hominum perniciem, & intemeratæ ca-
tholicæ ecclesiæ labem, ira & arrogancia irrupe-
runt in mentes stultorum, vt vitam honestam &
puram obscurarent: visum est mihi quoque humi-
li propter spem in Christum, magnificentiæ tuæ
iussu reuerenti, vir studiosissime, primum om-
nium narrare ea quæ ad me pertinent, & ætatem,
& mentis meæ ad virtutem in Deum profectum,
incipiendo à iuuenili ætate. Cùm tricesimum qui-
dem & tertium annum agerem in conuersatione
cum fratribus & vita solitaria, vicesimum autem
episcopatus, totius autem vitæ meæ quinquagesi-
mum tertium: necessariū existimaui, spiritalis vti-
litatis gratia, tibi cupienti in scriptis narrare, quæ
à sanctis patribus rectè & ex virtute gesta sunt, tam
masculis quàm fœminis, quos & ipse vidi, & de
quibus

quibus audiui ab animis fidelissimis, cum quibus
 versatus sum in Aegypti solitudine, & in Libya, &
 Thebaide, & Syene, sub qua sunt etiam qui dicun-
 tur Tabennesiotæ. deinde in Mesopotamia, Palæ-
 stina, & Syria, & in partibus Occidentis, & Ro-
 mæ, & in Campania, & in iis quæ sunt circa eas
 partibus: ut tibi ab initio accuratissime in hoc li-
 bro exponam instar narrationis. Ut cum habeas
 honestum & animæ utile monumentum, perpetuum
 & non intermittendum pietatis & religio-
 nis medicamentum, omnem quidem obliuionis
 dormitationem, quæ ex cupiditate rationis expe-
 te in anima ingeneratur, omnem autem in fide du-
 bitationem, omnésque in rerum usu sordes & par-
 citatem, omnémque dubitationem pusillique &
 abiecti animi vitium, & nimiam ad iram propen-
 sionem, perturbationémque, & ægritudinem ra-
 tionis expertem, & intempestiuum timorem per
 id expellas. & ne à corrupti mundi vana spe pen-
 deas, effugas: perpetuo autem desiderio in spe ad
 Deum proficias, & in proposito pietatis, sis & in
 via dux tuus, & eorum qui tecum sunt, & eorum
 qui tibi subiiciuntur, & maximè piorum Impera-
 torum. Per quæ quidē benefacta omnes qui Chri-
 stum diligunt, Deo vniri properant, expectantes
 scilicet quotidie resolutionem animæ à corpore,
 „ prout scriptum est. Coarctor cupiens dissolui & *Philip. 1.*
 „ esse cum Christo. est enim multo melius. Et illud,
 „ Para in exitum opera tua, & præpara te in agrum. *Proverb. 24.*
 Qui enim semper mortis meminit, quæ necessariò
 omnino

Eccle. 7. „ omnino veniet, & non tardabit, in magnis non of-
 fendet, sicut scriptum est. In omnibus operibus
 tuis, memento nouissima, & in æternum non pec-
 cabis. Neque verò præter alia omnia hæc te fallat
 brevis admonitio narrationum: neque respuas ru-
 dem & inornatam dictionem. Non est enim diui-
 næ doctrine, ornata, & ad ostendendam sapientiam
 composita uti oratione, sed verbis persuadere veri-
 tatis, ut scriptum est. Aperi os tuum verbo Dei, &
Prover. 31. „ iudica omnia sanè. Et Rursus. Ne declines à narra-
Eccle. 8. „ tione senum. Ipsi enim didicerunt à patribus eorū.
 Ego itaque, vir cognitionis Dei studiosissime, a-
 liqua ex parte sequens hoc dictum, multos conue-
 ni sanctos. Neque verò ea cogitatio mihi aliud a-
 genti in mentem venit. sed cùm triginta atque adeo
 bis totidem dierum viam confecissem, & Dei gra-
 tia pedestri itinere, omnem Romanorum regionē
 peruassem, viæ molestiam nihili feci si conuenire
 possem virum pium ac Dei amicum, ut lucrifacerē
 quod non habebam. Si enim qui me est longè præ-
 stantior, atque adeò forte etiam vniuerso mundo,
 multosque superauit & vitæ agendæ ratione, &
 cognitione, & spiritali intelligentia, & fide in Chri-
 stum, beatus apostolus Paulus, Tarso in Iudæam
 profectus est, ut conueniret Petrum & Ioannem &
 Iacobum: & ideo veluti glorians id narrat, referens
 suos labores, ad eos incitandos qui in socordia &
Galat. 2. „ ocio vitam transigunt, dicendo, Ascendi Hierusa-
 lem ut viderem Cepham, non contentus sola fama
 illius virtutis, sed desiderans eius quoque intueri
 faciem:

faciem: quanto magis ego qui sum innumerabiliū talentorū debitor, debui hoc facere, non illos sanctos beneficio afficiens, sed mihi peccatori vtilitatem afferens. Nam ij quoque qui patrum vitas conscripserunt, Abrahæ, & Isaac, & Iacob, & Moſis, & Helix, & Ioannis, & eorum qui deinceps consequuntur, non narrarunt vt eorum illustraretur gloria, sed vt prodesſent iis qui eas legerent. Hæc ergo cū scias fidelissime & in primis venerande Christi serue Laſe, te ipsum sæpe admonens, feras patienter nostras ineptias, vt piam tuam mentem custodias, cui natura est inſitum vt diuerſis vitiis quæ sub aſpectum cadunt & quæ non cadunt, tanquàm vndis agitetur, poteſt autem ſedari ſola perpetua oratione & propria tui ipſius cura. Multi enim etiam ex fratribus paulo religioſioribus, qui & de exercitationis & eleemoſynæ laboribus ſibi placebant, & de cœlibatu perfectæque & abſoluta virginitate ſe iactabāt, & in diuinorum eloquiorū meditatione animū vehemēter intēdebant, & rerū bonarū diſciplina freti erāt, aberrarūt ab impatibilitate temerarię ſuæ ſentētix, ſeruiētes. vt qui alicuius ſcilicet pietatis prętextu negocij gerēdi cupiditate laborarēt. ex qua oriūtur & gerendi negocij nimię ſolicitudines, & ad mala negocia animi applicationes. quas conſequuntur curæ alienorū negotiorum, quæ honeſtorum negotiorū curam euellunt radicitus, quæ eſt mater propriæ ſuſpiſus curæ. Eſto ergo rogo te fortis in omni intelligentia, non pingues & nitidas efficiēs diuitias. quod qui-

dem certe fecisti, eas satis minuens, impertiendo iis qui indigent. eaque ad exercendam virtutem tibi fuere ministerio, cum nec impetu aliquo; nec vlla quae ratione careret anticipatione, neque vlllo praetextu quo placeres hominibus, iurciurando obligasses tuam liberam eligendi voluntatem, sicut multis euenit hominibus, qui cum non comedendi vel bibendi contentiosae vanae gloriae seruire fecissent liberum arbitrium, necessitate iurisiurandi, ei rursus miserabiliter succubuerunt, vel vitae amore & ignauia, vel imbecillitate corporis, vel cupiditate alicuius voluptatis periurium parientes. Si ergo & ratione participes, & ratione abstineas, nunquam peccabis. Diuina est enim in nobis ratio, quae ab iis quae sunt in nobis motionibus exterminat quidē ea quae sunt noxia, assumit autē ea quae sunt vtilia.

1. TOM. I.

„ Iusto enim, inquit, lex non est posita. Melius est ergo vinum bibere cum ratione, quam aquam cum fastu & superbia. Atque mihi quidem aspice, eos qui cum ratione pietatis ac religionis vinū bibunt, esse viros sanctos: eos autem qui inconsideratē & citra rationem cum arrogantia aquam biberunt, esse homines prophanos & corruptos. & nec amplius vituperes aut laudes materiā cibi aut potus: sed beatam vel miseram iudices mentē eorum qui rectē vel malē vtuntur materia. Bibit aliquādo Ioseph vinum apud Aegyptios: sed non fuit mente lesus. erat enim animo munitus. Aquam autem biberunt Pythagoras & Diogenes & Plato, inter quos etiam Manichæi, & reliquus cœtus Theologorum

gorum Philosophorum, & eo vanæ eos perduxit
 opinionis intemperantia, vt ipsum Deum vniuer-
 forum effectorem ignorarent, & inanima simula-
 chra adorarent. Vsum vini tetigerūt ij quoque qui
 cum beato Petro apostolo erant discipuli, adeò vt
 ipsi Domino, & eorum magistro, omnium autem
 Seruatori, id probro daretur, ob participationem
 „ increpantibus Iudæis & dicentibus, *Matth. 11.*
 „ puli tui non ieiunant, sicut Ioānis discipuli? Et rur- *Matth. 6.*
 „ sus insultabant discipulis, & exprobrantes dicebāt *Marc. 2.*
 „ infideles. Magister vester cum publicanis & pec- *Luc. 5.*
 „ catoribus comedit & bibit. De pane autē & aqua
 non reprehendissent, nisi de obsonio & vino scili-
 cet, ij qui vini quidem potionem vituperant, aquæ
 verò laudant & admirantur. Respondet autē Ser-
 „ uator pulchrè dicens. Venit Ioannes in via iustitiæ, *Matth. 11.*
 „ neque comedens, nec bibens. carnem scilicet & vi-
 num. nam absque aliis non potuisset viuere. & di-
 „ cunt, dæmonium habet. Venit filius hominis co-
 „ medens & bibens. & dicunt. Ecce homo vorax &
 „ vini potor, amicus publicanorum & peccatorum,
 propterea quòd comedat & bibat. Quid nos ergo
 faciemus? Nec eos qui vituperant sequamur: nec
 eos qui laudant. Sed vel cum Ioanne ratione ieiu-
 nemus, etiamsi nobis dicant Iudæi, Dæmoniū ha-
 betis. vel cum sapientia Iesu vinum bibamus, si cor
 „ pus indigeat, etiā si nobis dixerint, Ecce homines
 „ voraces & vini potores. Neque enim re vera esca
 est aliquid, nec potus, sed fides quæ per charitatem
 extenditur operibus. Cum enim omnē actionem

- fides fuerit consecuta, condemnari non potest qui
Rom. 16. „ comedit & bibit, propter fidem. Quidquid enim
 non est ex fide, peccatum est. Sed quādo aliquis ex
 voluptariis, vel ex iis qui quodlibet aliud peccant,
 dicit, Fide participo, vel aliquid aliud ago, à ratio-
 ne aliena cupiditate, vel corrupta conscientia inni-
 tens fidei, labitur. Seruator enim distinxit, dicens.
Matth. 7. „ A fructibus ipsorum cognoscetis eos. Quod autē
 fructus eorum qui diuina ratione vitam instituunt
 & spiritali intelligentia, sit ex diuini Apostoli sen-
 tentia, charitas & gaudiū & pax, & longanimitas,
 benignitas, bonitas, fides, mansuetudo, cōtinentia,
 castitas, est extra controuersiā. Ipse enim dixit bea-
Galat. 5. „ tus Paulus. Fructus autem spiritus est hoc & hoc.
 Quod autem qui studet tales habere fructus, citra
 rationem, aut inconsideratē, aut intempestiuē non
 comedet carnes, nec bibit vinum, neque cum vlla
 mala cohabitabit conscientia, rursus dixit idē bea-
1. Cor. 9. „ tus Paulus. Omnis qui certat, ab omnibus absti-
 net. cū sana quidem est caro, abstinens ab iis quæ
 pinguefaciunt. Quod si sit ægra, vel mœrore con-
 fecta, vel aliquo casu afflicta, tunc utetur quidem
 vel cibo vel potione tanquam medicamento, ad ea
 curanda quæ molestiam afferunt. abstinebit autem
 ab iis quæ sunt animo noxia, ira & inuidia, vana
 gloria, tristitia, & detractio, superbia & elatio-
 ne, Deo agens gratias. Cū de his itaque satis dis-
 seruerim, tuæ rursus pietati aliā afferro adhortatio-
 nem. Fuge pro viribus eorum virorum cōgressio-
 nes qui nullam habent vtilitatem, & pellem exor-
 nant

nant aliter quàm conueniat. etiamſi ſint ortho-
 xi, non ſolum hæretici: & lædūt hypocrifi, etiamſi
 cano capite & corrugata fronte præ ſe ferant lon-
 gitudinem temporis. Nam vt propter mores gene-
 roſos ab eis nihil lædaris: id certè quod videtur eſſe
 minimum, te ſauciabit. Inſolēs enim redditus, ani-
 mo effereris, eos irridēs. Quod quidem tibi detri-
 mentum afferet, vt qui in ſuperbiam incideris. Su-
 per lucidam autem ſeneſtram perſequere & virorū
 & mulierum ſanctas congreſſiones. vt per eorum
 veluti ſubtiliter ſcriptum librum, poſſis tuum cor
 apertè videre, & per collationem probare ſocordiā
 tuam vel diligentiam. Multa enim ſunt quæ pro-
 bitati ferunt testimoniū. color vultus qui in ea vita
 quæ degitur eſtlorefcit, & veſtium ornatus, & mo-
 res compoſiti, & modestia orationis, & verba non
 exquiſita & affectata, elegans ſententia, cogitata
 ſenſaque ſapiētia. Dominus autem vires dabit tuæ
 manſuetudini, & omnibus qui ſequuntur ſcopum
 pietatis, etiamſi vel deſidia vel caſus aliquis acci-
 derit. Amictus enim, & greſſus pedis, & riſus de-
 titium annuntiabit de ipſo, vt ait Prouerbiū. Inci-
 piēs itaque tibi narrare vitam ſanctorum patrum,
 neque eos, qui ſunt in urbibus, vel vicis, vel ſpelun-
 cis, vel ſolitudinibus tibi ignoti, prætermittam o-
 ratione. adiiciens eos etiam qui ſunt in cœnobiis.
 Neque enim locus quæritur in quo ſe rectè & ex
 virtute geſſerunt, ſed modus rectæ eorum institu-
 tionis, per quam Chriſti auxilio vitam egerunt
 angelicam.

Ecd. 10.

VITA ISIDORI PRESBY- teri & Xenodochi.

I. Vm ergo primum venissem in Alexandri-
nam ciuitatem, secundo consulatu magni
Theodosij magni imperatoris, qui propter
suam rectam in Christū fidem nunc est cum ange-
lis: in ipsa ciuitate incidi in quendam virum admi-
randum, & omni ex parte ornatum, sermone, mo-
ribus, & cognitione, nempe Isidorum, qui erat &
presbyter & Xenodochus Alexandrinæ ecclesiæ.
Is dicebatur prima quidē iuuentute versans in so-
litudine, perēgisse certamina exercitationis. Cuius
etiā cellam vidi ego in monte Nitriæ. Offendi au-
tem eū senem septuaginta annos natum. qui cū
vixisset alios quindecim annos, in pace obiit. Hic
sanctus vsque ad horam obitus nihil lineum gesta-
uit extra vittā. non balneo est vsus. non tetigit car-
nes. nunquam à mensa recessit repletus ad satieta-
tē. Erat autem corpore à Dei gratia tam bene cō-
temperato, vt omnes qui ignorabāt eius victus ra-
tionem, persuasum haberent eum lautē viuere &
opipare. Huius virtutes animæ si velim sigillatim
narrare, narrantem me tēpus deficiet. qui erat adeo
mitis benignus & pacificus, vt etiam infideles eius
inimici, propter rectam in Christum fidē, vel eius
vmbra reuererētur ob insignem viri bonitatem.
Tantam autem habuit spiritalem gratiā & cogni-
tionem sanctarum scripturarum, & comprehen-
sionem diuinorum dogmatum, vt etiam in ipso
conuiuio

conuiuio hora solita refectiōis fratrum, sancti huius fieret mentis excessus, mutūque euaderet ipse & obstupesceret, & cum rogaretur vt quæ in excessu euenerant narraret, diceret. Mente sum peregrinatus ab aliqua raptus contemplatione. Scio ego cum sæpe in mēsa fuisse lachrymatum. & cū rogaretur causam cur esset lachrymatus, audiui eū dicētem. Pudet me vesci cibo à ratione alieno, cū sim ratione præditus: & sim futurus in paradiso deliciarum, & replendus ambrosiæ nutrimento, propter eam quæ nobis à Domino data est potestatem. Is erat Romæ notus cuncto senatui & procerum vxoribus, quo tempore cum beato Athanasio episcopo prius recesserat, deinde cum sancto Demetrio episcopo. Is cum abundaret opibus & iis quæ sunt ad vsum necessaria, non scripsit testamentum decedens, non pecuniā reliquit, non rem vllā suis sororibus quæ erant virgines: sed eas Christo commendauit, dicens. Deus qui nos creauit, vobis quoque victum prouidebit sicut & mihi. Erat autem conuentus virginum quæ erant cum sororibus eius, septuaginta. Is, cū ad eum venissem adolescens, & rogarem vt ad vitam cooptarer monasticam, mea adhuc ætate lasciuiente, & nō opus habente sermonibus, sed laboribus qui carnē subigerēt, durāq; & aspera viuēdi ratione quæ corpus compesceret: is, inquā, tanquā bonus domitor pullorū, duxit me extra ciuitatē ad eas quæ dicuntur cellæ eremiticæ circiter quinto ab vrbe lapide: & me tradit cuidam Dorotheo exercitatori Thebano

*Vita Abbatis
Dorothei. 11.*

bano sexagesimum annum agenti in spelunca, & iubet me implere apud ipsum tres annos ad domandas animi perturbationes. Sciebat enim senē agere vitam admodum duram & asperam. & postquam annorum numerum impleſsem, rursus ad eum reuerterer mandauit ob reliquam doctrinam spiritalem. Cū autem non potuiſsem apud eum implere numerum trium annorū, eo quod in morbum incidissem vehementem, ab eo recessi ante tēpus præstitutum. Erat enim eius vitæ ratio longē asperissima, squallida, & planē arida. Toto enim die, atque adeo in ipso æstu meridiei, in solitudine quæ est propter mare, colligebat lapides, & ex eis semper ædificans, & cellas faciens, eas cedebat iis qui non poterant ædificare, singulis annis cellam faciens. Cū autem ego aliquando huic sancto dixissem, Quid agis pater, in tāta senectute corpusculum tuum occidens caloribus intolerabilibus, respondit mihi, dicēs. Illud me occidit, ego quoque ipsum occidam. Comedebat autem singulis diebus sex vncias panis, & minutorum olerum decē. Aquæ autem bibebat quantum sufficiebat. Deum autem testor me nunquam eum cognouiſſe pedes extendiſſe. non dedita opera dormiſſe, aut super lectum. sed per totam noctem sedens, contexebat catenam ex ramis palmarum vt ex eo sibi victum pararet. Cū autem suspicarer, eum, cū adesset solummodo, tam extrema vsum esse exercitatione, sciscitatus sum vt scirem à compluribus eius discipulis, an perpetuò vteretur tam accurata exactaq; exercitatione.

exercitatione. qui quidem manebant ipsi quoque deinceps seorsum, se rectè & ex virtute gerentes. Hi mihi dixerunt quòd à iuuentute vitam suam ita instituit, nunquàm dedita opera dormiens, nisi quod inter operandum vel comedendum aliquādo cōniuebat oculis deiectis. adeò vt sæpe frustum quoque ex eius ore excideret esus tempore propter nimiam dormitationem. Cùm autem ego aliquādo cogerem hunc sanctum paululum iacere super stoream, ægrè ferens mihi dixit. Si quando persuaseris angelis vt dormiant, tum virtutis studioso quoque persuaseris. Quodam autem die, ad puteū suum me misit circa horam nonam, vt implerem cadū, quò eo in refectiōe vteretur cū instaret hora cibi capiendi. Accidit autem vt cū accessissem, infrā in puteo viderem aspidem, & præ metu aquā minimè haurirem, sed currendo reuersus ei nunciarem, dicens. Periiimus Aba, vidi enim aspidem inferius in puteo. Ille autem honestè subridēs, quoniam mei magnā habebat rationem, & caput quatiens, dixit. Si visum fuerit diabolo in omnem puteum iniicere serpentes, & aspides, vel testudines, aut alia venenata animalia, in omnes fontes aquarum: tu manebis nunquam bibens. Ipse autē è cella egressus, cū per se hausisset, bibit ieiunus, cū prius signaculo munisset, & dixisset, Quo venit Seruator, illic viribus caret diaboli improbitas.

SANCTORVM PATRV
ACTA ET TEMPERAN-
tia Potamiænæ.

111.

Eatus ergo Isidorus Xenodochus, qui bea-
tum Antonium conuenerat, narrauit mihi
se ab eo audiuisse rem dignam quæ mande-
tur litteris. Potamiæna quædam puella formosissi-
ma, tempore Maximini persecutoris, fuit ancilla
cuiusdā intemperantis & libidinosi. Quam cum
multum rogasset, & ei varia promississet eius Do-
minus, eam non potuit decipere. Quo factum est
vt is tandem furore percitus, eam traderet præfidi
Alexandrino qui erat eo tempore, tanquā Chri-
stianam, & quæ tempora & imperatores insecta-
retur maledictis propter persecutiones. pollicitus
se ei magnam pecuniæ vim daturū ob eius calami-
tatem, dicens. Si ei persuaseris vt meo desiderio as-
sentiatur, eam custodi nullo affectam supplicio.
Quod si mansisset in ea quam ab initio ostenderat
austeritate, rogauit vt ea supplicio affecta morere-
tur: ne, dicens, viua meam irrideat intemperantiā.
Producta autem ante tribunal virgo fortis, diuersis
ad poenas sumendas comparatis instrumentis cor-
pore fuit excrucitata. & aduersus multas ac va-
rias rationes mente tanquam turris firma ac sta-
bilis resistebat. Inter instrumenta autem suppli-
ciorum, crudelius quoddam cæteris tormentum
ab eo qui tunc erat iudex inuentū est. lubet enim
magnum lebetem pice repletum vehementissimo
igne accendi, Cum bulliret ergo pix & valde arde-
ret,

ret, conuersus ad illam beatam sæuus præses, dixit. Abi, pare voluntati Domini tui, alioqui, vt intelligas, iubeo te deuolui in lebetē. Illa verò respondit, dicens. Absit vt sit iudex adeò iniquus, qui me iubeat parere libidini & intēperantiæ. Ille itaque furore percitus, iubet eā exui, & in lebetem iniici. Illa verò vocem emittit, dicens. Per caput imperatoris quem tu times, si statuisti sic me supplicio afficere, ne iusseris me exui. sed iube me paulatim in picem feruentē demitti. vt videas quantam mihi largitus est patientiam Christus quem tu ignoras. Quæ sic paulatim demissa, spacio trium horarū, emisit spiritum, cū pix peruenisset ad eius collum.

VITA DIDYMI ORBI.

RLurimus ergo cœtus sanctorum virorū & mulierū, tunc fuit consummatus in ecclesia Alexandrina, qui sunt inuenti digni terra mitium. Inter quos consummatur etiam beatus scriptor Didymus qui fuit orbus. Cum quo fuit mihi quater congressio, cū decem annorū interiecto intervallo ad eum proficiscerer. Is autem consummatur natus annos octoginta quinque. Fuit autem is orbus, vt qui cū esset quatuor annos natus, oculos amiserit, vt ipse mihi narrauit. & neque literas didicit, neque ventitauit ad præceptores. Habebat enim secūdū naturam magistrā, firmā ac validam propriam conscientiam. Tanta autem spiritalis cognitionis fuit exornatus gratia, vt re vera impleretur in eo quod scriptum est. Dominus

*psalm. 145. Grace est o-
phi 24. sed lego
φωτις 24.* illuminat cæcos. Vetus enim & nouum testamen-
tum interpretabatur ad verbum. Dogmata autem
tam subtiliter & tam strenuè exponebat, vt omnes
veteres superaret cognitione. Is cum aliquando me
cogeret in cella facere orationem, ego autem nollẽ,
mihi dixit narrans. Ter in hanc cellã ingressus est
beatus Antonius vt me videret. qui à me rogatus
vt faceret orationẽ, statim genu flexit in hac cella,
neque commisit vt quod dixeram iterum repete-
rem, re ipsa quidem docens in obedientia. Quare
si tu quoque eius vitæ vestigia sequeris, vt qui sis
monachus & hospes ob virtutem, omnẽ depone
contentionẽ. Hic ipse hoc quoque mihi narrauit.
Cum quodam die, aiebat, de vita miseri Iuliani im-
peratoris, vtpote persecutoris, essẽ sollicitus, &
animo angerer: accidit vt propter hanc sollicitudi-
nem ad vesp̄eram vsque seram nihil comederem,
& cum in sedili federẽ, me somnus opprimeret, &
viderem in extasi equos albos cū infessoribus per-
currentes, & annũciantes. Dicite Didymo. Hodie
hora septima mortuus est Iulianus. Surge ergo &
comede: & quod tu scis domũ mitte ad episcopũ
Athanasiũ, vt ille quoque hoc sciat. Notauit autem,
inquit, & horã & diem & hebdomadem & men-
sem. & sic inueni.

ALEXANDRAE VITA.

v.

Arrauit autem mihi quoque hic beatus
de quadam ancilla nomine Alexandra,
quæ relictã ciuitate in monumento se in-
clusit,

clusit, per foramen accipiens quæ erant necessaria, neque in virorum neque in mulierum conspectū veniens spacio duodecim annorum. Duodecimo autem anno aiunt beatam cum dormiisset, seipsam composuisse. adeò vt quæ solita erat ad eam venire, cū ea illi non respondiisset, nobis renunciauerit. Cū nos ergo accessissemus, & monimenti ostiū amouissemus: ingressi sumus, & inuenimus eā obdormiisse. De ea autem dicebat etiam beatissima Melania Romana, cuius vitam narrabo tempore & loco conuenienti. Huius, inquit, beatæ faciem non potui intueri. Stans autem ego circa foramen, eam rogaui vt mihi diceret causam propter quam secessit quidem à ciuitate, seipsam autem inclusit monimento. Illa autem, inquit, per foramen me est allocuta, dicens. Quidā, inquit, infano mei amore tenebatur. & ne cum viderer molestia afficere, vel in inuidiam vocare, malui me viuam in hoc monumentum inferre, quàm offendere animā quæ facta est ad Dei imaginem. Cū autem ego ei dixissem, Quomodo ferre potes serua Christi Dei, cū nullo omnino colloqui, sed sola pugnare cum desidia & cogitationibus? mihi respondit, dicens. A mane vsque ad horam nonam oro, per horam nens linū. Reliquis autem horis mente reuoluo vitā sanctorum patrum & patriarcharum, & certamina beatorum apostolorum & prophetarū & martyrum. Postquam autem aduentarit vespera, cū Dominum meum glorificauero, cibum capio: plurimas horas noctis perseuerans in oratione, & finem ex-

pectans quando hinc dissoluatur cū spe bona, & apparebo ante faciem Christi Dei. Non pratermittā autem in narratione eos quoque qui ita vixerunt, vt speciem quidem prae se ferrent pietatis ac religionis, sed eam contemnerent. ad laudem quidem eorum qui recte & ex virtute se gerunt, & vt cauti sint & attentī ij qui legunt.

DE QVADAM VIRGINE QVAE laborabat amore diuitiarum.

VI.

Rat quædam Alexandriæ virgo solum nomine, habitu quidem humilis, animi autē instituto parca, gloriosa & insolens & laborans avaritia, auri potius quàm Dei amans: ex rebus suis nulli vnquā exhibens, non hospiti, non pauperi aut afflicto, non monacho, non virgini, nō ecclesiæ vel obolum vnum. Ea multis sanctorum patrum admonitionibus incitata, non repellebat graue pondus diuitiarum. Erat autem ei quoque genus, ex quo sororis suæ filiam in filiam adoptauerat. cui noctu & diu sua pollicebatur, cū ipsa excidisset ab opibus cœlestibus. Nam hæc quoque est vna species fraudis diaboli, qui prætextu amoris in cognatos, efficit vt nascatur avaritia. Nam quòd ei nulla sit cura generis, hinc patet. Ipse enim docuit & fratrem & matrem & patrem occidere. Idque est ex scripturis extra controuersiā. Sed etsi videatur nonnullis curam cognatorū inferere, non hoc facit quòd illis bene velit, sed vt eorum qui ei parent

Deut. cap. 12. d

parent animam aperte exerceat ad iniustitiã, cùm
„ ipse sciat latam sententiã, quæ dicit, Iniusti regnũ *1. Cor. 6.*
„ Dei non possidebunt. Potest autem aliquis & spiri-
ritali motus intelligentia, & diuino desiderio, ne-
que suam negligere animã, & cognatis opem fer-
re, si quid eis defuerit. Quando autem quis ita to-
tam suam instituit animã, vt ea despiciatur & ob-
ruatur præ cura cognatorũ, is incidit in legem, vt
qui suam pro vano æstimet animam. Canit autem
David quoque psalmographus de iis qui animæ
„ curã gerunt, dicens in timore Dei, Quis ascendet *Psalm. 23.*
„ in montem Domini? Pro eo quod est, Raro. Aut
„ quis stabit in loco sancto eius? Innocens manibus
„ & mundo corde. qui non accepit in vano animam
suam. Illi enim animam suã in vano accipiunt, qui
existimant eã dissolui vnã cum hac caruncula. qui
virtutes spirituales negligunt. Huic virgini quæ so-
lo nomine sibi parauerat appellationem, moribus
autem erat aliena ab exercitatione, cùm venam, vt
dicitur, vellet incidere ad leuandam avaritiã, san-
ctissimus Macarius presbyter & præfectus Pto-
chotrophij eorũ qui sunt corpore mutilati, talem
actum excogitat. Erat enim ei à iuuentute lapida-
rius. Ad eam autẽ accedens dixit. In me inciderunt
pulchræ gẽmæ, smaragdi & hyacinthi. nec scio an
sint furtiui, an alicuius mercatoris. Non constitui-
tur enim eis pretiũ, cùm æstimationem superent.
Qui habet autem, vendit eas quingentis nummis.
Si ergo tibi visum fuerit eas accipere, da quingen-
tos nummos. potes ex vna gemma accipere quin-
gentos.

gentos, reliquis autem uti ad variandum mundum
filie tue sororis. Cum autem que dicebatur virgo,
tota penderet à puella: inescatur eius ornande cu-
piditate: & procidit ad eius pedes, & dicit. Rogo
te ne quis alius eas accipiat. Eam ergo adhortatur
sanctus dicens. Veni usque ad domum meam, &
eas aspice. Illa autem noluit. sed ei prebet quingentos
denarios, dicens. Rogo te, ipse eas ut vis cape. Nolo
enim videre hominem qui eas vendit. Cum autem
quingentos denarios ab ea accepisset sanctus Ma-
carius, dat eas ad usum Ptochotrophij. Cum autem
multum tempus præteriiisset, quoniam existima-
batur Alexandriæ senex vir esse summe pius ac mi-
sericors, vixit autem ad centum usque annos, cuius
tempore nos quoque fuimus, verebatur eum admo-
nere. Tandem cum eum inuenisset in ecclesia, dicit
ei. Rogo te, quid iubes de lapidibus, pro quibus
dedimus nummos quingentos? Ille ei respondit,
dicens. A quo die mihi dedisti aurum, eos impen-
di in precium gemmarum. et si velis eas videre, veni
in hospitium. illic enim sitæ sunt gemmæ, & vide.
Quod si tibi non placeant, tolle aurum tuum. Ve-
nit autem illa lubentissime. Habebat autem Pto-
chotrophium, in superiori quidem parte mulieres,
in inferiori autem viros. Cum ea autem accessisset,
introducitur eam in vestibulum, & dicit ei sanctus
Macarius, Quid vis primum videre, hyacinthos,
an smaragdos? Ea verò illi dicit, Quod tibi vide-
tur. Ille verò eam ducit in partem superiorem, &
ostendit ei mulieres mancas ac mutilatas & orba-

tas oculis. & dici ei, Ecce hyacinthi. Deinde deducit eam in partem inferiorem, & ostendit ei viros, dicens. Ecce smaragdi. & existimo nō inueniri his preciosiores. Quod si tibi non placeant, accipe aurum tuū. His ergo sic gestis, pudore affecta virgo exiit, & domum reuerſa magnum accepit dolorē, quod hanc rem ex Deo non fecisset, sed adducta necessitate. Postea autem gratias egit presbytero, cū puella cuius curā gerebat, post nuptias mortua esset sine liberis. ipsaque deinceps vitam suam rectē instituit.

VITA ABBATIS ARSACII,

& eorum qui cum eo erant.

Vm ego cum multis sanctis essem congregatus, & versatus tres annos in monasteriis quæ sunt Alexandriæ, & mansissem cum magnis studiosissimisque & optimis viris circiter bis mille, omni virtute ornatis: illinc recedens veni in montem Netriæ. Inter hunc montem autē & Alexandriam positus est lacus, qui dicitur Maria. Is autem cōtinet ad millia septuaginta. Quem cū transmissem, per diem vnum & dimidium, veni in montem ad partem meridionalem. In quo monte sita est ingens solitudo quæ pertinet vsque ad Aethiopiam & Mazicos & Mauritaniā. In eo autē habitant ad quinque milia virorū, qui vtuntur vario vitæ genere, vnusquisq; vt potest & vult. adeo vt liceat & solum manere, & cum duobus, &

D

tribus,

tribus, & cū quo velit numero. In hoc monte sunt septem pistrinæ, quæ & illis seruiunt, & Anachoretis qui sunt in vasta solitudine, viris perfectis, numero sexcentis. Cū ergo toto anno in monte habitassem apud beatos & sanctos patres, magnum Arsasiū, & Putuphastum, & Hagionem & Cronium, & Serapionē: & multis antiquiorū patrum spiritualibus narrationibus, ab ipsis essem stimulatus: veni in intimā solitudinē. In hoc monte Netrię vna est maxima ecclesia. & in ipsa ecclesia sunt tres palmæ, ex quibus vnaquæq; habet flagellū suspensum. Et est vnū quidem ad castigandos monachos qui delinquant. Alterū verò ad puniendos latrones, si quando inciderint. Tertiū verò ad corrigendos eos qui forte veniunt, & in aliqua delicta incidunt. Adeò vt quicumque delinquant & conuincuntur meruisse vt dent pœnas, palmā amplectantur, & tergo plagas præfinitas accipiant, & sic dimittantur. Prope ecclesiā autem positū est Xenodochium, in quo venientem hospitem toto tēpore accipiunt, etiam si biennium aut trienniū voluerit manere, donec velit sua sponte recedere, permittentes ei vna hebdomada manere in ocio. Aliis autem diebus ipsum deinceps attrahunt ad opera, aut in orto, aut in pistrino, aut in coquina. Quòd si fuerit quispiam cuius sit habenda ratio, dant ei librū legendū, non permittentes ei vt cum vllō colloquatur vsque ad horam sextam. In hoc monte degunt etiam medici & placentarij. Vtuntur etiam vino, & vinum illic venditur. Hi autem omnes suis manibus.

nibus faciunt vestem lineā, adeò vt sint omnes minime egentes. Circa horā autem nonam licet stare, & audire in vnoquoque monasterio hymnos & psalmos Christo canentes, & preces ad hymnos emittentes, adeò vt existimet quispiam se sublimelatum transmigrasse in paradysum deliciarum. veniunt autem ad ecclesiā sabbato solum & die dominico. Sunt autem octo presbyteri qui præsunt huic ecclesiæ. in qua quandiu viuit primus presbyter huius ecclesiæ, nullus alius offert, nec iudicat, nec habet sermonem; sed tacitè solum cum eo sedent. Hic magnus Arsifius, & alij multi cum eo senes, quos nos vidimus, fuerunt æquales tempore magno Antonio. Atque mihi quidē narrauit hic magnus Arsifius se Amon quoque vidisse Netriotem, cuius animā vidit assumi Antonius, & deduci ab angelis. Is dicebat se etiā Pachomium vidisse Tabennesiotem, virum prophetā, ter mille virorū Archimandritam. cuius narrabo postea virtutes.

DE SANCTO AMON

& eius coniuge.

Dicebat autē Amon hoc modo vixisse. Cū VIII.
esset, inquit, parentibus orbatus adolescens circiter viginti duos annos natus, vi à suo patruo mulieri iunctus est matrimonio. & cū non posset resistere necessitati quā ei afferebat patruus, visum est ei & corona redimiri, & sedere in thalamo, & omnia sustinere quæ fiunt in matrimonio.

D ij Postquam

Postquam autem omnes essent egressi, qui in thalamo & lecto dormituros collocauerat, surgit beatus Amon, & claudit fores: & sedens vocat beatā & germanam suam coniugem, & ei dicit. Adesdū domina soror. Deinde rem tibi narrabo. Hoc quo coniuncti sumus: matrimoniū, nihil habet eximiū. Rectē ergo faciemus si abhinc vnusquisque nostrū seorsum dormierit: vt Deo placeamus, intactam nostram reddentes virginitatem. Et cū ē sinu suo paruum libellum protulisset, tanquam ex persona Apostoli & Seruatoris, legebat puellæ quæ erat ignara literarum, plurimam lectionis partem adiiciens ex sua diuinitus inspirata doctrina, & in vita in virginitate & castitate degenda eam instituens. Quo factum est vt illa Christi gratia repleta, diceret. Ego quoque Domine mi persuasum habeo fore vt castam vitam libenter agam: etsi quid iubes, hoc deinceps faciam: Ille verò, Ego, inquit, iubeo & rogo vt vnusquisque nostrum seorsum maneat. Ea verò hoc non tulit, dicens. Maneamus in eadem domo, sed in diuersis lectis. Viuens ergo cū ea decē & octo annos in iisdem ædibus, toto die vacabat orto & balsameto. Operabatur enim balsamū. quæ balsamus instar vitis plantatur, vt in qua colenda & putanda multū laboris ponatur. Vespere ergo domum ingrediens, & faciens orationes, cum ea comedebat. Et rursus nocturnas preces fundens & synaxim peragēs, summo mane ibat in ortū. Cū hæc sic fierent, & peruenisset vterque ad impatibilitatem, vim & efficiaciā habuere preces Amonis.

Postremo.

Postremo autē ei dicit illa beata. Est aliquid quod tibi dicam Domine mi. vt si me audieris, mihi planē constabit, quōd verē ex Deo me diligas. Is verō ei dicit, Dic quod velis. Ea verō dicit illi. Aequum est vt tu qui es vir pius & religiosus, & exerces iustitiam, & similiter ego qui eandē viā instituti sum secuta, seorsum maneamus, & multi ex eo capiant vtilitatē. Non par est enim vt propter me tanta & talis occultetur tua virtus philosophiæ, qui mecū propter Christū cohabitas in castitate. Is verō cū ei gratias egisset, & gloriā Deo dedisset, ei dicit. Rectē tibi visum est domina soror. etsi hoc tibi placeat, tu habeto hanc domū. ego verō abibo, & aliam mihi domū faciam. Quicū ab ea esset egressus, ingressus est in interiora montis Netriæ. Nondum enim tunc illic erant frequentia monasteria, & sibi fecit duos cellarum tholos. Et cū vixisset alios viginti duos annos, & rectē summam exercitationis virtutē exercuisset, in vita obiit monastica, vel potius translatus est sanctus Amon, natus sexaginta duos annos, bis in anno videns beatā vitæ suæ cōsortē. Cū is ergo solus esset in Netriis, ferunt eum puerum rabie exagitatum, vinctum catenis. Canis enim rabiosus mordendo illi rabie dederat. Seipsum ergo totū laniabat, vt qui intolerabilem morbum ferre non posset. Postquam ergo vidit eius parentes ad supplicandū procedentes, Quid mihi, inquit, labores exhibetis o homines. ea petētes quæ mea merita superant, cū in vestris manibus præstō sit auxilium. Reddite enim viduæ bouem quæ

clanculū occidistis: & sanus reddetur vobis puer. Illi verò cū conuicti essent, læti fecerunt quæ iussā fuerant: & eo orante puer sanus euasit. Accesserunt autē alij eius visendi gratia. Ad quos dixit vir sanctus, tentandi eorum animi gratia. Afferte ad me dolium vnum, vt habeam satis aquæ ad eos qui veniunt excipiendos. Ij autē promiserunt seipso allaturos. Cū autem alterum poenituisset, vbi in vicum venisset, dicit alteri. Nolo occidere camelum, neque ei doliū imponere, ne moriatur. His auditis, alius, suis iunctis asinis, magno labore dolium sursum portauit. Præueniens autem Amon ei dixit, Quid, quod socij tui camelus est mortuus, interim dum huc venisti? Is autem reuersus inuenit cū à lupis deuoratu. Multa quoque alia hic vir fecit. Hoc autē miraculum narrauit beatus Athanasius Alexandriæ episcopus, scribens in vita Antonij, quod cū aliquando monachi ad ipsum missi essent ab Antonio, erat enim in interiori solitudine Antonius, cū ad ipsum venissent, surrexit senex, & ambulabat cū eis. & cū esset transiturus Lycum fluiuium, cū eius discipulo Theodoro, verebatur exui, ne se ipsum videret aliquando nudū. & interea dū de ea re dissereret, inuentus est trans fluuium. vt qui absque cymba in ecstasi traiecisset, trāslatus ab angelo. Fratres autem natatu transmiserunt. Postquā autem accessit ad Antonium, primus ei dixit Antonius. Cū Deus mihi multa de te reuelasset, & tuā translationem mihi significasset, te ad me accersui necessario, vt cū nobis inuicem frui licuisset, pro

pro nobis inuicē intercederemus. Cū autē eum collocasset in quodā loco longē separato, hortatus est ne recederet ante translationem. Cū autē ipse seorsum fuisset cōsummatuſ, vidit Antoniuſ eiꝯ animā in cœlum aſſumptam ab angelis. Hic eſt ergo Amon qui ſic vixit & ſic obiit. Hunc Lycum fluuium ego cum metu pontone aliquando tranſmiſi. eſt enim foſſa magni Nili.

VITA ABBATIS OR.

IN hoc monte Netriæ fuit vir admirabilis 1x.
 Abbas Or nomine, habens monaſteria mille fratrum, habitu Angelico prædituſ. vt qui cū eſſet nonaginta annos natus, nihil amiſiſſet de corpore. erat enim vultu nitido & alacri. adeò vt cū vel ſolū videretur vir eſſet reuerenduſ. Iſ cū longē antè ſe in vltiore exercuiſſet ſolitudine, poſtea in propiori ſolitudine cōgregauit monaſteria, palude propriis plantata manibuſ, cū ligna non eſſent in eo loco, adeò vt eſſet denſa ſylua in ſolitudine. Dixerunt enim nobiſ qui cū eo erant patreſ, quod ne germē quidē illic erat, quando vir ille venit ex ſolitudine. Ipſam autem plantauit, ne propter reſ neceſſarias, qui ad ipſum conueniebant fratreſ, cogerentur circūire. ſed eorū omnē gerebat curam, Deum orāſ, & pro eorū ſalute decertāſ, vt nihil eiſ deeſſet neceſſariuſ: nec eſſet eiſ vlluſ ſocordię prætextuſ. Iſ primum quidē degēſ in ſolitudine, veſcebatur herbis & dulcibuſ radicibuſ.
 aquam

aquã quoque bibebat quando inueniebat. in præci-
bus & hymnis toto tempore perseuerans. Postquã
autem peruenit ad perfectã ætatem senectutis, an-
gelus ei apparuit in somnis, dicens in solitudine.
Eris in gentem magnã, & magnus tuæ fidei crede-
tur populus. Qui per te autem salui fient, erunt de-
cies mille. quos si hic lucrificeris, totidem tibi pa-
rebunt in futuro seculo. Neque quidquam dubi-
taueris, ait ei angelus. Nihil enim tibi deficiet eorũ
quæ sunt ad vsum necessaria vsque ad mortem tuã,
quoties Deũ inuocaueris. Hæc cum audiisset, venit
ad propinquã solitudinem, seorsum primum de-
gens, sibi quodam paruo constructo tuguriolo, so-
lum cõpositis contentus oleribus. sæpe etiã semel
solum vescens in hebdomada. Atque erat quidem
primum illiteratus. Postquam autem venit ex so-
litudine in terram habitatam, ei gratia fuit data di-
uinitus, & scripturas expromebat memoriter. Ei
enim libro dato à fratribus, ita deinceps legebat
tanquã peritus literarũ. Aliam quoque acceperat
gratiam, nempe dæmonum expellendorum, adeò
vt multi ex iis qui laborabant, etiã eo nolente, cla-
mantes eius vitam ostenderent. Alias quoque cu-
rationes non cessabat peragere. Quo factum est vt
ad eum conuenirent tria milia monachorũ. Cum
eos autem vir ille vidisset, lætitia affectus eos salu-
tauit & cõplexus est. Cum verò pedes eorum pro-
priis lauasset manibus, conuersus est ad doctrinã.
erat enim valde peritus literarum, vt qui hanc gra-
tiam acceperat diuinitus. Cum autem scripturarũ
multa

multa soluisset capita, & fidem tradidisset orthodoxā, adhortatus est ad preces. Viris enim magnis mos est, nihil carnis admittere, priusquam spiritale alimentum animæ tradiderint. Hæc autē est Christi cōmunio. Cū eius ergo fuissent participes, & egissent gratias, hortatus est ad mensam. ipse semper inter sedendum eos admonens corū quæ sunt bona & honesta, & dicens eis ea quæ pertinent ad salutē. Fuit ergo hic vir clarus inter multos patres, adeo ut cū multi ad eū venirent monachi, omnes præsentēs fratres conuocans, in vno die eis cellas faceret. vno quidem subministrante lutum, altero verò laterem, alio autem hauriente aquā. Perfectis autem cellis, ipse præbebat venientibus quæ erant necessaria. Is falsum fratrem qui ad eū aliquando venerat, & vestes suas occultauerat, cū corā omnibus arguisset, in mediū produxit. Quo factum est ut nemo auderet deinceps apud eum mentiri, cū tantam haberet gratiam, quam per honestam suam vitā sibi collegerat. licebat autē videre multitudinem eorum qui cum ipso erant monachorū in ecclesia, tanquam angelorū choros Deum laudantium. Magnam huic sancto, suo testimonio tribuit virtutem vniuersa fraternitas. præcipuē autē homo Dei Melanius, quæ hunc montem ante me est ingressa. Ego enim eum non offendi viuū. Hæc autē præclara de hoc viro narrabat, quod nec vnquam sit mentitus: neque iurauerit: neq; vlli malē sit precatus: neque locutus sit nisi opus esset.

E VITA

x.

Vius montis accola fuit etiam Abbas Pambo, qui fuit magister Diofcuri episcopi, & Ammonis, & Ioannis filij fratris Dracontij viri admirabilis. Hic Pambo multa quidem habebat & varia priuilegia. Inter cetera autē quæ rectē & ex virtute ab eo gerebātur, hoc habebat quo erat reliquis superior. quòd scilicet aurū & argentum tantum despiciebat quantum postulat ratio dominica. Vnde mihi narravit beata Melaniam, quòd cū ab initio Roma venisset Alexandriam, & de eius virtute audiisset à beato Isidoro presbytero & Xenodocho, qui de eo mihi narravit, & ad ipsum deduxit in solitudinem. Ad eum, aiebat, attuli vasa argentea trecentarum librarum argenti, rogans eū vt rerum mearū esset particeps. Ille autem, inquit, operās & ramos texens mihi bene dixit, voce magna dicens. Deus det tibi mercedem. & dixit suo oeconomō Theodoro, Accipe & ea dispensa vniuersæ fraternitati quæ est in Libya & in insulis. hæc enim monasteria magis indigent. ei præcipiens vt ex eo nihil daret iis qui erāt in Aegypto, propterea quòd sit regio ditior & abundantior. Ego autē, inquit, stans expectabā, vt vel benedictionibus ab eo honorarer, vel verbo saltem laudarer ob tantum donum. Cū verò nihil omnino ab eo audiissem, ei dixi. Domine, vt scias quantum sit. Sunt trecentę libræ argenti. Is autē rursus cū ad hoc ne omnino quidem annuisset, & nec ad vasis quidē thecam attendisset,

attendisset, respondit. Ea à te attulisti ò fili. Non opus est vt à te discam quantitatem ponderis. Qui enim montes appendit & syluas statera, multo magis scit quantitatem tui argenti. Si enim hæc mihi dares, rectè mihi pondus dixisses. Sed si Deo ea obtulisti, qui ne duos quidè obolos despexit, sed eos plus quàm omnia æstimauit, tace. Sic ergo, inquit, dispensauit gratia Domini, dum ingressa sum in hunc montem. Breui autem pòst tempore dormiit homo Dei, nec ægrotans, nec in vlla parte corporis dolorem sentiens. sed sportam cõtens me accersit, & cum adesset iam extremus stimulus, dicit mihi. Cape hanc sportam à meis manibus, vt mei memineris. Nihil enim habeo aliud quod tibi relinquã. Et cùm hoc dixisset, excedit sine febre cùm esset annorum septuaginta, Domino cõmendans spiritũ. Quem cùm ego sepelissẽ, & linteis sancti corpus inuoluissẽ & deposuissẽ, recessi à solitudine, vsque ad diem mortis mecum habens illã sportam. Hic Pambo cum esset moriturus, in ipsa hora excessus, eũ circumstantibus beato presbytero & Ammonio, viris inclitis, & reliquis fratribus, dicitur hoc dixisse. Ex quo veni in hunc locũ solitudinis, & meã ædificaui cellam, & hic habitauĩ, nullus fuit dies quo nõn aliquid operis fecerim meis manibus. nec memini me ab aliquo panem gratis datum comedisse. nec me in hanc horã pœnitet alicuius sermonis quẽ dixerim. & sic ad Deũ recedo, vt qui nec pius quidem ac religiosus esse cœperim. Hoc quoq; de eo ferebant testimoniũ Christi ser-

ui: Origenes & Ammonius, quòd nunquã de re aliqua interrogatus, quæ vel ad scripturam vel ad actionẽ negocium uic aliquod pertineret, statim responderit, sed dixerit. Nondũ inueni quod respondeam. sæpe autem hoc quoque adiecit. Præteribant enim tres menses, & non dabat responsum, dicens. Nondum cõprehendi. Tam consideratè quidẽ ex Deo dabat respõsa, vt à Deo cū omni metu omnes acciperent. Dicebatur enim hanc virtutẽ etiam supra magnum Antonium, & super omnes sanctos exercuisse, nempe vt esset in loquendo accuratus & perfectus.

VITA ABBATIS PIOR.

xr.

Ertur autem præter alia hæc quoque actio sancti Pambon, quòd Pior qui se in vita exercebat monastica, ad eius cellam aliquando accedens, proprium panem detulit. Cùm cum autem Pambon reprehendisset, dicens, Cur hoc fecisti? respondit Pior, Ne te grauarem. Itaque tacitus eum dimisit. Post aliquantum autem temporis accedens magnus Pambon ad cellam Pior, panẽ suũ secum madefactum attulit. Ab eo autem rogatus quãnam de causa panem attulisset madefactum, respondit Pambon. Ideo madefeci ne ego quoque te grauarem.

VITA

VITA ABBATIS AMMONII

& fratrum simul cum sororibus.

Ammonius qui fuit magni Pambo discipulus, simul cū tribus fratribus & duabus sororibus, cum peruenissent ad summū pietatis ac religionis, venerunt in solitudinē, & seorsum fecerunt vtrunque monasterium, virorū scilicet & mulierum, ita vt satis magnū intercederet spaciū. Quoniam autem insigniter doctus erat virorum optimus Ammonius, quædam ciuitas desiderauit eum habere episcopum. Qui cū accessissent ad beatum Timotheum episcopū, rogarūt eum vt eis episcopum ordinaret Ammonium. Ille autē dicit, Adducite eum ad me. & ego eum vobis ordinabo. Cū ergo cum magno auxilio iuissent ad eum cōprehendendum, is conuersus est in fugā. Cū vidisset autem se iam esse cōprehensum, stans eos rogabat. Cū ij autem non parerent, iurauit senex se rem non suscipere, neque posse egredi ē solitudine. Vbi autem non cedebant, ipsis videntibus, arrepto forfice sinistrā aurem sibi abscidit ad imum vsque, eis dicens. Nūc intelligite fieri non posse vt ego fiā quod me cogitis, cū lex prohibeat ne ad sacerdotium prouehatur is cui sunt aures amputatæ. Cū sic ergo eum dimisissent, recesserunt, & ad episcopum venientes hæc ei renūciarunt. Is autem eis dicit. Hæc lex in vsu sit apud Iudæos. Mihi autem si vel truncatum naribus adduxeritis qui sit bonis moribus, ego eū ordinabo. Eūtes ergo eum rursus

rogabant. Cùm ipse autē non pareret, aggressi sunt eum vel vī adducere. Is autem eis iurauit, dicens. Si me coëgeritis, etiam linguā meam exscindam. Eo itaque post hæc dimisso, recesserunt. Huius Ammonij fertur hoc miraculū. Nunquam, inquiunt, turpis voluptatis carūculæ suæ insurrectio eius corpus inuasit: sed ferrū candens suis membris admovebat adeò vt esset totus vlceratus. Eius autē mensa talis fuit à iuuentute vsque ad mortē. quòd crudis scilicet vesceretur. Nihil enim vnquam comedebat quod igni fuisset admotū præter panem. Vetus autem & nouū testamentū dicebat memoriter: & in doctorum virorum Athanasij & Basilij scriptis ita erat versatus, vt decies mille & sexcētos versus proferret: vt de eo ferunt testimoniū magni quoque patres in solitudine. Huius autem feruntur etiā prophetiæ. Tantum autē valebat in consolandis fratribus qui erant in solitudine, quantū vllus alius. Hoc ei suo suffragio tribuebat Euagrius, qui erat vir discernendi vi præditus, se nullum hominem vidisse qui esset magis impatibilis, & alienus ab omnibus animi perturbationibus.

VITA ABBATIS BENIAMIN.

XIII.

In hoc monte Netriæ fuit vir admirabilis, qui vocabatur Benjamin. qui rectē & ex virtute vitam egit annis octoginta. Qui cum summè virtutem exercuisset, dignatus fuit gratia curationū. adeò vt cuicunque manus imposuisset, aut

aut quod benedixerat oleum dedisset, qui laborabat, liberaretur ab omni ægritudine. Hic qui tanta gratia dignus fuerat habitus, octo mensibus ante obitū fuit hydropicus. & eius corpus vsque adeo intumuit, vt propter dolores inueniretur alius Iob nostris temporibus. Cū nos autem assumpsisset Dioscorus episcopus, qui tunc erat presbyter mortis Netriæ, me, inquam, & beatū Euagriū, dicit nobis. Adeste, videte nouum Iob qui in tanto corporis morbo & tanto tumore, immensam habet patientiā cum gratiarum actione. Accedentes ergo vidimus tantā molem eius corporis, vt parū eius digitum non possemus cōplecti digitis duarū manuum. Cū autē morbi grauitatem nō possemus fixis oculis intueri, nostros oculos auertebamus. Tūc dicit nobis beatus ille Benjamin. Orate fili ne meus internus homo sit hydropicus. Hoc enim corpus neque cū bene se haberet, mihi quidquā profuit, neque cum male, me læsit. Illis ergo octo mēsis factus est illi currus latissimus, in quo sedebat assidue, vt qui nō posset in lecto accumbere, propter ea quæ sunt corpori necessaria. Cū autē laboraret hoc morbo immedicabili, medebatur aliis qui tenebantur quibusuis ægritudinibus. Necessarium itaque duxi morbum huius sancti exponere, ne nobis alienum videatur si viris iustis aliquis casus accadat. Egregio ergo illo viro mortuo, sublatum est limen ostij & postes, vt posset corpus efferri ex cella. Tanta erat moles corporis beati & incliti patris Benjamin.

SANCTORVM PATRV
 VITA APOLLONII QVI
 cognominabatur ἀπὸ πρῶματῶν,
 id est, à negociatoribus.

XIIII.

Vidam Apollonius nomine ἀπὸ πρῶμα-
 τῶν, id est, à negociatoribus, cū mū-
 do renunciaffet, & montem Netriæ ha-
 bitasset, & nec artem discere posset, nec
 literas, quòd ætate esset prouectus: viginti annis
 quibus vixit in monte, hanc habuit exercitationē.
 Suis pecuniis & suis laboribus emens Alexandrię
 vasa medica omne genus, vniuersę fraternitati ea
 suppeditabat ad morbos. & licebat eum videre vs-
 que ad horam nonam discurrentem obeundo mo-
 nasteria, & ostium ingredientē, & visentem num
 quis decūberet. Portabat autem vuam passam, ma-
 la punica, oua, panem siligineū & ea quibus opus
 habent ægroti. Hanc sibi conferentem inuenit vite
 rationem vsque ad senium Christi seruus. Qui cū
 esset moriturus, alteri sibi simili sua reliquit friuo-
 la, rogans eum vt idem obiret ministerium. Nam
 cū quinque milia monachorum illum montem
 habitent, tali quoque opus est curatione, quòd sit
 locus desertus.

VITA PÆESII ET ESAIAE.

XV. G
 XVI.

Lij Pæsius & Esaias nomine, fuerunt fra-
 tres patre mercatore, qui quidem cū pa-
 ter eorū esset mortuus, diuiserunt facul-
 tates

tates quas habebant in mobilibus. in nummis quidem quinque milia. in vestibus autē & seruis quæ inuenta fuerant. Ij inter se deliberarunt, & sibi consulentes, dicebant. Quòdnam vitæ iter ingrediemur, ò frater. Si exerceamus mercaturam quam pater noster exercuit, nos relinquemus aliis nostros labores: & forte incidemus in pericula vel latronū vel maris. Age ergo frater, vitam aggrediamur monasticam. vt & patris nostri lucremur facultates, & nostras animas non perdamus. Placuit ergo vtrisque scopus vitæ solitariæ. Sed inuenti sunt alius in alio discrepantes. Cùm itaque pecunias diuississent & reliqua omnia, hunc quidem sibi scopū proposuerūt vt Deo placerent; sed diuerso vitæ instituto. Vnus enim omnia dispergens, dedit monasteriis & ecclesiis & custodiis. & cùm artem didicisset ex qua sibi panem pararet, exercitationi operam dabat & orationi. Alter autem eius nihil disperfit, sed facto sibi monasterio, & paucis assumptis fratribus, quemlibet excipiebat hospitem. quemlibet curabat ægrotum. quēuis senem retinebat. cuius pauperi dabat. Sabbato & dominica, tres aut quatuor mensas statuens, eos qui erāt egeni excipiebat. Hoc modo vitam suam consumpsit. Ambobus autem mortuis, diuersæ beatitudines vtrisque dabātur à fratribus, vtpote quòd essent inuenti ambo virtute perfecti. & aliis quidē placebat vita eius qui renunciauerat. aliis verò, ea quæ communicabat omnibus egentibus. Cum ergo inter fratres incidisset contentio, propter horum beatorū diuersum vitæ institutum,

& maximè propter laudes diuerſas, vadunt ad beatum Pambo, & ad eum referunt vt de hac re reſpōdeat, volentes ſcire vtrānam ſit melior vitæ ratio. Is autem eis dicit. vtrique ſunt perfecti apud Deum. Alter quidē ſunctus eſt munere Abrahæ, qui omnes excipiebat. Alter verò ſuſcepit firmiſſimum & conſantiſſimum Zelum Eliæ prophetæ, vt Deo placeret. Et cū alij quidem ei dicerent, Quo modo fieri poteſt vt ex tuis pedibus hi ſint æquales? vt qui exercitatorē præferrent, & dicerent, Præceptū impleuit euangelicum, vt qui omnia vendiderit & dederit pauperibus, noctu & diu perſeuerans in orationibus, crucem ferens & ſequens Seruatorem: contrā autem alij de altero contenderent, dicentes. Hic ex tuis pedibus, tot & talia viſcera oſtendit in omnes egentes, vt exiret & ſederet in viis regiis, & qui erant afflicti colligeret & opem ferret. neque ſolum ſuam recreauit animam, ſed etiam aliorum, ægrotos curans & eis dans auxilium: eis dicit beatus Pambo. Rurſus vobis dicam. Ambo ſunt apud Dominum. vnicuique autem veſtrum deiis ſatis faciam. Hic ſi non vſque ad eò ſe exercuiſſet, non fuiſſet dignus illud bonum conſequi. Ille rurſus qui recreabat ac reſiciebat hoſpites, & egenis miniſtrabat, oſtenſus eſt Domino pro viribus æqualis. Ipſe enim dixit. Ego non veni miniſtrari, ſed miniſtrare. Hic ergo miniſter etſi videbatur habere onus ex labore, attamen ex ipſo quoque habuit recreationem. Expectate autem vt à Deo quoque de his habeam reuelationem. & poſt ea ſciētis cum veneritis.

Matth. 20. ,,

veneritis. Intermissis ergo aliquot diebus redierūt, de his magnum illum rogantes. Senex autem respondit illis dicens. Apud Deum vidi utrosque simul stantes in paradiso.

VITA MACARII, IUNIORIS.

Vidam ætate iunior, nomine Macarius, xvii.
decem & octo annos natus, cū luderet
cum suis æqualibus ad lacū qui dicitur
Mariam, pascens pecora, cædem fecit in-
uoluntariam. Is cū nemini hoc dixisset, venit in
solitudinē, & eò processit metus & Dei & homi-
num, vt non senserit se tribus annis mansisse sine
tecto in solitudine. Est autem illa terra arida, idque
sciunt omnes, tam qui auditione acceperunt, quā
qui ex ipsa norunt experientia. Hic ipse Macarius
sibi postea edificauit cellulam: & cū in ea vixisset
alios viginti & quinque annos, tāta gratia dignus
est habitus vt despiceret dæmones solitudini insul-
tantes. Ego cū eo versatus longo tempore, ab eo
didici quo modo affecta esset eius ratio ob peccatū
cædis. Dicebat autem tantum abesse vt doleret, vt
etiā gratias ageret de crimine cædis. Fuit enim cæ-
des inuolūtaria mihi causa salutis. Dicebat autem,
ex scripturis asserens testimoniū cædis quæ à ma-
gno Dei seruo Mose facta fuit in Aegypto, quod
nisi propter cædem & metū Pharaonis nō dignus
habitus fuisset Moses visione Domini, & tanto
dono, & conscriptione sanctorum eloquiorū spi-

ritus. Nam cū effugisset ex Aegypto, peruenit in montem Sina. Hæc autem dico nō muniens viam ad cædem aliquam: sed potius ostendens esse etiam virtutes quæ oriūtur ex casu, quando nō vult quis sua sponte ad bonum accedere. Ex virtutibus enim aliæ quidem sunt quæ ex voluntate & ex nostro animi instituto proficiſcūtur: aliæ verò quæ ex casu nascuntur..

VITA ABBATIS NATHANAEL.

xviii.

X veteribus sanctis fuit quidā alius, optimus Christi athleta, nomine Nathanaël. Eum ego non offendi in carne. Dormierat enim quindecim annis ante meū aduentū in montem. Cū autē in eos incidissem qui cum hoc sancto se exercuerant, & fuerant ei tempore æquales: de viri virtute lubenter sum eos sciscitatus. Mihi autem eius quoque cellam ostēderunt, in qua nūllus adhuc habitat, quod sit terræ habitata propinquior. Ille enim beatus tunc eam condidit quando rari fuerunt anachoretæ: Narrarunt autem mihi egregiam eius exercitationem: nempe quod tantam habuerit in cella tolerantiam, vt nūquam dimotus sit à proposito. cū ab initio fuisset illusus à dæmone qui omnes illudit, qui eum labi fecerat in socordiam & animi mœrorem, & cum è cella exegerat, visus est enim esse tristis & animo angustatus in prima cella. Illinc itaque recedens, ædificauit aliam propius vicum. Postquam ergo perfecit cellam,

lam, & in ea habitauit tres vel quatuor menses, accedit noctu dæmon taurina pelle indutus sicut lictores, præ se ferens speciem militis pannos induētis, taurina pelle edens strepitus. Cui succēfens, dixit beatus Nathanaël. Quis tu es qui hæc facis in meo hospitio? Dæmon autem respondit. Ego sum qui te ex tua prima cella exegi. & nunc veni vt te ex hac quoque fugem. Cùm ergo cognouisset beatus Nathanaël se fuisse illusum, reuersus est ad primam cellam: & spacio triginta septem annorum non est egressus extra fores, contendens cum dæmone, qui tot & tanta ei fecerat. vt eum cogeret è cella egredi, vt ne ea narrare quidem liceat. Atque inter cætera quidem hoc machinatus est bonorum inimicus, nempe vt eum probro ac dedecore afficeret. ad eius abruptum institutum. Cùm septē sancti episcopi sanctum inuississent, aut ex Dei prouidentia, aut ex suggestionē illius tentationis, eum propemodum deturbauit à proposito. Cùm enim episcopi postquam eū inuississent, orassent, & post orationem exirent, ne gressum quidem vnū pedis eos comitatus est vir egregius. ne daret locū inimico bonorum. Ei ergo dicūt diaconī episcoporum. Superbè te geris ò Abbas, qui non deducis episcopos. Is verò dicit eis. Ego & Dominos meos episcopos colo, & omnē clerū honoro. Sūmque ego peccator omnīū hominū peripsēma. his autē omnibus & toti vitæ, quod in me est, proposito sum mortu⁹. Ego enim habeo scopū occultū, quē scit Domin⁹, quoniam nouit occulta mei cordis, cur eos nō sum comitat⁹.

Cùm ergo hic quoque actus non successisset dæmoni, rursus talem suscipit figuram. Nouem mensibus ante dormitionē athletæ, transformatus est in puerum duodecim annos natum, tanquā agentem asinum panem in sporta ferentē. Qui puer cū fero vespere esset prope cellam, simulabat cecidisse asinum, & se clamare. Abba Nathanaël, miserere mei, & porrige mihi manum. Ille autē audiuit utique vocem pueri: & aperto ostio cellæ, stans, intus ei dicebat. Quis es, & quid vis tibi faciam? Respondet Dæmon. Ego sum huius monachi minister: & fero panes. quoniā est agape tui noti fratris: & cras illucescente sabbato opus est oblationibus. Rogo ergo te ne me despicias, ne deuorer ab hyænis. Sunt enim hyænæ in his locis. Stans ergo mutus beatus Nathanaël, præingēti eius misericordia caligabat conturbatus visceribus, & reputabat apud se quid faceret, dicens. Aut futurū est vt transgrediar mandatū, aut à meo proposito excidā. Postea pia apud se reputans cogitatione, dixit. Melius est ne labefactem tot annorum propositū, ad ignominia afficiendum & vincendum diabolū. Cùm itaque Dominum rogasset, dicit puero qui cū eo loquebatur. Audi puer, aut quicumque sis. Credo in Deum quem colo, qui dominatur cuius spiritui, quòd si auxilio re vera egeas, Deus tibi mittet auxilium. & neque hyænæ, neque aliquid aliud tibi male faciet. Sin autem es tentatio, hoc quoque Deus mihi ex hinc iam reuelabit. & clauso cellæ ostio est ingressus. Pudore autem affectus dæmon quòd sic quoque

que esset victus, resolutus est in turbinem. onagrif-
que exultantibus ac fugientibus & strepitū eden-
tibus assimilatus, sic evanuit. Hoc fuit certamen
beati Nathanaël. & hæ sunt virtutes eius exercita-
tionis: & pugna inuicta aduersus aduersarium.

VITA ABBATIS MACARII

Aegyptij, & Macarij Alexandrini.

Sanctorum & immortalium patrum, Macarij xix. 6
Aegyptij & Macarij Alexandrini, egregio- xx.
rum & inuictorum athletarum, honestæ
vitæ certamina, quæ sunt multa & magna, & incre-
dulis propè incredibilia, & narrare vereor, & scri-
ptis mandare, ne forte mei tanquam mendacis fiat
mentio. Quòd autem Deus perdat omnes qui lo- psalm. 5.
quuntur mendacium, licet apertè videre sanctum
spiritum pronunciantem. Cum ego ergo per Dei gra-
tiam non mentiar, hominum fidelissime Laus, ne-
sis quoque ipse incredulus patrum certaminibus:
sed gloriare potius in æmulatione exercitationis
eorum qui verè sunt Macarij, hoc est beati. Atque
primus quidè Christi athleta, nomine Macarius;
erat genere Aegyptius. Secundus autem ætate, sed
in iis quæ sunt monachorum præcipua primas par-
tes obtinens, qui ipse quoque vocabatur Macarius,
erat Alexandrinus qui vendebat bellaria. Et primū
quidè narrabo virtutes Macarij Aegyptij, qui vixit
nonaginta annos integros. Ex his in solitudine an-
nos egit sexaginta. Cum triginta annos natus ascē-
disset,

disset, essetque ætate iunior, tam toleranter tulit labores exercitationis totum decennium, vt magna quadam & insigni dignus haberetur distinctione, adeò vt vocaretur *παιδαγωγός*, id est, in puerili ætate senex. quoniam citius quàm pro ætate profecerat virtutibus. Cùm esset quadraginta annos natus, & potestatem accepit contra spiritus, & gratiam curationũ, & spiritũ futurorũ prædictionis. Dignus quoque est habitus honorando sacerdotio. Cum eo habitarent duo discipuli in intima solitudine, quæ vocatur Scete. Ex quibus vnus quidem erat ei minister, qui semper prope ipsum inueniebatur, propter eos qui veniebant vt curarentur. Alter autem seorsum secedebat in cellam. Procedẽte autem tempore, cùm sanctus perspicaci oculo præuidisset, dicit suo ministro Ioãni nomine, qui postea factus est presbyter in loco sancti Macarij. Presbyteratu enim dignus fuerat habitus magnus Macarius. Audi me frater Ioannes, & fer æquo animo meam admonitionem. eaque tibi proderit. Tẽtaris enim, inquit, & te tentat spiritus avaritiæ. Sic enim vidi: & scio quòd si meã æquo animo tuleris adhortationem, in Dei timore consummaberis & in eius opere, & laudaberis, & in tuum tabernaculum nõ appropinquabit flagellum. Quòd si non audieris, in te veniet finis Giezi, cuius vitio laboras. Cõtigit autem vt sancto quidẽ non obedierit post eius mortem: sed obedierit ei qui Iudẽ alligauit laqueũ propter avaritiam. & post alios quindecim aut viginti annos, cùm bona pauperũ sibi vsurpasset, ita laborauit

rauit elephantia, vt non inueniretur integer locus in eius corpore, in quo quis posset figere digitum. Hæc est prophetia sancti Macarij. Ac de cibo quidem & potione superuacaneum est dicere, cū nec apud iis socordiores monachos qui sunt extrā, inueniri possit ingluuies, aut vlla citra delectum & discrimen viuendi ratio alia ab iis qui sunt in illis locis, cū propter inopiam rerum necessariarum, tum etiam propter zelum virorū qui est ex Deo, vnoquoque contendente vincere proximū diuersis vitæ institutis. De alia autē exercitatione cœlestis huius viri, Macarij inquam. Dicebatur hic sanctus esse assiduè in extasi, & maiori tempore, vel cum Deo, vel in rebus versari cœlestibus. Cuius etiā feruntur res diuersę. Aegyptius quidam libidinosus captus amore cuiusdā mulieris ingenuæ quæ viro nupserat, cum non posset eam inescare propter pudicitiam & castitatem erga suū maritum Parthenicum: cōuenit improbus præstigiatorum, dicens. Aut eā incita vt me amet: aut arte tua effice vt eius maritus eam dimittat. Cū ergo præstigiator satis ab eo accepisset, vsus est suis præstigiis & incantationibus. & cum non posset eius animū mouere vt ei assentiretur, efficit vt videretur equa iis qui eam intuebantur. Cū ergo foris venisset eius maritus, aspexit vxorem suā in forma equæ. cūque in suo lecto cubuisset, alienum ei videbatur quod in suo cubili equa iaceret. Flet ergo eius maritus, & lamentatur quòd rem non inueniat: & quòd existimans se alloqui bestiam, respōsum non assequatur.

G

præter-

præterquam quòd solummodo eam videbat irasci. unde magis angebatur animo, cū intelligeret eam esse suam vxorem, curiosi autem hominū artibus esse mutatam in equam. His de causis accersit vici presbyteros, & domū adducit, & eis eam ostendit. Sed nec ij cognouerunt calamitatem quæ eis acciderat. Tribus ergo diebus neque fœnum comedit vt equa: neque panem, vt homo, vtroque alimento priuata. Tandem vt Deus glorificaretur, & videretur virtus sancti Macarij, ascendit in cor mariti eius ducere eā in solitudinem ad sanctū virum: & cū eam capistro ligasset vt equā, duxit in solitudinē. Dū autem appropinquassent, steterūt fratres prope cellam sancti Macarij cū eius marito cōtendentes, & dicētes. Cur huc adduxisti hanc equā? Is autem dicit, Vt misericordiā cōsequatur sancti oratione. Illi verò dicunt ad eum, Quid mali habet? Ille eis dicit. Quam videtis equā, ea misera est vxor mea. neque scio. quemadmodum mutata sit in equam. & iam sunt tres dies ex quo nihil comedit. Ij autē cū hęc audiissent, referunt ad seruum Dei Macarium, eo iam intus pro illa orante. Ei enim Deus reuelauerat, ipsis ad eum venientibus. & ideo orabat vt sibi declararetur causa propter quam hoc euenerat. Respondit autē sanctus Macarius fratribus qui ei renunciauerant. Adduxit ne aliquis huc equam? dicunt, ita. Is verò eis dicit. Equi vos estis, qui habetis equorum oculos. Illa enim est fœmina ita vt est creata, non transformata, sed sic solum apparens oculis eorum qui sunt decepti. Quæ cum esset ad-
ducta,

ducta, aquamque benedixisset, & in eius nudū caput infudisset, super eius caput est precatus: statimque effecit ut omnibus videntibus videretur fœmina. Cū autē iussisset ei cibū afferri, fecit eam comedere. & eam sic curatam dimisit cū suo marito, Deo agentes gratias. Eam autē admonuit vir Dei, sic dicens. Nunquam ecclesiam deferas. nunquam abstineas à communione Christi sacramentorum. Hæc enim tibi acciderūt, quòd iam quinque hebdomadis nō accessisti ad intemerata nostri Seruatoris sacramenta. Alia est actio magnæ eius exercitationis. Magno vitæ suæ tempore à cella sua in dimidium vsque stadium fodiens cuniculum, summam effecit speluncam. etsi quando complures ei essent molesti, occultè è sua cella egrediens, ibat in speluncā, neque quisquam eū inueniebat. Narravit autem nobis quidam ex studiosis eius discipulis, quòd recedens vsque ad speluncam per cuniculū, dicebat viginti quatuor orationes: & rediens, totidem. De eo exiit fama quòd mortuū suscitauit: ut persuaderet hæretico qui non confitebatur esse resurrectionem corporū. Et fuit cōstans hæc fama in solitudine. Ad hunc sanctū adductus est aliquādo à matre propria lamentante adolescens qui vexabatur à dæmone, à duobus adolescentibus ex vtraque parte constrictus. Hunc autem ita vexabat dæmon. Triū modiorū panes postquam comedisset, & calicem aquæ bibisset, vtraque eructans, cibos resoluebat in vaporē. Ab eo enim, nō secus ac igne. cōsumebantur quæ comederat & biberat. Est enim

ordo quoque dæmonum qui dicitur igneus. Sunt enim dæmonū quoque sicut hominū differentia, non mutata essentia, verum mente diuersa. Hic ergo adolescens cū ei mater non suppeditaret, sæpe sua comedebat excremēta, & lotiū bibebat. Flente ergo eius matre, & alienam sui filij mœrente calamitatem, & sanctum valde obtestante & rogante, illum accipiens inuictus Christi athleta Macarius, supplex pro eo Deum orauit. Post vnū autem aut alterum diem, remisit dæmon vexationem. Tunc ergo dicit matri adolescentis Dominus Macarius. Quantū vis vt filius tuus comedat? Illa autem respondit, dicens. Rogo te iube eū solum comedere decem libras. Eam autem increpans vt quæ nimium dixerat, dixit. O mulier, cur hoc dixisti? Cūque septem dies orasset cum ieiunio, expulso ab eo pernicioso dēmonē ingluuiei, constituit ei viuendi rationē ad tres vsque libras panis, quas deberet ipse comedere si operaretur. Cū hoc modo Dei gratia puerū emundasset, eum matri reddidit. Has res admirabiles & præter opinionem fecit Deus per sanctum Macarium. Eum ego non conueni. Dormierat enim anno antè quam ego ingrederer in solitudinem. Conueni autem eū qui erat eius socius in fidei operibus, & idem venerabile nomen quod ipse habebat. Dico autem sanctū Macarium Alexandrinum, qui erat presbyter earum quæ dicuntur cellarum. In quibus cellis ego nouem annos habitans, ex quibus tres annos mecū vixit ille Macarius, in quiete sedens, eius quidē optimæ viuēdi

rationis

rationis alia quidem vidi opera & signa: alia verò didici ab iis qui cum eo vixerunt. Is cum apud magnum virum & patrem Antonium electos palmæ ramos vidisset, quos ipse laborauerat, petiit ab eo vnum manipulum ramorū palmæ. Dixit autem ei „ Antonius. Scriptum est, Nō concupisces res proximi tui. Et cum id solū dixisset, rami omnes statim tanquā ab igne torrefacti sunt. Quod quidem cū vidisset Antonius, dixit Macario. Ecce spiritus sanctus requieuit super te. erisq; mihi deinceps hæres mearum virtutum. Hinc rursus eum inuenit diabolus in solitudine corpore valde defatigato. & dicit ad eum. Ecce accepisti gratiam Antonij: cur nō vteris auctoritate, & à Deo petis cibum, & vires ad iter ingrediendum? Is autem dicit ad eum. Virtus mea, & laus mea Dominus. Tu autē ne tentaueris seruū Dei. Facit ergo diabolus vt ei phantasma appareat, camelus onera baiulans & errans per solitudinem, habens omnia ad vsum necessaria. Qui cū vidisset Macariū, prope eum assedit. Is autem suspicatus esse phantasma, sicut erat, constitit ad orandū. Is verò protinus à terra fuit absorptus. Aliquando rursus venit hic Macarius Alexandrinus ad magnum Macarium qui erat in Scete. & cū ambo essent. Nilum transmissuri, accidit vt ipsi maximū Pontonem ingrederentur: in quem ingressi sunt duo tribuni cum magno fastu & apparatu. vt qui intus haberent rhedam totam æneā, & equos frænis aureis, & quosdam eos stipantes milites satellites, & pueros torquibus & aureis zonis orna-

ros. Postquam ergo Tribuni viderunt ipsos veteribus pannis indutos, & sedentes in angulo: humilē illam & tenuem viuendi rationem beatam iudicabant. vnus autem ex ipsis Tribunis, dixit ad ipsos. Beati estis vos qui mundum illuditis. Respondens autē Macarius qui erat vrbanus, dixit eis. Nos quidem mundū illufimus: vos autem illufit mundus. Scias autem te non tua sponte hoc dixisse, sed propheticē. Ambo enim vocamur Macarij, hoc est, beati. Is autem eius sermone cōpunctus cū domū venisset, vestes exuens, delegit vitam agere solitariam, multas faciens eleemosynas. Rursus cū aliquādo cupiisset vesci vuis recentibus perbellisq; ad se missis, ostendens cōtinentiam, eas misit ad alium fratrem laborantē, qui ipse quoque vuas desiderabat. Qui cū eas accepisset, & magna affectus esset letitia, suam celare volens continentiam, eas misit ad alium fratrem laborantem, qui ipse quoque eū cibum appeteret. Cū ille quoque accepisset, rursus hoc ipsum fecit, etsi ipse valde vesci cuperet. Postquam autē ad multos fratres deinde venerunt vuę, cū nullus eis vesci voluisset, postremus qui eas acceperat, eas rursus misit ad Macarium, tanquam magnum ei donū largiens. Qui cū rem curiosē inquisisset, admiratus, & Deo actis gratiis ob tantam eorum cōtinentiā, ne ipse quidem ex iis tandem comedit. Atque hæc quidem est magni Macarij exercitatio, quam ego & multi accuratē apud ipsum didicimus. Si quod opus exercitationis aliquem vnquam fecisse audiit, omnino id ardentē effecit.

effecit. Cū ab aliquibus audiisset Tabennesiotas per totam quadragessimam nulla re vesci quæ igni esset admota, statuit hic sanctus septem annis nihil comedere quod per ignem transisset: & toto illo septennio nihil gustauit præter cruda olera vel legumina humectata. Cū hoc ergo rectè gessisset, aspernatus est hanc viuendi rationē. Audiit autem ab aliquo alio hic monachorū optimus, quod quidam monachus comedat libram panis. Quem æmulatus, fregit quod habebat buccellatum, & immisit in lagenam, statuens solummodo tantum comedere, quantū manus eius sursum ferret. Magna est autē hæc in tractando corpore asperitas Festiuē enim nobis narrabat. Plura quidē frustra apprehendebam: sed non sinebar efferre ob angustiam foraminis. Publicanus enim mihi nō permittebat omnino vesci. Totos ergo tres annos hanc exercuit cōtinentiam, quatuor vel quinque vncias comedens, & aquā quæ eis respōderet. Olei autem sextarium toto anno consumebat in alimentum. Alia athletæ exercitatio. Statuit indomitus hic vir somnum superare. Etenim vtilitatis gratia hoc ipse narrauit. Totis viginti diebus & noctibus non sum tectum ingressus, vt somnum vincerem. cū inter diu quidem æstu arderē, noctu verò algore rigerē. Quod nisi, inquebat, tectum citius essem ingressus, & somno vsus essem, ita mihi erat arefactum cerebrū, vt deinceps iagerer in ecstasim. & quod ad me quidem attinet, vici somnum, quod autem ad naturā opus habentem, ei cessi. Ei aliquando molestiam exhibuit

exhibuit spiritus fornicationis : & tūc condēnauit
 seipsum sedere nudū sex menses in palude Scetes;
 quæ est in vasta solitudine, in qua possunt culices
 σφοδύλως. vel sauciare pelles aprorū, vt qui sint equè magni
 vt vespæ, adeò vt in toto eius corpore infixerint a-
 culeos: vt nōnulli existimauerint eū esse leprosum.
 Reuersus ego in suam cellulam post sex menses, ex
 voce cognitum est eum esse Dominum Macariū. Is
 cupiit aliquādo, vt ipse nobis narrauit, quod in or-
 κη ποταμῶν. tis erat, ingredim^{us} monumentum quod dicitur κη ποτα-
 in οὐτο σερπ- μῶν, Ianne & Iambre, magorum qui erant tēpore
 χτυμ. Pharaonis, vt id videret, vel etiam vt conueniret eos
 qui illic sunt dæmones. Dicebatur enim plurimos
 eōsque ferocissimos in eo loco ab illis collocatos
 esse dæmones per infamis artis eorum excellentiā.
 Hoc autem monumentū factū est à Ianne & Iam-
 bre fratribus, qui propter Magicæ artis excellentiā
 primas partes habebāt illo tempore apud Pharao-
 nem. Vt qui ergo illo vitæ suæ tempore maximā in
 Aegypto haberent potestatem, construxerūt illud
 opus ex lapidibus quatuor pedū magnitudine : &
 suum illic fecerunt monumentū : & cum multum
 illic auri deposuissent, & omne genus arbores plā-
 tassent, maximū quoque puteum aquæ foderunt.
 est enim locus qui cedit facile. Hæc autem omnia
 fecerunt, sperantes post suum hinc discessum, frui
 deliciis in illo paradiso. Tandem ergo quoniā ne-
 sciebat viam quæ ad eum ducit ortum, Dei seruus
 Macarius, coniectura quadam sequebatur astra: &
 sicut Nautæ qui transmittūt maria, totam peruasit
 sanctus

sanctus solitudinem. & cū aliquot etiam accepisset arundines, vnam statuit in vnoquoque milliari, vt per eam rediret. Cū ergo intra nouem dies totam illam peruasisset solitudinem, & esset prope illum ortum, succedente nocte parū dormiit. Immanis verò dēmon qui semper aduersatur Christi athletis, cū collegisset omnes illas arundines dormiente Macario, & circiter ad vnū lapidem à monumento ad eius caput posuisset, recessit. Postquā ergo surrexit, inuenit colligatas arundines quas ipse fixerat signi causa. Fortasse autē hoc quoque fuit Dei permissio ad maiorem eius exercitationē, vt non speraret in arundinibus, sed in Dei gratia, quæ per columnam nubis deduxit Israël quadraginta annis in terribili illa solitudine. Dicebat autē Macarius, Cū propius accessi ad illud monumentum, ex eo egressi mihi occurrerunt ad septuaginta dæmones variis formis præditi. alij quidē clamantes: alij verò exilientes: alij verò cum magno fremitu in me stridentes dentibus. Alij verò tanquam corui volātes, audebant meo vultui insultare, dicentes. Quid vis Macari, tentatio monachorū? Quid ad nos accessisti? An non nos quoque aliquem ex monachis vexauimus? Quæ nostra sūt tu cū tuis similibus illic habes, nepe solitudinē. & illinc nostros cognatos fugauistis. Nihil est nobis tecum commune. Quid loca nostra inuadis? Tanquā Anachoreta, contentus esto solitudine. Qui hunc locum ædificarunt, eū nobis assignarunt. non potes hic manere. Quid queris ingredi in hanc possessionem, in quā nullus

ex viuis hominibus est ingressus, ex quo fratribus qui hoc condiderūt sunt à nobis hic factæ exequiæ. Et cū multa adhuc facerent & insultarēt dæmones, dixit eis sanctus Macarius, Ingrediar tantum, & videbo, & hinc recedam. Dixerunt autē dæmones. Hoc nobis promitte in tua conscientia. Dicite autem Christi seruus, Hoc faciam. Dæmones autē euauerunt. Ingrediente autem eo in paradisum, ei occurrit diabolus cum stricta romphæa, ei minitans. Ad quem hanc vocem respondit sanctus Macarius. Tu venis ad me in stricta romphæa: & ego contra te ingrediar in nomine Domini Sabaoth, in acie Dei Israël. Ingressus autem contemplatus sum omnia. In quibus inueni etiam cadū æneum, catena ferrea pendentem ex puteo, iam tempore consumptum. & fructum malorū punicorum quæ nihil intus habebant. fuerant enim arefacta à sole. & plurima aurea donaria. Cū sanctus ergo illinc recessisset absque tumultu & citra vllam perturbationem, reuersus est per viginti dies in suā cellam. Cū autem defecissent panes & aqua quā portabat, in magna erat afflictione. Viginti enim diebus ingrediens per solitudinē, vt existimo nihil omnino gustauit, vt etiam res ostendit. Fortasse autem tentabatur quoque intolerantia. Et cū iam parū abesset quin collaberetur, visa est ei quædā puellæ speciem præ se ferens, vt ipse narrabat, munda linea veste induta, & tenens vrnā aqua stillantē. quā dicebat Macarius abfuisse ab eo circiter vnū stadiū. Qui tres dies ingressus est eā vidēs cū vrnā tanquā stantem,

stantem, & eū prouocantem, non valentem eā assequi: spe autē bibendi, triū dierum laborē fortiter sustinuit. Post quā apparuit multitudo bufalarū, ex quibus vna stetit ex aduerso eius habens vitulum. sunt enim multæ in illis locis. & vt dicebat nobis Macarius, vber eius lacte fluebat. & desuper sonuit vox ei dicens. Macari accede ad bufalā, & lactare. Cū ergo, inquit, ad eā accessissem & lactatus essem, mihi suffecit. Vt autē maiorem gratiam ostenderet Dominus, docens meā paruitatē, iubet bufalā me sequi vsq; ad cellā. Illa verò parens iussui secuta est, me quidē lactans, suū autē nolēs vitulū. Aliquādo rursus cū puteū foderet hic vir virtute præditus, ad recreandos Monachos: is autē erat prope folia & farmēta illic posita: morsus est ab aspide: est autē venenatū & exitiosum animal: aspidē apprehēdēs sanctus ambabus manibus, eā discerpfit, dicēs. Cū te non misisset Deus meus, quomodo ad me ausus es accedere? Cū ipse rursus magnus audiisset Macarius, quòd haberent præclarū vitæ institutum Tabennesiota, veste mutata, & assumpto mundano habitu operarij, spacio quindecim dierum peruenit Thebaidē, ingressus per solitudinem. Et cū venisset in monasteriū Tabennesiotarū, quæsit eorū Archimandritā, nomine Pachomiū, virū probatissimū, & qui gratiā habebat propheticam. Cui quidem sancto tunc reuelatus fuerat magnus Macarius. Cū ergo eū conuenisset, dicit ei Macarius. Oro te, suscipe me quæso in tuū monasteriū, vt fiam monachus. Dicit ei magnus Pachomius. Nō

H ij potes

potes deinceps fieri monachus qui sis tam prouectus ætate . non potes te exercere . Sunt fratres qui se exercent à iuuentute , & laborē tolerant . Tu autē in hac ætate nō potes ferre tentationes . offenderis , & exhibis , & nobis maledices . Neque eum accepit , nec primo die , nec secundo vsque ad septem dies . Ille verò fuit constans , manens ieiunus . Postea autē dicit ei senex Macarius . Suscipe me Abbas . & nisi ieiunauero , & fecero ea quæ ipsi opera , iube me eiici ex monasterio . Persuadet fratribus magnus Pachomius vt eum admittāt . Est autem vnus monasterij cōuentus , mille quadringenti viri vsque in hodiernum diē . Ingressus est ergo . Cū autē prætèriisset aliquātum tēporis , aduenit quadagesima . & vidit senex Macarius vnunquēque suscepisse diuersas viuēdi rationes . alium quidem comedere vespere , alium verò post duos dies : aliū post quinque : alium stare per totā noctem , interdū verò sedere ad opus . Ipse autē cū aliquot palmæ ramos sibi madefecisset , stetit in vno angulo . & donec quadraginta diēs impleti essent , & aduenisset pascha , non sumpsit panem , nō aquā . non genu flexit . non sedit . nō accubuit . nihil aliud gustauit præter pauca cruda crābes folia , quæ sumebat die dominico , vt videretur comedere , & nō incideret in arrogāte de se persuasione . & si quando egrediebatur ad aliquid necessariū , cito rursus ingrediens , stabat ad opus , os non aperiens , sed stans silentio , nihil aliud faciens præterquā silentiū in corde exercens , & faciens orationē , & ramos palmæ operans quos habebat

bebat in manibus. Cū autē hęc vidissent omnes exercitatores illius Monasterij, seditionem excitarunt aduersus suū præfectū. Vndē nā nobis adduxisti hūc hominē sine carne ad nostri cōdēnationē? Aut cū hinc eiice, aut, vt scias, nos omnes hinc recedimus. Cū hęc autē à fratribus audiisset magn⁹ Pachomius, de eo est sciscitat⁹. Et cū didicisset eius vitæ agendæ rationē, Deū rogauit vt ei reuelaretur quīsnā sit. Reuelatū est autē ei cū esse Macariū monachū. Tūc ei manū prehēdit magnus Pachomius, & cū foras educit, & cū eū deduxisset in domū oratorij vbi est ara, & esset amplexus, ei dicit. A desdū venerande senex. Tu es Macarius, & me id celasti. Multis abhinc annis cupij te videre cū de te audirē. Ago tibi gratias, quōd filios meos subegeris, ne se iactēt & magnifice circūspiciāt propter suā exercitationē. Rogo ergo te, recede in locū tuū. Nos enī satis ædificasti. & ora pro nobis. Tūc ab ipso rogatus, & cū omnibus fratribus orantibus, sic recessit. Aliquando rursus narrauit nobis hic vir ipatibilis: Quādo rectē gessissē omnē vitæ monasticæ agēdæ rationē, tūc veni ad aliud spiritale desiderū. Statui enim quinque dies solū mētē meā ita cōponere vt à Deo auelli nō posset, & nihil aliud omnino cogitaret. & cū id apud me statuissem, clausi meā cellā & aulā extrinsecus, vt nulli darem responsum. Et steti incipiens à secunda, & menti præcipiens, & ei dicens. Vide ne descendas de cœlis. Habes Angelos, Archangelos, omnes supernas potestates, Cherubim & Seraphim. Deum horū omniū effectorem.

Illic versare: ne sub cœlos descenderis .ne incideris
in mundanas cogitationes. Cùm duos autem , in-
quit, dies & duas noctes perseuerassem, ita irritaui
dæmonem, vt ipse fieret flamma ignis , & combu-
reret omnia quæ habebam in cella, adeò vt etiã sto-
rea supra quam stabã igne arderet , & sic me quo-
que existimarem totum conflagrare . Tandem ti-
more affectus tertio die destiti ab hoc proposito:
cùm non possem amplius mentem meã tenere in-
diuulsam : sed descendi ad huius mundi contẽpla-
tionem. Deo fortasse permittente, ne hoc mihi re-
putaretur in superbiã . Ego ad eum accessi aliquã-
do: & inueni extra eius cellam iacẽtem quendam
vici presbyterũ, cuius caput ita erat exesum à mor-
bo qui dicitur cancer, vt etiam ipsum os totum ap-
pareret in vertice. Is accessit ad ipsum vt curaretur:
nec eum admittebat ad colloquium . Rogauĩ autẽ
eum, dicens. Miserere huius miseri : & saltem da ei
responsum. Is vero mihi respondit, dicens. Est indi-
gnus qui curetur. amandata est enim eius discipli-
na. Quòd si velis eum curari, persuade ei vt deinceps
abstineat à ministerio sanctorum sacramẽto-
rum. Ego autem ei dico, Quamobrẽ quæso: is verò
dicit: Fornicans sacrum peregit ministeriũ, & ideo
castigatur. Nunc ergo si metu desistat ab eo quod
ausus est facere per contemptum, Deus ipsum cu-
rabit. Postquam ergo dixi ei qui affligebatur, iure-
iurãdo est pollicitus se nõ amplius sacrificaturum.
Tunc eum accepit, & dixit ei. Credis ne esse Deum
quem nihil latet? Respondet ille. Maxime. rogo te.
Deinde

Deinde ei dicit Macarius. Nō potuisti Deum illudere. Dicit ille, Non potui domine mi. Dicit ei Macarius. Si agnoscis tuum peccatum, & Dei disciplinam propterquam hæc subiisti, corrigo in posterum. Qui confessus est peccatum, & spopondit se non amplius peccaturum, neque altari ministraturum, sed sortem laicam amplexurum. Deinde sic sanctus ei manus imposuit: & paucis diebus fuit curatus: capillique ei creuerunt: & sanus domum rediit Deū glorificans: egit autem magno quoq; Macario gratias. Hic sanctus habebat diuersas cellas. Vnam quidem in Scete quæ est interior in solitudine: & vnam in Liba: & vnā in celliis: & vnā in monte Netrię. Et aliæ quidē carebant ostio, in quibus dicebatur sedere in quadragesima in tenebris. alia autem erat angustior, in qua nō poterat pedem extendere. alia autem latior, in qua conueniebat eos qui ad ipsum ventitabant. Hic curauit tantam multitudinē eorum qui vexabantur à dæmonibus, vt ea non cadat in numerū. Cū nos autem illic essemus, virgo nobilis deducta est ad eum è Thessalonica, quæ multis annis laborarat paralyssi. Hanc viginti diebus vngens oleo sancto suis manibus, & orans, sanā remisit in suam ciuitatē. Quæ cū recessisset, ad eum copiosam misit oblationē. Me autem præsentē, adductus est ad eum puer qui vexabatur à spiritu. Ei autem manum imponens in capite, & alterā supra cor, tādīu orauit donec fecisset ipsum pēdere ab aëre. Tanquam vter ergo puer inflatus, adeò intumuit, vt esset maximi pōderis. & cū

cùm repente exclamasset, per omnes sensus aquam emisit. & cùm rursus desisset, rediit ad eam in qua prius erat mensuram. & tradidit eum patri, cùm vnxisset oleo sancto: & cùm aquam infudisset, præcepit ne quadraginta diebus carnes tangeret, nec vinum. & sic eum curauit. Eum aliquando subierunt cogitationes vanæ gloriæ, quæ eū è cella eiciebant, & suggerebant vt honesto consilio & iusta de causa Romam veniret pro beneficio eorum qui ægrotabant. valde enim in eū operabatur gratia aduersus spiritus. Postquam autem longo tempore non obediit, valde agitabatur. Cadēs verò in limine cellæ, foras pedes emisit, & dicit. Trahite & vellite ô dæmones. Ego enim non abeo meis pedibus. iurans fore vt iaceat vsque ad vespèram. & nisi eum excutiant, non esse auditurum. Cùm autē diu procubuisset, surrexit. Cùm nox autem aduentasset, ei rursus exhibuere negocium. & cùm duorū modiorum sportam impleisset arena, & imposuisset humeris, peruadebat totam solitudinem. Huic occurrit Theosebius Cosmetor genere Antiochenus, & ei dicit. Quid portas Abba? Cede mihi onus, & ne vexeris. Ille autem dixit, Vexo eum qui me vexat. nam cùm sit remissus & ignauus, suggerit mihi peregrinationes. Cùm autem diu permouisset, ingressus est cellam contrito corpore. Narrauit autem nobis Dei quoque seruus Paphnutius, præclari huius sancti discipulus, quòd cùm quodā die sederet in aula sanctus Macarius, & Deum alloqueretur, hyēna acceptum suum catulum qui erat cæcus,

cæcus attulit ad sanctum Macarium : & cùm capite pulsasset ostium aulæ, ingressa est, eo adhuc sedente, & proiecit catulum ad eius pedes. Cùm autem accepisset catulum sanctus Macarius, & spuisset in eius oculos, orauit, & statim vidit. & cùm mater eum lactasset & accepisset, ita exiit. Die autem sequenti pellem magnæ ouis attulit ad sanctum Macarium. & cùm sanctus vidisset pellem, hæc dixit hyænæ. Vndenam hanc habuisses, nisi ouem alicuius deuorasses? Quod ergo proficiscitur ab iniuria, ego à te non accipio. Hyæna autem humi inclinato capite, genu flectebat ad pedes sancti, & ponebat pellem. Ipse autem ei dicebat. Dixi me non accepturum, nisi iuraueris te non amplius offensuram pauperes comedendo eorum oues. Illa uero ad hoc quoque capite suo annuit, ut quæ sancto assentiretur Macario. Tunc accepit pellem ab hyænâ. Beata autem Christi ancilla Melana dixit mihi se illâ pellem accepisse à Macario illo, quod appellabatur munus hyænæ. Quid verò mirum est apud viros mundo crucifixos, si hyæna beneficio affecta, ad Dei gloriam & honorem seruorum eius, id sentiens ad eum munera attulerit? Nā qui in Daniele Propheta mansuefecit leones, huic quoque hyænæ largitus est intelligentiam. De eo autem dictum est, quod ex quo fuit baptizatus, humi non spuerit, cū essent sexaginta anni ex quo fuerat baptizatus. Forma autem eius erat huiusmodi. Oportet enim me quoque tibi hoc significare, Christi serue, ut qui hoc sciam optime, cùm mea paruitas ei fuerit tem-

pore æqualis. Erat autem eius forma satis minuta ac mutila & rara, pilos solū habens in labro. Quinetiam in suprema parte genæ habebat paucos. Nā propter ingētes labores exercitationis, ne pili quidem ei enati sunt in genis. Ad hunc sanctum Macarium cū quodam die venissem, & essem animo valde anxius, dico illi: Abba Macari, Quid faciam, quoniam me affligūt cogitationes, mihi dicentes. Nihil facis. recede hinc. Respōdet mihi dicens sanctus pater Macarius. Dic tu tuis cogitationibus. Propter christum custodio parietes. Hæc ō studiose & amantissime Christi serue, ex multis & magnis signis & certaminibus incliti & virtute præditi Macarij significavi. Hic Macarius nobis narravit. erat enim presbyter, se obseruasse tempore cōmunione Christi sacramentorum, se Marco exercitatori nunquam dedisse oblationem, sed ei Angelum dedisse ex ara: solum autem se vidisse digitū manus eius qui dabat.

VITA ABBATIS MARCI.

xxi.

Vm esset autem hic Marcus iunior, dicebat memoriter vetus & nouum testamentum, eratque insigniter mitis, & summè tēperās. Quodā ergo die cū satis ocij haberē in cella mea, in extrema iā eius senectute ad eum venio, & ostio eius cellæ absideo. Quem ego, vt pote qui essem adhuc rudis, existimabam esse supra hominem, sicut erat: & auscultabam quidnam diceret vel faceret.

Is autem

Is autem intus solus, cū iam cētum annos trans-
egisset, & dentes amisisset, secū pugnabat, & cum
diabolo, & dicebat. Quid vis deinceps κακώγηρε, id
est, male senex. Ecce iam & vinum bibisti, & oleū
tetigisti. Quid vis deinceps πολίφαγε, id est, vorax in
canicie, & καλίσουλε, id est, vētri seruiens, probro &
contumelia te ipsum afficiens? Et diabolo dicens,
Recede à me diabole, cōsenuisti mecum in dissen-
sionibus. Iniecisti mihi imbecillitatem corporis.
Fecisti me bibere vinum, & sumere oleū, me red-
dens voluptarium. Adhuc ne tibi aliquid debeo?
Apud me nihil inuenis quod velis diripere. Recede
à me deinceps inimice hominum. Ac veluti se
prouocans & irritans, secum loquebatur, dicendo.
Adeſdum ô nugator, in canicie vorator, & helluo
in senectute. Quandiu ero tecum!

VITA ABBATIS MOSIS, QUI
FVIT EX LATRONIBVS.

Vit quidam Moses nomine, Aethiops ge-
nere, niger, seruus cuiusdā qui gerebat rem-
publicā, quem propter morum improbita-
tem & latrocinij crimen proiecit eius Dominus.
Dicebatur enim etiam vsque ad cædes progredi:
cogor enim dicere facta eius improbitatis, vt po-
stea ostendam virtutem eius pœnitentiæ. Narra-
runt ergo aliqui cum fuisse præfectum magnæ ca-
teruæ latronum. Cuius inter cætera latrocinandi
opera, hoc quoque fertur, quod infesto & vindi-

XXII.

Etæ cupido animo erat in pastorem, qui ne rem aliquam effectam redderet, ei fuerat impedimento, dum cum canibus gregis noctu abiret. Quem cū vellet occidere, obibat locum in quo eius oues habebant stationem. Ei autem significatum est ipsū esse trans Nilum. & cū fluuius illo tempore inundaret, & plus quàm mille passus pateret latitudine, ensen tenens mordicus, & tunicam qua erat indutus imponens suo capiti, natando sic transiit fluuium. Dum autem tranaret, potuit pastor se abscondere alicubi infodiens. Cū ergo Mosi cœptum nō successisset, occisis quatuor egregiis arietibus, & catena alligatis, Nilum rursus transiit: & cū in parua quandā villam venisset, excoriauit arietes: & cū quæ erāt carnis optima comedisset, & pelles pro vino venum dedisset: cū scititia octodecim ebibisset, illinc ad quinquaginta lapides est profectus, vbi habebat collegium. Hic princeps latronum sero tandem casu aliquo qui ei acciderat compunctus, tradidit seipsum monasterio: & ad tantam processit pœnitentiam quantam res ipsæ indicarunt. Inter cætera autē dicitur, quòd cū quatuor latrones in eum in cella sedentem irruissent, ignorantes eum esse Mosem, beatus Moses eos tanquam saccum paleæ ligatos, & humeris imposuit, & ad fratrum portauit ecclesiam, dicens. Quoniam nō licet mihi alicui facere iniuriam, inueni autem eos me aggressos, quid de iis iubetis fieri? Hoc modo autem comprehensi à sancto Mose, Deo confessi sunt. Et cū cognouissent eum esse Mosem,

σύνου ab
Epiphano vō
catur scites
quem dicit cō-
tinere sextavi-
os viginti duos

Mosem, qui fuit aliquando insignis princeps latronum, Christum eo nomine glorificantes, illi quoque mundo renunciarunt propter eius poenitentiam, & euaserunt monachi probatissimi. sic cogitantes. Si hic qui tantum valebat viribus, latrocinia parui faciens, sic Deum timet: quid nos adhuc nostram salutem differimus? Beatum autem Mosem (sic enim oportet eum vocare) deinceps adorti sunt daemones, ad fornicatoriae intemperantiae impellentes eum consuetudinem. qui usque adeo ab ipsis fuit tetatus, sicut ipse narrauit, ut parum abfuerit quin eum ab instituto dimouerent. Cum autem accessisset ad magnum Isidorum, qui sedebat in Scete, tertio ad eum retulit de bello fornicationis. Cui respondit sanctus: Ne conturberis o frater. sunt principia: & ideo te vehementius inuasert, priorum requireres consuetudinem. Sicut enim canis cum assueuerit in macello ossa rodere, non recedit a consuetudine, sed si fuerit clausum macellum, & nemo ei dederit, fame enectus non amplius accedit. Sic tu quoque, si permanseris in tuae continentiae exercitatione, mortificans membra tua quae sunt supra terram, & excludens ab ingressu ingluuiem quae parit intemperantiam, aggreferis daemon, ut qui cibos non habeat qui accendant, a te recedet. Cum ergo secessisset Christi seruus Moses, & ab illa hora seipsum inclusisset in cella, maxima in omnibus exercebatur tolerantia, maxime autem in abstinentia a cibis. ut qui nihil aliud sumeret praeter panis siccituncias XII. plurimum operas, & quinquaginta orationes quotidie perages. Porro autem quauis suum

Col. 3.

uis suum liquefecisset corpusculum, permanſit tamē inflāmatuſ, & præcipuē in ſomniſ. Cū autē ſurrexiſſet, conuenit quendam alium monachum ſanctum probatiſſimum, & ei dicit, Quid faciam Abbas? Rationi meæ tenebras offundunt ſomnia animi, vt qui eis ex veteri cōſuetudine delecter. Dicit ei ille ſanctus. Non cohibuiſti mentē tuam à viſiſ quæ in eis verſātur: ea de cauſa hæc ſuſtines. Fac ergo quod dico. Dedete paulatim vigiliæ, & ora ſobriuſ: & ab hiſ citò liberaberis. Cū hoc autē monitum audiſſet vir præclaruſ, tanquā ab eo qui erat artifex experientiæ: in cellam reuerſuſ, dixit ſe, quod quidem ſua ſciat conſcientia, tota nocte non dormiſſe: non orationiſ prætextu genu flexiſſe, vt ſomni fugeret tyrannidem. Cū annis ergo ſex māſiſſet in cella, totaſ nocteſ ſtanſ in medio cellæ, & Deum oranſ aſidue, & nō claudenſ oculoſ, nō potuit intemperantem vincere cupiditatē. Re vera enim nō poteſt verè caſtigari cupiditaſ. Cū enim ſeiſpſum liquefecisset laboribuſ, turpem illam affectionem nō potuit ſubigere. Poſt hæc aliā ſibi ſuggeſſit rationem aſperæ vitæ agendæ. Egrediens hic pugil Satanæ (variè enim cū eo decertauit) noctibuſ abibat ad cellaſ monachoruſ qui ſe exercendo conſenuerant in laboribuſ, & per ſe aquam nō poterant ampliuſ importare. & accipienſ hydriaſ eiſ neſcientibuſ, illaſ aqua implebat. Habent enim in illiſ lociſ aquam certa diſtātem longitudine. Alij quidē ad duoſ lapideſ: Alij verò ad quinque: Alij verò ad dimidiū. Vna ergo nocte qua hoc faciebat,

ciebat, dæmon qui eum obseruauerat, nō amplius ferens athletæ fortitudinem, cū ipse se inclinasset in puteum, vt vnus monachi impleret hydriam, elauam quandam ei impegit in lumbos: & eum in eo loco reliquit iacentem mortuum, nihil omnino sentientem, neque quid, neque à quo id passus sit. Cū ergo alio die venisset quidam monachus ad aquam hauriendam, eum illic inuenit iacentē, linq̃ui animo. Is autem id renunciavit magno Isidoro presbytero Scetæ. Qui abiens cum aliquot aliis, cū accepit, & tulit in ecclesiam. Ille verò anno toto ægrotauit, vt vix corpus eius & anima conualuerit. Tunc dicit illi magnus Christi Sacerdos Isidorus. Cessa deinceps frater Moses, contendere cum Dæmonibus: & ne sic eis insultaueris. Est enim modus quoque fortitudinis in exercitatione. Is autem illi dicit. Nō cessabo cum eis pugnare, donec mihi cessauerit phantasia somniorum. Tunc ei dicit sanctus Isidorus Presbyter, In nomine Domini nostri Iesu Christi. ab hoc temporis articulo cessarunt turpia tua somnia. Bono deinceps & fidenti animo communica sacramētis. Ne enim gloriareris, vt qui tua exercitatione vicisses affectionem, ideo vehemēter in te suā exercuit potestatem, ad tuam vtilitatem, ne incideres in animi elationem. His auditis reuersus est in cellam, quietē deinceps attendens moderato instituto exercitationis. Post duos autem vel tres menses rogatus à beato Isidoro presbytero exercitator Moses, Nunquid amplius ei molestiam exhibuisset spiritus, respōdit. Ab illa hora qua mihi precat

hi precatus est Christi seruus, nihil mihi accidit
 cuiusmodi. Dignatus est autem hic sanctus gratia
 aduersus dæmones: adeò vt sicut nos muscas hye-
 me contemnimus: ita, atque adeò amplius, hic ma-
 gnus Moses contemneret dæmones. Hæc est vita
 quam egit Moses Aethiops, qui ipse quoque nu-
 merabatur inter magnos. Obit ante septuaginta
 quinque annos natus in Scete, cū factus esset pres-
 byter, relictis septuaginta quinque discipulis.

VITA ABBATIS PAULI.

xxiii.

Mons est in Aegypto, abducens in vastā Sce-
 tes solitudinem, qui appellatur Pherme. In
 hoc monte sedent circiter quingenti homi-
 nes qui exercentur. Inter quos fuit etiam quidam
 nomine Paulus, monachus optimus, qui toto suo
 tempore hæc egit vitā. Nūquā opus attigit. nec vl-
 lum suscepit negocium. nil vnquam accepit ab ali-
 quo, præterquam quod posset in ipso die comedere.
 Fuit autem eius opus & exercitatio orare perpe-
 tuò. Hic habebat trecentas preces expressas & præ-
 stitutas, totidem habens in sinu calculos, & in vna-
 quaque oratione iaciēs vnum calculum. Is cū ac-
 celsisset ad sanctū Macariū qui dicitur politicus, eius
 cōueniēdi gratia, & propter spiritalem vtilitatē, ei
 dicit. Abba Macari, valde affligor. coëgit eū Christi
 seruus dicere causam propter quā molestia afficie-
 batur. Is verò ei dicit.

DE

DE VIRGINE QVE FACIEBAT

septingentas orationes.

IN quodam vico habitat quædã virgo, quæ xxiiii.
 tricesimum annum iam exercetur. De qua
 multi mihi narrarunt, quòd præter sabbatũ
 & dominicam nullo alio die vescitur. sed toto tem
 pore trahens hebdomadas, & post quinque dies
 comedens, facit septingentas orationes. Hoc cùm
 didicissem, meipsum reprobavi, quòd vir creatus
 his viribus corporis, non potuerim facere plusquã
 trecentas orationes. Ei respõdet sanctus Macarius,
 dicens. Sexagesimus annus agitur ex quo centum
 constitutas facio orationes, & laborans manibus
 ea quæ sunt ad alimentum necessaria, & fratribus
 vtilitatem reddens congressionis. nec mea me iudi
 cat ratio quòd fuerim negligens. Si tu autem cùm
 trecentas facias orationes, iudicaris à conscientia:
 apertè ostendis te non purè orare, vel posse plures
 orationes facere quàm facias.

DE CRONIO PRESBYTERO.

CRonius quidam mihi narravit presbyter xxv.
 Netrix. Cùm essem, inquit, iunior ab initio,
 & propter animi angorem & tristitiam fu
 gerem ex monasterio mei Archimandritæ, errans
 perueni ad montem sancti Antonij. Sedebat autẽ
 beatus Antonius inter Babylonem & Herculeas
 in vasta solitudine, quæ fert ad mare rubrum, circi
 K ter triginta

ter triginta milliaribus à fluuio. Cùm ergo venissem ad eius monasterium quod est propter fluuiũ, in quo sedebāt eius discipuli Macarius & Amatas, qui eum etiam cùm dormiisset sepelierunt: expectaui quinque dies vt conuenirem sanctum Antonium. Dicebatur autem accedere ad hoc monasterium, aliquando quidem post decem dies, aliquādo verò post viginti, aliquādo verò post quinque, prout expediebat pro beneficio eorum qui veniebant ad monasterium. Conueneramus ergo diuersi fratres diuersis de causis. Inter quos fuit etiam Eulogius Alexandrinus monachus, & cū eo alius membris mancus. qui quidem propter talem causam accesserunt.

DE EVLOGIO ALEXANDRINO,
& eo qui erat membris mancus.

xxvi.

Ecce Eulogius fuit disciplinarum liberalium scholasticus, qui diuino amore sauciatus, propter desiderium immortalitatis, renunciauit tumultibus. & cū omnes suas dispersisset facultates, sibi reliquit paucos nummos, cū non possēt operari. Cū ergo per se angeretur animo & esset tristis, & neque vellet cū aliis congregari, neque vt solus esset satis sibi persuaderet: inuenit quēdam mancum ac mutilatum in foro proiectum, qui nec manus habebat nec pedes. Ei solum lingua remanserat integra ad alloquendum eos qui incidebant. Eulogius autem stans, cum fixis intueretur oculis,

oculis, & deum rogat: & cum Deo hoc modo paciscitur, dicens. Domine propter nomen tuum accipio hunc mutilatum, & cum me recreaturum ac refecturum spōdeo vsque ad horam mortis eius: vt ego quoque per eum saluus fiam. Largire ergo mihi Christe patientiam vt ei inseruiam. Et ad eū accedens, dicit ei. Vis ego te domo accipiam, & te recreem ac reficiam? Ille ei dicit. Vtinam dignareris, sed ego sum indignus. Vado ergo, inquit, & adducam a sinum, & te hinc auferam. Cum magno autem gaudio est assensus is qui erat mutilatus. Eum ergo sustulit & portauit in suum hospitio lū: cuiusque curam gessit in omnibus quibus opus habuit. Perpetuis ergo quindecim annis, is qui erat mutilatus, beneuolē ab eo curabatur tanquam pater, vt qui lauaretur, vngeretur, foueretur, & portaretur manibus Eulogij, & supra suam dignitatem quidem custodiretur, morbo autem conuenienter reficeretur. Post quindecim autem annos inuasit dæmon cum qui erat mutilatus, volens priuare Eulogium mandato & proposito, & mutilatum à refectiōe, & Dei gratiarum actione. seditionēque excitat in Eulogium. multisque eum probris cœpit insequi, adeo vt eum etiā appeteret maledictis, dicens deinceps. Abi hinc scelerate fugitiue. Suffuratus es alienas pecunias: & dominum spoliasti: & meo prætextu vis latere, vt qui prætextu bene faciēdi me acceperis in tuum hospitio lū. & propter me vis esse saluus. Eulogius autem cor eius lenibar, dicens. Ne Domine, ne hæc dixeris. sed dicas quā-

nam in te tibi fuerim molestus, & eam corrigam. Mancus autem dicebat arroganter. Non fero has assætationes: aufer me hinc, & proiice in foro. recuso tuam curationē. Dicebat autem Eulogius. Rogo te, patere tui curā geri, & dic si quid sit tibi graue Domine mi. Mutilatus autem magis incensus, ei dicebat. Nō possum amplius ferre tuam subdolum. & ironicam adulationem. Non placet mihi hæc vita parca & sordida. ego volo vesci carnibus. Patiens autem Eulogius carnes ad eū attulit. Cū eas autem vidisset qui vexabatur, Non satis est mihi tecum esse solum, turbas volo. Ei autem dicit Eulogius. Ego ad te iam adducam monachorum multitudinem. Ille autem rursus ægre ferens, dicit, Væ mihi misero. Tuum aspectum ferre non possum: & tu ad me adducis tui similes, qui cū sint ociosi, comedunt. Et insolenti voce seipsum laniās, vociferabatur, dicens. Nolo. nolo. in forum deduci volo. O violētia. abiice me vbi iuenisti. Dico quod si habuisset manus, in animū induxisset vel se suffocare, vel sibi ense manus afferre. Cū dæmon sic eum efferasset, postea se confert Eulogius ad propinquos monachos: & dicit eis. Quid faciam? Ad desperationem me deduxit mutilatus. Dicunt ei, Quāobrem? Ille autē, Me, inquit, grauer afficit. nec scio quid faciā. Abiiciā ipsū. sed Deo dedi dexterā: & timeo. Nō abiiciā. me dies noctesque malè habet. Nescio quid faciā Ei dicūt illi absolutè. Adhuc uiuit magnus ille. Sic enim vocabāt sctū Antoniū, Ascēde ad ipsū, mutilatū iponēs ī nauigiū: & defer
cum in.

eū in monasteriū: & expecta donec magnus venerit
ē spelunca, & ad eū refer iudiciū. & quod tibi dixe-
rit, ista illius sētētix. Deus enim tibi dicit per ipsū.
Verbis eorū morē gessit Eulogius, & mutilato blā
diēs, cū eū immisisset in cymbā pastoralē, noctu
egressus est ex vrbe, & tulit eū in monasteriū disci-
pulorū magni Antonij. Accidit autē vt alio die ve-
niret magnus sero vespere, vt narravit Cronius, a-
mictus chilamyde pellicea. Ingressus est ergo in suū
monasteriū. Erat autē hęc eius cōsuetudo vt allo-
queretur Macariū, & eū interrogaret. Frater Maca-
ri, venerūt ne huc aliqui? Respōdebat Macarius, Ve-
nerūt. Dicebat autem magnus, Sūt ne Aegyptij, an
Hierosolymitani? Dederat autē magnus ei signū,
dicēs, Cū videris venisse aliquos quibus est minus
negocij, dic, Ad sūt Aegyptij. Quādo autē videris
venisse aliquos religiosiores & paulò consideratio-
nes, dic, Sūt Hierosolymitani. Rogabat ergo ma-
gnus pro more, dicēs fratri Macario, Sūt Aegyptij
fratres, an Hierosolymitani? respōdet Macarius di-
cēs, Est mixtura. Quando ergo dicebat Macarius,
Sūt Aegyptij, dicebat ei magnus. Para eis lentē, &
da eis quod comedāt. & faciebat eis vnā orationē,
& dimittebat eos. Quādo autē dicebat, Sūt Hiero-
solymitani, sedebat per totā noctē, & eis dicebat ea
quę pertinent ad salutē. Sedens ergo illo vespere,
dicit. Vos omnes accersit magnus. cūque nullus
ei dixisset quod nomen haberet scholasticus, cū
serū esset vespere, vocat eū dicens, Eulogi, Eulogi. &
cū ter proclamasset, & scholasticus Eulogius nō

K. iiii respondisset,

respōdisset, putans aliquē aliū vocari hoc nomine, dicit ei magnus. Tibi dico Eulogi, qui venisti ab Alexandria. Tunc ei dicit Eulogius, Quid iubes quæso? Dicit ei magnus. Quid huc venisti? Respōdit ei Eulogius, dicens. Qui tibi reuelauit nomen meū, rē quoque propter quā veni reuelauit. Dicit ei sanctus Antonius. Didici quare venisti. Sed dic coram fratribus, vt ipsi quoque audiant. Iussus autem à magno Eulogius, dixit corā omnibus. Hūc mutilatum inueni ego in foro proiectū & neglectui habitum. Eius autem misertus, Deum sū precatus vt daret mihi gratiam in ipsum tolerantia. Dexteram quoque dedi Deo, quòd in morbo eius curā gerā, vt & ego per ipsum saluus fiam, & ipse à me recreetur. Sunt autē quindecim anni ex quo simul versamur: sicut etiā tuæ sanctitati reuelata sūt omnia. Sed nescio quidnam mali à me passus, post tot annos me summè vexat. & in animo habui ipsum eiicere, ipso me ad hoc cogente. Ea de causa veni ad tuā sanctitatē, vt mihi consulas quidnā debeat facere, & ores pro me. me enim vexat grauiter. Dicit ei magn⁹ Antonius graui & austerā voce, Abiicias tu eū Eulogi. At qui eū creauit, non abiicit. Si tu eū abiicis, Deus ei excitabit te meliorē qui eū col ligat. Conticuit Eulogius, & extimuit cū hæc audisset. Relicto autē Eulogio magnus Antonius incipit lingua flagellare mutilatū, & ad eum exclamare. Mutilate, maculate, cœlo & terra indigne, Non cessas cū Deo pugnare, & tuū fratrem irritare? Nescis esse Christū qui tibi ministrat? Quomodo audes

audes hæc loqui aduersus Christum? Non propter
 Cristū se tuo mancipauit seruitio? Cū ergo cum
 quoque verbis coercuisset increpātibus, eos dimit-
 tit. & cū dissēruisset cum fratribus de iis quæ e-
 rant vnicuique necessaria, rursus accedit ad Eulo-
 giū & mutilatū, & dicit eis. Ne vsquā immoremīni
 o fratres, sed abite in pace, & ne inuicē separemini,
 deposita omni molestia quā vobis iniecit dæmon:
 & cū bona dilectione reuertimini in cellam in qua
 longo tempore versati estis. Iam enim Deus mitter
 ad vos. Hæc enim tentatio in vos excitata est à Sa-
 tana, quoniā scit vos iam ad finē peruenisse, & fu-
 turū esse vt coronas à Christo accipiatis, ipsū per te,
 & te per eū. Nihil ergo aliud cogitaueritis. Quòd
 si veniens Angelus non inuenerit vos in eodē loco,
 futurū est vt coronis priuemini. Citò ergo festinā-
 tes ingressi sunt, & venerūt in suā cellā in fine aga-
 pes. & intra viginti quatuor dies, obit beatus Eu-
 logius resolutus ad Dominū, & itra tres alios obit
 is qui erat corpore mutilatus, sed anima firmus ac
 robustus, qui ipse quoque in manus Dei suū com-
 mendauit spiritū. Cū ergo aliquanto tēpore ver-
 satus esset Cronius circa loca Thebaidis, descendit
 in monasteriū Alexandriæ, & accidit vt beati qui-
 dem Eulogij obitus à fraternitate celebraretur tri-
 cesimus dies, manci autē tertius. Cū hoc ergo didi-
 cisset Cronius, obstupuit: & acceptū Euāgelium,
 vt fidē haberent audientes, posuit in medio fratrū:
 & eis iurauit, narrans magni Antonij de his præ-
 scientiā, & de omnibus quæ acciderunt, & dicens.

Horum

*Agape, conui-
 uium ad quod
 conueniebant
 pauperes chri-
 stiani.*

Horum ergo verborum fui interpres cū beatus Antonius Græcè nesciret. ego verò sciebam vtranque linguam, & eis sum interpretatus. iis quidem qui Græcè, quæ à magno dicta sunt: ipsi autem sancto Aegyptiacè, quæ dicta sunt ab Eulogio.

DE CONTEMPLATIONE quam vidit Abbas Antonius.

xxvii.

Oc quoque narrauit Cronius illa nocte magnum eis narrasse Antoniū. Ego, aiebat, anno integro oraueram vt reuelaretur mihi locus iustorum & peccatorum. Vidi autem Gigātem nigrū altissimū, qui ad nubes vsque pertingebat, habebat autem manus ad cœlū vsque extensas. infra autem erat lacus qui mare æquabat magnitudine. Vidi quoque animas tanquā aues sursum volantes. Et quæcunque quidē eius manus & caput superuolabant, seruabantur ab Angelis. Quæ autem à manibus eius verberabantur, incidebant in lacum. Ad me itaque vox peruenit quæ dicebat. Quas vides animas superuolasse caput gigantis & eius manus, eæ sunt animæ iustorum, quæ quidem ab Angelis seruantur in paradiso. Quæ autem à manibus eius percutiuntur, eæ in inferno demerguntur. quæ quidem attractæ fuerunt à voluntate carnis, & odium secutæ sunt, & referendæ iniuriæ cupiditatem.

VITA

VITA ABBATIS PAULI

Simplicis.

Arrauit autem sanctus Dei Hierax, & Cro-
 nius, & plures alii ex fratribus de quibus sū
 dicturus, quòd quidā Paulus agrestis agri-
 cola, insigniter innocens, & vita simplex, vxorem
 duxerat mulierem formosissimam, sed moribus
 improbā. quæ longissimo tēpore peccans eū latuit.
 Aliquando autē de improviso ingressus domum
 suā, inuenit eos turpia perpetrantes, deducēte Pau-
 lum prouidentia ad id quod erat sibi conducibile.
 eāmque cū vidisset cum eo cū quo habebat stu-
 pri consuetudinē, honestē ac decorē risit, & eis ex-
 clamauit, dicens: Bene est, bene est. reuera non est
 mihi curæ. Per Iesum, ego eā non accipiā amplius.
 abi. eam tibi habe & eius filios. ego enim recedo, &
 efficior monachus. Cū nulli autē dixisset aliquid,
 pertransit octo monasteria, & abit ad sanctū An-
 tonium, & pulsat ostium. Egressus autem sanctus
 Antonius, eum interrogat. Quid vis? Ei dicit Pau-
 lus. Volo fieri monachus. Respondet ei Antonius.
 Senex sexagenarius non potest hic fieri mona-
 chus. sed potius abi in vicum, & operare, & vi-
 tam dege operariam, Deo agens gratias. Non po-
 tes enim sustinere afflictiones solitudinis. Respon-
 det senex, & dicit. Si quid me docueris, illud faciā.
 Dicit ei Antonius. Dixi tibi te esse senē, & nō pos-
 se esse monachum. abi. Si enim vis esse monachus,
 ingredi cœnobiū vbi sunt complures fratres qui

L possunt

possunt tuā ferre imbecillitatē. Ego enim solus hīc
sedeo. quinque dierū spacio īteriecto comedēs, idq;
esuriēs. His ergo verbis Paulū abigit. Postquā autē
cū non admittit, clauso ostio Antonius tribus dieb⁹
foras nō est egressus, propter se, nec propter ea quæ
essent sibi vsui. Senex autē permanlit non recedēs.
Quarto verò die cū eū prēmeret necessitas, aper-
to ostio egressus est. & cū rursus vidisset Paulū,
ei dicit. Abi hinc senex. Quid mihi es molest⁹? nō
potes hic manere. Dicit ei Paulus. Fieri non potest
vt ego alibi quā hic moriar. Cū aspexisset au-
tam Antonius, & vidisset eum non ferre ea quæ
sunt ad victum necessaria, non panem, nō aquam,
non aliquid aliud, & iam quartum diem perseue-
rassē ieiunum, cogitauit apud se, Ne forte moria-
tur vt qui non sit assuetus ieiunare, & meam macu-
let animam. Eum ergo admittit. Tunc ei dicit An-
tonius. Potes esse saluus si habeas obedientiam, &
quod à me audieris hoc feceris. Paulus autem res-
pondens dixit. Faciam quæcunque iusseris. Talē-
que vitæ asperæ agēdæ rationē in illis diebus susce-
pit Antonius, qualem, quando erat in principio
iuuentutis. Eius ergo mentem probans Antonius,
ei dixit. Sta, & ora in hoc loco, donec ingrediar, &
afferam tibi quod opereris. Ingressus autē spelun-
cam, per fenestram animaduertit eum in eo loco
totam hebdomadam manere immobilem, cū ab
æstu torreretur. Egressus autē post hebdomadam,
cū ex palmis ramos madefecisset, ei dicit. Accipe,
& cōtexe catenam, vt me vides. Texit senex ad ho-

ram

ram vsque nonam quindecim vlnas magno labore. Cùm autem vidisset Antonius id quod contexerat, id minimè ei placuit, & ipsi dicit. Male contexuisti, retexe & denuo contexe. cùm iam septimo die ieiunus ageret, idque cùm esset grandis ætate. Tantum autem eum hac de causa afflixit, vt ægrè ferens senex fugeret Antonium, & vitam monachorum. Is autem eosdem ramos & retexuit & iterum contexuit cum magno labore, quòd ex còtectura prima fuissent corrugati. Cùm ergo vidisset magnus Antonius eum nec murmurasse, neque animum abiēcisse, neque vultū suum omnino auertisse, & neque vel tantillum succēfuisse, propter eū est compunctus. & sole occidente ei dicit, Patercule, vis comedamus fragmentum panis? Dicit ei Paulus. Vt tibi videtur, Abbas. Hoc quoque rursus inflexit Antonium, quòd non ad cibi nunciū protinus accurrerit, sed ei potestatem permiserit. Para ergo, inquit, mensam: & obediit. Fert panes Antonius, & imponit mēse quatuor paxamidia, sex vnciarū: & sibi quidē vnū madefecit, erant enim sicci. Illi autē tres. Psalmū psallit Antonius quē nouerat: & cùm eum duodecies cecinisset, duodecies orauit vt in hoc quoque Paulum probaret. Senex autem simul precatus est ipso magno promptius & alacrius. Mallebat enim, vt arbitror, pascere scorprios, quàm vnà viuere cum adultera. Post duodecim autem orationes, Paulo dicit magnus Antonius. Sede, inquit, & ne comedas vsque ad vesperam. sed solum attende esculentis. Cùm autem fuisset vespera,

& Paulus non comedisset, dixit ei Antonius. Surge, ora, & dormi. Ille autem mensa relicta sic fecit. Media autem nocte excitauit eum ad orationem, & vsque ad horam nonam produxit orationes. Mensa autem rursus apposita, cum & rursus cecinisset & orasset, sero vespere sederunt ad comedendum. Cum ergo comedisset magnus Antonius vnum paxamidium, aliud non tetigit. Senex autem comedens tardius, adhuc tenebat paxamidium quod ceperat. Expectabat ergo Antonius donec perfecisset, & dicit ei. Comede Patercule, etiam alium unum paxamidium. Dicit ei Paulus. Si tu comedas ego quoque comedam. te autem non comedente, nec ego comedam. Dicit ei Antonius. Mihi sufficit. Sum enim monachus. & mihi sufficit. Nam ego quoque volo fieri monachus. Surgit rursus, & facit duodecim orationes. & psallit duodecim psalmos. Et post orationes primi somni parum dormiunt. & rursus expurgantur ad psallendum a media nocte ad diem usque. Deinde misit eum ad obeundam solitudinem, dicens ei. Veni huc post tres dies. Cum hoc autem factum esset, & quidam fratres ad eum venissent, obseruabat Paulus Antonium quidnam vellet eum facere. Is autem dixit ei. Tacens ministra fratribus. neque aliquid gustaueris donec fratres fuerint iter ingressi. Postquam autem tertia iam impleta esset hebdomada ex quo non comederat Paulus, fratres eum rogabant, Qua de causa taces? Dicit ei Antonius, Quid taces? colloquere cum fratribus. Ille vero est collocutus. Cum aliquando ei fuisset allata vrna mellis, dixit

dixit ei Antonius. Frange vas. & mel effundatur. Sic autē fecit. Et ei rursus dicit, Collige rursus mel concha, ne sordes aliquas inferas. Et rursus iussit eum aquam haurire toto die. Et rursus cū vēstē eius dissoluisset, iussit consuere. Tantam denique hic vir possedit obedientiā, vt ei etiam data sit gratia diuinitus, nempe vt eiiceret dæmones. Postquā ergo vidit senem magnus Antonius, prompte cū esse ad omnia secutum in vitæ exercendæ ratione, ei dicit. Vide frater, si sic indies potes, mane mecū. Dicit ei Paulus. An quid mihi possis amplius ostendere, nescio. Nam ea quæ vidi ego quoque facio facile & citra laborem, Deo mihi opem ferente. Tunc ei dicit Antonius alio die. In nomine Iesu, ecce factus es monachus. Cū autem satis superque compertum haberet in omnibus magnus & beatus Antonius, esse admodum perfectam animā Christi seruum, vt qui esset admodū simplex: post certos menses, Dei gratia opem ferente beato Antonio, facit ei deinceps cellam. ad tres vel quatuor lapides à sua cella. Et dicit ei. Ecce Christi virtute opem ferente tu factus es monachus. mane deinceps seorsum, vt etiam facias periculum dæmonū. Cū ergo anno vno per se habitasset Paulus simplicissimus, & gratia dignatus est aduersus dæmones & aduersus omne genus morbos, se perfectē gerens in virtute exercitationis. Quodam ergo die adolescentulus qui supra modum grauiter vexabatur à dæmone, allatus est ad beatū Antoniū, habens principalem sæuissimum dæmonem, qui

etiam ipsum cœlū maledictis & probris insequēbatur. Cū igitur adolescentem obseruasset magnus Antonius, dicit iis qui eum ducebant. Non est hoc meum opus. nā contra hunc ordinem dæmonum, nempe principalem, nondum sum donatus gratia. sed hæc est Pauli gratia Simplicis. Abiēs ergo magnus Antonius ad probatissimum Paulum, ipsos quoque deduxit, & dicit ei. Abbas Paulē, Eiice hunc dæmonem ab hoc homine, vt sanus ad sua redeat, & Dominum glorificet. Dicit ei Paulus. Tu verò quid? Dicit ei Antonius. Non est mihi ocium. est aliud quod agam. & relicto illic puero, reuersus est magnus Antonius in suam cellā. Cū ergo surrexisset innocens senex, & efficacem fudisset orationem, dicit prouocans dæmoniacum. Dixit abbas Antonius, Egredere ab homine. Dæmon autem cum probris ac maledictis exclamabat dicens. Non egrediar improbe nugator senex. Accepta itaque pelle sua ouilla, verberabat eum in tergo, dicens. Egredere. dixit Abbas Antonius. Dæmon autem maledictis insequēbatur Paulum & Antonium. Helluones isti in senectute. Veterinosi. insatiabiles. qui propriis nunquam sunt contenti. Quid est vobis commune nobiscum? Quid in nos exercetis tyrannidem? Tandē dicit ei Paulus. Aut exhibis, aut abeo vt id dicam Christo. isque faciet vt sit tibi vā. At Iesum quoque probris & maledictis insectabatur immitis ille dæmō, clamans, Nō exhibeo. Ea de causa indignatus Paulus aduersus dæmonem, egressus est ē suo hospitio in ipso puncto meridici.

ridici. Aestui autē Aegyptiorum intercedit cognatio cum fornace Babylonio. Stans ergo sanctus senex tāquam columna super petram, sic orat Christum, dicens. Tu vides Iesu Christe qui fuisti crucifixus sub Poncio Pilato, me non descensurum ex hac petra, neque esurum nec bibiturum donec moriar, nisi me nunc audieris, & hunc dæmonem ab homine eieceris, & à spiritu immundo ipsum liberaueris. Adhuc cum Iesu loquente simplici & humili Paulo, priusquam ipse preces perfecisset, exclamauit dæmon dicens. Recedo, recedo. vi egredior. & per tyrannidem expellor. discedo ab homine. non amplius ad eum accedo. Pauli simplicitas & humilitas me expellit. neque scio quò abeā. Protinusque exiit dæmō, & mutatus est in maximū draconē circiter septuaginta cubitorum. receditque reptās in mare rubrum, vt impleretur quod dictū

„ est per sanctum spiritum. Fidem quæ demonstra- Pro. 12.
 „ tur iustus annuntiabit. Et rursus alibi. Super quem
 „ respiciam, inquit Dominus, nisi super mansuetum Isai. 66.
 „ & humilem & trementem verba mea? Solent enim
 humiliores dæmones eiici ab hominibus fide principalibus: principales rursus dæmones fugari ab humilibus. Hæc sunt miracula sancti Pauli simplici & humilis, aliāque plura & his maiora. Hic vocatus est simplex à tota fraternitate.

VITA ABBATIS PACHON.

Quidam Pachon nomine cūm peruenisset ad xxxix.
 annum septuagesimum, sedebat in Scete.
 Accidit

Accidit autem vt ego vexatus ab affectione fœminæ cupiditatis, cogitationibûsque & visis nocturnis, ferrè difficiliter. Cùmque parum abesset quin propter hanc tentationē exirem è solitudine, quòd me hæc animi perturbatio ageret vehementissime, vicinis quidem meis rem non exposui. sed neque meo magistro Eulogio, sed latenter veniens in solitudinem, quindecim diebus versatus sum cū Patribus senescentibus in solitudine, qui erāt in Scete. Inter quos incidi etiam in sanctum virum pachonem. Cùm ergo inuenissẽm eum sinceriores & magis versatum in exercitatione, ausus sum ei meum animum aperire. Dixit autem mihi ille sanctus. Ne tibi videatur res aliena. Hoc enim non tibi accidit ob delicias ociũmque & negligentiam. Nam & mores tibi ferunt testimonium, & penuria eorũ quæ sunt necessaria, & quòd nulla sit hic tibi consuetudo cum fœminis. sed potius hoc tibi accidit ab aduersario ob studium virtutis. Est enim triplex hostis qui impellit ad fornicationem. Aliquando enim nos caro inuadit luxurians, & quæ nimis lautè & delicatè est curata. Aliquando autè in nos insurgunt motus animi propter cogitationes. Aliquando autem ipse quoque dæmon in nos exercet tyrannidem propter inuidiam. Nam ego quoque multa obseruans, hoc inueni. Ecce me, vt vides, hominem senem. Cùm iam quadragesimum annum degam in hac cella, curā gerens meæ salutis, & ad hanc ætatem peruenerim, tentor vsque in hodiernum diem. & iurauit dicens. Iam duodecim

decim annis postquam transegi annum quinquagesimū, nullam diem nec noctem intermisit qua me nō inuaserit. Cum itaque suspicatus essem Deū à me recessisse, quandoquidē tanta in me dæmon vteretur potestate, potius delegi mori absqueratione, quàm vitio affectionēque corporis me turpiter gerere. Egressusque à cella mea, & obiens solitudinem, inueni speluncā hyænæ. In quam speluncam me nudum immisi toto die, vt feræ egressæ me deuorarent. Postquā autem fuit vespéra, prout scriptū „ est. Sol cognouit occasum suum. Posuisti tenebras, *psalm. 103.*
 „ & facta est nox. In ipsa transibūt omnes bestię syl-
 „ uæ. Catuli leonum rugientes vt rapiant & querant
 „ à Deo escam sibi. Egressæ ergo feræ in illa hora, & masculus & fœmina, me à pedibus ad caput vsque odorati sunt, circumlingentes. Cūque expectarē fore vt deuorarer, à me recesserunt. Cū ergo illic tota nocte iacuissem, non fui deuoratus. Existimās ergo Deum omnino mihi paruisse, surrexi. Rursus verò in cellam redij. Cū autē se paucis diebus cōtinuisset dæmon, me est adortus vehementius quā antea, vt parum abfuerit quin blasphemarē. Transformatus enim cū esset in puellam Aethiopiā, quam in mea iuuentute viderā æstate spicas legentem, ea mihi visa est meis insidere genibus. meque vsque adeo cōmouit vt putarem me cū ea coiuisse. Furore ergo percitus impegi ei colaphū. eaque sic euauit. Hoc autē mihi crede dicenti. Biennio non poterā ferre manus meæ fortorem. Cū ergo hac de causā pusilli & abiecti animi euasissem, & de

me omnē spem abiēcissēm, egressus sum pererrans vastam solitudinē: & inueni paruam aspidē. Quā cū accepissēm, eā admoueo meis genitalibus, vt vel sic morsus morerer. & cū eius caput virilibus applicassēm, vt quē mihi fuissent causa tentationis, ne sic quidē morsus sum gratiæ prouidentia. Post hæc autem audiui vocē dicentem mihi in mea cogitatione. Abi Pachon, decerta. Ideo enim permisi in te tantā exerceri potestatē, ne tibi esset elatior & arrogatior spiritus, perinde ac ipse possēs hanc superare affectionē: sed tuā agnosceres imbecillitatē, & in tuæ vitæ instituto nunquā haberes fiduciam, sed recurreres ad Dei auxiliū. Sic autē admonitus & confirmatus, ad cellā sum reuersus. & deinceps sedens cū fiducia, & nullam belli curā gerens, reliquos dies egi in pace. Dæmon autē cū cognouisset meam eius despicientiā, pudore deinceps affectus, ad me non accessit amplius. His verbis cū ad luctā aduersus Satanā me confirmasset, & ad bellum instruxisset, & aduersum dæmonē fornicationis me parasset ac docuisset, dimisit, iubens vt forti animo me gererem in omnibus.

VITA ABBATIS STEPHANI.

xx.

Stephanus quidam Libs genere, sedit sexaginta annos ex trāuerso Marmaricę & Mareotæ. Is cū fuisset summē versatus in exercitatione, & esset discernendi potestate præditus, hanc gratiā est consecutus, vt quicumque eum conueniret, à quacunque cruciaretur molestia, is molestia.

lestia vacuus ab eo recederet. Fuit autem is quoque notus beato Antonio. Peruenit autē etiā ad nostra vsque tempora. Atque ego quidē cum eo non sum versatus propter viæ longitudinē. Sanctus autem Ammonius & Euagrius qui eū conuenerunt, narrauerunt se eū inuenisse in talem prolapsū ægritudinem in ipsis locis testicularū, & penis summū vlcerasse cancrū, qui φαγέδαινα dicitur. Eum, aiebāt, inuenimus dū à quodā medico curaretur. & manibus quidē operabatur, & palmæ ramos contexebat, & nobiscū etiam loquebatur. reliquo autē corpori manū adhibebat chirurgus. Erat autem Dei gratia, ea præditus patientia, vt perinde affectus videretur, ac si corpus alterius secaretur. & cū eius membra rescinderentur, non secus ac si essent pili insensiles, ita mansit immutabilis: tā insigniter & admirabiliter erat à Deo instructus. Cū nos autem, inquit, partim angeremur, partim verò terremur, quod tanti viri talis vita in tantum morbum incidisset, & tales medicorū exectiones, nostras autem cogitationes sensisset beatus Stephanus: dicebat nobis. Ne ex hac re offendamini o filij. Nihil enim quod Deus facit, ad malū vnquā facit, sed ad bonum finē. Fortasse enim membra merentur supplicium. & melius est ea hic dare pœnas, quā post excessum ex hoc stadio. Cū nos ergo sic est hortatus, & verbis confirmauit ad tolerantiam, edificauit ad fortiter ferendas afflictiones. Hæc autē narraui, ne videatur nobis alienū, quando viderimus aliquos sanctos incidisse in tales calamitates.

XXXI.
1. Cor. 4.

Redit quidā Valens, genere quidem Palæstinus, mēte autē Corinthius. Corinthiis enim vitii inflationis tribuit sanctus Paulus. Qui cū venisset in solitudinē, ipse quoque plures annos habitauit nobiscū. Eō autē processit superbix vt deceptus sit à dēmonibus. Ex eo enim quōd ipse paulatim deciperetur, fecit vt ipse de se magnificē ac præclarē sentiret, tanquā cum eo versarentur angeli. Quodā certē die, vt narrabāt, cū operaretur in tenebris, acum dimisit qua consuebat sportam. Quam cū ipse nō inuenisset, dæmon ei fecit lapidem, & inuenit acum. Hoc nomine rursus inflatus magnificam de se induit opinionē, & vsque ad eō elatus est, vt etiā contēneret ipsam sacramentorum cōmunionem. Cū autē Christus Dominus eius esset misertus, sic prouidit vt eius detrimentum citō fieret manifestū vniuersæ fraternitati. Accidit vt quidā veniētes hospites afferrent ad fraternitatē bellaria in ecclesiā. Porro autem cū eas accepisset sanctus Macarius presbyter noster, misit ad vnūquenque in cellam circa manipulum. inter quos etiam ad Valentem. Cum autē accepisset Valens, eū qui attulerat contumelia affecit, & verberauit, & ei dicit. Abi. & dic Macario. Non sum te deterior, vt tu ad me mittas benedictiones. Cū cognouisset ergo sanctus Macarius eum esse seductū, accessit vno die postea ad eū exhortādū. & ei dicit. Valens, illus es. desine. Postquā autē nō audiuit eius

eius admonitiones, recessit. Cū ergo certò sibi persuasisset dæmon, eū eius deceptioni maximè fidem habuisse, abit, & figurā Seruatoris induit. & noctu accedit in phantasmate, mille angelis lampadas tenentibus, & rotam igneam, in qua visus est figurā exprimere Seruatoris. vnūque eū præcedit & dicit. Christus dilexit tuū institutū, tuāque viuendi libertatem & confidentiā. & venit vt te videat. Egredere ergo è cella. & nihil aliud feceris, nisi cū procul eū videris, procubens eum adora, & ingredere in tuam cellā. Egressus ergo cū vidisset apparatus lampadum, circiter à stadio procul Antichristum adorauit. Alio itaque die adeo fuit emotè mētis, vt ingrederetur ecclesiā, & fraternitate cōgregata diceret. Ego non habeo opus cōmunionē. Christum enim vidi hodie. Tunc patres eū anno vno vinxerunt, & in ferreos cōpedes coniecerunt, & curarūt. precibus, eiūsque contēptione, vitāque austiore detrahentes eius persuasionē. nam, vt dicitur, sunt contrariorū contraria medicamēta. Necesse est autem eorū quoque qui sunt tales vitam in hoc libro inferere, ad securitatem eorū qui incidunt. sicut etiā sanctis plantis accessit lignū paradisi, nēpe cogni- Gen. 2. tio boni & mali. vt si quando contigerit eos in aliqua re se rectè gerere, non se efferant & se iactent de virtute. Nam sæpe quoque virtus efficitur occasio prolapsionis, quando non recto scopo facta fuerit. Scriptum est enim, Vidi iustum pereuntem in sua Eccl. 7. iustificatione. id quoque est vanitas.

xxxii.

Vit quidam Ero nomine, mihi vicinus, Alexandrinus genere, vrbanus adolescens, bono ingenio, vita mundus. Qui ipse quoque post magnos labores & præclaros sudores, ab arrogantia arreptus & elatione, præcipitauit: & aduersus patres superbus euasit & insolens: & Macariũ quoque presbyterũ affecit contumelia, dicēs. Qui tuæ doctrinæ parent, decipiũtur. Nō oportet enim alios magistros attendere præter Christũ. Abusus est autē testimonio quoque ad peruersum scopum suæ stultitię, dicens. Ne vocaueritis magistrũ super
Math. 23. terram. Qui ipse quoque mentē adeò habuit obtenebratam vana persuasione suæ opinionis, vt fuerit etiam ferro vinctus cū nollet conuenire ad sacramenta. Amica autem veritas. Fuit is vitæ instituto admodum subtili & accurato, adeò vt multi dicāt quibus cum eo intercessit consuetudo, quòd sæpe non nisi post tres menses comedebat, contentus cōmunione sacramentorum, & sicubi ei apparuisset olus agreste. Accepi autē ego quoque eius experiētiā cū beato Albino, cum irē in Scetem. Aberat autē Scete à nobis quadraginta miliaria. In his quadraginta miliaribus nos bis comedimus, & ter aquam bibimus. Ille verò cū nihil gustasset, pedes ingrediens, pronunçiauit memoriter quindecim psalmos. Deinde magnũ psalmum. Deinde epistolam ad Hebræos. Deinde Esaiam, & partem Hieremię. Deinde Lucam Euangelistam. Deinde Proverbia.

uerbia. Eum autem ambulante non poteramus consequi. Is postremo arreptus à mali dæmonis operatione, ut qui ageretur ab igne vehementissimo, in sua quidem cella sedere non poterat: profectus autem Alexandriam diuino quodam consilio, clauum clauo extrusit. Sua sponte enim incidit in promiscuum & indifferentem rerum usum, inuenta postea salute inuoluntaria. Accessit enim ad theatra & equestria certamina, & versabatur in cauponis. Is autem cum gulæ esset deditus & ebrietati, incidit in cœnũ fœminæ cupiditatis. & cum peccare constitisset, cum quadam Mima cõgressus, vlcus suum aperuit. Cùm hæc sic fieret, diuino quodã consilio enatus est ei anthrax in glande: & tẽpore semestri vsque ad eò ægrotauit, ut eius virilia membra cõputruerint, & sua sponte ceciderint. Cùm postea autẽ conualuisset, reuersus est ad hoc ut ea sentiret quæ Dei sunt, & venit in solitudinem, hæc omnia confitens patribus. & cùm non peruenisset ad operationem, paucis post diebus obdormiit.

DE PTOLEMAEO QUI EXCIDIT.

Alius quidam rursus nomine Ptolemæus, cũ xxxiii. narratu difficile, vel potius quæ narrari non potest vitam transegisset, habitauit enim ultra Scetem in ea quæ dicitur κλμαξ, id est scalæ. Est autẽ locus qui sic dicitur, in quo nemo potest habitare, propterea quòd puteus fratrum distet decẽ & octo miliaribus. Cùm is ergo multa vasa fictilia portasset,

portasset, & Decembri & Ianuario mense rorē collegisset, est enim permultū roris in illis partibus, & spongia ex lapidibus expressisset, perstitit illic habitās annos quindecim. Qui ab alienatus à doctrina & congressione virorum sanctorū, & vtilitate, & cōtinua sacramentorum cōmunionē, à recta via vsque adeò recessit, vt quod nonnulli dicunt impij casu omnia fieri, is quoque infelix id fateretur, dæmone erroris deinceps in eum obtinente imperiū. Hic enim inimicus vano huic homini suggessit, vt diceret res nullam habere essentiā: sed omnino esse omnia ex eo quod mundus ferretur sua sponte. In huius ergo animā hæc immisit omniū vitæ hostis, dicendo. Cū res ita se habeant, quid frustra te ipsum foris domas? Quid nam te iuuabit Ptolemæe, si nō sit renumeratio? Quānā autem tibi sufficeret merces tot & tantorū laborum, etiam si esset qui redderet? Quodnam autē est iudicium quod minantur scripturæ, si nulla sit prouidētia? His Satanicis circunseptus cogitationibus miserrimus Ptolemæus, dicitur esse emotæ mentis, & hucusque errare in Aegypto, & seipsum dedidisse gulæ & ebrietati. cum nemine conuersans, sed mutus forum obiens, miserabile & lachrymabile spectaculum Christianorum oculis, ludibriū autem iis qui vitam nostrā nesciunt. Hæc autem calamitas immedicabilis miserum inuasit Ptolemæum, ex rationis experte sui persuasione, quod à seductore dæmone illusos, existimaret se habere cognitionē super omnes sanctos patres. Per quam inflatus, sui ipsius hostis, præceps
datus

datus est in profundum interitus. cū nullum vn-
 quam conuenisset ex sanctis patribus qui sapienter
 gubernauerāt, nec eorum fuerit fundatus spiritali
 doctrina, sed inuentus absque gubernatore, in ex-
 tremum mortis profundum cecidit, & sicut arbor
 viridibus foliis comata, & fructibus ornata, quæ
 vno temporis momento omnibus simul est nuda-
 ta, reddita est arida. Nam vt scriptum est, *Quibus* *Pronep. 11.*
 non est gubernatio, ij cadunt vt folia:

DE VIRGINE LAPSA.

Oui rursus quandam virginem Hierosoly- xxxiiii
 mis quæ saccū gestauit sexennio, & fuit in-
 clusa: nec aliquid accepit ex iis quæ tendunt
 ad voluptatem, sed summam continentiam exercuit
 inter foeminas. postea autē à diuino deserta auxilio
 propter summam superbiam, lapsa est, & aperta fe-
 nestra admisit eū qui ei inserviebat, & cum eo fuit
 cōmixta. eo quod non diuino proposito & ex cha-
 ritate se exercuerat, sed vt humanæ scenæ seruiret.
 quod quidem est vanæ gloriæ & prauī instituti. Nā
 cū eius cogitationes occupatæ essent in damnā-
 dis aliis, incitaretur autē furore à dæmone super-
 biæ, eoque valde delectaretur: ab ea recessit sanctus
 angelus custos tēperantiæ. Ideo autem scripsimus
 o virorum fidelissime, & vitam eorum qui se rectē
 & ex virtute gesserunt, & eorum qui post multos
 labores per ocium & socordiam à summo & per-
 fectissimo vitæ instituto exciderūt, capti à diabolo

N

omne

omne genus laqueis. vt vnusquisque ex suę vitę instituto intelligēs occulta retia hostis bonorum, fugiat eius laqueos. Cū sint ergo multi, iūq; magni viri & mulieres, qui ab initio se rectē gesserunt in honesto instituto exercitationis, tandem autē fuerunt euerfi radicitus ab omnium hominū aduersario: ex multis facta mentione paucorum, plurimos præteribo silentio. vt qui neque ipsos erigā, neque mihi prosim, dum in iis multum immoror; & eximios Christi athletas negligo, non narrans virtutes diuinę eorū exercitationis. ¶ V

VITA ABBATIS ELIAE.

xxxv.

Elias quidam optimus exercitator, fuit virginum amantiſſimus, curam gerens partis imbecillioris. Sunt enim tales animæ, quibus fert firius testimoniū quod id faciāt ex virtute. Is cū misertus esset ordinis foeminarū quæ se exercent, haberet autem facultates in Athlebe ciuitate, ædificauit magnum monasterium. & illic congregauit omnes quæ errabant virgines, consequenter eorum in omnibus curam gerens. suppeditans eis omnia quæ ad vsum pertinent necessariū. ortos, & earū oracula, & vt semel dicam, omnia quæ postulat vita exercitationis. Ex autē ex diuersis vitæ institutis & priuata deductæ consuetudine, inter se depugnabant assiduē. Cū ergo oporteret hunc sanctum & eas audire, & efficere vt pacem inter se seruarent: collegerat enim ad trecentas: & necesse ei fuerat

fuerat esse earū intercessor biennio, licet ætate iuueni. erat enim circiter triginta aut quadraginta annos natus: is tentatus fuit à voluptate. A monasterio autem recedens ieiunus, errauerat per solitudinem duos dies, hoc rogans, & dicens. Aut occide me, ne ipsas videam afflictus. aut meam aufer affectionem, vt earum curam geram vt postulat ratio. Cū fuisset ergo vespere, cū somnus oppressit in solitudine. Venientes autem ad eum tres angeli, vt ipse mihi narrauit, cū retinentes, ei dicūt. Cur existi ex monasterio fœminarum? Rem itaque eis narrauit, dicens. Timui ne & illas lēderē & meipsum. Dicunt ei angeli. Si te ergo liberauerimus ab hac affectione, redibis, & earum curam geres? His assensus est. Ab eo autem iusiurandum exigūt. narrabat autem iusiurandum. Iura nobis tale iusiurandum. Per eum qui mei curam gerit, earū curam geram. Hoc eis iurauit. Tunc angeli eum tenuerunt: vnus manus: & alter pedes: tertius autem accepta nouacula, excidit eius testiculos tanquam in ecstasi, non verè, sed quadā visione. Visus est ergo in illa ecstasi veluti excisus fuisse & curatus. Post hoc interrogāt ipsum angeli dicentes. Sensisti vtilitatem aliquam? Eis dicit ille. Valde magnam accepi vtilitatem, valde enim leuatus sum. & persuasum habeo me esse liberatum à labore & affectione. Tunc angeli ei dicunt. Abi ergo ad tuum monasteriū. Reuersus est autem post quinque dies, cum lugente toto monasterio, quandoquidem cū esset propè, eas corrigebat alsiduè quantū in illo erat. Cū autē postea

vixisset alios quadraginta annos, affirmabat patribus, quòd ab eo tempore nō ascenderat in cor eius affectio cupiditatis fœminæ. Hæc est gratia sancti viri Eliæ, & hæc exercitatio, & quemadmodum curam gessit monasterij virginum.

VITA ABBATIS DOROTHEI.

xxxi.

Vi successit Dorotheus vir probatissimus, qui in bona vita, & quæ in agendo versatur, consenuit. Qui cū non posset quidem sic curam gerere monasterij vt hic beatus, neque mansisset in illa cella: in ipso monasterio in superiori cœnaculo seipsum inclusit: & fecit fenestram quæ spectabat ad monasterium fœminarū, quam clauderat & aperiebat. Perpetuò ergo assidebat fenestræ, procurans vt inter eas pugne cessarent. Sicque in superiori cœnaculo cōsenuit, neque sursum ascendentibus fœminis, neque illo potente descendere. Non enim stabant scælæ.

DE AMMA PIAMVN.

xxxvii.

Vit quædam virgo Piamun, quæ annos vite suæ vixit cum matre propria, sola cum sola vespere comedens, & linum nens. Hæc dignata est gratia prædictionis futurorum inter homines. Accidit aliquando in Aegypto cū Nilus ascenderet, vt vicus vicum inuaderet. Pugnat enim pro aquarum diuisione, ad eò vt sequatur cædes & fauciationes.

fauciationes. Potentior ergo vicus eius vicū inuasit, & venit virorum multitudo cum lanceis & clavis, vt eius vicum excinderet. Adstitit autem ei angelus reuelans eorum inuasionem. & accersitis vici presbyteris, eis dicit. Exite, & ex hoc vico occurrите eis qui veniunt contra vos, ne vos quoque vnā cum vico pereatis. & rogate eos vt desistant à pugna. Territi autem presbyteri ei ad pedes procumbunt, eam rogantes & dicentes. Nos nō audeamus eis ire obuiam. Scimus enim eorū temulentiam & petulantiam. Sed si facis misericordiam & in totū vicum & in domū tuam, ipsa eis egredere obuiam. Illa autem cū non assensu esset, veniens in suam domunculam, stetit tota nocte orans & genu flectens, Deūque rogans, dicendo. Domine qui iudicas terrā, cui nihil placet quod est iniustū. Cū hęc ad te venerit oratio, virtus tua eos sistat immobiles tanquam colūnam, vbicunque eos deprehenderit. Ija autem circa horam primam, à tribus miliaribus, in loco fixi tanquam colūna, labefactari non poterant. Illis quoque reuelatum est quòd illius intercessionibus factū est eis impedimentū. Iique ad vicū mittentes pacē petierunt, dicentes. Agite Deo gratias, & precibus Piamun quę nos impederunt.

VITA ABBATIS PACHOMII,

& eorum qui cum ipso erant.

Abennesis est locus qui sic vocatur in Thebaide. in quo fuit Pachomius. Monachus, xxxviii.
vir ex iis qui vixerūt in summo & perfecto

N iij vitæ

vitæ instituto. adeò vt is fuerit dignatus & futuro-
rum prædictionibus & angelicis visionibus. Is fuit
valde amans pauperum, & magna charitate in ho-
mines. Eo ergo sedente in hac spelunca, visus est ei
angelus Domini, qui ei dicit. Pachomi. ea quidem
quæ ad te pertinent rectè & ex virtute gelsisti. Su-
peruacaneè ergo sedes in hoc loco. Age ergo egre-
dere, & congrega omnes iuniores monachos, &
habita cū eis. & sequens formam quam dabo tibi,
eis leges constitue. Eique dedit tabulam æneam, in
qua hæc scripta fuerant. Concede vnicuique vt co-
medat & bibat pro viribus. & pro viribus come-
dentiū, eis quoque manda opera quæ proportionē
conueniant ac respondeant. & neque ieiunare pro-
hibe nec comedere. Sic quidē fortibus fortia māda
opera. imbecilla autē & leuia iis qui se magis exer-
cent, & sunt imbecilliores. Fac autem diuersas cel-
las in eadem aula. & tres in cella mancant. Ab om-
nibus autē cibis in vna domo capiat. Dormiant
autem, non recumbentes. sed extructis sibi sedibus
paulo supinioribus, & illic suis impositis stragulis
dormiant sedentes. Noctu autem gestent lebitones
lineos, succincti. Habeat vnusquisque ex his pellē
ouillam albam laboratā. Absque ea neque come-
dant, neque dormiāt. Ingredientes autē ad Christi
cōmunionem, sabbato & dominica zonas soluāt:
& pellem ouillam deponant. & cum sola cuculla
ingrediantur. Fecit autem eis cucullas molles tan-
quam pueris: in quibus etiam iussit imponi figurā
crucis purpureæ. Iussit autem esse viginti quatuor
ordines

ordines fratrum, ex numero viginti quatuor literarum. præcepitque; unicuique ordini imponere nomen elementum Græcū. ab A. B. & quæ deinceps sequuntur, usque ad Ω. ut dum interrogat Archimandrita de aliquo in tanta multitudine, sciscitetur eum qui est ab eo secundus, Quomodo se habet ordo A, aut quomodo se habet ordo B. Rursus saluta R, sequendo quoddam propriū nomen literarum: & simplicioribus quidē & sincerioribus impones nomē. & difficilioribus autē z. & sic conuenienter institutis eorum & vitæ & moribus, unicuique ordini elementum literæ accommodabis. Solis spiritalibus intelligentibus eā quæ significantur. Scriptum autem erat in tabula. Si venerit hospēs alterius monasterij quod habet aliam forniam, cum eis nec comedat nec bibat, & nec ingrediatur in monasteriū, nisi fuerit inuentus in via. Porro eū qui semel ingreditur, nec potest cum eis ad triennium sustinere certamen, non admittes. Sed cum opera fecerit difficiliora, sic prodeat in stadium post triennium. Comedentes autem velent capita cucullis: ne frater fratrem videat mandentem. Comedenti non licet loqui, nec extra quadrā & mensam usquam alio oculos conuertere. Constituit autem ut per totum diem facerent duodecim orationes. & in nocturnis vigiliis duodecim, & in matutino duodecim, & hora nona tres. Quando autem videretur comedendum esse multitudini, constituit ut unusquisque ordo in vnaquaque oratione psalmum prius caneret. Cum autem magnus Pachomius contra angelum diceret, esse

paucas

paucas orationes, ei dicit angelus. Has constitui, vt parui quoque possint procedere ad perficiendā regulam, nec eis sit molestū. Qui autē sunt perfecti, non opus habent vt leges eis ferantur. Nā cū per se sunt in cellis, totam suam vitam attribuunt contemplationi. His autem legem tuli, qui mentē minime habent intelligentem, vt sicut serui contumaces, metu Domini totum vitæ institutū implentes, securē & libere degant. Cū hæc ordinasset angelus, & impleisset ministerium, recessit à magno Pachomio. Sunt autem hæc monasteria quæ formam hanc obtinuerunt, habentia virorū circiter septem millia. Est autem primū & magnū monasteriū, in quo ipse habitat beatus Pachomius, quod alia peperit monasteria, continens numerū circiter mille quadringentorum virorum.

VITA ABBATIS APHTONII.

xxxix.

Nter quos est etiam seruus Dei qui vocatur Aphthonius, qui est mihi germanus ac singerus amicus, qui nunc obtinet secundum locum in illo monasterio. Quem vt qui sit potens, in Christo firmusque ac stabilis, nec facile offendi possit, mittunt ad suos vsus Alexandria, vt vendat quidem eorum opera, emat autem quæ sunt eis necessaria. Sunt autem alia quoque monasteria quæ constant ex ducentis & trecentis animabus. Atque in Spaniam quidē ingressus sum ciuitatem, in qua monasterium constat ex viris trecentis. Exercent
autem

autem omnē artē. & ex iis quæ supersunt, edificant etiam mulierū monasteria, & custodias. Mane ergo surgentes ij quibus sua vice hoc munus obtingit, alij quidē sunt occupati in culina. alij verò versantur in mensis parandis, mensæ imponentes panes & olera agrestia, oliuas, caseos, & comminuta olera. Atque ingrediūtur quidem qui minus sunt robusti, hora sexta, & comedunt, vt qui sint imbecilliores. Alij nona. Alij sero vespere. Alij post biduum. Alij post triduum. Alij post quatrimum. Alij post quinque dies. adeò vt vnumquodque elementū horam propriam significet. Sic autem erant eorum quoque opera. Alius quidē laborat in agro colendo. Alius in orto. Alius in pistrino. Alius in æris officina. Alius in fabricando. Alius in consue-dis calceis. Alius in pulchrè scribendo. Alius contexebat magnas sportas. Alius canistros & sportulas. Memoriter autē omnes expromunt scripturas. Horum est mulierum quoque monasterium circiter quadringentarum, quod habet eandem viuendi formam & idem institutū, præter pellem ouillam. Et sunt quidem mulieres trans fluuiū Nilum. Viri autem ex aduerso earū. Si virgo autem obierit, reliquæ virgines cū eam ad sepulturam concinnauerint, efferunt, & eam ponunt ad ripam fluuij. Traiicientes autem fratres cū palmis & ramis oliuæ & psalmodia, eam transmittunt, & in suis monimentis sepeliunt. Præter presbyterum autem & diaconum nullus transit ad monasteriū fœminarum. Idque die dominico.

SANCTORVM PATRV
 DE VIRGINE, DE QVA FVE-
 rat dictum falsum testimonium.

xli.

N hoc monasterio fœminarum hæc res ac-
 cidit. Sutor secularis cū traiecisset per igno-
 rantiam, quærebat opus. Egressa autem vna
 iunior quàm eius postulare ratio, est enim locus
 desertus, inuita eum conuenit, deditque ei respon-
 sum. Nos habemus nostros sutores. Alia autē quæ
 eius viderat colloquiū, cū processu temporis in-
 ter eas exorta esset contentio, ex diaboli suggestio-
 ne, præsumma malitia & animi excandescencia, eā
 calumniata est apud fraternitatem propter id col-
 loquium. Cum qua concurrerunt pauca quæ non
 adeò magna ferebantur malitia. Illa autē dolore
 confecta, vt quæ talem subiisset calūniā, quæ ne in
 eius quidem mentē venerat, nec rem potuisset tole-
 rare, se clam iecit in fluuiū, & sic obiit. Cū autem
 id sensisset ea quæ ipsam fuerat calūniata, & vidis-
 set se malitiosē eam fuisse calūniatā, & fraternita-
 ti tantum attulisset dolorem, ipsa quoque se clam
 suffocauit, cū factum egrē ferret. Cū autem ve-
 nisset presbyter, reliquæ virgines ei rem renuncia-
 uerūt. Iussit itaque pro nulla harū fieri oblationem.
 Eas autem quæ non pacem agebant, vt quæ cōscia
 erant illius quæ fuerat calumniata, & quæ dicta
 sunt crediderant, septenniū segregauit, eas excom-
 municans. In hoc monasterio fuit alia virgo quæ
 propter Christū simulabat stultitiam, & se motæ
 esse mentis præ se ferens, per hæc virtutem optimē
 exercuit,

exercuit, se in ea præclare gerens, seque reddens ab-
 iectam & humilem. Hanc vsque adeò reliquæ sunt
 aspernatæ, vt nec cum ea quidem viderentur, id il-
 la excipiente cum lætitia. Discurrens itaque in cu-
 linā, exhibebat aliis omne genus ministeriū, adeò
 vt nec horā quidem vnā intermitteret, sed tãquam
 ancilla seruiret. eratque hæc beata, vt dicitur, spon-
 gia monasterij, re vera implens id quod scriptū est
 „ in Euangelio. Qui vult inter vos esse magnus, sit *Matth. 2.*
 „ omniū seruus, & omniū minister. Et rursus alibi. Si *Marc. 10.*
 „ quis videtur esse inter vos sapiens in hoc seculo, sit *1. Cor. 3.*
 „ stultus vt fiat sapiens. Atque aliarū quidem virgi-
 num erat eiusmodi habitus, vt essent tonsæ, & ha-
 berēt cucullos in capite. Ipsa verò panno caput ob-
 uoluta, obibat earum omniū ministerium. Eā nulla
 ex trecentis vidit mandentem omnibus annis vitæ
 suæ. In mensa nunquā sedit. neque vnquā fragmen-
 tum panis comedit. sed micarum mensas spongia
 colligens, & ollas lauans, his erat contenta. Neque
 verò ea vnquā induit calceos, neque aliquē affecit
 contumelia. nō murmurauit. non paruum vel ma-
 gnum quid est locuta, etsi contumelia afficeretur
 & pugnis tunderetur, & maledictis appeteretur,
 & plurimi eam abominarentur.

DE SANCTO PITIRVM.

DE hac sancta, sancto Pitirum Anachoretæ, *XLII.*
 qui sedebat in Porphyrite, viro probatissi-
 mo in virtute exercitationis, adstitit reuelās

O ij angelus,

angelus, qui ei dixit. Cur tibi places & te magnificè circumspecis ob ea quæ à te rectè & ex virtute geruntur, vt qui sis pius & religiosus, & sed eas in hoc loco? Vis videre mulierẽ te magis piam ac religiosam? Abi in monasterium fœminarum Tabennesiotarum. & inuenies illic vnã quæ habet diadema in capite. ea est te melior, quæ cum tanta turba decertans, & omnibus indiscriminatim seruiens, coronam nunquam abduxit à Deo, etsi ab omnibus superbè contematur. Tu autem etiam si hic sed eas, per vrbes tamen vagaris cogitatione, qui orbem habitabilem nunquam calcasti pedibus. Surgens autẽ magnus Pitirum, venit vsque ad monasteriũ Tabennesiotarũ: & rogat magistros vt liceat ei trãsire vsque ad monasteriũ fœminarũ. Vt qui esset ergo inter patres magnę exstimationis, & consensisset in exercitatione, bono ac fidenti animo transmissio fluuii eum intro duxerunt. Cũ autẽ orassent, petiit magnus Pitirum vt virgines omnes corã ex facie videret. Cũ omnes ergo in mediũ accessissent, illa non apparuit. Tandem dicit eis sanctus Pitirum: Cunctas ad me adducite. Cũ autẽ dicerent, Adsumus omnes, dicit ei, Deest vna quã ostendit mihi angelus: eam verò dicunt. Vnã habemus Salem, quæ est in culina. Sic enim vocant illic eas quę non sunt sanę mentis. Dicit ei magnus. Illam quoque adducite. finite vt eã videam. Iuerunt itaque ad eam vocandam. Illa verò nequaquã obediit, vt quæ rẽ sentiret. Nam forte ipsi quoq; fuerat reuelatum. Eam ergo vi trahũt, ipsi dicentes. Sanctus Pitirum vult te videre.

te videre. erat enim is magni nominis . Ea ergo adducta, vidit magnus eius faciem, & pannum in capite & fronte eius, & cadens ad pedes eius, dicit ei. Benedic anima. Cadēs autē ad pedes eius ipsa quoque dicebat . Tu mihi benedic Domine mi. Cū hoc autem cunctæ vidissent, obstupuerunt, & ei dixerunt. Ne tibi fiat probrum ac vituperiū. est enim Sale, eis dicit sanctus Pitirum, Vos estis sale. Hæc enim & me & vobis est melior : est Amma . sic enim vocāt matres spiritales : & quæso vt ea dignus inueniar in hora iudicij. Eæ autem cū audiissent, ceciderūt ad pedes eius flentes, & cōfidentes omnes quòd beatā diuersis modis afficerent contumelia. alia quidem dicens, Ego hanc semper subſannabā. alia, Ego eius humilem habitū irridebam. & alia, Ego eam tacentem afficiebā contumelia. & rursus alia, Ego quadræ eluuiem sæpe in eam effudi. alia, Ego ei plagas infixi . alia rursus, Ego ea sum quæ ei pugnos incufsi. alia rursus, Ego sinapio eius nares aspersi. & vt semel dicam, significabant omnes se eam variis affecisse contumeliis. Cū harū ergo confessionē accepisset sanctus Pitirum, & pro eis simul cum ipsa orasset, & diu esset cōsolatus venerandam Christi seruā, sic exiit. Paucis autem post diebus cū ab omnibus valde honoraretur, & ab omnibus obseruaretur, non ferens beata gloriā & honorem quo afficiebatur ab omni fraternitate, & excusationes onus esse arbitrans, clā exiit ex monasterio : & quonā iuerit, aut quem locū subierit, aut vbi obierit, nemo cognouit in hodiernum diem.

SANCTORVM PATRV
DE ABBATE IOANNE
vrbis Lyco.

XLIII.

Vit quidā Ioannes in vrbe Lyco, qui à pue-
ro quidē didicit artem fabrilem, cui fuit fra-
ter tinctor. Postea autē cū esset circiter vi-
ginti quinque annos natus: & cū quinque annos
versatus esset in monasterio, secessit solus in montē
Lyco. & in cacumine montis factis sibi tribus tho-
lis, ingressus, seipsum inædificauit. Atque erat qui-
dem vnus tholus ad vsus carnis, vnus autē vbi ope-
rabatur, alius verò vbi orabat. Is cū cōpleisset tri-
ginta annos, inclusus, & ab eo qui ei ministrabat,
per fenestram accipiens quæ erāt ad vsū necessa-
ria, dignus est habitus gratia futurorū prædictio-
nis, quem donum habere prophetiæ planū factum
est ex operibus. Etenim cuncta quæ à Deo in mun-
dum veniebant, in primis pio imperatori Theodo-
sio prius significauit: & quæ rursus euentura erant
prius annunciauit, nempe & tyrannorum in eum
insurrectionem, & rursus velocem eorū interitum,
& quæ in eum irruebant gentium deletionē. adeò
vt cum quidam dux exercitus, ad eū venisset scisci-
tatum, an Aethiopes qui sunt in Syene esset supera-
turus, quæ quidem est principiū Thebaidis: ij autē
tunc irruperant, & eorū finitimam regionē vasta-
uerant: ei autem dixisset Ioannes, Si ascenderis, eos
comprehendes, vinctes, & subiunges, & clarus eris
apud imperatores, id etiam factum est. & quæ ac-
ciderunt, confirmarunt eius prædictionē. Dicebat
autem

autem Christianissimū imperatorē esse morte sua moriturū. Habuit autem hic vir admirabilē quoque & quæ modū superabat, prophetiam, vt audi- uimus ex patribus qui ad eum ventitabant, quorū vita fuit probata apud omnes qui illic erāt. Quod autem de eo nihil narrarint ad gratiam, sed minus quā mereretur, hinc facile sciri potest. Nam cū ad eum venisset quidā tribunus, & supplex peteret vt permitteret vxorē suam ad eū venire, quæ multa passā fuerat, & volebat eū videre, ventura Syenem, vt pro ipsa prius oraret, & eam data benedictione dimitteret. Is autem qui iam quadraginta annis nō viderat mulierem in spēlūca, cū esset nonagenarius, & nec ipse vnquam esset egressus, nec sibi per- mitteret videre mulierē, recusabat videre eius vxorem. Sed nec vir vllus ad eū vnquam est ingressus. Solum enim benedicebat per fenestrā, & salutabat eos qui accedebant, cū vnoquoque discernens de eo quod volebat. Cū ergo instaret tribunus, rogās an iuberet suam venire coniugem, degebat enim in solitudine quinto ab vrbe lapide, is autem non annuisset, dicens id non posse fieri, tristē dimisit hominem. Vxor autem non cessabat die & nocte marito exhibere molestiā, & iureiurando affirmare se nusquā abituram nisi videret prophetā. Postquam autem beato Ioanni à marito renunciatum est iusiurandum vxoris, eius fide intellecta, dicit ad ipsum. Hac nocte ab ea videbor in somnis. nec amplius pergat in carne videre meam faciē. Vxori autem renūciāuit maritus ea quæ pater dixerat. Videt autem

autem mulier in somnis prophetam ad ipsam venientem. Cui dicit, Quid tibi mecū rei est mulier? Quid meam cupisti videre faciem? Num sum ego propheta, aut iusti locū obtineo? Homo sum peccator, & similiter atque vos patibilis: oraui tamen pro te & domo mariti tui, vt fiat vobis secundū fidem vestram. Ite ergo in pace. Et cū hęc dixisset, recessit. Cū autem excitata fuisset mulier, renuntiavit marito verba prophetæ: & narrauit figuram & habitum: & per maritū ei misit agēdas gratias. Cū eū autem vidisset beatus Ioannes, occupans ei dixit. Ecce impleui quod postulaueras. Eā enim videns, monui ne me videret amplius. Sed ite in pace. Alterius autē præpositi vxor absente marito ferebat vterum. Cū autē peperisset, eo ipso die quo eius maritus conuenit patrem Ioannē, animi deliquio venit in periculum. Ei autem sanctus annuntiavit, dicens. Si vidisses donum Dei, & quōd tibi natus sit hodie filius, Deum glorificasses. Sed mater eius propemodum venit in periculū. Cū veneris igitur, inuenies infantem septem dies natum. Ei impone nomen Ioannes. cūque eū rectē educaueris, & ad annum septimū venerit, mitte eū ad monachos qui sunt in solitudine. Et hęc quidem ostendebat miracula iis qui veniebant ab exteris. Suis autem ciuibz propter suum vsum assiduē ad ipsum venientibus, & præsciebat & prædicebat futura. & quæ ab vnoquoque occultē facta fuerant, & de Nilo, & de futura anni fertilitate eis significabat. Similiter autē Dei quoque minas ad eos venientes

nientes prius annunciabat, & eius auctores arguebat. Atque ipse quidem beatus Ioannes non peragebat apertè curationes. Dans autem oleum, curauit multos ex iis qui laborabant. Senatorij enim cuiusdam viri vxor, quæ oculos amiserat, & habebat pupillas obductas albugine, rogauit maritum suum vt ad ipsum deduceretur. Cùm is autè diceret eum nūquam conuenissè mulierem, ea autè rogaret vt ipsi solum significaretur, & pro ipsa id efficeret, ille sic fecit, & misit oleum. Cùm tres autè dies solum inunxisset oculos, respexit, & Deo apertè egit gratias. Et quid opus est dicere de alijs eius operibus quæ ipsis oculis accepimus? Erasmus enim septē fratres in solitudine Netriæ, ego & beatus Euagrius, & Albinus, & Ammoni⁹. Quærebamus autè scire accuratè quænam esset huius viri virtus. Dixit autem magnus Euagrius. lubèter scirè ab aliquo qui norit examinare & mentè & orationem, cuiusnam modi sit vir. Si enim ego eum nō potuero videre, eius autem vitæ institutū accuratè audire potuero alio narrante, discam, vt eum conueniam. Quod si nō didicero, non ibo vsque ad montem. Cùm hoc autè audiissem, & nemini quidquam dixissem, quicui vnū diem. alio autè occlusi cellam. & cùm me Deo & ipsam commendassem, profectus sum vsque ad Thebaidem. Cùm eò autem decem & octo dierū spacio peruenissem, partim quidē pedibus, partim verò nauigando in flumine. erat autè tempus ascensus, in quo multi ægrotant, quod mihi quoque accidit. Cùm venissem autè, inueni clausum eius vesti-

P bulum.

bulum. Fratres enim posterius ædificarunt maximum vestibulū, quod capiebat viros circiter centū. Quod clauē claudentes, aperiebant sabbato & dominica. Cū ergo didicissem causam propter quā erat clausum, silentium egi vsque ad sabbatum. Et cū venissem hora secunda, in congressione eū inueni assidentem in fenestra, per quā videbatur consolari eos qui accedebant. Cū me autē salutasset, dixit per interpretem. Cuiusnam es, & cur venisti? conicio enim te esse ex cōuentu Euagrii. Dixi autem me esse hospitem ex Galatia. & confessus sum me esse ex sodalitate Euagrii. Interim autem dū loqueremur, ingressus est præses regionis, Alypius nomine. Ad quem accurrens, desiit mecū colloqui. Cū ergo parum secessissem, dedi eis locum eminus. Cū essent autē collocuti diutius, tristitia sum affectus, & murmuravi aduersus venerabilem senem, quod me quidē contempsisset, illum autē honorasset. & ob id animo conturbatus, in animo habebam eo cōtēpto recedere. Vocato autē interprete Theodoro nomine, dicit ei. Vade. dic illi fratri ut a quo animo ferat. Iam dimitto præsidem. & eū alloquar. Visum est ergo mihi toleranter ferre, ut qui animaduertissem eū esse spiritalem. Cū exisset autē præses, me accersito dicit mihi. Cur contra me fuisti indignatus? Quid inuenisti quod te iure offenderet, quod illā animo reputasti quæ neque mihi adsunt, neque te decent? An nescis scriptum esse. Nō opus habēt sani medico, sed malē habētes. Te, quando volo, inuenio, & tu me. etsi te nō fuero consolatus,

Matth. 9.

Marc. 10.

Luc. 5.

consolatus, alij te consolantur fratres & alij patres. Hic autē qui per mūdana negocia erat deditus diabolo, & cū breui tēporis spacio respirasset, vt seruus qui aufugit à Domino, accessit vt aliquā caperet vtilitatē. Absurdū ergo fuisset vt eo relicto tecū versarer, cū tu assidue vaces salutē. Cū eū ergo rogassem vt pro me oraret, exploratū habui cū esse virum spiritalem. Tūc vrbane mecum iocans, cū sinistra maxillam mihi sensim pulsasset, dicit. Multæ te manent afflictiones: & graua bella passus es vt exires è solitudine: timorēq; affectus es, & distulisti. pios autem prætexus & rationi consentaneos afferens dæmon, te suscitāt. Tibi enim suggessit & patris tui desiderium, & fratris tui & sororis tuæ in vita monastica institutionē. Ecce ergo bonum tibi affero nuncium. Ambo salui sunt. mundo enim renunciarūt. & pater tuus est adhuc victurus septem annos. Esto ergo forti & cōstanti animo in solitudine. nec corū causa velis abire in patriā. Scriptum

„ est enim, Nemo qui manum admouit aratro & est
 „ conuersus, est aptus regno cœlorū. Ex his ergo ver- Luc. 9.
 bis adiutus & satis roboratus, Deo egi gratias, cū intellexi eos qui me agebant prætexus esse peractos. Deinde rursus mihi dicit vrbane mecum iocās, Vis fieri episcopus? Dixi autem, Nequaquā. Sum enim. Is autem mihi dicit, Vbi? Dixi ego, In coquina. in penu. in mēsis. in doliis. Ea diligenter inspicio. etsi vinū acuerit, id segrego. bonū autem bibo. Similiter ollam quoque diligenter inspicio. etsi sal defuerit, vel condimenti aliquid, eam cōdio. & sic

ea comedo. Hic est meus episcopatus, mea, inqua, inspectio. me enim ad eum delegit gula. Is vero dixit subridens. Mitte ridicula. Futurum est ut eligaris episcopus, & multum labores, & affligaris. Si ergo fugis afflictiones, ne excas e solitudine. In solitudine enim nemo te potest ordinare episcopum. Ego autem eius verborum sum oblitus. Tribus enim post annis & splene & stomacho laboravi. Illinc autem a fratribus missus sum Alexandria, timens ne fierem hydropicus. Ab Alexandria autem consuluerunt medici ut aeris gratia irem in Palaestina. habet enim, quod ad meam attinet temperaturam, subtilem aerem. A Palestina autem veni in Bithyniam, & in ea nescio quomodo, an humano studio, an potentiori voluntate, Deus scit, dignus habitus sum ordinatione, quae meas vires superat, in eum casum incidens quem Ioannes praedixerat. Et undecim mensibus latens in cella tenebrosa, recordatus sum illius beati qui mihi praedixit ea quae passus sum. Porro autem hoc quoque mihi narrabat, tanquam profuturus ad hoc ut per narrationem me deduceret ad patienter ferendam solitudinem. Quadraginta annos versor in hac cella. Non vidi faciem foeminae. non vllum nummum. non vidi aliquem mandentem. non comedentem nec bibentem me vidit aliquis. Cum ergo ab eo recessissem, veni in solitudinem in loco consueto, haec omnia narrans beatis patribus, qui post duos menses venerunt, & sunt cum eo collocuti, iisque haec nobis narrarunt. Cum ad eum venissemus, laeto vultu nos excepit & salutavit, se hilariter unicumque ostendens. Rogabamus autem eum ut statim pro nobis perageret orationem.

est.

est enim hic mos patribus qui sunt in Aegypto. Is autē nos interrogavit num inter nos esset clericus aliquis. Postquā autē omnes non esse diximus, nos omnes circumspectans, agnovit eum qui erat occultus. erat autē vnus ex nobis qui dignus fuerat habitus diaconatu, cū esset vnus frater eius rei cōsciū. cui etiā praecepit vt nemini diceret. Qui causa humilitatis, & in taliū patrum cōparatione, vix se dignum cēsebat Christiani appellatione, tantū abest vt alicuius dignitatis. Manu ergo eū ostendens, dicebat omnibus. Hic est diaconus. Cū is autē assidue negaret, & latere conaretur, ē fenestra eius manum apprehensam osculatus est, & admonēs eum hortatus est, dicēs. Ne irritā facias gratiā Dei fili. ne mentiaris donū Dei inficiens. Mendaciū enim alienū est à Christianis, & siue sit in re magna, siue in parua, nō est tamen laudabile, cū dicat Seruator, „ Mēdacium est à malo. Is verò cōuictus tacuit, accipiens paternā eius reprehensionē. Cū preces autē cōpleuissemus, vnus frater ex nobis, quē iā tertiana febris vehemēs tenebat, rogabat vt curaretur. Cū autē dixisset frater, ei conferre afflictionem propter exiguam quæ ei inest fidem, tradens tamen oleum iussit eum inungi. Cū is autem se vnxisset, quidquid intus habebat per os emisit, & à febre omnino liberatus, propriis pedibus recessit ad hospitium. Licebat autē videre hominē nonagenariū toto corpore ita afflictū, vt prae exercitatione ne barba quā nata esset in facie. Nihil enim aliud comedebat quā fructus. Idq; post solis occasum in summa senectute,

Ioan. 8.

cùm se prius multum exercuisset, & neque panem
sumpsisset neque aliquid ex iis quæ igni admota
veniūt in vsum. Cùm ipse autē nos iussisset sedere,
Deo agimus gratias quòd eius frueremur congres-
sione. Is autē cùm tanquā germanos suos filios lon-
go tempore accepisset, ridenti vultu hæc nobis est
locutus. Vndēnam ò fili, & ex quānam regione ad
hominē abiectū & humilem accessistis? Postquam
autem diximus patriā, & adiecimus. Pro vtilitate
animarum nostrarū ad vos venimus ab Hierusalē,
vt quod auditione acceperamus, id cerneremus o-
culis. Sunt enim aures minus fideles oculis. & au-
ditionem quidem sæpe consequitur obliuio: rei au-
tem visæ non deletur memoria: sed menti quodā
modo imprimitur historia. Ad nos ergo dixit bea-
tus Ioannes. Et quid mirandū visuri ò filij charissi-
mi, tantū itineris & laboris tolerantes huc venistis,
homines abiectos & humiles videre cupientes, qui
nihil habent spectatu dignū nec admiratu? Vbi que
autē sunt admirandi & laude digni Dei prophete
& apostoli, qui leguntur in ecclesiis, quos oportet
imitari. Valde autē miror, inquit, vestrum studiū,
quemadmodū tot contemptis periculis, ad nos ve-
nistis propter vtilitatē, cùm nos præ socordia ne ex
ipsa quidem spelunca velimus progredi. Sed age
nunc, inquit, etiā si res vestra sit laude digna, ne tan-
quam re aliqua præclarè gesta, vobis sufficere pute-
tis. Sed imitemini virtutes quas patres vestri perfe-
quuntur. Quòd si etiam omnes possederitis, quod
quidem est rarū, ne sic quidem vobis ipsis credide-
ritis.

ritis. Quidā enim qui sic confiderunt, & ad ipsum virtutum fastigiū peruenerunt, tandem ex alto ceciderunt. Sed videte num preces vestræ se rectè habeant: num cōturbata sit cordis vestri puritas: num mēs vestra inter orandū sit occupata aliis negociis: nū aliqua alia mentē subiens cogitatio, auertat ad aliquid aliud: nū aliqua cogitatorū memoria animo exhibeat molestiā. Videte nū mūdo verè renūciastis: num ingressi estis tanquā nostrā speculātes libertatem: num ad vanā gloriā vestras virtutes venamini, vt ad ostentationē videamini hominibus nostra opera imitantes. Videte ne vobis facessāt negocium animi perturbatio, ne honor & gloria & laus humana: ne rerum sacrarū curæ simulatio, aut amor proprius. Ne putetis vos esse iustos: neque de iustitia gloriemini. ne propter virtutes efferamini. Ne orantibus cognationis memoria animo insideat. Ne memoria cōmiserationis, aut alicuius alterius rei, neq; ipsius vniuersi mundi vobis succurrat. Sin minus: res efficitur vanitas, quādo quis Dominum alloquens, deorsum impellitur ab iis quæ ex aduerso trahunt cogitationibus. Hæc autē mentis prolapsio vnicuique accidit qui hunc mūdum non omnino abnegauit, sed venatur vt ei placeat. Per multa enim quæ aggreditur, eius mentem diuidunt curæ corporeæ & terrestres: & dū deinceps disputat cum animi perturbationibus, non potest Deum videre. Sed nemo ipsam cognitionē debet accuratè & exactè cōtemplari. ne si forte fuerit indignus tali possēssione, & eius aliquā partē fuerit consecutus,

consecutus, existimet se totū cōprehendisse, & omnino labatur in interitum. Sed oportet semper moderatē & piē ad Deum accedere, quantum potest vnusquisque mente progredi, & quātum possunt homines cōsequi. Oportet ergo mentem eorū qui

1/2. 45.

» Deum quærunt, ociū agere ab aliis omnibus. Vate enim & cognoscite, inquit, quod ego sum
 » Deus. Qui ergo Dei cognitionē ex parte est consecutus, vniuersam enim nemo potest accipere, consequitur quoque aliorū omnium cognitionem: & videt mysteria Dei illa ei ostendentis: & præuidet futura: & contēplatur reuelationes, quales sancti: & efficit virtutes: & obtinet à Deo omnē petitionem. Alia quoque multa dixit de exercitatione. & quod oportet expectare mortem tanquā vitā bonę translationis, & non imbecillitatem intueri corpoream: & nec vel quibuscumque obuiis implere ventrē. Nā qui, inquit, fuerit satiatus, eadem capit consilia quæ ij qui viuunt in deliciis: sed tentare oportet per exercitationem etiā appetitionum parare impatibilitatem. Nec quærat aliquis ea quæ sunt parata, & animi relaxationem: sed nunc fit imbecillus afflictusq; & oppressus, vt regni Dei latitudinis possideat hæreditatem. Oportet enim nos per multas
 » afflictiones intrare in regnū Dei. Est enim, inquit,
 » angusta porta, & arcta via quæ ducit ad vitam: &
 » pauci sunt qui eā inueniant. &, Lata est via quę ducit ad perditionem: & multi sunt qui ingrediuntur
 » per eā. Et oportet, inquit, nos hic contemnere, cum paulo post eamus ad vitam æternam. nec oportet aliquem

Act. 14.

Matth. 7.

aliquem efferri ob ea quæ rectè à se gesta sunt, sed
semper esse humilem, & longiores persequi solitu-
dines, quâdo senserit se efferri. Habitatio enim pro-
pinqua vicis, eos etiâ qui erant perfecti sæpe offen-
dit. Quod etiâ psallit David cui tale quid accide-
rat. Ecce elongavi fugiēs, & habitavi in solitudine. *Psalm. 54.*
» Expectabam eum qui saluum me facit à pusillani-
» mitate & tēpestare. Hoc autē accidit multis quo-
que ex nostris fratribus, & propter arrogantiam ex-
ciderunt à scopo.

NARRATIO ABBATIS IOAN- nis de eo qui lapsus est.

ERat enim, inquit, quidam monachus, qui XLIIII.
in propinqua solitudine degebat in spelun-
ca, & omnē ostenderat exercitationem, &
propriis manibus panem sibi quærebat. Postquam
autem permansit in orationibus, & profecit virtu-
tibus, in seipso deinceps habuit fiduciā, fretus pul-
chro suæ vitæ instituto. Qui autem tentat, eū quo-
que, sicut Iob, expetiit ad tentandum: & ei vespere
præbet phantasiam formosæ mulieris errantis per
solitudinem. Quæ cū ostium inuenisset aper-
tum, ingressa est speluncam. & procumbens ad vi-
ri genua, petiit ut sibi illic liceret quiescere, ut pote
quod nox eam apprehēdisset. Ille autem cū eius
esset misertus, quod quidem non debuit, eam ad-
misit in speluncam: & de errore illam est percōta-
tus. Illa verò & narrauit: & blanda ac fallacia verba
Q inasperit:

insperfit: & sermonem diu cum eo protraxit. Eum autē sensim nescio quomodo pelliciebat ad amorem. plurāque deinceps verba inter se conferunt. ridētque ac subrident. eūque ipsa multo sermone seduxit, & deinde cōtrectatione manus & genæ & ceruicis: & tandem exercitatorē redegit in seruitutem. Cū autem ille internis versaretur cogitationibus, deinde vt qui iam rem haberet in manibus, reputans opportunitatē & voluptatis ex plendē securitatem, cogitationi assentitur, & tentat cum ea habere consuetudinē, vt qui iam euasisset insipiens & equus in fœminas insaniēs. Illa verò cum repēte magna voce exclamasset, euasit euanesceus ex eius manibus non secus ac vmbra aliqua. Risus autē in aëre auditur multorū dæmonum qui ipsum increpabant, & in fraudem induxerant, & magna voce ad ipsum clamabant. Qui se exaltat, humiliabitur. Tu autem vsque ad cœlos quidem es exaltatus, humiliatus verò es vsq; ad abyssos. Exinde surgit manē nocturnū luctum attrahēs: & cum totum diem transegisset in lamentatione, sua desperata salute, quod non debuit, in mundum reuersus est. Hoc est enim maligni studiū, vt quando quempiā irriserit, cum redigat ad insipientiā, vt non possit deinceps surgere. Vnde ò filij, nō est nobis conducibilis propinqua vicis habitatio: neque mulierū collocutio, vt ex quibus oriatur memoria quæ non potest deleri, quam ex visu attrahimus & collocutione. Sed neque debemus animum despondere, & nos ipsos detrudere ad desperationem. Iam enim iam ij quoque

que qui non spem abiecerunt, non fuerunt priuati
Dei misericordis clementia.

DE FRATRE QVI DVCTVS

fuit pœnitentia, eiusdem Abba-
tis Ioannis narratio.

ERat enim, inquit, alius adolescēs in ciuita- XLV.
te, qui multa mala fecerat, & grauius pec-
cauerat. Qui Dei nutu, propter multa pec-
cata cōpunctus, veniens ad sepulchra, priorem suā
vitam defleuit, pronus cadens in faciem, & non au-
dens vocē emittere, nec Deū nominare, neque sup-
plicare, ipsa quoque vita seipsum indignum existi-
mās. Et cū ante mortē se incluisset in sepulchris
mortuorum, & suā vitam diceret, gemitus ex pro-
fundo cordis. Cum iam autē ab eo tempore præ-
terisset hebdomada, noctu ei adsistunt dæmones,
qui eius vitæ prius damnū attulerant, clamantes &
dicentes. Vbi est ille scelestus & profanus, qui libi-
dinibus & lasciuia exatatus, nūc nobis intēpesti-
uus, tēperans & honestus repēte apparuit: & quā-
do nō potest amplius, tunc vult esse Christianus &
probis cōpositisq; moribus? Ecquid nā tibi boni
amplius futurū expectas, cū sis nostris malis im-
pletus? Nō hinc cito exurges? Nō venies ad ea quæ
sunt nobiscum consueta? Te manent scorta & cau-
pones. Non venies, & frueris cupidinibus, cū sit
cuncta alia tibi spes extincta? Velox ad te omnino
veniet iudiciū, qui sic teipsum perimis. & cur miser

festinas ad supplicium? Cur autem contendis tibi
pœnas citius infligere? Multaq; alia dicentes. No-
lter es. in nostrum ordinē es relatus. exercuisti om-
nem iniquitatē. Tu es nobis omnibus obnoxius, &
audes fugere? Non assentieris? Non respondebis?
Non simul egredieris? Postquā autem ille cōstās in
fletibus, ne aures quidē eis præbebat, & nec verbū
respōdebat eum diu vrgentibus dæmonibus: post-
quam, inquam, nihil effecerunt, eadē sæpe illi dicē-
tes, acceperūt eum mali & turpes dæmones, & to-
tum eius corpus malè multarunt, eum grauiter fla-
gris cēdentes. & cū eū grauiter torfissent, abierūt
eò relicto semimortuo. Ille autem nihilo secius im-
mobilis iacebat vbi eum reliquerūt, rursus gemens
postquā animum collegerat. Cū autem eius ne-
cessarij eū inuestigassent & inuenissent, & causam
eius quod ipsius corpori acciderat didicissent, ro-
gabant eum vt domum rediret. Is autem cū vim
ei sæpe attulissent, restitit. Rursus autē sequētī nocte
eum iisdem de causis peius quā prius affecerūt dæ-
mones. & ne sic quidem eius consanguinei ei per-
suadent vt emigret. dicens satius esse mori quā vi-
uere in talibus vitæ maculis. Tertia nox propemo-
dum fecit vt excederet ab hominibus, cū crude-
libus tormentis in eū inuasissent dæmones, & eum
vexassent vsque ad extremū spiritum. Postquā au-
tem viderunt eū non cōcessisse, recesserunt homine
relicto exanimi. Recedentes itaque exclamarunt,
dicētes. Vicisti. vicisti. vicisti. Neque ei amplius ali-
quid mali occurrit: sed in purissimo sepulchro pu-
rè habi-

rè habitauit dum vixit, puram exercēs virtutem. Is Deo quoque fuit precioſus, & virtutibus, & miraculorum effectiōibus. adeò vt & multos in admirationem induxerit, & ad zelū adduxerit & æmulationem honeſtorū inſtitutorum. Hinc factū eſt vt multi quoque ex iis qui de ſe valde deſperauerant, bonas aētiōes aggreſſi ſint, & ſe rectē geſſerint. eīſ
 „que factū eſt id quod dicit ſcriptura. Omnis qui ſe
 „ipſum humiliat, exaltabitur. Præcipuē ergo o filij, Luc. 14.
 exerceamus humilitatem, quæ eſt fundamentū pri-
 mum omniū virtutum. Nobis autem multū quoq;
 confert ſolitudo longior & remotior.

ALIA NARRATIO ABBATIS

Ioannis, De eo qui lapſus, ductus
 eſt pœnitentia.

Vit enim alius quoque monachus qui vltē- XLVI.
 riorem occuparat ſolitudinē, & multis an-
 nis ſe rectē & ex virtute geſſerat. Qui cūm
 eſſet deinceps ſenio affectus, tentabatur à dæmonū
 inſidiis. Silentium enim valde amplectebatur exerci-
 tator: & in orationibus & hymnis & multis con-
 templationibus diem trāſigebat: & viſiones quaſ-
 dam videbat, partim quidem vigilans, partim verò
 etiam in ſomnis. & ſomni propemodū expers te-
 nebatur à vita incorporea. non terrā plantans: neq;
 victus vllam curam gerens: neq; in plantis quærens
 quod egenti præberet corpori. Sed neq; auium au-
 cupium, neque vllum animal perſequēbatur: ſed ſi-

Q iij

ducia

ducia plenus, ex quo ex regione habitabili illuc migrarat, nullam habebat rationem ut ei permaneret corpus nutritū. sed omniū oblitus, se perfectō sustinebat in Deum desiderio, expectans vocationē, & ex hoc mūdo migrationem: & ut plurimū quidem alebatur delectatione corū quæ non cernuntur & sperātur. & neque diuturnitate ei corpus liquebatur: neque mœrebat tristisq̃ue erat anima: sed in quodam honesto ac venerādo statu bonū habebat habitū. Verum enimvero Deus cū honorans, post prolixū temporis interuallum, dabat ei super mensam panem duorū vel trium dierū, ut & videretur, & esset, & eo vteretur. & ingrediens in spelūcam, quando sentiebat corpus indigere, inueniebat nutrimentum. & cū adorasset & cibum sumpsisset, hymnis rursus fruebatur, perseverans in precibus & cōtemplatione, indies germinans, & se tradens præsentī virtuti & futuræ spei, semper magis magisq̃ue progrediens. & ferè iam de meliori sua sorte cōfidebat, tanquā iam eam haberet in manibus. quod etiam fuit ei causa lapsus, cū propemodū exciderit per eam quæ ipsum postea inuasit tentationem. Quid enim non dicimus eius eum qui propè fuit casum? Postquā enim ad hanc processit cogitationem, paulatim imprudēs eò devenit ut exultimaret se esse pluris quā alios, & iā maius quid possidere quā alij homines. & cū talis esset, iam deinceps in seipso habuit fiduciam. Ei ergo gignitur haud ita diu pōst primū parua quædam animi remissio, ut ne videretur quidē esse remissio. Deinde
oritur

oritur maior negligentia, quæ deinde cōfque progressa est vt sentiretur. Nā & ex somno tardius surgebat ad hymnos: & erāt preces paulo ocioſiores, nec hymnus adeò prolixus: & dicit ei anima se velle requiescere: & mens ei annuit: & fluctuabant & vagabantur ei cogitationes: & iam occultè aliquid absurdi meditabatur. sed prior assuefactio adhuc exercitorem quodā modo abducebat, veluti quidam motus ex priori illa incitatione: & cū interim cōseruabat. Et aliquando post solitas preces ingressus vespere, inuenit panē super mensam, qui ei supeditabatur diuinitus: & se refecit. quo tēpore nec illas execrabiles abiecit cogitationes. neque reputauit animā lædi à contemptione: neque cōuersus est ad quærendam mali curationem. sed parum duxit parum abesse quominus excideret ab iis quæ decet facere. Amor itaque cupiditatis cū raptum cogitatione in regionē abduxit habitabilem. Cū se tamen interim cohibuisset in diē sequentem, ad cōsuetam conuersus exercitationem, cū orassēt & hymnos dixisset, ingressus spelūcam, inuenit quidem panem sibi appositū, sed non tam diligenter cōfectum nec tam purū, sed sordidum & inquinatū. Qui etsi esset id admiratus, & tristitia affectus, sumpsit tamen, & se refecit. Succēssit tertia nox, & triplex malum addidit. Etenim mēs eius cito irrupit in cogitationes. Ita autem erat ei affecta memoria, vt videretur vnā cū eo adesse foemina & simul accumbere. & eam rem habebat in oculis, & eam veluti facere perseuerabat. Egressus tamen est tertio quoque

quoque die ad opus, & preces, & hymnos: sed non habens amplius mūdas cogitationes. sed frequenter conuersus, in altū tollebat oculos, eos huc & illuctorquens. eius enim pulchrū opus interrūpebant memorię cupiditatum. Vespere ergo reuersus pane indigens, illū quidem inuenit in mēsa, veluti corrosū à muribus aut canibus, & foris siccas quasdam reliquias. Tūc ingemiscit quidem & lachrymatur: sed non quantū satis esset ad coercendā nequitiam. Nutritūlque, non quantum volebat, se parabat ad quietem. Eum autem aceruatim inuaserrunt cogitationes, eū vndique circūdantes: & eius mentem oppugnant, & captiuū statim in mūdum abducūt. Surgens autem iuit versus regionem quæ habitatur, ingrediēs noctu per solitudinem. Cū autem dies eum apprehendisset, & quæ habitatur regio adhuc procul abesset, & eum ęstus affligeret, defessus est. Vndiquaque autem in orbem considerans circūspicit, an alicubi appareret monasteriū, in quod ingressus requiesceret. quod etiā accidit, eū excipientibus quibusdam piis & fidelibus fratribus. qui cū eum tanquam patrem germanū aspexissent, vultum eius & pedes lauerūt: & cū orassent, mensam apposuerūt: & rogarunt vt quę erant apposita sumeret cum charitate. Postquam autem se refecit, postularūt fratres vt verbum salutis ab eo acciperent, & quānam ratione possent seruari à laqueis diaboli, & quemadmodū superarent turpes cogitationes. Is autem ipsos tanquā pater filios admonens, hortabatur vt essent fortes & cōstantes in laboribus,

laboribus, ut qui essent paulopost in summa quiete collocandi. Multa quoque alia cum eis disceres de exercitatione, eos valde iuuit. Cum autem cessasset ab admonitione, & se parumper collegisset, considerabat quemadmodum alios admonens, se non admonebat nec corripiebat. & se esse victum intelligens, cursu rursus rediit in solitudinem, seipsum deflens, ^{1^a salm. 93.} & dicens. Nisi quia Dominus mihi opem tulit, prope-
 modum in inferno habitauit anima mea. Prope-
 modum in omne malum sum reductus. prope modum
 me in terra confecerunt. Et in eo factum est quod
 dictum est, Frater qui a fratre adiuuatur, est tanquam ^{Prover. 18.}
 urbs munita & excelsa, & tanquam murus qui non
 potest corrui. Quoniam ab hinc toto vitæ tem-
 pore luxit perpetuo, multatus mensa quam ei daba-
 tur diuinitus, & panem suum querens cum labore.
 Nam cum se in spelunca inclusisset, & sibi saccum &
 cinerem substrauisset, non prius e terra surrexit, nec
 cessauit flere, quam vocem angeli audiuisset ei dicentem
 in somnis. Accepit Dominus tuam poenitentiam, &
 tui est misertus: deinceps autem vide ne decipiaris.
 Ad te enim venient fratres quos admonuisti, & as-
 ferent ad te benedictiones. quas cum acceperis, vesse-
 ris cum ipsis, & perpetuo Deo ages gratias. Hec ergo
 vobis narraui o filij, ut humilitate exerceatis, seu in
 paruis seu in magnis esse videamini. Hoc est enim
 primum preceptum Seruatoris qui dicit. ^{Matth. 6.} Beati pau-
 peres spiritu, quoniam ipsorum est regnum coelorum.
 & ne decipiamini a demonibus qui vobis visa &
 phantasias excitant. Sed si quis ad vos venerit, aut

R.

frater,

- frater, aut amicus, aut mulier, aut pater, aut magister, aut mater, aut soror, primū extēdite manus ad orationem. & si sit phantasma, fugiet à vobis. Et si vos decipiant dæmones aut homines, vobis assentantes & laudantes, ne eis pareatis, nec mente efferramini. Nam me quoque sæpe noctu sic deceperūt dæmones. & neque me sinebant orare nec quiescere, quasdam mihi phantasias præbentes tota nocte. & manē illudentes humi procumbebant, dicentes. Condona nobis Abbas, quòd tibi labores præbeamus tota nocte. Ego autē dicebam, Discedite à me

1ª salm. 6. „ omnes qui operamini iniquitatē: ne tētetis seruum Domini. Quare vos quoque ò filij, quietem persequamini, vos semper exercentes ad contemplationem: vt puram possideatis mentem Deū rogantes. Nam ille quoque est bonus exercitator, qui assidue in mūdo exercetur, & in honestis occupatur actionibus. qui humanitatem ostendit & clementiā, hospitalitatēque & charitatē, & facit eleemosynas, & bene facit aduenientibus, & opem fert laborantibus, & permanet citra vllā offensionem. Est quidem hic quoque valde bonus. Versatur enim in actione, & præcepta exequitur: sed in rebus terrenis occupatur. His quidē certè præstātor est & maior qui versatur in cōtemplatione, qui à rebus agendis se transfert ad intelligentiā, eas res aliis relinquens providendas. Ipse autem & seipso abnegato, & sui oblitus, scrutatur cœlestia, Deo omniū solutus & expeditus assistēs, à nulla autē alia cura retro auulsus. Qui est enim huiusmodi, vnā cum Deo degit:
vnā

vnà cum Deo versatur, assiduus hymnis Deū semper celebrans. Noui enim ego hominē in solitudine, qui decem annos cibi terreni nihil gustauit. sed ei angelus tertio quoque die cœlestem cibum ad eū afferebat, & ei in os iniiciebat. isq; erat ei instar cibi & potus. Scio quoq; ad hunc hominē in phantasia venisse dæmones, ostendentes angelicos exercitus, & currus ignis, & multos satellites tāquam alicuius regis veniētis: & ei dicētes, In omnibus te rectè & ex virtute gessisti ò homo. De cætero me adora: & tanquam Eliam te assumā. Dicebat autem apud se monachus. Adoro quotidie regem meū & seruatore: etsi hic esset ille, nō hoc à me peteret. Postquam autem ei dixit quod habebat in animo. Dominum meū & regem habeo, Deum, quē semper adoro: tu autē non es rex meus: ille protinus euauit. Hæc autem tanquā de alio differens, instituta vitæ suæ & res gestas volebat celare. Qui autē vnà cum eo erant patres, cum dicebāt hæc vidisse. Hæc & alia multa nobis narrans beatus Ioannes, & tres dies ad nonam vsque differens, nostras curauit animas. Cū autē dedisset nobis benedictiones, iussit ire in pace, nobis quoq; dicta quadam prophetia. Hodie, aiebat, venerūt Alexandriam epinicia maximè pij Theodosij, propter de medio sublatū tyrannum Eugenium: & oportet imperatorem mori morte propria, quod quidem re vera ita fieri contigit. Licebat autem cernere multitudinē eorum qui cum ipso erāt monachorū, in ecclesia, veluti quosdam iustorum choros, lucidis vestibus indutos, &

R. ij hymnis

hymnis assiduis Deum glorificantes. Postquā autem multos quoque alios patres vidimus, venerūt fratres nobis annuntiātes consummatum esse beatorum Ioānem in modo quodā admirabili. Nam cū iussisset vt tres dies neminem sinerent ad se venire, genibus flexis ad orationem, consummatus est, ad Deum veniens. Cui gloria in secula.

DE POEMANIE.

XLVII.

S quoq; cum Christi ancilla Poëmanie, quæ ad eum videndum accesserat, nō est quidem collocutus: significauit autē ei quoque quædam arcana. Ei autē præcepit, dicens. Descendens à Thebaide, ne deslektas Alexandriam. quandoquidem futurum est vt cadas in tentationes. Ea autem magni Ioannis prædictionem vel nihili ducēs, vel eius oblita, deflexit Alexandriam vt videret ciuitatem. In itinere autē prope urbem Niciæ, ad eam accesserunt naues quiescendi gratia. Egressi autē famuli, ex quadam insolentia, cum illius loci habitatoribus, amentibus & profligatis hominibus, manus conferuerunt. Qui quidem vnus quidem eunuchi digitum secuerunt: alium autem occiderūt: Dionysium autē sanctissimum episcopum, in fluuium, ignorantes, proiecerunt: & illam ipsam conuitiis & maledictis impetierunt: & reliquos omnes seruos fauciarunt.

VITA

VITA ABBATIS AMMONA, & eorum qui cum ipso erant.

Idimus autē alium quoque virum Thebai- XLVIII.
de, nomine Ammonā, patrem ter mille mo-
nachorum. quos etiam nominabat Taben-
nesiotas, qui habebant magnum vitæ agēdæ insti-
tutum. vt qui & ouillas pelles ferrēt: & vultu recto
comederent: & se deorsum inclinantes, ne quis eos
aspiceret: & tantum exercerent silentium, vt vide-
rentur esse in solitudine, vnoquoque occulte pera-
gente suum vitę institutū: solum autem specie qua-
dam in mensa sederent, conantes se inuicem latere.
Aliqui enim ex his semel vel bis manū ori admo-
uebant, tangentes panem vel oleum, vel aliquid ex
iis quæ erant apposita. & cū de vnoquoque ob-
sonio semel gustassent, contenti erāt hoc alimento.
Alij autem panem sensim mandentes, alia autem
accipientes citra simulationem, sic perseuerabant.
Alij autem ius tantū ter gustabant: à reliquis au-
tem abstinebant. quæ cū, vt erat consentaneum,
essem admiratus, nō prættermisi eam quæ ex eis ca-
pitur vtilitatem.

DE ABBATE BE.

Idimus autem alium quoque senem, qui XLIX.
lenitate superabat omnes homines, no-
mine abbatem Be. De quo affirmabant
fratres qui apud ipsum versabātur, cū

R. iij nun-

nunquam iurasse, nunquam de aliquo mentitum esse, neq; aliquo verbo increpasse. neque iratū fuisse. erat enim eius vita valde quæta, & mores māsueti, vt qui statum haberet angelicū. Erat autem valde quòque humilis, & seipsum vilipēdens. Cū nos autem multū rogaremus, vt adhortatorium nobis sermonem diceret, vix in animū induxit vt nobis pauca differeret de mansuetudine. Is, cū Hippopotamus aliquando vastaret vicinam regionem, stans propter fluuium, rogatus ab agricolis, visa belua ingentis magnitudinis, ei præcepit, dicens. Denuncio tibi in nomine Iesu Christi, ne amplius vastes hanc regionem. Illa autem tanquā ab angelo loco pulsa, omnino cuanuit. Sic etiam aliquādo abegit crocodilum..

DE ABBATE THEONA.

L. Idimus etiam alium non procul à ciuitate; in solitudine, nomine Theona, virū sanctū, in domuncula seorsum inclusum, qui tēpore XXX. annorū silentium exercuerat. Is cū plurimas virtutes perageret, habebatur ab eis pro propheta. Exibat enim ad ipsum multitudo ægrotantium, quibus manus imponēs per fenestrā, dimittebat eos abire saluos. Licebat enim videre ipsum habentem vultū Angeli, lætis oculis, & totum plenum maxima gratia. Is, cū non multo antè tempore latrones eū noctū inuasissent, existimantes se multum auti apud eū inuenturos, & vellent eū occidere,

cidere, precatus est. & manserūt immobiles ad portas eius vsque ad matutinū. Cū turbæ autē manē ad eum accessissent, & eos igni mandare in animo haberent, vnū tantum verbū ad eos est locutus. Sinite eos abire sanos. Sin minus: à me fugiet gratia curationū. Ij verò ipsū audierunt. non audebant enim contra eū dicere. & protinus abiere latrones ad ea quæ erant circūcirca monasteria, mutati moribus, & de iis quæ fecerant ducti pœnitentia. Erat autem vir eruditus in triplici gratia sermonum, in scriptis Romanis, Græcis, & Aegyptiacis, sicut à multis & ab illo ipso audiimus. Cū enim nos agnouisset esse hospites, scribens in tabella, Deo propter nos egit gratias. Comedebat autem semina non cocta. Noctu autem, vt aiunt, egrediebatur è cella, & congregabatur cum feris: & eas potabat ex ea quam habebat aqua. Erat enim videre vestigia bubalorum, & onagrorum, & quarundam caprearum, circa eius monasterium, quibus semper delectabatur.

DE ABBATE ELIA.

Idimus autē alium quoque senem in solitudine Antinoi, quæ est metropolis Thebaidis, Eliā nomine, qui natus erat centum & decem annos. Super eū dicebant spiritū Eliæ prophetæ requieuisse. Erat enim valde celebratus, vt qui in terribili illa solitudine egisset septuaginta annos. Nō potest autem oratio pro

pro dignitate narrare asperam illam solitudinem, quæ est in monte in quo ille sedebat, nunquam descendens in eam quæ habitatur regionem. Est enim quædam semita eorū qui ad ipsum accedunt eiusmodi, vt vix possint insistere vestigiis ij qui accedunt. Erat autem sedens sub quadam petra in spelunca, adeo vt ipsum quoque videre esset formidabile. Tremebat autē iam totus, vt quæ senectus opprimeret. Multa autem signa quotidie peragebat, nec cessabat mederi egrotantibus. Dicebant autem qui apud ipsum erant patres, neminem meminisse eius ascēsus in montē. Comedebat autē in senectutetres vncias panis, & tres oleas vespere. In iuuentute autē semper semel comedebat in hebdomada.

VITA ABBATIS APOLLO.

111. **V**idimus autem alium quoque virum sanctū in Thebaide, in finibus Hermipolis. in quam Seruator venit cum sancta Maria & Ioseph, implens
Isa. 19. „ prophetiam Esaia quæ dicit, Ecce Dominus sedet
 „ super nubem leuem: & veniet in Aegyptū. & quæ
 „ tientur manufacta Aegypti à facie eius, & cadent
 „ in terram. Vidimus enim illic quoque templū, in
 quo, ingressō urbē Seruatore, ceciderunt omnia simulachra in faciē super terram. Vidimus autem illic in solitudine, virū Apollo nomine, qui monasteria habebat super montem. Erat enim pater monachorum circiter quingentorum, qui erat valde clarus & celebratus in Thebaide: erantq; eius magna:

gna opera : & magnas virtutes per eū faciebat Dominus. & plurima signa & admirabilia per eum efficiebantur. Hic enim cū à pueritia multā ostendisset exercitationē, in perfectā ætate talem est consecutus gratiam. Cū enim esset octogenarius, sibi magnū congregavit monasterium virorū perfectorum, qui poterant omnes ferè signa efficere. Is cū quindecim annos natus à mundo secessisset, & quadraginta annos in solitudine transegisset, & in ea omnē virtutem exercuisset: visus est postea audire Dei vocem dicentis ei. Apollo, Apollo, Per te sapientiā sapiētū in Aegypto, & prudētiā stultarū gentiū abolebo. Perdes autē mihi cum eis etiam sapiētes Babylonis: & de medio tolles omnē cultum dæmoniacum. & nunc vade in eam quæ habitatur regionem. Generabis enim mihi populū peculiarē, æmulatorem bonorum operū. Is autem respondēs, dixit, Aufer à me Domine arrogantia: ne forte elatus supra fraternitatem, multer omni bono opere. Et autē rursus dixit vox diuina. Mitte manū tuam super collum tuū: & deinde pones eam, & infodies in arena. Is autem cū statim manū misisset super collum, apprehendit paruū Aethiopem: & eū infodit in arena clamantem, & dicentem, Ego sum demon superbiæ. Et rursus facta est vox ad eū, dicens. Vade: quoniā quod à Deo petieris, accipies. Is autem cū primū hoc audisset, profectus est in eam quæ habitatur regionē, tempore Iuliani tyranni. & tunc venit in propinquam solitudinē. Cū quandam autem parua occupasset speluncam, manebat

S subter

subter montem. Eius autem opus erat toto diurno
spacio preces edere: noctu quidem cēties: interdū
autem toties, flexis genibus. Eius autem alimentū
tunc quoque sicut prius, admirabili & præter opi-
nionem ratione à Deo suppeditabatur. Ei enim in
solitudine per angelum afferebatur nutrimentum.
Eius autem indumentum erat lebiton, & paruum
linteū in eius capite. Hæc enim ei manebant in so-
litudine, nec veterascebant. Erat autem in solitudi-
ne propinqua terræ quæ habitatur, faciēs signa &
virtutes admirabiles in virtute spiritus. quas pro-
pter miraculi insignē magnitudinē nemo potest
omnes dicere, sicut audiimus à senibus qui cum
eo versabantur, qui ipsi quoque erant viri perfecti,
& præerant multis fratribus. Fuit itaque protinus
clarus ac celebratus, tanquā nouus aliquis prophe-
ta vel apostolus qui venisset nostro seculo. & cum
magna fama de eo sparsa esset, omnes qui circūcir-
ca habitabant monachi, semper ad eū veniebant, &
tanquā patri germano, dona suas offerebāt animas.
Is autem alios quidē hortabatur ad contemplatio-
nem, alios verò instituebat vt persequerētur virtutē
quæ versatur in actione. primū ostendens opere ea
quæ ipsos facere admonebat sermone. Sæpe enim
eis ostendens exercitationē, dominica solum cū eis
versabatur. ipse quidem non amplius sumens quā
olera quæ suā sponte nascuntur in terra. non panem
interim vel legumē, non ex fructibus arborum ali-
quid comedens, nec quæcunq; igni admota veniūt
in vsus hominū. Cū autem tempore Iuliani ali-
quando

quando audiisset, fratrem in exercitu captum vinctum
teneri in custodia, accessit ad eum cum fraternitate,
rogans eum & admonens ut esset fortis & constans
in laboribus, & despiceret pericula sibi imminetia.
Dicit enim esse sibi tempus certaminum, ut tunc quo-
que mens eius probetur insultu tentationum. Post-
quam autem his verbis eius animum confirmavit, ad-
ueniens Tribunus, qui quodam sceleris ferebatur im-
petu, cum quidam ei de ipsis significasset, clausis portis
custodiæ, & ipsum, & omnes qui cum eo erant, mo-
nachos inclusit, tanquam futuros aptos ad militiam. &
cum eis quot satis essent custodes constituisset, do-
mum rediit. nec auditione quidem ab eis rogari su-
stinens. Media autem nocte, lampadem ferens angelus
apparet custodibus, lumine illustrans omnes qui
erant in carcere, adeo ut præ stupore hiantes starent
custodes. Qui cum surrexissent, eos rogarunt ut om-
nes abirent, eis apertis ianuis. Fatebantur enim esse
satiis pro iis mori, quam quæ ad eos diuinitus venis-
set libertatem, qui citra rationem detinebantur, despi-
cere. Tribunus itaque cum magistratibus, manens ve-
niens in custodiam, contendebat ut viri egrederentur
ex ciuitate. Dicebat enim domum suam cecidisse terre
motu, & ex suis seruis optimos oppressisse. Ij autem
postquam audierunt, Deo gratias agentes, abierunt in
solitudinem: erantque omnes simul, ut dicit Apосто-
lus, habentes cor unum & unam animam. Docebat au- Act. 4.
tem quotidie ornari virtutibus, & machinas diaboli
in cogitationibus in principio protinus propulsa-
re. Contrito enim capite serpentis, totum corpus

est mortuum. Iubet enim Deus vt obseruemus caput serpentis. Id autem est, ne in principio admittamus malas & turpes cogitationes. non solum vt obscenas animi nostri phantasias deleamus. Conari autem nos inuicem superare virtutibus: & ne quis in his laudibus altero videatur inferior. Hoc autem, inquit, sit vobis argumentum, perfectus virtutum, quando fueritis vacui affectionibus & appetitionibus. hæc enim sunt Christi donorum principium. Quando autem à Deo habuerit aliquis ostensionem miraculorum, ne nimium intumescat, nec efferatur cogitatione, tanquam sit iam magis honoratus quam alij. neque vt ostentans quod talem gratiam acceperit. Siminus seipsum decipit mente captus, & gratia multabitur. Habuit ergo hæc magnam doctrinam in sermonibus, quam nos quoque sæpe postea ab ipso audiuimus. In operibus autem, efficiebat maiora. Omnis enim petitio ei statim dabatur à Deo. Quinetiam videbat quasdam reuelationes. Vidit enim suum fratrem natu maximum, qui ipse quoque fuerat cõsummatum in solitudine, & ipso pulchro vitæ instituto cum superauerat, cum quo ipse quoque lōgo tempore vixit in solitudine. Videbatur ergo eum videre sedentem in eodem throno cū apostolis, cū ei reliquisset suarum virtutum hæreditatem. & sic pro ipso intercedebat, Deum rogans, vt esset velox eius translatio. Visus est autem ei dixisse Seruator, oportere eū adhuc paruo tempore esse in terra ad multorum perfectionem, donec.

nec multi fiant eius virtutis æmulatores. Magnus enim monachorum populus credetur eius fidei, & pius exercitus. vt gloriam dignam laboribus consequatur à potentiore. Hæc vidit, quæ etiam euenerunt. Nam cum multi vndique ex auditione ad eum conuenissent monachi, & per eius doctrinam & conuersationem plurimi omnino mundo renuntiassent, facta est fratrum cohabitatio, cum ad quingenti fratres simul apud ipsum communem vitam haberent & vnam mensam, tota veste candidati. & in eis impleta est scriptura quæ dicit. Lætare desertum sitiens. *Isa. 54.*

erumpe & clama quæ non parturis: quoniam multi sunt filij desertæ magis quam virum habentis. Nam impletum quidem est hoc eloquium propheticum ex ecclesia quæ congregata est ex gentibus. Perfectum est autem in hac etiam Aegyptiaca solitudine, quæ plures filios Deo exhibet quam terra quæ est habitata. Vbi enim sunt in urbibus tot greges eorum qui salui sunt, quot Deo exhibent quæ sunt in Aegypto solitudines? Quot sunt enim hic populi, tot sunt illic in desertis monachi. Ac mihi videtur dictum Apostoli etiam in ipsis esse impletum. Vbi enim abundauit peccatum, superabundauit & gratia. Abundauit enim in Aegypto multus & impius idolorum cultus, adeo vt in nulla gente magis. Canes enim & simias & quædam colebant alia, & allia & cepe: & ex vilibus oleribus multa Deos existimabant. vt ipsum sanctum patrem hæc narrantem audiuiimus, & reddentem causam prioris ignorantis. Nam bouem quidam aiebat in

Deos referebant gentes quæ prius apud nos habitabant. quoniã per ipsum exercentes agriculturã, victum sibi parabant. aquã autem Nili, quoniã irrigat omnes agros. Terrã quoque colebant, vt quæ esset aliis omnibus regionibus fertilior. Reliquas autem abominationes, canes & simias, & reliquã omnem animantiũ & olerum colebant turpitudinem, quatenus corũ vsus fuit eis occasio salutis, qui tẽpore Pharaonis homines occupatos tenuit, quãdo ille Israëlẽ persequens submersus est. Vnusquisque enim id in quo fuit occupatus, cùm Pharaonẽ non esset secutus, hoc in Deos retulit, dicens. Hoc fuit mihi Deus hodie, per quod effectũ est vt non perirem vnã cum Pharaone. Hæc quidẽ in sermonibus habuit sanctus Apollo. Antẽ sermones autẽ scribendum est quæ possedit in operibus. Fuerunt enim aliquando gentiles propè accolentes in locis omnibus: & decẽ pagi & qui erant ei propinquiiores, magis colebant dæmones. Erat autem tẽplum maximũ in vno vico, & simulachrum maximẽ insigne. Ligna autẽ erat hæc statua. Pompam autem ducebant, eã per vicos circumferẽtes sacerdotes, qui bacchabantur cũ multitudine, veluti pro aqua fluuiatili celebrantes mysteria. Accidit autem vt illo tempore illic adesset Apollo cũ paucis quibusdam fratribus. Postquã autem vidit multitudinẽ repente dæmoniacẽ furẽtem per regionẽ, flexis Seruatore genibus, fecit omnes gentiles repẽte immobiles. Cùm autẽ non possent ex illo loco progredi, alius alium trudentes, & cõstu toto die torrentur, ignorantes

rantes vnde hoc eis euenisset, sacerdotes eorū dixerunt esse quendam Christianū habitantem in eorū finibus sub solitudine, qui hæc faceret, dicentes de Apollo: & oportere ei supplicare. Sin minus: fore vt veniāt in periculū. Postquam autem qui procul habitabant, auditis clamoribus & lamentationibus, accesserunt, & eos rogarunt, Quidnam est, dicentes, quod vobis repēte accidit: quo pacto hoc factū est? Illi autem dixerunt se nescire, nisi quod virum habebant suspectū, dicētes oportere illum placare. alij verò testabantur se eum vidisse accedentē: & sic rogarunt eos vt eis citò daretur auxiliū, adductis bobus conati sunt mouere simulachrum. Id autem manebat tanquam immobile cum ipsis sacerdotibus. Cū nullā ergo euadendi rationem inuenissent, miserunt per accolas legationē ad Apollo, vt illinc liberati ab errore recederent. His autē Apollo significatis, celerrimè descendit homo Dei: & cū orasset, omnes soluit à vinculo. Hi autē omnes vno animo ad ipsum processerunt, vniuersorū seruatori credētes & Deo qui facit admirabilia, idolo protinus igni mandato. Quos omnes catechesi institutos adiecit ecclesius. Multi autem ex his in hodiernum vsque diem degūt in monasteriis. Huius autem rei fama peruasit in omnes partes: & multi crediderunt in Dominum. adeo vt nullus amplius gentilis nominetur in eius finibus. Nō multo post autem tempore, duo pagi inter se bellum incipiūt cōmittere, pro agris decertantes. Postquam autem est Apollo renunciatum, statim ad eos descendit, inter

inter eos pacem conciliaturus. Qui erant autem ex parte aduersa non parebant, sed contrà dicebant, freti vno latronū principe, vt viro ad bellū præstantissimo. Cū cum ergo Apollo vidisset contra dicētem, dixit ei. Si parueris, o amice, rogabo Dominum meū vt tua peccata remittantur. Is autem vbi hoc audiuit, non cunctatus, abiectis armis, eius genibus aduolutus supplicauit: & pace facta eius intercessione, suos remisit ad propria. Cū ij autem pacē egissent, & abiissent, insignis eorū propugnator, Apollo de cetero sequebatur, promissum aperte exigens. Quē cū assumpsisset beatus Apollo in propinqua solitudine, admonuit & hortatus est, vt patienti & cōstanti esset animo, posse enim Deū ei condonare. Vbi autem nox aduenit, ambo viderūt in somnis se astare ante tribunal Christi. Vtriq; autem contemplabantur angelos Deū vnā cum iustis adorātes. Cūque ipsi vnā cum eis procubuissent, patrem adorauerunt: & vox ad eos facta est Dei dicentis. Quæ est societas luci cum tenebris? aut quæ pars est fidelis cū infideli? Quid verò stat cū iusto homicida, cū sit indignus tali contemplatione? Tu autem abi o homo. Tibi enim est concessus hic tardè natus perfuga. Qui cū alia multa vidissent & audiissent admirabilia, quæ neque audet oratio dicere, neque auris audire, excitati annūciarunt iis qui cum eis conuersabantur. Omnes autē maxima inuasit admiratio, vtrisque vnā narrantibus visionem. Permanisit autem cum exercitatoribus, is qui non erat amplius homicida, vsque ad mortē vitam suam

suam corrigens, ex lupo in simplicem & innocentem agnū mutatus. In eo quoque impleta est Esaiæ prophetia, dicentis. Lupi & agni simul pascuntur. *Isa. 65.*
„ & leo & bos simul comedent paleas. licebat enim illic quoque videre Aethiopes cū monachis se exercentes, & multos virtutibus superantes, & scripturam in eis impletā, quæ dicit. Aethiopia præueniet manum eius Deo. Aliquando autem decertabant gentiles aduersus Christianos rusticos pro suis finibus. erat autem multitudo vtrorumque armatorum. quibus adstitit Apollo pacem inter eos concilians. Et autem restitit gentiliū in pugna princeps, qui erat vir grauis & sæuus, affirmabat autē & dicebat se non esse daturū pacem vsque ad mortem. Is autem ei dicit, Atq; adeò tibi fiat quod elegisti. Nullus enim præter te occidetur. Tibi autem mortuo non erit terra sepulchrum, sed ventres ferarum & vulturū te implebuntur. Atque adeò oratio effectum protinus est sortita, cū ex vtraque parte nullus sit interfectus præter principem. Quem etiam cū in arena tumulassent, manē inuenerunt membra laniata ab hyænis & vulturibus. Illi autē cū vidissent miraculum, & euentū eius quod dixerat, omnes Seruatorem deprecantes, cum prædicabant prophetam. Erat autē antea in mōtis spelunca sanctus Apollo cum quinque aliis fratribus, qui primi fuerūt eius discipuli cū recenter venisset e solitudine. Cū autē aduentasset dies festus Paschæ, & Dei cultum implessent, erant esuri ea quæ inueniebantur, erant autem aliquot sicci panes, & quædam

dam olera reposita. Eis autem dixit Apollo. Si sumus fideles o filij, & germani Christi filij: petat vnusquisque vestrū à Deo id quod eius animo gratum est ad vescendū. Illi verò ei vniuersum permis-
serunt, existimātes se esse indignos tali gratia. Cū læto autē vultu orassēt, & omnes dixissent Amen, protinus noctu venerunt in speluncam quidā viri penitus incogniti, qui dicebant se venire à longinqua regione: & omnia ferebant, ea etiam de quibus ne auditione quidē acceperant, & quæ non nascūtur in Aegypto, orti fructus omnis generis, vuas & mala punica, & ficus intēpestiuas. quinetiā quosdam inuentos mellis fauos, & urnā recentis lactis.

Nicolai ab Augusto appellatae sunt placenta quæ donatæ ei fuerāt à Nicolao, qui Damasci habitabat. qui etiam scripsit ad Herodem Iudæorum Regem de gētibus mirabilibus. Ex bibliotheca Phoy.

& nicolaos panes maximos, & puros lupinos è regione externa. Ij autē qui ea attulerant, cū solummodo tradidissent, tāquam missi à viro magno & diuite, protinus properè recesserūt. Cū quæ erant autem esculenta percepissent, ea illis suffecerunt vsque ad Pentecosten. adeò vt ipsi quoque mirarētur & dicerent fuisse ea verè à Deo missa. Quidam autem ex monachis rogabat patrem vt statim Deum pro ipso oraret, vt gratiā aliquam consequeretur. Cū ipse autem orasset, ei datur gratia humilitatis & mansuetudinis, adeò vt mirarentur omnes eum esse tam mansuetū. Has autem eius virtutes narrarunt nobis qui cum ipso erant fratres, hæc multis quoque attestantibus fratribus. Etenim cū non multo antè tēpore fuisset aliquando fames in Thebaide: qui autem ea loca accolebant populi audissent, quòd qui erant apud eū monachi, præter spem omnem

omnem & opinionem alerentur: vno animo apud ipsum aderant cū vxoribus & liberis, simul benedictionem petentes & alimentū. Is autem nihil veritus ne cibus ei aliquando deesset, dabat omnibus venientibus, vnicuique quod in diē sufficeret. Relictis autem tribus solis magnis sportis cū panibus, & fame inualescēte, iubet sportas afferri in mediū, quas ipso die erant esuri monachi: & audientibus omnibus fratribus & populi multitudine, dixit magna voce. Non potens est manus Domini hęc implere? Hęc autē dicit spiritus sanctus. Non deficiet panis ex his sportis, donec nouo frumento fuerimus satiati. Et affirmarūt omnes qui tunc aderāt, eis panes suffecisse quatuor menses. Similiter autem & in oleo & frumēto. adeo vt veniret Satanas, & ei diceret. Num tu es Eliās, aut alius ex prophetis & apostolis, quod hęc facias? Is autē dixit ipsi. Quid enim? Non homines sancti fuerunt apostoli & prophetæ, qui hęc nobis tradiderunt? An tunc quidem aderat Deus, nunc autē peregrē est profectus? Potest autē Deus hęc semper facere, & nihil erit quod ipse non possit. Si ergo Deus est bonus: cur tu malus? Quid vero non oportet nos quoque dicere ea quæ vidimus? nempe quod fratres ingrediebantur cum sportis, ad mensas panes afferentes, & cū comederent quingenti fratres ad satietatē, eas rursus plenas accipiebant? Aliud quoque miraculum, quod vidētes obstupuimus, par est dicere. Cū enim ad eos venissemus spacio trium dierū, cogniti sumus, procul visi à fratribus, qui ex eo au-

dierant de nostro ad eos aduētu . qui quidem pro-
perè accurrentes nobis venerunt obuiā , psallentes.
est enim hic mos apud omnes monachos. & cū
proni in terrā adorassent, nos deosculati sunt , nos
sibi inuicem ostendentes, & dicentes. Ecce venerūt
fratres, de quibus pater noster dixit tribus antè die-
bus, dicendo , Post tres dies venient ad nos fratres,
venientes Hierosolymis. Et alij quidem nos dedu-
cebant . alij verò nos retro sequebantur, psallentes,
donec prope ipsum venimus. Cū autem audiisset
pater vocē psallentium , venit nobis obuiā , vt mos
ei erat erga omnes fratres. & cū nos vidisset, ado-
rauit primus se in terra extendens. & cū surrexis-
set, est osculatus. & postquā introduxisset; orauit:
& pedes nostros manibus lauit propriis, & horta-
tus est ad refectionē. Hoc autem faciebat omnibus
fratribus qui ad ipsum veniebāt. Qui enim cū ipso
erant fratres, alimentū non prius accipiebāt quā
eucharistiæ Christi communicassent. Hoc autem
faciebant hora nona diei. Deinde cū sic comedis-
sent, sedebant audientes cū docentem omnia præ-
cepta, vsque ad primum somnū. Ilhinc alij quidem
ex ipsis secedebant in solitudinem, scripturas tota
nocte memoriter expromētes. Alij verò illic perse-
uerabant, assiduis hymnis Deū laudantes, ad diem
vsq; quos ego vidi his oculis, cū vespere hymnos
cœpissent, vsque ad matutinū non cessasse à cantu.
Multi certè ex iis hora nona solum descēdebant de
monte: & eucharistiam sumentes, rursus ascende-
bant, contenti spiritali nutrimento vsque ad aliam
nonam.

nonam. Hoc autem multi ex iis faciebant multos dies. Licebat autem eos videre exultantes in solitudine. adeò vt nullā eiusmodi aliam exultationem in terra videre liceat, nec lætitiā corpoream. Neque enim erat inter eos aliquis mœstus aut tristis. Sed si quis videbatur præ se ferre tristitiā, statim pater Apollo ex eo rogabat causam, & quæ erant in occulto vniuscuiusque cordis renūciabat. Dicebat autem, Non oportet esse tristes propter salutē, cūm futuri simus hæredes regni cælorum. Tristes autem, inquit, erunt gentiles. flebunt Iudæi. lugebunt peccatores. Iusti autē lætabuntur. Et qui terrena quidem animo agitant, lætantur in rebus terrenis. nos autem qui tanta spe digni sumus habiti, quemadmodum non lætamur perpetuò? cūm nobis Apostolus suadeat vt semper lætemur, & ore. *1. Thess. 5.* mus sine intermissione. Quis autem dixerit eius in sermone gratiam, & reliquas eius virtutes, quas propter summū miraculum siluimus, auditis utiq; ex ipso & ex aliis? Cūm autem de exercitatione & vitæ instituto nobiscū sæpe seorsum differuisset, sæpe etiā dixit de suscipiendis monachis, quòd oportet adorare fratres aduenientes. Nō enim ipsos, arcabat, sed Deū adorasti. Vidisti, enim inquit, fratrem tuum. vidisti Dominū Deū tuū. & hoc, inquit, ab Abraham accepimus. & q; oporteat, inquit, nonnūquā cogere fratres ad refectiōē, à Lot accepimus *Gen. 19.* qui coegit angelos. & quòd oportet, si fieri potest, *Gen. 19.* monachos quotidie cōmunicare sacramētis. Qui enim se ab eis procul amouet, Deus quoq; procul

ab eo recedit. Qui autem hoc facit assidue, assidue suscipit Seruatorē. Est enim, inquit, vox salutaris,

Ioan. 6.

” Qui comedit carnem meam, & bibit meū sanguinem, manet in me, & ego in eo. Hoc cōfert monachis salutaris passionis cōmemorationē continenter facientibus, quotidie etiā se pręparare, vt omni ex parte digni sint qui suscipiant cōlestia sacramē-

*Per sacramen-
tum altaris cō-
sequimur re-
missionem pec-
catorum.*

ta: quandoquidem sic quoque consequimur remissionem peccatorum. Catholica autem & generalia ieiunia non licet soluere sine ingenti necessitate. In quarta enim feria traditur Seruator: & in parasceue crucifigitur. Qui ea ergo soluit, seruatores vnā tradit, & vnā crucifigit. Sed si ad vos veniat frater qui opus habet vt reficiatur cū sit ieiuniū, ipsi soli mensam apponite. Sin autē nolit: ne cogatis. Habemus enim cōmunem traditionem. Multū autem reprehendebat eos qui ferrū gestabant, & comam nutriebant. Hi enim, inquit, se ostentant, & querūt placere hominibus. cū oporteat ipsos potius corpus soluere ieiuniis, & quod bonū est facere in occulto. Ij verò non sic, sed se propalant omnibus. Et quid opus pluribus? Omnis enim eius doctrina est eius vitę instituto similis. quam nec quis scribere potuerit nec dicere. Plurima ergo nobiscū seorsum totā sæpe hebdomada differendo, tandē dimittens dixit. Habete pacem inter vos. ne separemini in via. Cū autē dixisset iis qui cum ipso erant fratribus, quisnā ex ipsis vellet nos deducere, sanctus Apollo tribus viris delectis, qui valerēt & sermone & vitę instituto, erantq; periti linguę Gręcę & Romanę

&

& Aegyptiacæ, cum eis nos dimittens, iussit eis ne
 nos prius relinquerēt, quàm satisfactū esset nostro
 videndorū patrū desiderio. quos si quis vellet om-
 nes videre, ad eos aspiciendos tota vita non suffice-
 ret. Cū nobis ergo benedixisset, amandauit, di-
 „ cens. Bene dicat vos Dominus ex Sion: & videatis
 „ bona Hierusalem omnibus diebus vitę vestrę. No-
 bis autem ambulantis meridie per solitudinem,
 videmus tractū magni draconis, qui tanquā trabes
 erat protractus per arenam. Quem cū vidissemus,
 nos magnus timor inuasit. Qui autē nos ducebant
 fratres, hortati sunt ne timeremus, sed essemus bo-
 no animo, & sequeremur draconis vestigium. Vi-
 debitis enim fidem nostrā, cū ipsi simus cū manu
 nostra superaturi. Multos enim, inquit, & draco-
 nes & cerasas manu interfecimus, sicut scriptum
 „ est. In eis enim implebatur illud. Dedi vobis pote-
 „ statem ambulandi super serpētes & scorpiones, &
 „ super omnem potestatem inimici. Nos autem qui fe-
 rebamur incredulitate, & maiori eramus affecti
 formidine, rogabamus eos ne iremus per vestigia
 draconis, sed recta via. Vnus autem frater ex ipsis,
 magna animi alacritate, cū nos eo in loco dimisisset,
 profectus est in solitudinem, quærens beluam.
 Quam cū inuenisset nō procul ab antro, magna
 voce exclamat draconē esse in spelunca: & vocabat
 ipsos, ut ad se venirent visuri quid esset euenturum.
 & hortantibus nos aliis fratribus ne timeremus,
 cum magno metu abiimus visuri beluam. Nobis
 autē repente occurrēs frater vnus, manu nos traxit
 in

in suum monasteriū, dicens nos nō posse ferre imperum beluæ, & maximè quòd nondū vidissemus talem beluā & tam vasta magnitudine, vt quæ sit plus quàm quindecim cubitorum. Cū nos ergo iussisset manere in loco, abiit ad fratrem, dicēs ei vt recederet à cauerna. conabatur enim ille à loco nō recedere, priusquam interfecisset draconem. Cui cū persuasisset, eū ducit ad nos increpantem modicam nostram fidem. Quiescentes autem apud illum fratrem, qui circiter vnū milliare remotū habebat monasteriū, satis refectioni sumus. Ille autem nobis narrabat, in illo loco in quo ipse sedebat fuisse virum sanctū, cuius ipse fuit discipulus, nomine Amun, qui in illo loco plurimas fecit virtutes. ad quem sæpe latrones venientes, accipiebant eius panem & alimenta. Hæc ergo ægrè ferens, cū vno die egressus esset in solitudinē, adduxit secū duos magnos dracones, & iussit eis vt in eo loco manerent, & portam custodirēt. Homicidæ autem cū pro more venissent, & vidissent miraculū, præ stupore hiantes ceciderunt in faciem. Egressus autem inuenit eos mutos & ferè semimortuos. & cū eos excitasset, probis eos afficit, dicens. Videte quantū estis bestiis agrestiores. Nam isti quidem propter Deum nostræ parent voluntati. Vos autem neque Deum timuistis. neque Christianorū estis reueriti religionem. Introductis autē eis in cellam mensam apposuit, & monuit vt mores mutarent. Illi autem surgentes, protinus multis visi sunt meliores. non multo post autem ipsi quoque visi sunt eadē signa facere.

*Vita Abbatis
Amun. LIII.*

facere. Aliquando autē, inquit, cū vnus magnus draco propinquam vastaret regionē, & multa occideret animalia, quicunque habitabant iuxta solitudinem, omnes simul venerūt ad patrem, rogantes vt deleteretur belua ex eorum regione. Is autē eos ita dimisit, vt qui eis tristitia affectis nihil prodesset. Manē autem surgens, venit in eum locum quo transitura erat belua. Postquā autem ter flexit genua ad orationē, in ipsum veniebat belua, magno cum stridore grauem emittens anhelitum, & intumescens ac sibilans, tetrūque edens spiritū. Is autem nihil territus, ad draconem conuersus, dixit. Vincet te Iesus Christus, filius Dei viui, qui est magnum draconē victurus. Idque cū dixisset, protinus disruptus est draco, per os omne virus euomēs cū sanguine. Cū autē venissent rustici postridie, & illud magnum vidissent miraculum, & non ferrent spiritum, in animal multam arenam congesserunt, patre illic eis adstante. ad draconē enim licet mortuū, non audebant accedere. Puer autē, inquit, pascens cū repente vidisset adhuc viuum draconem, statim emota mente fuit exanimatus. Iacuit itaque puer nihil spirans in loco tota die in solitudine. Cū eum autem sui vespere inuenissent parum spirantem, totum inflatū ex ecstasi, dedcunt ad patrem, ignorātes causam eius quod acciderat. Cū is autem orassēt, & eum vnxisset oleo, surrexit puer narrans id quod fuerat deprehensum. Quare vir maximē motus, ad interimendum draconem est conuersus.

SANCTORVM PATRV
VITA ABBÁTIS COPRE.
presbyteri.

LIIII.

Rat autem illic quidam presbyter, qui monasteriū propè habebat in solitudine, Copres nomine, vir sanctus, propè octogenarius, qui ipse quoque plures faciebat virtutes, morbis medens, & multas faciēs curationes, & dæmones expellens, & res multas efficiens, atque adeò quasdam in nostris oculis. Is ergo postquā nos vidit, salutauit, & pro nobis orauit, & postquā pedes nostros lauisset, sciscitatus est à nobis quænam in mundo fierent. nos autem rogauimus vt ipse nobis potius exponeret sui vitæ instituti virtutes, & quomodo ei Deus est dona largitus, & quānam ratione fuisset particeps eius gratiæ. Is autē nulla eo nomine elatus superbia, nobis suam vitam narrauit, & maiorum suorū qui ipsum superarunt, quorum ipse vitæ institutum est imitatus. Non est, inquit, ò fili, quod à me fit admirabile, si conferatur cum iis quæ in vita gesta sunt à patribus nostris. Et cū narraret nobis Copres presbyter quæ rectè & ex virtute gesta fuerāt à patribus, vnus ex fratribus nostris dormitans, vt qui iis quæ dicebantur fidem nequaquam haberet, videt in eius manibus librum admirabilem scriptū literis aureis, & canum virum adstantē, & minaciter ei dicentem. Non audis attentē lecturam, sed dormitas? Is autē conturbatus, nobis cum audiētibus statim quod viderat Romanè exposuit. Eo autem hæc nobis adhuc dicente, venit quidam.

quidam rusticus habens cyathum arenæ, qui expectabat donec impleisset narrationē. rogauimus autem nos presbyterū, Quid sibi vult rusticus cum arena? nobis respōdit pater, dicens. Filioli mei, Nō oportebat me gloriari apud vos, neque ea enūciare quæ gesta sunt à patribus: ne mēte elati amittamus mercedem. propter studium autem vestrū & vtilitatem, quòd tam procul ad nos venistis, non fraudabo vos vtilitate. sed quæ per nos Seruator gessit, narrabo præsētibus fratribus. Sterilis erat ager qui est prope nos: & rustici qui ipsum possidebant, seminantes, vix semen duplicatū metebant. Vermis enim nascens in spica, totā messem corrumpēbat. Agricoltæ autē catechismo à nobis instituti, & effecti Christiani, rogarūt nos vt oraremus pro messe. Dixi autē eis. Si habetis fidem in Deū, vel arena deserti fructū vobis afferet. Ij autē nihil cunctati, cū hac arena quæ à nobis calcatur sinus implessent, attulerūt, rogātes vt benediceremus. Postquam autē sum precatus vt illis fieret secundū ipsorū fidē, ipsi eam cum frumento seminarunt in aruis suis. & repentē eorum ager ita multiplicauit fructū, vt omnē superaret Aegyptum. Hoc ergo facere soliti, nobis quotannis exhibēt molestiā. Vnum autem, inquit, magnū miraculū præbuit mihi Deus multis præsētibus. Cū enim in ciuitatē aliquando descendissem, inueni quendā virum magū, qui populos seduxerat. Cū autem non possem ei publicē persuadere, dixi conuersus ad multitudinē. Magnum rogi in platea accēdite, & ingrediamur in flammam.

mam. & qui ex nobis illæsus à flamma manserit, is habet bonā fidem. Postquam autem hoc factū est, & turbæ rogum citò accenderunt: ipsum mecum trahebant in ignem. Is autem dicit, Vnusquisq; seorsum ingrediat: debēsque primus ingredi qui iussisti. Cū autem in nomine Christi signatus essem ingressus, flāma in hanc & illam partē diuisa, me nulla affecit molestia, cū semihorā in ea essem moratus. Turbæ autem viso miraculo exclamarūt, & cogeant illum pyrā peruadere. is autē nolebat, timore affectus. Cū eum autē accepissent populi, in medium protruserūt. & totus flāma ambrustus, eiectus est è ciuitate: clamantibus populis. Planum viuentem exurite. Me autem turbæ accipientes, & laudibus prosequentes, deduxerunt in ecclesiā. Cū autem ego aliquando per quoddā templum transirē, quidā ex gentibus suis idolis sacrificabāt. Dixi autē eis. Cur cū sitis participes rationis, sacrificatis iis quæ carēt ratione: vósque estis de cætero iis magis expertes rationis? Illi autē, vt qui rectē dixissem, me statim sunt secuti, credētes Seruatori. Cū autē esset mihi aliquando ortus in agro propinquo, propter eā quæ ad nos veniebat fraternitatem, & quidā pauper eum operaretur, ingressus est quidā gentilis vt furaretur olera. Vbi verò ea suffuratus recessisset, eāq; tribus horis non potuisset coquere, sed mansissent in lebetes qualia acceperat, vt pote quòd aqua minimè calefieret, vir se colligens, accepta olera ad nos detulit, rogans vt nobis cōdonaretur erratum, & vt fieret Christianus. quod etiā factum.

factum est. Erāt autē hac ipsa hora hospites, fratres qui ad nos venerant. propter quos tēpestiue admodū ad nos allata sunt olera. Quæ cū comedissemus, egimus Domino gratias, duplici accepta lætitia, & ex salute hominis, & ex refectione fratrū.

VITA ABBATIS SVRI.

Abbas autem Surus, inquit, & Esaias, & Paulus sibi inuicem repente occurrerunt ad fluvium, viri pii & egregij exercitatores, inuisum magnum abbatem Anuph. Distabat autem eorū intervallum tribus mansionibus: & dicunt ad se inuicem. Ostendat vnusquisque nostrū suum vitę institutū, & quemadmodū fuit in hac vita à Deo honoratus. Abbas autem Surus dixit eis. Peto à Deo donum, vt nos virtute spiritus indefessi ad locum perueniamus. & cū ipse solū orasset, inuētum est protinus paratum nauigium, & ventus secundus, & momento temporis inuenti sunt in loco, cū aduerso flumine nauigassent.

VITA ABBATIS ESAIAE.

Esaias autem dicit eis. Et quid mirum dāmi, si vir nobis occurrerit, qui vitam narret vniuscuiusque? LVI.

VITA ABBATIS PAULI.

Paulus autem dicit eis. Si Deus nobis reuelauerit, quod post tres dies assumit hominem? Cū autem paulo vltius processissent, vir eis ob-

uiam factus eos salutat. Paulus autem ei dicit. Dic nobis quæ rectè gessisti. Nam post crastinū diem abibis ad Deum.

VITA ABBATIS ANVPH.

LVIII.

Exit autem eis Anuph. Benedictus Deus qui mihi hæc quoque significauit, & vestrū vitæ institutum & aduentū. Cū autem dixisset quæ vnusquisque eorū rectè gesserat, exposuit deinceps quæ ipse fecerat, dicens. Ex quo Seruatoris nomen professus sum in terra, ex ore meo non est egressum mēdacium. humani cibi nihil sumpsi, me cœlesti alimento alente quotidie angelo. nullius alterius rei cupiditas in cor meū ascendit, præterquā Dei. Nihil ex rebus terrenis occultauit mihi Deus, quod non significarit & ostēderit meis oculis. Nō interdiu somnum cepi. non noctu requieui, Deum quærens. Vnā mihi semper adfuit angelus, mundi ostēdens potestates. lumen cogitationis meæ nunquam fuit extinctum. omnem petitionem accepi à Deo protinus. Vidi sæpenumero Deo asistentes myriades. Vidi choros iustorū. Vidi martyrū congeriem. Vidi monachorū vitæ institutionem. opus autem omniū Deum laudabat. Vidi Satanam igni traditū. Vidi angelos eius punitos. Vidi iustos lætantes in æternum. Hæc & multa alia narrans, tertio die tradit animam: eamque statim suscipientes angeli & chori martyrū in cœlos sustulerunt, ipsi videntibus & hymnos audientibus.

VITA

VITA ABBATIS HELLENIS.

Vidam autem alius pater, qui vocabatur LIX.
 Abbas Hellen, cū ab incunte ætate se fortiter exercuisset, sæpenumero ignem gestabat in sinu, incitās eos qui propè erant fratres ad ostendenda signa, dicens eis. Si vos verè exercetis, virtutis signa de cætero ostēdite. Aliquādo autē cū per se esset in solitudine, incesit eum mellis desiderium: cū verò illico fauos inuenisset sub petra, dixit. Recede à me intēperans cupiditas.
 „ Scriptum est enim. Spiritu ambulate: & desiderium Galat. 5.
 „ carnis nō perficietis. eisque relictis abiit. Cū autē iā tres hebdomadas ieiunasset in solitudine, inuentis qui disiecti erant fructibus, dixit. Nō comedā, neque attingā aliquid ex iis. ne fratrē meum scandalizem, nempe meā animam. Scriptum est enim, Non in alimento solum viuet homo. Cū autem Matth. 4.
 adhuc aliā ieiunasset hebdomadam, postea dormi- Luc. 4.
 tauit. & veniens angelus in somnis, ei dixit. Surge & tolle ea quæ inueniuntur, & comede. Is autē surrexit, & circumquaque aspiciens, videt fontē in orbem herbas delicatas germinasse. Cū autem & potum sumpsisset, & comedisset olera, affirmabat nihil vnquam sibi fuisse iucundius. Cū paruam autem speluncā in loco inuenisset, māsit illic paucos dies ieiunus. Vbi autē egebat alimento, orabat flexis genibus. ei autē protinus apponebātur esculenta omnia, & panis calidus, & oliue, & varij fructus. Aliquando autem inuisit fratres suos: & cū

COS

eos multum monuisset, contendebat in desertum, afferens quædam ad vsum necessaria. Cùm autē vidisset quosdam onagros pascentes, ait ipsis. In nomine Iesu Christi, veniat vnus ex vobis, & suscipiat onus meum. Is autē statim ad ipsum accessit. Cùm autem supellectilem ei imposuisset, & ei insedisset, vno die peruenit ad speluncā. In sole verò ab eo positis panibus & fructibus, cùm ad ea venissent feræ vt solent ad fontē, & panes solum tetigissent, mortuæ sunt. Accessit enim aliquando ad quosdā monachos cùm esset dies dominicus, & dixit eis. Cur hodie non egistis synaxim? Cùm ij autē apertè dicerent, Eo quòd non venerit presbyter. Dixit autē eis. Ego ibo & cum vocabo. Ij autem dixerunt non posse aliquem transmittere alueum propter altitudinem. Quinetiam dicebant eo in loco esse beluā maximam, nempe crocodilū, qui multos homines consumpserat. Is autē non cūctatus, statim surgens profectus est ad vadū. Quem cùm belua statim tergo excepisset, transmisit. Cùm autem in agro inuenisset presbyterum, rogauit ne despiceret fraternitatem. Ille autem eū videns multis consutis pannis obfitū, rogauit vndēnam pannū habuisset, dicens. Habes vestem animę pulcherrimā ò frater. eiúsque humilitatē & frugalitatem admiratus, eū secutus est abeuntem ad fluuiū. Cùm autem qua trāsueherentur cymbam non inuenissent, vocem emisit abbas Hellen, aduocans crocodilum. Is autē ei statim obediens aderat, tergum substernens. Rogauit autem presbyterum vt cum eo ascenderet. Is vero timore

more affectus cūm vidisset beluā, retrocessit. Cūm autem eum teneret admiratio & eos qui trans fluuiū habitabant fratres, videntes eū cum belua trāsmittentem alueū, ille ascendens in terram, vnā secū attraxit beluam, dicens melius esse ei vt moreretur, quā interemptarū animarum acquireret supplicium. Ea autem cadens protinus est mortua. T res autem dies permanens apud fratres, sedebat docēs eos præcepta, & quæ erant occulta vniuscuiusque consilia apertè enuncians. hunc quidem dicens vexari à fornicatione, illum verò à vana gloria: alium à deliciis: alium ab ira. & alium quidē pronuntiabat esse mitem, aliū verò pacificum, illorū quidem vitia, horum verò virtutes arguens. Hæc autem audientes, mirabantur dicendo re vera ita esse. Eis autem dixit, Parate nobis olera. Hodie enim ad nos venient plures fratres. Cūm illi autē adhuc pararēt, superuenientes fratres se inuicem salutarūt. Rogauit autem eū quidam ex fratribus, volens vnā cum eo degere in deserto. Eo autē dicente non posse illū sustinere tentationes dæmonū, is contentiosius se omnia toleraturū asseuerauit. Cūm eum autem excepisset, iussit habitare in alia spelūca. Ad eum autem noctu aduentantes dæmones, eū suffocare aggrediebantur, cūm eum primū turpibus perturbassent cogitationibus. Ille autem excurrrens renūciavit abbati Helleni quæ euenerant. Ipse autem cūm ei figuram impressisset, iussit eū deinde manere secūrē. Cūm autem aliquando panes ei defecissent in spelunca, aduentans angelus in figura fratris, eius

attulit nutrimentū. Rursus autem ipsum aliquando quærentes fratres decem numero, errabant per solitudinem, septimo iam die ieiuni permanentes. Cū verò eos inuenisset, iussit in spelūca refici. Illi verò eum victus admonuerunt. Ille qui nihil habebat quod eis apponeret, dixit eis. Potens est Deus mensam parare in deserto. Statim autē quidā adulescens pontone ipsis orātibus pulsauit fores. Cū autem aperuisset, viderūt adolescentem habentem magnam sportā panis & oliuarum. Iis autē susceptis, comederunt, Deo agentes gratias, cū adulescens statim euauisset. Hæc & alia multa miracula cū nobis narrasset pater Copres, nōsque benignè & humaniter tractasset, induxit in suū ortū, ostendens nobis palmas, & alias arbores frugiferas quas ipse plātauit in solitudine, admonitus à fide rusticorum quibus dixit. Potest desertū fructus producere iis qui fidem habent in Deū. Postquam enim vidit, vt aiebat, eos qui arenam seminauerāt, & eorum agrum fructum tulisse, ipse quoque idem aggreffus, idem est consecutus.

VITA ABBATIS APELLE.

LX.

Idimus autem alium quoque presbyterū in partibus superioris regionis, Apellem nomine, virum iustum, qui fabricæ ærariæ artē primū tractauit, & exinde conuersus est ad exercitationem. Is cū ad eū venisset diabolus in figura muliebri, quo tempore ad vsum monachorum quædam

quædam tractabat fabrilia, ferrea lamina ex igne rapta, idque manu propter festinationem, totū eius vultū & corpus combussit. eamque audierunt fratres ululantem in cella. Ab eo tēpore vir ille semper manu tenebat ferrū ignitum, nec ledebatur. Is cum nos benignè & humaniter accepisset, narrauit nobis de viris præclaris & Deo dignis qui cū eo fuerant & erant adhuc superstites.

VITA ALTERIVS IOANNIS.

St, inquit, in hac solitudine frater noster no-
mine Ioannes, alterius quidem iam ætatis, omnes autē monachos superās virtutibus. LXL.
quē nemo potest citò inuenire, quòd semper in solitudinibus locum loco cōmutet. Is primū stans. tres annos sub quadā rupe, orauit perpetuò. non sedens omnino, non dormiens, nisi quantum somni stans suffurabatur. & dominica solum sumens eucharistiā, afferente ei presbytero, nihil aliud comede-
bat. Atque adeò cū quodā die se Satanas transfigurasset in presbyterum, ad eū abibat celerius, præse ferēs se ei velle dare eucharistiā. Cū eum autē agnouisset beatus Ioānes, dixit ei. O omnis fraudis. & malitiæ pater, inimice omnis iustitiæ, non cessabis decipere animas Christianorum: sed audes sanctis insultare sacramentis? Is autem ipsi respondit. Parum absuit quin te deiectum lucrifecerim. Nam sic quoque seduxi quendā ex tuis fratribus: & mēte motū deduxi ad insaniā. Pro quo cū multi.

iusti multū rogassent, vix potuerunt efficere vt esset
sanæ mētis. Hæcque cū dixisset dæmon, ab eo re-
cessit. Cū autem essent disrupti eius pedes ex eo
quòd tanto tēpore stetisset immobilis, & exiret sa-
nies, adueniens angelus tetigit eius corpus, dicens.
Christus erit tibi verus cibus, & sanctus spiritus
verus potus. Interim autē tibi sufficit spiritale nu-
trimentū, ne repletus euomas. & cū eū curasset,
dimouit à loco. Deinceps autē vitam egit in solitu-
dine, circumiens, & herbis vescens. Dominica autē
inueniebatur in eodem loco sumēs cōmunionem.
Cū paucos autē palmæ ramos petiisset à presby-
tero, efficiebat cingula animalibus. Cū verò vellet
quidam claudus ad eum venire vt curaretur, & asi-
num solummodo inscēdisset: vbi primū eius pedes
tetigere cingulum, fuerat autē à sancto viro factū,
fuit illico curatus. Alias autē ægrotis mādabat be-
nedictiones, & à morbis liberabātur protinus. Por-
rò autē reuelatur de eius monasteriis, quòd quidā
ex iis qui sunt in ipsis, vitam non rectē instituūt. &
per presbyterum ad cunctos scribit epistolas. quòd
illi quidem sunt ocio dediti, hi verò cōtendunt ad
virtutem. & inuenta est sic se habere veritas. Scribit
autē ad eorum quoque patres, quòd quidā ex his
sunt de fratrum salute minus solliciti. alij verò eos
quantū satis est exhortantur. annunciauitq; vtrorū-
que honores & supplicia. Et rursus alios quoque
prouocans ad statum perfectiorē, admonebat vt à
sensilibus se trāsferrent ad ea quæ percipiuntur in-
telligētia. Tēpus est enim, inquit, deinceps tale vitę
ostendere

ostendere institutum. Non debemus enim, inquit, omni tēpore permanere pueri & infantes, sed iam nos perfectioribus applicare cogitationibus, & magni & excelsi animi virtutē attingere, & cēteras maximas virtutes aggredi. Hæc & cōplura alia nobis pater de patre narrabat, quæ quidem, propterea quod excedant in miraculi modū, omnia non scripsimus: non quòd non sint vera, sed propter incredulitatem aliquorum. Nos autē satis de his certiores facti sumus, cū multi & magni viri ea nobis narrauerint qui suis viderunt oculis.

DE ABBATE PAPHNVTIO.

 Idimus autem locū quoque Paphnutij Anachoretæ, viri magni & virtute præditi. qui haud ita multo abhinc tēpore consummatus est in regione quæ est circa Heracleotas Thebaidis. de quo multi multa narrarunt. LXI.

DE TIBICINE.

 S enim post multam exercitationem Deum rogavit, vt ei significaretur cuīnā ex iis sanctis qui se rectē gesserūt esset similis. Angelus autem visus ei dixit. Es similis tibicini qui degit in hac ciuitate. Is autem studiosē ad eū profectus, eius vitæ institutum ab eo est sciscitatus, & omnia eius vitæ facta est perscrutatus. Is autem ei dixit id quod etiam erat verū, se esse peccatorem, & ebriosum, & scortatorem, haud ita longo autem ab hinc tempore se ex arte latrocinandi cō contulisse. Cūm

autē accuratē examinaretur quidnam vnquā rectē ab eo gestum esset, dixit se nullius rei honestæ sibi esse consciū, nisi quod cū aliquando latronis vitā ageret, Christi virginem cui erat à latronibus vitiū afferendum, liberauerit, & noctu ad vicum vsque reducerit. Rursus autem, inquit, inueni aliquando formosam mulierem errantem in solitudine, fugatam ab apparitoribus & curialibus præsidis, propter publicum mariti debitū, & errorem suum deflētē. Sciscitatus sum autem ex ea causam fletus. Illa autem dixit, Ne me roges Domine, nec miserā examines: sed tanquam ancillā tuam abducas quouelis. Nam cū maritus tēpore biennij ob debitū publicum trecentorū aureorum sepe fuerit flagellatus, & in carcere inclusus, & tres mihi charissimi filij abrepti fuerint, ego recedo fugitiua locū loco commutans. nunc autem etiam errans per solitudinem, sæpe inuenta, & assiduē flagellata, iam tres dies permansi ieiuna in solitudine. Ego autem eius sum miserta, inquit latro. & cū eam deduxissem in speluncā, dedi ei trecētos aureos, & deduxi eam vsque ad ciuitatem, & eius maritum liberaui cum liberis citra vllum probrū & cōtumeliam. Cui respondit Paphnutius. Ego quidem nullius rei talis mihi sum cōsciū. in exercitatione autem omnino audiisti me esse celebrem. Non enim vitam traduxi in ocio. Mihi ergo Deus de te reuelauit, te rebus gestis nihilo me esse inferiorem. Si ergo ò frater, non parua à diuinitate tui habetur ratio, ne tuā animam temerē neglexeris. Is autem statim proiectis quos habuit:

habuit in manibus tibiis, & lyræ musicæ harmonia in spiritalem traducta melodiam, virū secutus est in desertum. Cū autem tribus annis se pro viribus exercuisset, & in hymnis & orationibus vitæ suæ tempus peregisset, in cœlum iter direxit, & cū choris angelorum & iustorum ordinibus connumeratus, requieuit.

DE PROTOCOMITE.

Bi ergo illū qui se exercuerat virtutibus, LXIIII.
 prius ad Deū misit, maiori & accuratio-
 ri vitæ instituto quàm prius esset sibi im-
 posito, rogauit Deū vt sibi significaretur
 cuīnam ex sanctis esset similis. & rursus vox diui-
 na ad eū facta est, dicens. Es similis vicini pagi Pro-
 tocomiti. Is autē ad eū abiit celerrimē. & cū ipse
 pulsasset ostium, processit ille, vt ei mos erat, ad ac-
 cipiendū hospitem. & cū pedes eius lauisset, &
 mēsam apposuisset, hortatus est vt vesceretur. Cū
 autē facta eius sciscitaretur, & ei diceret, Narra mi-
 hi, o homo, institutum vitæ tuæ. multis enim mo-
 nachis, vt mihi Deus ostendit, euasisti superior, ille
 dixit se esse peccatorem, & indignū nomine mona-
 chorum. Cū autem instaret percontari, homo re-
 spondit dicens. Non habeo quidem necesse narra-
 re ea quæ à me facta sunt. sed quoniā dicis te à Deo
 venisse, quæ mihi adsunt referam. Iam agitur trice-
 simus annus ex quo me à mea vxore separaui, cū
 ter cū ea solum habuissem consuetudinem, & tres

ex ea

ex ea filios suscepissēm, qui etiā mihi ad meos vsus inseruiunt. Hospitalitatem autem nunquam intermisi vsque in hodiernū diem. Nō gloriatur aliquis ex comitibus se hospitem ante me excepissē. Non egressus est pauper, nec hospes ex mea aula vacuis manibus, qui non prius rationi conueniente esset viatico sustentatus. Nō vidi pauperem infortunio affectum, cui non suppeditarim quod satis fuit solatij. Non accepi personā filij mei in iudicio. Non ingressi sunt in domū meā fructus alieni. Non fuit lis aliqua quam nō cōposuerim, & pacificauerim. Nō increpauit aliquis meos filios quòd se inhonestē gererēt. Non tetigerūt fructus alienos mei greges. Nō seminaui primus agros meos. sed cū eos omnibus proposuissēm cōmunes, colligebam ea quæ erant reliqua. Non concessi vt pauper opprimeretur à potentia diuitis. non affeci aliquem molestia in vita mea. nunquā malum iudicium protuli in aliquem. Hæc à me esse facta Deo volēte mihi sum conscius. Cū autem viri virtutes audiisset

psalm. 127. Paphnutius, eius caput osculatus est, dicens. Bene-
 ,, dicat te Dominus. ex Sion: & videas bona Hieru-
 ,, salem omnibus diebus vitæ tuæ. In iis enim te rectē
 gessisti. Vnum autē tibi restat quod est caput vir-
 tutum, nempe Dei omni ex parte sapiens cognitio,
 quam non poteris sine labore consequi, nisi cū
 te ipsum à mūdo abnegaris, crucem accipias, & se-
 quaris Seruatorem. Is autem vbi hæc audit, statim
 nec suis quidem valere iussis, virum secutus est in
 montem. Et cū venissent ad fluuium, scapha non
 inuenta:

inuenta iussit Paphnutius eū flumen traicere pedibus, quod propter altitudinē nemo illo tempore pedibus traiecerat. Cū autem transiissent, & eis peruenisset aqua vsque ad cingulū, constituit eum in quodam loco. Cū se autem separasset, Deū rogauit vt eiusmodi hominibus videretur præstantior. Non multo autē interiecto tempore, vidit viri animam assumi ab angelis, Deū laudantibus & dicentibus. Beatus quem elegisti & assumpsisti. *habsalm. 64.*
 „ bitabit in atriis tuis. & rursus iustis respōdentibus *habsalm. 118.*
 „ & dicentibus. Pax multa diligētibus legem tuam,
 „ & non est eis scandalum. & tunc cognouit virum
 „ esse consummatum.

DE MERCATORE.

Um autem perseueraret Abbas Paphnutius LXV:
 Deum venerari precibus, & multiplicare ieiunia, rursus orauit vt sibi ostenderetur cuiusnam esset similis. Dicit ei rursus vox diuina. Similis es mercatori quæretī bonas margaritas. Sed surge deinceps, & ne cunctare. Tibi enim occurret vir cui es assimilat⁹. Cū ille autē descendisset, vidit virum quendam mercatorem Alexandrinū, pium & Christi amātem, vicies mille aureis negociantē, cum centum nauibus, descendentem ex superiore Thebaide, qui omnes suas facultates & merces distribuerat pauperibus. Is cum suis filiis decem saccos leguminū ad eum afferebat. Et quid hæc, o amice, ei dixit Paphnutius. Is autem dixit ipsi. Sunt
 Y fructus

fructus meæ mercaturæ, qui Deo offeruntur ad istam refectiōē. Quid autē hæc, inquit ipsi Paphnutius, & tu nostro nomine nō frueris? Is autē confessus est se ad id studiosè contendere. Ei respondit Paphnutius. Quousque ergo tu terrenā exerces negociationē, nec cœlestia attingis mercimonia? Sed hæc quidē es alius dimissurus. tu verò iis te adiungens quæ sunt maximè opportuna, sequere Seruatorem, ad eū venturus paulo pōst. Is verò nihil differēs, iussit filios suos reliqua diuidere pauperibus. Ipse autem cū in montē ascēdisset, & seipsum in eo loco inclusisset, vbi duo priores cōsummati fuerāt, perseuerabat in orationibus. Paruo autē elapso tempore, relicto corpore factus est ciuis cœlestis. Postquam autem eū quoq; præmisit in cœlos, ipse etiā despondit animū, vt qui se non posset amplius exercere. Assistens autē angelus ei dixit. Huc deinceps accede tu quoq; ò beate, in æterna Dei tabernacula: venerunt enim prophetæ te in suos choros accepturi. Hoc autem nō tibi prius declaravi, ne si fuisses elatus, de tuis detraheretur meritis. Cū ergo vno solo die superuixisset, & per reuelationē ad eū venissent quidā presbyteri, omnib⁹ illis narratis, tradidit animā. Apertē autē vidētes presbyteri eū assūmi in choris iustorū & angelorū, Deū laudabant.

VITA ABBATIS APOLLONII.

LXVI.

Vit in Thebaide quidam monachus nomine Apollonius. Is plurimas ostēdit virtutes & facta egregia. Dignus quoque fuit habitus.

tus dono doctrinæ supra multos qui tunc fuere insignes virtutibus. Is in tēpore persecutionis addens animum Christi confessoribus, multos effecit martyres. Porro autem ipse quoque comprehensus custodiebatur in carcere. ad quem veniebant qui ex gentibus erant nequiores, & cum eo disputabant, incessabantque maledictis, & irritabant.

DE PHILEMONE MARTYRE,
& iis qui cum ipso fuere martyribus.

Rat autem quidam ex ipsis choraules, vir LXVII.
nequitiis famosus, qui accedens eū appetebat contumeliis, dicens eum impiū & impostorem, & planū, & qui ab omnibus habebatur odio, & qui debebat mori citius. Cui dicit Apollonius. Miserebitur tui Dominus ò homo: & eorū quę dicta sunt, nihil tibi reputabitur ad peccatum. Hæc autē cū audiisset ille choraules, Philemon nomine, mordebatur animo, à verbis eius cōpunctus. Statim autē ad tribunal profectus, coram iudice se sistit, & ei dicit populo præsentē. Iniuste facis ò iudex, qui viros pios & nulli culpę affines punis. Nihil enim mali faciunt nec dicūt Christiani. Ille autem cū ipse hæc diceret, in principio quidē existimabat eū loqui ironicē & ludificari. Postquā autem eum vidit persistere, Insanis, inquit, ò homo, & mens tibi repente est emota. Ille autem, Non infanio, inquit, ò iudex iniustissime. Sum enim Christianus: Is autem multis blanditiis vnā cū turba ei conabatur persuadere. Postquam autē vidit immo-

Y ij bilem,

Psalm. 73.

bilem, ei omne genus tormenta adhibuit. Cùm autem rapuisset Apollonium, & multis eū affecisset contumeliis, ipsum torquebat tanquā planū. Apollonius autē ei dixit. Optarem ò Iudex, vt tu & omnes præsentes hunc meum errorem sequeremini. Is autem eo hæc dicēte, iussit ambos igni tradere toto inspiciēte populo. Cùm autem in flāma essent præsente iudice, vocē ad Deū emittit beatus Apollonius, toto populo audiēte & iudice. Ne tradas Domine bestiis animam confitentem tibi: sed teipsum nobis apertē ostende. Nubes autē rosida & lucida adueniens, viros texit, igne extincto. Admiratę autem turbę & ipse iudex, dicebant, Vnus est Deus Christianorū. Maleficus verò quispiam hæc renunciat præsi di Alexādræ. Qui cū crudelēs quosdam & immanes elegisset protectores & apparitores, eos misit vt vinctos adducerent iudicem & Philemonem. Ducebatur ergo vnā cū eis Apollonius, & quidam alij confessores. Cùm omnes autem iter ingrederentur, eum inuasit gratia, & cœpit docere milites. Vbi autem ipsi quoque cōpuncti, crediderūt Seruatori, erāt omnes vno animo vincti. Quos omnes cū vidisset præsēs à fide nō posse dimoueri, iussit proiici in profundum maris. Hoc autem fuit eis signum baptismatis. Cùm eos autē sui inuenissent disiectos in littorē, fecerūt omnibus ædem vnā, vbi nunc multæ virtutes peraguntur. Tanta autē fuit viri gratia, vt de iis quæ esset precatus statim exaudiretur, eū sic honorante Seruatore. Quē etiā nos in martyrio precati, vidimus, cum iis qui

cum.

cum ipso fuerunt testificati. & Deum adorantes,
eorum tabernacula salutauimus in Thebaide.

VITA ABBATIS DIOSCVRI
presbyteri.

Idimus autem alium quoque presbyterū in LXVIII.
Thebaide, nomine Dioscurū, patrem centū
monachorum. qui cū ad Dei gratiā esset
accessurus, dicebat eis. Videte ne quis qui noctu
phantasiā habuit mulieris, audeat accedere ad san-
cta sacramēta. Ne quis ex vobis visis & phantasiis
pulsus somniet. Nam qui absque phantasiis fiunt
fluxus seminis, casu fiūt. nec ex vniuscuiusq; libero
animi arbitrio insunt, sed absque voluntate. Proce-
dunt enim ex natura, & ex redūdanti materia ex-
cernūtur. Quocirca nec sunt peccato obnoxij. Visa
autē ac phantasiæ procedunt ex libera eligendi vo-
lūtate, & sunt argumentū mali animi. Oportet au-
tem, inquit, monachum transilire etiam legem na-
turæ: corpus autem liquare, nec inueniri in vllō in-
quinamento carnis. sed carnem liquefacere, & non
concedere vt in ipsa redūdet materia, frequentibus
& prolixis ieiuniis. Sin minus autem, nos ad appe-
titiones & desideria incitant. Non oportet autem
monachum attingere appetitiones animi. In quo
enim differt à mundanis, quos sēpe videmus absti-
nere à voluptatibus propter sanitatē corporis, aut
propter aliquas alias causas à ratione minimē alie-
nas? Quanto autem magis, inquit, curanda est ani-
mæ sanitas & spiritus? Deuenimus quoque ad LXIX.

Y iij. Netrenses,

Netrenses, vbi multos & magnos vidimus Anchoretas: partim quidē indigenas, partim verò etiā hospites, qui se inuicem superabant virtutibus, & magno studio se exercebāt, & in vita se inuicē contendebant superare. & alij quidē ex ipsis versabantur in cōtemplatione, alij verò in actione. Cū vidissent autem aliqui ex ipsis nos procul venientes, aliqui quidem nobis cum aqua occurrerūt. & alij quidē pedes nostros lauabant. alij verò vestes mundabant. alij verò ad cibum inuitabant. alij autem ad contemplationē & Dei cognitionē. & quod vnusquisque ex iis poterat, in eo studebat nos iuuare. Et quid dixerit quispiā omnes eorū virtutes, cū nihil possit dicere pro dignitate? Habitant itaque locum desertū: & habent cellas magno inter se intervallo disiunctas, vt nullus possit procul agnoscī ab altero. neque citò videri, nec vox audiri. sed degunt in multa quiete, vnusquisq; per se inclusus. Solum autem sabbato & dominico cōgregantur in ecclesiis: & se inuicem excipiunt. Multi autem ex iis sæpe etiam quatuor dies inueniuntur in cellis, absque eo quòd se videant inuicem, præterquam in synaxi. Et alij quidem ex his veniebant ad synaxim à tertio & quarto lapide. tam longè sunt remoti à se inuicem. Tantam autem habent inter se charitatem, etiam supra reliquam fraternitatem, vt multis qui cum ipsis salui esse voluerint, vnusquisque studeat suam cellam eis dare ad se reficiendum.

DE ABBATE AMMONIO

& iis qui erant cum ipso.

Idimus autem patrem quoque eorū qui LXX.
 illic erant, nomine Ammoniū, habētem
 eximias cellas, & atrium, & puteum, &
 reliqua necessaria. Cū autem ad eū ve-
 nisset quidā frater qui volebat saluus fieri, & ei di-
 ceret vt ipsi inueniret cellam ad habitandum, illico
 egressus, præcepit ei ne egrederetur è cellis, donec
 ipsi inuenisset aptum habitaculū. & cū ipsi reli-
 quisset omnia quæ habebat, cū ipsis cellis, seipsum
 inclusit in paruam cellam. Quod si plures erāt qui
 conueniebant volentes salui fieri, congregabat vni-
 uersam fraternitatem. & illo quidem tradente la-
 teres, hoc verò aquam, perficiebantur cellæ in vno
 die. Eos autem qui erant habitaturi in cellis, in ec-
 clesiam vocabant ad conuiuia. Dūque illi se re-
 creant & exhilarant, vnusquisque cū è sua cella
 ouillam suam pellem aut sportam pane vel cate-
 ris impleisset necessariis, deferebant ad nouas cel-
 las. vt nulli nota esset vnius cuiusque oblatio. No-
 ctu autem venientes habitaturi suas cellas, repente
 inueniebāt omnia necessaria. Multi autem ex ipsis
 neque panem comedebant nec fructus, sed solum
 intyba agrestia. Quidam autem ex ipsis tota nocte
 non dormiebant: sed sedentes vel stantes vsque ad
 manē, perseuerabant in oratione.

VITA.

Sanctorum Patrum
Vita Abbatis Isidori
& eorum qui erant cum ipso.

LXXI.

Idimus autem in Thebaide monasteriū cuiusdā magni Isidori, quod intus habebat mille monachos. Habebat autem intus puteos & ortos, & quaecūque sunt ad vsum necessaria, nemine egrediēte extra monasteriū. Sed erat presbyter ianitor, qui nullū permittebat egredi, neq; alium ingredi, præterquā si quis vellet vsque ad mortē illic permanere nusquā progrediens. Porro autem eos qui portā ingrediebantur, in paruo habitaculo excipiebat hospitio. & cū manē dedisset benedictiones, in pace deducebat. Duo autē ex ipsis presbyteri solū exhibāt, opera fratrum administrantes, & referebant ea quæ erant ipsis ad vsum necessaria. Dixit autē mihi is qui portā custodiebat presbyter, eos qui intus sunt sanctos esse tales, vt possint omnes signa efficere: & neminem ante decessum in morbum incidere: sed quando vnius cuiusque venisset translatio, id omnibus prius significantem & se reclinantem, dormire.

Vita Abbatis Ammon
presbyteri.

LXXII.

St autem alia quoq; solitudo in Aegypto, maritima quidem, sed difficillima. in qua multi & magni habitant Anachoretæ, quæ est prope urbē Diolcon. Vidimus autē illic presbyterum

terum virum sanctū & valde humilem, & assidue
videntē visiones, nomine Ammonam. Is aliquādo
offerens Deo cultū, videt angelū stantem à dextris
altaris, & signantem fratres accedētes ad gratiam,
& scribētem in libro eorum nomina. Cū autem
non adfuissent aliqui in synaxi, vidit deleri eorum
nomina, qui post tres dies sunt mortui. Eum sæpe
torquentes dæmones, in tantā adduxerunt imbeci-
llitatem, ut non posset ipse stare ad aram, nec of-
ferre. Angelus autem veniēs, eius manu appren-
sa, protinus eum cōfirmavit, & sanū ad arā statuit.
Cuius tormenta cū vidissent fratres, obstupuerunt.

DE ABBATE IOANNE.

Idimus autem alium quoque in Diolco, LXXIII.
Ioannem nomine, patrem monasterio-
rum, qui ipse quoque multam habebat
gratiam, & Abrahæ habitū, & barbā
Aaron. Efficiebat autem virtutes atque curationes:
& qui multos curavit paralyticos & podagra la-
borantes.

VITA ABBATIS PITYRIONIS

& eorum qui cum ipso erant.

Idimus autem in Thebaide altum montem LXXIII.
fluuiio imminētē, valde terribilem & præ-
cipitē: & monachos illic viuentes in spelun-
cis. Eorum autem pater erat nomine Pityrion, qui
fuit vnus ex discipulis Antonij, & tertius qui illū
Z locum

locum excepit. qui quidem multas virtutes efficiebat, & efficaciter spiritus expellebat. Cū enim successisset Antonio & eius discipulo Ammonæ, meritò etiam successit hæreditati donorū. qui multos quidem alios quoque apud nos habuit sermones, quinetiā de discretione spirituū accuratè disseruit. dicens esse aliquos dæmones qui sequuntur animi motus, & nostras affectiones ad malum sæpe conuertūt. Quisquis ergo, ò filij, dicebat is nobis, vult exigere dæmonēs, prius in seruitutem rediget affectiones animi. Qualē enim quis superarit affectionem, eius quoque expellit dæmonem. Oportet autem vos paulatim vincere affectiones, vt earum expellatis dæmones. Si quis ergo gulam superaue-rit, expellit eius dæmonem. Is autē comedeat bis in hebdomada, dominica & quinta feria, paruum farinæ iusculum: nec poterat aliquid aliud sumere, propterea quòd suum habitum ita formasset.

VITA EVLOGII PRESBYTERI.

LXXV.

Idimus autem alium quoque presbyterum, nomine Eulogium. qui in offerendis Deo donis, tantam accepit gratiam cognitionis, vt vniuscuiusque ex iis qui accedebant monachis mētem cognosceret. Is cū sæpe vidisset aliquos monachos ad aram accessuros, eos retinuit, dicens. Quomodo audetis ad sancta accedere sacramenta, cū habeatis malas cogitationes? Et tu quidē hac nocte animo versasti turpem.

pem fornicationis cogitationem. Alius autē in animo suo reputauit, dicens nihil referre an peccator an iustus accedat ad Dei gratiam. Alius autem de dono dubitauit, dicens, Nunquid me accedentem sanctificabit? Parum ergo secedite à sanctis sacramentis, & ex animo agite pœnitētiā, vt sit vobis remissio peccatorum, & sitis digni Christi cōmunionē. Nisi enim primū mūdaueritis cogitationes, non poteritis ad Christi gratiam accedere.

VITA SERAPIONIS PRESBYTERI.

Idimus verò etiam in partibus Arsenoitæ ^{LXXVI.} presbyterum quendā nomine Serapionem, patrem multorum monasteriorum, & qui præest multæ fraternitati, vt qui sint decies mille numero, magnāmq; per fratres exequitur dispensationem; cū omnes simul, tēpore mēsis, omnes suos fructus ad ipsum afferāt, quos pro mēsis mercede acceperunt, vnusquisq; frumenti annuos duodecim artabas, qui sunt veluti quadraginta qui à nobis dicuntur modij. & ea ad ministerium pauperum per se dispensat. adeò vt deinceps in ea quæ est circuncirca regione nullus sit pauper, sed etiam mittat ad eos qui sunt Alexandriæ pauperes. Sed neque prædicti patres per totā Aegyptum vnquā neglexerunt hanc administrationem: sed ex laboribus fraternitatis, nauigia plena frumētō & vestimentis pauperibus miserunt Alexandriā. propterea quòd rari essent apud ipsos qui egerent.

SANCTORVM PATRV
VITA ABBATIS POSIDONII.

LXXVII.

Posidonij Thebani multa quidem sunt, eaque narratu difficilia, quemadmodum erat mitis, & in se exercendo accerrimus, & quanta fuerit in eo innocentia. Nescio an ullū talem conuerim. Vixi enim cū eo anno vno in Bethleem, quando sedit ultra Pœmenium. & multas vidi eius virtutes. Atque inter cætera ipse mihi quodam die narrauit. Cū ~~Pharim~~ ^{Pharim}, inquit, in loco Porphyrite anno vno, toto anno nullū hominem conueni. non audiui sermocinationē. non panem tetigi. nisi si quando paucis vterer dactylis, & sicubi herbas inuenirem agrestes. Quo quidem tempore cū mei panes aliquādo defecissent, egressus sum ē spelūca, vt venirem in orbē terræ habitabilem. & cū toto die ambulassē, vix aberā à spelūca duo milia. Cū ergo circūspexissē, video equitem militis habitum præ se ferentem, habētem in capite galeam tiariferam. & cū coniectassē eum esse militem, profectus sum vsque ad speluncā: & inueni canistrum vuarum & ficuum nuper decerptarum. Quem cū accepissē, lētus veni ad speluncā, habens duobus mensibus cibos illos ad meā refectio-nem. Hoc autem miraculū fecit beatus Posidonius in Bethleem. Quædā mulier grauida habebat spiritum immundū, & in ipso tempore quo erat paritura, laborabat in partu, ipsam conterente spiritu. Cū ergo à dæmone vexaretur mulier, aduenit eius maritus, & rogauit sanctū illum vt adesset. & nobis.

bis ingressis ad orandum, cum stetisset & precatus esset, post secundā genu flexionem, eiecit spiritum. Surgens autem dixit nobis, orate. modo enim expellitur immūds spiritus. Oportet autem esse ali- quod signum vt de eo fiamus certiores. Egrediens autem dæmon, diruit à fundamento totum aulae parietem. Mulier autem sexennio non fuerat locuta. Postquam autem egressus est dæmon: & peperit, & locuta est.

DE HIERONYMO.

Vius sancti noui hanc quoque prophetiam. Hieronymus enim quidam presbyter habitabat in illis locis, qui in sermone Romano magna erat virtute ornatus, & præclaro ingenio. sed tanta fuit eius inuidia, vt ab ea obrueretur virtus doctrinæ. Cum ergo multis diebus cum eo versatus esset sanctus Polidonius, dicit mihi in aurem.

Ingenua quidem Paula quæ eius curā gerit, præmorietur liberata ab eius inuidia. Vt autē arbitror, propter hunc virum nō habitabit vir sanctus in his locis. sed eius peruet inuidia vel vsq; ad propriū fratrem. Resque ita accidit. Etenim beatum Oxyperetium Italum is hinc expulit: & Petrum alium quendam Aegyptium: & Symeonem, viros admirabiles, quos ego adnotauī. Narrauit mihi hic Polidonius continentissimus & virtutis obseruantissimus, quod quadraginta abhinc annis panem nō gustasset, neque acceptæ iniuriæ sit recordatus vsq;

LXXVII.
Propter amicitiam quæ ei intercedebat cū
Ruffino, vide-
tur Palladius
fuisse iniquior
in Diuum Hieronymum.

De Paula.
LXXIX.

De Oxyperetio. LXXX.
De Petro.
LXXXI.
De Symeone.
LXXXII.

ad diei dimidiū. Hæc sunt certamina & signa præclari Christi athletæ Posidonij, quæ fecit prouidentia eius quæ est omnium virtutum maxima. & in his est insignis finis vitæ huius beati.

VITA SERAPIONIS Sindonitæ.

LXX XIII.

Vit alius quidam Serapion sindonites. nam præter sindonem nihil vnquā induēbat. qui exercuit magnam possessionum & facultatum vacuitatem. Cū esset autem imperitus literarū, memoriter dicebat omnes scripturas. Et neq; ob possessionum egestatem & scripturarū meditationem, potuit in cella quiescere. Non quòd trahe retur à terrena materia: sed orbem terræ obiens, se rectè & ex virtute gerebat. Natus enim erat hac natura. Sunt enim naturarum non substantiarū differentia. Narrabant itaque patres, quòd cū quendam accepisset exercitorem qui cum eo luderet, se in quadam vrbe gentilibus vèdidit histrionibus viginti nūmis. & cū signasset mūmos, eos apud se seruabat. Tandiu autē permāsit & seruiit mimis qui eū emerant, donec eos fecit Christianos, & eos auulsit à theatro. præter panem & aquam nihil sumens, neque præ meditatione scripturarum ore silens. longo autem tēpore primus compunctus est mimus. Deinde mima. Deinde vniuersa corū familia. Dictum est autē quòd quo tempore eū ignorabant, lauabat pedes amborū. Ambo ergo baptizati, à theatro recesserunt: & cū ad vitam honestam &

& piam processissent, virū valde reuerebantur. Ei itaque dicunt. Ades dum frater, nos te liberabimus, quandoquidem ipse nos liberaſti à turpi ſeruitute. Dicit ergo eis. Quādoquidem Deus eſt operatus, & ſalua facta eſt veſtra anima, vobis dicā myſteriū actus. Ego veſtræ animæ miſertus, cū eſſem liber exercitator genere Aegyptius, ea de cauſa meipſum vendidi, vt vos ſeruarem. Quoniā autem hoc fecit Deus, & per meā humilitatē ſalua euasit anima veſtra, accipite aurum veſtrū, vt etiā aliis opem feram. Illi autem cū multū rogāſſent & affirmāſſent, dicendo, Te tanquam patrem & Dominū habebimus, ſolum mane nobiſcum, nō potuerunt ei perſuadere. Tunc dicunt ei. Da aurum pauperibus. nam id nobis fuit cauſa ſalutis. Sed ſaltē poſt annum nos inuiſas. & ſic ab iis abiit. Is frequentibus peregrinationibus peruenit in Græciam. & cū tribus diebus moratus eſſet Athenis, non fuit qui ei panē præberet. Nam neque æs ferebat, neque perā. non pellem ouillam. nihil horū. Cū autē veniſſet quartus dies, valde eſuriit. Res eſt enim grauis famēs inuoluntaria, quæ adiutricem habet incredulitatem. & ſtans ſuper tumulū ciuitatis, in quo congregabantur qui erant viles & abiecti in ciuitate, cœpit vehementer & cū planctu lamentari, & clamare. Viri Athenienſes, ferte opem. Ad quē accurrentes omnes qui palliū geſtabant & pileum, dicūt ei. Quid habes, vndē nā es, & quid pateris? Is verò dicit iſtis. Genere quidem ſum Aegyptius. ex quo autē abſum à vera mea patria, incidi in tres ſœneratores..

ratores. Et duo quidē à me recesserunt ex soluto eis debito: cū non haberent de quo me accerferent. Vnus autē à me nō discedit. Illi ergo studiosē quærentes de scœneratoribus vt eis satisfacerent, ipsum rogabāt, Vbi sunt? Quis est qui tibi exhibet molestiam? Ostende nobis cū, vt tibi feramus auxilium. Tūc eis dicit. Molestiam mihi exhibuit auaritia & gula & fornicatio. Et à duobus quidē sum liberatus, auaritia scilicet & fornicatione. Neque enim aurū habeo. neq; aliquid aliud possideo. non fruor deliciis quæ sunt nutrices huius morbi. Quocirca nihil mihi exhibent amplius molestiæ. A gula autē non possum recedere. Iam enim quatuor diebus nihil comedi. & mihi pergit venter molestiā exhibere, quærens consuetum debitum, sine quo non possum viuere. Tunc quidā philosophi suspicati eum esse mendicum, dant ei nummū. Quem acceptum posuit in officina panaria, & accepto pane recessit, statim profectus à ciuitate, & in eam non reuersus amplius. Tunc cognouerunt philosophi eum verē fuisse virtute præditū. & cū pistori dedissent præcium panis, acceperūt nūmum. Cū autem venisset in loca Lacedæmonis, audiuit quendā ex primis ciuitatis, esse Manichæū simul cū tota domo, alioqui virum bonū. Ei rursus seipsum vendidit in primo actu. Et cū intra duos annos ipsum abduxisset ab hæresi & eius vxorem, adduxit ad ecclesiā. Tūc eum amantes, nō amplius habebant tanquam seruum, sed tanquam germanū fratrem & patrem, & Deum laudabant. Post hæc seipsum coniecit in nauem

uem tanquam Romam nauigaturū. Nautæ autem coniciētes eū vel intulisse sumptus, vel in auro habere quod expenderet, nihil aliud percontati eum exceperunt, alius aliū existimās accepisse eius vtenfilia. Cū autē ipsi enauigassent, & abessent quingentis stadiis ab Alexādria, cœperūt vectores vesei circa occasum solis, cū Nautę prius comedissent. Viderunt autē eum primo die nō comedere: & putauerunt causam esse nauigationē. Similiter & secundo & tertio & quarto die. Quinto autē die vidēt ipsum sedentē quietum, dum omnes comederent. & dicunt ei. Homo, cur non comedis? Is verò dicit eis. Quoniā non habeo quod edam. Cū ergo inter se quæsiissent quis eius accepisset vtenfilia vel impensas, vidissent autem neminē accepisse, neque enim habebat aliquid, cœperunt cū eo contendere. Quomodo sic ingressus es absque impensis? Quomodo dabis nobis naulū? Quoniam autē aleris? Is verò eis dicit. Ego nihil habeo. Auferte me, & abiicite vbi inuenistis. Illi verò; Ne si centū quidem aureos nobis dares, lubēter hoc faceremus, cū sit nobis ventus adeo secundus. Scopum ergo vrgeamus, peragentes quæ sunt nobis proposita. Sic fuit in naui, & cū aluerunt Romā vsque. Cū autē Romā venisset, curiosē indagauit quis esset in ciuitate magnus exercitator aut exercitatrix. Inter quos incidit in quendā Domnionē. cuius lectus curauit ægrotos post mortē. Cū ergo in eū incidisset, & ex eo vtilitatē accepisset, erat enim vir & moribus ornatus & eruditione, & ab eo didicisset quisnam

*Vita Abbatis
Domnionis.
LXXIII.*

esset illic alius exercitator aut exercitatrix, cognouit esse quandam virginem silentium agentem & quiescentē, quæ iam viginti quinque annis in cella erat inclusa, & cum nemine vnquā colloquebatur. Cū autē eius domū didicisset, venit, & dicit vetulæ quæ ei inferuebat. Dic virgini me necesse habere eā conuenire. Deus enim me misit. Cū autē duos vel tres dies intermisisset, eā conuenit postea. & ei dixit. Quid sedes? Ea verò dicit ipsi. Nō sedeo, sed ambulo. Is verò dicit, Quo ambulas? Illa verò dicit, Ad Deū. Is autē dicit. Viuisne, an es mortua? Illa verò ei dicit, Credo in Deū me esse mortuā. Qui enim carne viuit, non potest non ambulare. Is autē dicit ei. Vt me ergo certiorē reddas te esse mortuā, fac quod facio. Ea illi dicit. Impera mihi quæ possunt fieri, & faciam. Is autē dicit ei. Nihil est quod non possit mortuus, absque eo quod nō potest esse impius. Tunc dicit ei, Descende & progredere. Ea verò respōdit. Iam agitur vicessimus quintus annus ex quo nō sum progressa: & cur progrediar? Ei autem dicit, Si mortua es mundo, & tibi mundus: idē est tibi progredi & nō progredi. Ergo progredere. Illa verò progressa est. & postquam progressa fuit vsque ad quandā ecclesiā, ei dicit in ecclesia. Si vis ergo me certiorē reddere quod verē sis mortua, & nō amplius viuis placens hominibus: fac quod facio, & sciam te esse mortuā. Ei itaque dicit. Exuens sicut ego omnia vestimēta, ea impone humeris. & transi mediā ciuitatem, me in hoc habitu præcūte. Illa verò ei dicit. Hac re minime honesta multos offendam:

offendam : & poterūt dicere me esse emotæ mentis
& dæmoniacā. Is autem dicit ei. Et quid tibi est cu-
ræ, si dixerint te esse emotæ mentis & dæmoniacā?
tu enim es eis mortua. Tūc illa ei dicit. Dic si quid
aliud velis. neque enim ad hūc vsque modū me ve-
nisse gloriōr. Tunc ei dicit. Ecce ergo, ne amplius
te iactes & tibi placeas, tanquā omnibus magis pia
& mundo mortua. Ego enim sum te magis mor-
tuus. & re ipsa ostendo me esse mortuū mundo. Nā
citra vllā animi perturbationē & pudorem hoc fa-
cio. Tunc cū eā ad humilitatē instituisset, & eius
fregisset arrogantia, recessit. Sunt autē multa quo-
que alia quæ pertinent ad impatibilitatem. Is dece-
dit cū ageret annum ætatis sexagesimum, in ipsa
Roma sepultus.

DE EVAGRIO CELEBRI

Diacono.

Euagrio clero Christi diacono, qui vixit LXXXVI.
 Instar apostolorum, non est æquum tacere.
 Sed ea literis mandare ad ædificationem eo-
 rum qui sunt lecturi, & ad bonitatis Seruatoris no-
 stri gloriam, æquum arbitratus, ab alto expono, &
 quemadmodū venerit ad institutum monasticū,
 & quomodo cū se dignē exercuisset, moritur quin-
 quaginta quatuor annos natus, in solitudine. Qui,
 „ vt scriptū est, In breui consummatus, impleuit lon- sapien. 4.
 „ ga tempora. Fuit enim re vera eius anima grata Do-
 mino. Is genere quidē fuit Ponticus, ciuitatis Ibe-

AA ij rorum,

rorum, filius presbyteri, lector promotus à sancto Basilio episcopo ecclesiæ Cæsareæ ad Argeū. Post decessum autē sancti Basilij episcopi, attēdens eius aptitudinē, sapientissimus, & à perturbationibus animi alienus, & omni doctrina clarus Gregorius episcopus Nyssenus, frater episcopi cui datur honor inter apostolos, cū ordinat diaconum. Illinc cū venisset sanctus Gregorius episcopus in magnā synodum Cōstantinopolitanā, relinquit eum beato Nectario episcopo, cū esset omniū disserendi artis peritissimus. Floruit ergo in magna ciuitate, in disputationibus iuueniliter exultans aduersus omnem hæresim. Accidit autē vt is qui propter morū insignem bonitatē honorabatur à tota ciuitate, cōfigeretur à simulachro muliebris concupiscentiæ, vt ipse nobis narrauit postea cū esset mens eius libera. Eum autē vicissim amauit muliercula. Erat autē ea vna ex primis. Euagrius autem, & Deūtimens, & suam veritus conscientia, & habens ante oculos dedecus turpitudinis, & quam hæreses de alienis malis cōcipiunt lætitiā, Deum supplex rogauit vt ab ipso impediretur scopus quem sibi proposuerat mulier, quæ eum vrgebat cupiditate, & eius infano tenebatur desiderio. Cūque vellet ab ea recedere, nō poterat, vt qui eius obsequij blandis detineretur vinculis. Haud multo post autē eam quæ præcessit orationē, antequam rem esset expertus, adstitit ei visio angelica præ se ferens speciem militum præfecti, quæ eū rapit, & ducit tanquam in iudiciū, & cōiicit eū in eam quæ dicitur custodiam, collari
ferreo,

ferreo eius collo iniecto, & catena ferrea alligatis manibus, iis videlicet qui ad ipsum venerāt, ei causam minimè dicentibus. Ipse autē qui pungebatur conscientia, existimabat se ea subire eius gratia, arbitrans maritū mulieris de hac re iudicē cōuenisse. Animi itaque admodū anxius constitit Euagrius, dum de alia causa ageretur, & de alius propter tale crimen haberetur quæstio. Post magnū ergo illum metum & summū animi angorem, angelus qui ab initio præbuerat visionē, ita transformatur ut videretur adesse germanus & sincerus amicus Euagrii, valde obstupefactus, & tristitia affectus ob tantam vinculorum infamiā, & dicens ei yincto inter catenas quadraginta reorū. Cur cum tanta ignominia detineris cum reis, domine diacone? Ille ei dicit. Re vera quidē nescio: suspicor autem N. qui est ex præfectis, me detulisse, motū zelotypia citra ullam rationem. & vereor ne magistratus fuerit ab eo corruptus pecunia, & me in maximo afficiat supplicio. Dicit ei is qui amici figurā susceperat. Si audias amicum, tibi consulō. Nō tibi expedit degere in hac ciuitate. Dicit ei Euagrius, Si Deus me liberauerit ab hac calamitate, & me videris Constantinopoli, scias me iure subire hoc suppliciū, & esse dignum alio maiore. Dicit ei amicus, Si ita habet, fero ad te sanctū euāgelium. iura mihi in eo, quod recedes ab hac ciuitate, & tuę animę curā geres: & te liberabo ab hac necessitate. Euagrius autē, Rogote, inquit, iurabo ut volueris. me solūmodo libera ab hac nube tenebrosa. Interim autē ei affert sanctum euā-

gelium, & exigit iusiurandum. Euagrius autem ei iurat per euangeliū verbis sic cōceptis. Non manebō hic præter vnū diem, idque vt meas vestes in nauem immittā. Cū autem processisset iusiurandū, ad se rediit ab ecstasi quæ ei noctu euenerat. Cūq; surrexisset, cogitauit. Et si mihi fuit datum iusiurandum in ecstasi, iuraui tamen. Omnibus ergo quæ habebat in nauem coniectis, venit Hierosolyma, & illic excipitur à beata Melania Romana. Rursus cū diabolus eius cor tanquam Pharaonis indurasset, vtpote adolescentem & ætate luxuriantem, cū rursus incessit dubitatio, & animi fuit ancipitis, cū tamen nemini quidquam dixisset. Quo factum est vt & vestes rursus mutaret, & in differēdo ei veteriū afferret vana gloria. Sed Deus qui impedit omnium nostrū interitum, ei rursus attulit calamitatē, rursus in febrē coniiciens. & deinde in longū morbum, tempore semestri eius carnē macerans, quæ ei afferebat impedimentū ad virtutem, medicis dubitantibus, & nō inuenientibus modum curationis. Dicit ergo ei beata Melanium. Nō placet mihi fili, morbus tuus diuturnus. Dic ergo mihi quæ habes in animo. nō est enim verus hic tuus morbus. Cōfessus est ergo ei rem quæ sibi euenerat Constantinopoli. Dicit ei beata. Promitte mihi teste Domino, te vitæ monasticæ scopum esse secuturū. & ego licet peccatrix, orabo Deum, vt detur tibi tempus cōmeatus, & vitæ terminus. Is autem est assensus. Cū ea autē orasset, intra paucos dies conualuit. cūque is surrexisset, ab illa ipsa est amictu monastico

stico indutus, & peregre proficiscitur in montem Nitriæ qui est in Aegypto. In quo cùm habitasset biennio, tertio ingreditur solitudinē. Cùm itaque vixisset quatuordecim annis in iis quæ dicuntur cellis, comedebat quidē panis libram in die. trimestri autē tempore olei sextarium: vir qui in molli delicata & lauta vita fuerat educatus. Faciebat autem cētum orationes: scribēs annuatim precium solum eorū quæ comedebat. eleganter enim scribebat celerem characterē. Cùm ergo intra quindecim annorum spacium mentē expiasset, dignus est habitus dono cognitionis & sapientiæ, & discretionis spiritui. Is cōposuit tres sacros libros monachorū, qui dicuntur *Ἀντιθέτης*, hoc est, Cōtradiçtoria, supeditans artes quibus sit vtēdum aduersus dæmones. Ei aliquando grauē exhibuit molestiā dæmon fornicationis, vt ipse nobis narrauit: & tota nocte stetit in puteo cùm esset hyems, adeò vt eius carnes cōcrescerent. Aliquando autē rursus ei molestiam exhibuit spiritus blasphemix: & quadraginta diebus nō est rectum ingressus, vt ipse nobis narrauit. adeò vt corpus eius, non secus ac corpus ferarū animalium, scāteret muscis. Ei tres apparuerunt dæmones in habitu clericorum, de fide cum eo inquirētes. Et vnus quidē dicebat eum esse Arrianum, alter verò Eunomianum. Tertius autē Apollinari-stam. & eos paucis superauit spiritu sapiētix. Rursus cū quodam die periisset clauis ecclesiæ, ferracruce signata, manu trudens eā aperuit, Christo inuocato. Is à dæmonibus adeò fuit flagellatus, &

variorum.

variorum demonum tantam fecit experientiã, vt ij
nō possint facilè enumerari. Vni ex discipulis suis,
quæ post decem & octo annos erant euertura ei di-
xit, omnia ei prædicēs in specie. Dicebat autem hic
beatus, Ex quo veni in solitudinem, non tetigi la-
ctucam. non minutū olus. non aliquid viride. non
fructum. non vuã. non lauacrum. non carnem. non
panem. nō vinum. neq; omnino aliquid ex iis quæ
per ignem transeunt, præter quædã olera cruda, &
modicum aquæ. Postea autem sextodecimo anno
instituti vitæ suæ actæ absq; decoctione ignis, cum
caro, propter imbecillitatē corporis & stomachi,
opus haberet vt aliquid sumeret quod per ignem
transisset, panem quidē tetigit, nequaquã autem
sumpsit cocta olera. sed vel ptisanam, vel legumina
duos annos. In his corpus consumebat hic beatus,
viuificans animã sancto spiritu, in epiphaniis in ec-
clesia cōmunicans. Nobis autem narrabat hic ge-
nerosus Christi athleta circa tēpus mortis. Iã sunt
tres anni ex quo non sum amplius vexatus à cupi-
ditate carnis. Si autē post vitã ita ex virtute actã, &
immensum laborē exercitationis, eūmq; vel maxi-
mē inflexibilem, & sobriã perpetuò orationē, hunc
immortalem ad eò inuasit bonis infestus & exitio-
sus dæmon: quid ab execrabili dæmone pati pu-
tamus eos qui sunt socordiores, propter suam ne-
gligentiam? Huic sancto significata est aliquan-
do mors patris sui, & dicit ei qui renunciauit. De-
sine blasphemare: meus enim pater est immorta-
lis. Deum autem dicebat. Hucusque est exactissi-
mum

mum & perfectissimum vitæ institutum insignis
Euagrii.

VITA ABBATIS PIOR.

Vidam Pior nomine, Aegyptius genere, LXXXVII.
ætate iuuenis, cū mundo renunciaſſet,
exiit è domo paterna: & propter inſignē
amorem ſpiritalem, Deo eſt profeſſus ſe
nullum ex ſuis viſurū amplius. Quinquaginta er-
go poſt annis, ſoror eius quæ cōſenuerat, & ab ali-
quo reſciuerat fratrem ſuū viuere, veniebat in men-
tis emotæ periculum, niſi ipſum videret. Cū autē
nō poſſet venire in vaſtum deſertum, rogauit illius
loci epiſcopū vt ſcriberet ad ſanctos patres qui erāt
in ſolitudine, vt ipſum mitterent, & eum videret.
Cū ergo ei vis magna afferretur, patribus obediēs,
ſtatuit vno alio adſumpto, abire. & ſignificauit do-
mui ſororis fratrē ſuum Pior aduenire, & foris ſta-
re. Cū autē ſenſiſſet ſtrepitum oſtij, & quòd eius
ſoror ei veniret obuiā, Pior clauſis oculis, clamauit
ad ipſam. O ſoror N. Ego ſum Pior frater tuus, ego
ſum: ecce, vide, aſpice quantum velis. Illa ergo facta
certior, Deum glorificauit, & cū multa feciſſet,
non potuit ei perſuadere vt domum ingrederetur:
ſed oratione facta in limine, reuerſus eſt in ſolitu-
dinem, propriam patriam illic ſibi virtute compa-
rans. Hoc eius fertur miraculū, quòd cū fodiſſet
in loco quem ædificauit, inuenit aquā amariffimā,
& donec deceſſit illic permanſit, ſe aquæ conclu-
dens amaritudine, vt ſuam oſtenderet tolerantiam.

Multi autem monachi post eius mortem cū in cella manere contendissent, non potuerunt vnum annum id efficere. Est enim locus terribilis, & alienus ab omni consolatione.

VITA ABBATIS MOYSIS

Libyci.

LXXXVIII.

Oyses Libycus fuit vir mitissimus, & maxima charitate præditus. Is dignus est habitus dono curationū. Is hoc narravit. In monasterio, inquit, eram valde iuuenis. & fodiebam maximum puteū, latum viginti pedes. In eo cū tres dies fodissemus viri octoginta, & venā consuetam, & quæ aspiciebatur transissemus circa cubitum, aquam non inuenimus. Magna ergo affecti molestia, deliberabamus de desistendo ab opere. Dūmq; de eo deliberarem, ad nos adueniēs Prior ex vasta solitudine, in ipsa sexta hora æstus, cū esset senex, indutus sua pelle ouilla. & cū nos salutasset, dicit nobis post salutationē. Quid animū abieciſtis homines modicæ fidei? Vidi enim vos iam ab hesternō die abieciſſe animū. Quod cū dixisset, in putei fossam statim demisit scalas, & cū eis facit orationem. & accepto ligone, & tertio ictu incussio, dixit. Deus sanctorū patriarcharum, ne irritū & inutilem feceris laborem seruorum tuorum. sed mitte ad eos vsum aquæ. & statim aqua exiit, vt nos omnes ea aspergeremur. Et cū rursus orasset, abiit, dicēs, Hæc de causa missus sum. & aperta est. Cū autē illi vim facerent vt illic comederet, non potuit
in

in animum inducere, dicēs, Non ideo missus sum. Hæ sunt res admirabiles Pior præclaræ colūnx toleratiæ. & hic est finis illius virtutis, qui pro amaro fonte:fruitur perpetuo dulcedinis fluëto cum magno spiritali gaudio.

VITA ABBATIS CHRONII.

Vidam qui dicebatur Chronius, ex vico LXXXIX.
 qui dicitur Phœnix, cū à suo vico qui
 est prope solitudinē, mensus esset decies
 mille quingētos passus dextero pede nu-
 meratos, illic precatus fodit puteū. & cū aquam
 inuenisset pulcherrimam, quæ in profundo aberat
 quinque vlnis, illic quoq; sibi ædificauit paruum
 hospitoliū. & ex quo die seipsum collocauit in mo-
 nasterio, Deum rogauit ne reuerteretur in locū qui
 habitatur. Cū pauci autem anni præterissent,
 dignus fuit habitus presbyteratu, circiter trecento-
 rum virorum circa ipsum congregata fraternitate.
 Hęc ergo fertur eius virtus exercitationis, quòd cū
 sexaginta annis aræ assēdisset fungēs sacerdotio, nō
 egressus est è deserto. nō extra laborē manuū come-
 dit panē. Cū eo habitauit quidā Iacob è vicinis,
 qui cognominatus est Claudus, vir summa cogni-
 tione præditus. Erāt autē ambo noti beati Antonij.

*Vita Abbatis
Iacobi. XC.*

VITA ABBATIS PAPHNUTII Cephala.

Vm ergo quodam die cōuenisset etiā Paph- XCII.
 nutius qui dicebatur Cephala. qui quidem
 BB ij habuit

habuit donum cognitionis diuinarum scripturarum, veteris & noui testamēti, omnē eam interpretans, cū non legisset scripturas: erat autem adeo modestus vt celaret virtutem prophetica. De quo dicitur, quod octoginta annis non habuit simul duas tunicas. Cū vnā hos conuenissemus, ego & beati diaconi Euagrius & Albinus, quærebamus scire causas fratrum qui decidebant vel labeantur in honesta vita.

DE CHEREMONE.

XCII.

De eo qui fodiebat puteū.

XCIII.

XCIII.

xcv.

Accidit enim illis diebus vt Cheremon exercitator sedens decederet, & inueniretur mortuus sedens in cathedra, & tenens opus in manibus. Accidit etiam vt alius frater fodiens puteum, obrueretur à puteo. Accidit etiam vt alius veniens à Scete, siti aquæ moreretur.

DE STEPHANO LAPSO.

Nter quos cōmemorauimus etiam Stephanum qui in turpem lapsus est intemperantiam. & Eucarpū, & Heronem Alexandrinum. & Valentem Palæstinum, & Ptolomæū Aegyptium qui erat in Scete. Simul ergo rogauimus quænam esset causa, quod qui sic viuunt in solitudine: ex his alij quidem mente decipiuntur, alij verò erumpunt in intemperantiam. Hoc ergo responsum nobis dedit sanctus Paphnutius vir maxima cognitione:

cognitione præditus. Quæcunque fiunt, in duo diuiduntur. in Dei placitum, & Dei permissionem. Atque quæcunque quidem fiunt ex virtute ad Dei gloriam, ea fiunt Dei placito. Quæ verò damnosa; periculosa, & quæ infortunia & casus important, ea fiunt Dei permissione. Permissio autē ex egestate rationis vel infidelitate eorum qui deferuntur. Fieri enim nō potest vt qui piē viuit & rectē cogitat, incidat in ignominia lapsus, vel imposturae dæmonum. Quicunque ergo prauo scopo ac instituto, nempe vt hominibus placeant, & arrogāti cogitatione, virtutē videntur aggredi, ij in casus incidunt, Deo eos deferēte ad eorū vtilitatem. vt cū per derelictionem mutationē senserint, aut propositū, aut actionem corrigant. Nam aliquando quidem peccat propositum, quando fit malo scopo. vt sæpe accidit intēperantem prauo scopo facere eleemosynā in adolefcētulas propter turpem finem: & actionē esse rationi consentaneā, vt Orphanæ, & quæ exercetur monachæ, dare auxiliū. Accidit autē recto quoque scopo facere eleemosynam, in ægrotos, vel eos qui euerſi sunt bonis, vel eos qui consenuerunt. sed parçē & cum murmuratione. & esse scopū quidem rectū: actionem autem scopo indignā. Oportet enim misericordem misereri in hilaritate & largitate. Hoc quoque dicebat. In multis animis sunt dotes quædam præcipuæ. In aliis quidem, bonitas ingenij in aliis verò aptitudo ad exercitationē. sed quando non fit propter ipsum bonū & ex diuino scopo, neque actio, neque ingenij bonitas, neque ij

qui dotes habent præcipuas . non bonorum datori Deo ascribentes , sed suo libero arbitrio , ingenio , & sufficientiæ : qui tales sunt , relictî à prouidentia , incidunt in facta turpia , turpes perpeſſiones , probrâque & dedecora . Dereliçti ergo , per aduenientem humilitatem & pudorẽ , ſenſim neſcio quomodo expellũt arrogantiam quam ſuſceperant ex ea quæ virtus reputabatur . Qui enim eſt inflatus , qui de bonitate , inquam , ingenij effertur , & Deo nõ aſcribit bonitatẽ ingenij , neque eam quæ ſibi ſupeditatur cognitionem , ſed vel ſuæ exercitationi , vel naturæ , abducit ab eo Deus angelum prouidentię . Quo auerſo , ſuperatus à viribus aduerſarij is qui effertur ob bonitatem ingenij , incidit in intemperantiam propter inſolentiam . vt ablata teſte temperantia , non videantur credibilia quæ dicuntur ab ipsis , fugientibus piis doctrinã quæ ex tali ore procedit , tanquam fontem qui ſcatet hirurginibus . vt impleatur quod ſcriptũ eſt . Peccatori autem dixit

Pal. 49.

” Deus . Cur tu enarras iuſtificationes meas , & aſſumis teſtamentũ meum per os tuũ ? Eorũ enim animæ qui vitiis laborãt , ſunt re vera diuerſis fontibus aſſimiles . Nam qui ſunt gulæ & vino dediti , lutulentis fontibus . Qui verò tenentur auaritia & plura habendi cupiditate , fontibus ranas habentibus . Inuidi autem , qui habent aptitudinẽ cognitionis , fontibus ſerpẽtes habẽtibus , in quibus ſemper fluctuat ratio . propterea quòd nemo haurit ex ipsis , propter morũ acerbitatẽ . Quocirca tria rogat Dauid , bonitatẽ & diſciplinã & cognitionem . Nam
abſque

absq; bonitate cognitio est inutilis . Et si correctus quidem fuerit is qui est huiusmodi, deposita causa derelictionis, nēpe arrogātia, & assumpserit humilitatem & sui modū cognouerit. neq; aduersus aliquem se efferens, & Deo agens gratias, ad eū rursus reuertitur quæ testimonio fulcitur cognitio. Orationes enim spiritales, quæ nō habent vitam honestam & temperantem simul equitatem, sunt spicæ quæ à vento intereunt. quæ habent quidem figurā, sed ab eis creptū est alimentū. Omnis ergo lapsus, siue fiat per linguā, siue per sensum, siue per actiones, siue per totū corpus, conuenienter proportioni arrogantiae, sit per Dei derelictionem parentis iis qui derelinquuntur. Si enim cum intemperantia, eorū quoque bonitati ingenij Dominus tulerit testimonium, suppeditando eloquentiam, dæmones ipsos facit superbia, se extollentes cum immūditia. Hæc autem vobis dico, ò viri, vt cū videritis aliquem vita quidē peruersum, oratione autem aptū ad persuadendū, recordemini dæmonis qui in sacra scriptura cū Christo loquitur, & testimonij quod

„ dicit. Serpens autem erat prudētissimus omnium *Gen. 3.*
 „ bestiarū quæ erāt super terrā. cui prudentia potius detrimentū attulit, cū alia virtus nō concurreret. Oportet enim eū qui est fidelis & bonus, ea quidē animo sentire quæ dat Deus. loqui autem quæ sentit: facere autem quæ loquitur. Si enim cū veritate verborū non concurrat vitæ cognatio, panis est sine sale, vt dicit Iob. Qui est autē talis, minimè comedetur. Quod si etiam comedatur, coniiicit eum qui comedit

- Iob. 6.* „ comedit in malā habitudinē. Si comedetur enim, inquit, panis sine sale. et si est gustus in verbis inani- bus, non impletis verborum testimonio. Ex dereli- ctionibus ergo, vna quidem est, vt virtus occultata manifestetur, vt virtus *Iob.* Deo respondente & di- cente. Ne reiicias iudicium meum. neque putes me tibi aliter respōdisse: sed vt iustus appareas. es enim mihi notus qui noui occulta. Sed quoniam igno- raris ab hominibus. suspicātur enim nonnunquā me à te coli propter diuitias, ideo feci vt in casum incideres. Demeslui diuitias, vt ostendam eis tuam gratiarū actionē & philosophiā. Alia autem pro- pter auertendā superbiam, vt in Paulo. Relictus est enim Paulus casibus, & colaphorū incussionibus,
- 2. Cor. 11.* „ & diuersis iactatus afflictionibus. & dixit, Datus est mihi stimulus carnis, vt me colaphizet. ne forte extollar. ne forte cū miraculis quies & rerū suc- cessus & honor ei accedens, eum in arrogātiā iniiceret diabolicam. Superbia elatus relictus quoq; est paralyticus propter peccatū. Cui dixit Domi- nus. Ecce sanus factus es, noli amplius peccare. De- relictus quoque est Iudas qui pluris fecerat pecu- niam. Quocirca fuit etiam suffocatus. Derelictus quoque est Esau, & incidit in intemperantiā, vt qui ster- cus intestinorum præposuerit benedictioni pa- ternæ. adeo vt cū hæc omnia sensisset Paulus, di- xerit de aliquibus. Quoniam enim non probaue- runt Deū habere in cognitione, tradidit eos in re- probum sensum, vt faciant quæ non cōueniunt. De aliis autem qui videbantur habere Dei cognitionē cum

cum mente corrupta & inani tumore, dicit, Quoniam enim cum Deum cognouissent, non ut Deum glorificauerunt, aut gratias egerunt, tradidit eos Deus in passionem ignominie: adeo ut nos ex eo cognoscamus fieri non posse ut cadat aliquis in intemperantiam qui non fuerit derelictus à Dei providentia, propter negligentiam & socordiam eorum qui derelinquuntur, & deseruntur ad hoc ut hæc eis eueniant.

VITA ABBATIS SOLOMONIS.

IN Antinoi ciuitate regionis Thebaidis quæ c xvi. draginta annos versatus, eo tempore accepit etiam cognitionem eorum quæ sunt illic monasteriorum. Nam circa ciuitatem sedent viri circiter bis mille, manibus viucentes, & se summè exercentes. In his sunt etiam Anachoretæ qui seipsum includerunt in speluncis rupium. Inter quos est Solomon vir mansuetissimus & temperantissimus, & qui donum habet tolerantie. Is quinquaginta annos degit in spelunca, sibi victum suppeditans manibus: & didicit totam scripturam,

VITA ABBATIS DOROTHEI.

Est etiam quidam Dorotheus, presbyter in xcvii. alia spelunca habitans, qui in summa bonitate ipse quoque vitam vixit inculpata. dignusque est habitus presbyteratus, & ministrat fratribus qui sunt in speluncis. Huic aliquando Melan-
CC nium

nium iunior, magnæ Melaniæ neptis, de qua dicā
postea, misit quingentos nummos, rogans cum vt
ministraret fratribus. Is autem cū tres solos acce-
pisset, misit reliquos ad Dioclem Anachoretam,
virum summa cognitione præditum, dicens. Est
me sapientior frater Diocles, & potest eos integrè
& innocēter dispensare, vt qui me melius sciat eos
quibus sit meritò ferendum auxilium. Nam hi
mihi sufficiunt.

VITA ABBATIS DIOCLIS.

xcviii.

Ic Diocles in grammatica quidem primum
eductus, cū se postea dedisset philosophiæ,
tandem trahente eum gratia, ætatis annum
agens vicesimum octauū, renunciauit quidē disci-
plinis liberalibus, se Christo verò cōiunxit. & iam
tricesimum annum agit in spelunca. Is dicebat no-
bis quòd mens quæ cogitatione recessit à Dei cō-
templatione, sit vel dæmon, vel bestia. Nobis autē
rogantibus quónam modo, sic dixit. Mens quæ re-
cessit à Dei contemplatione, necessario incidit vel
in dēmonem cupiditatis, vel in spiritum iræ. Et cu-
piditatem quidem dicebat beluinā, iram verò dæ-
moniacam. Cū ego autem cōtradicerem: Quo-
modo fieri potest vt mens humana sit cum Deo si-
ne intermissione? ipse dicebat, quòd in quacunque
cogitatione vel re pia & diuina fuerit anima, ea est
cum Deo.

VITA.

VITA ABBATIS CAPITONIS.

Capito cum manebat quidā Capito à latronibus, qui cū quinquaginta annos implefset in speluncis, quatuor millibus longè ab vrbe Antinoi, non abiit à spelūca vſque ad fluuium Nilū, dicens ſe non poſſe turbas cōuenire, eo quòd aduerſarius ei adhuc reſiſtat. xcix.

VITA ANACHORETAE
qui illudebatur.

Vm his vidimus etiam alterum Anachoretam, qui ipſe quoque erat ſimiliter in ſpelūca. Is in ſomnis illuſus oestro vanæ gloriæ, viciffim illudebat eos qui decipiebantur, ventos paſcens. & habebat quidem in corpore temperantiam, & propter ſenectutem, & propter tempus, & forte etiam propter vanam gloriā: vanæ autem gloriæ intemperantia corruptus erat eius animus.

VITA SANCTI EPHRAIM
diaconi.

Vdiſti omnino de Ephraim diacono eccleſiæ Edeſſenorum. Fuit enim vnus ex iis qui digni ſunt, de quibus fiat mentio à ſanctis Chriſti ſeruis. Is cū ſpiritus viā dignè peregiſſet, & à recta non declinaſſet, dignus eſt habitus gratia naturalis cognitionis, quam conſequitur Theologia, & poſtremo beatitudo. Cū ergo vitam exercuiſſet quietam, & multis iam annis ædificaret eos cc ij qui

qui ventitabant, postea è cella progressus est hac de causa. Cùm magna fames inuasisset ciuitatem Edessenorum, misertus omnium qui peribant agrestium, processit ad eos qui erant diuites in ciuitate, & dicit eis. Cur non miseremini humanæ naturæ quæ interit? sed frumentum vestrum sinitis putrescere ad condemnationem animarum vestrarum? Se autem excusantes, dicunt. Non habemus cui credamus, ad hoc vt panem subministret esuri-entibus. Omnes enim res cauponantur. Is verò dicit eis. Quid ego vobis videor? erat autem apud omnes in magna exultatione, non falso, sed re vera. Ei itaque dicunt. Nouimus te hominem Dei. Mihi itaque de cetero credite. Ecce, me propter vos eligo hospitum exceptorem. Cùmque pecuniam accepisset, & in fixis vallis septum construxisset, & lectos ad trecentos statuisset, curabat eos qui famelicebant. eos quidem qui deficiebant sepeliens, eorum verò qui spem vitæ habebant curam gerens, & vt semel dicam, hospitium & ministerium propter famem quotidie exhibens ex iis quæ suppeditabantur. Impleto ergo anno cùm successisset fertilitas, & omnia rectè succederent, cùm nihil haberet amplius quod ageret, ingressus est in suam cellam. & post mensem est mortuus, cùm Deus ei hanc occasionem præbuisset instar coronæ in extremis diebus. Reliquit autem scripta quoque studio digna, quæ magnam viri virtutem testantur.

VITA ABBATIS IULIANI.

AVdiui à quodā in illis partibus fuisse Iulianum virū maximæ exercitationis, qui cū carnem suam supra modū liquefecisset, ossa solum & pellem circumferebat. Is in extremis finis sui dignus est habitus gratia curationum.

VITA ABBATIS INNOCENTII.

E beato Innocētio presbytero Oliueti, à multis quidē audiisti: nihilo secius autē à nobis quoq; audies, qui tres annos cū eo viximus. Is fuit longē simplicissimus. Cū autē is fuisset illustis in palatio inter magistratus Constantini imperatoris, mundo renunciavit, profectus à matrimonio. In quo etiam habuit filiū, Paulum nomine domesticū, qui militabat. Is cū peccasset in filiā presbyteri, imprecatus est proprio filio Innocentiū, Deum rogans, & dicens. Domine, da ei spiritum: ne amplius inueniat eius caro tempus peccandi. melius arbitratus cum pugnare cum dæmone quàm cum intemperantia. Quod etiam factū est. Nam nunc quoque adhuc est in monte oliuarum, ferrum gestans, & castigatus à spiritu. Hic Innocentius adeò fuit misericors, (fortassē autē videbor etiā nugari dū vera narro) vt sæpe suffuraretur à fratribus, & daret egētibus. Fuit autē summē simplex & innocens. Is dignus est habitus dono aduersus dæmones. & ad eū aliquando adductus est nobis videntibus adolescens quē inuaserat spiritus & paralysis, vt ego cū vidissem, voluerim apertē matrē

expellere eius qui fuerat adductus, desperans eum posse curari. Accidit autē vt interim veniens senex hanc videret adstantē, desilentēque, & ciulantem propter inenarrabilem calamitatē filij. Lachrymatus ergo præclarus senex & commotus visceribus, accepto adolefcēte ingressus est in suū martyrium, quod ipse ædificarat, in quo sitæ sunt reliquæ Ioānis Baptiste: & cū pro eo orasset vsque ad horam nonam ab hora tertia, sanum reddidit adolefcētē. & eodē die & paralyſim expulit & dæmonē. Erat autē talis eius paralyſis, vt spuens puer tergū suum conspueret. ita erat inuersus. Aliud rursus fuit eius signū. Quædam anus quæ ouem amiserat, accessit ad eum flens. Quam secutus dicit ei. Ostende mihi locum vbi amiseris. Ea verò ducit eum ad loca quę sunt circa Lazariū. Stans ergo orauit. Qui suffurati autem erant adoleſcentes, ipsam prius occiderant. Dum ergo ipse oraret, nemine confitente, carne occultata in vinea, alicūde veniens coruus stetit supra furtum, & rursus euolauit. Cū beatus autem animaduertisset, vidit maculatam victimā. Et sic iuuenes ad pedes eius accidentes confessi sunt se occidisse, & iustum precium fuit ab eis exactum.

VITA ABBATIS ADOLII.

CIIII.

Vrsus noui Hierosolymis quendam nomine Adolium, genere Tarsensem. qui cū venisset Hierosolyma, ingressus est viam valde immutabilem. non quā multi ingressi sunt, sed scito

fecto sibi quodā nouo vitæ instituto. Se enim super hominem exercuit. vt etiā ipsi dæmones horrentes eius austeritatem, ne ad eū quidem auderēt accedere. Propter summā autem exercitationē & vigiliā, existimatus est esse spectrū. In quadragesima enim comedebat post quinq; dies. toto autē alio tēpore, vno die interiecto. Hæc autem fuit eius res magna. A vespera vsque ad illud tēpus quo cōgregabatur fraternitas in oratoriis, in oliueto, in colle assumptionis vnde ascendit Iesus, perpetuò stabat psallēs & orans, & ieiunabat. & siue pluebat, siue grandinabat, manebat immobilis. Impleto autem tēpore cōsuetο, excitatorio malleo pulsabat cellas omniū, eos congregans ad oratoria. & in vnoquoque oratorio vnā cum eis psallens vnā aut duas antiphonas, & vnā cum eis orans. & sic die appropinquāte ibat in cellulam, & re vera fratribus eū exuentibus, & vestes exprimētibus tanquam eas lauaturi, cum aliis induebant. Et cū quicūq; esset vsque ad horam tertiā, psalmodia excitatus erat ei intentus vsque ad vesperā. Hæc est ergo virtus Adolij Tarsensis, qui fuit consummatus Hierosolymis, & ibi dormiit.

DE ABRAMIO.

Fuit quidam Abramius genere Aegyptius, cui vitam asperrimā & maximē agrestem egit in solitudine. Is animo sauciatus ab intempestiua persuasione, veniens in ecclesiam, contendit cum presbyteris, dicēs. Noctu à Christo ordinatus

dinatus sum presbyter. Suscipite me vt sacerdotē. Patres cū abduxissent eum à solitudine, & ad vitam deduxissent crassio rem, & magis indifferentē, curarunt eum à superbia, deducētes eū ad cognitionem suæ imbecillitatis, illu sum à dæmonibus.

VITA ABBATIS ELPIDIJ.

cvi.

MN Amorrhæorum speluncis quæ sunt in Hiericho, quas olim construxerant fugientes Iesum Naue, qui tunc populabatur alienigenas, in monte Luca fuit quidā Elpidius Cappadox genere, postea autem dignatus presbyteratu monasterij, factus à Timotheo Chorepiscopo Cappadociæ, viro sufficientissimo. Is habitauit in quadam spelunca, & tantā in exercitatione ostendit continentiam, vt omnes obscuraret. Vixit enim viginti quinque annos, vescens solum sabbatis & dominicis. Stans autē totas noctes cantabat. Is tanquam regi apum futuro, in medio fraternitatis cohabitans, illum montem ædificauit: licebātque illic videre apud vnūquenque diuersos modos vitæ exercitationis. Hunc aliquando Elpidium, & verē Elpidiū, qui re vera spe gaudebat, & propter Christum sustinebat afflictionem, noctu psallentem nobis vnā cū eo psallētibus, ipsum pupugit scorpius. Quem cū calcasset stans, non mutauit habitū corporis. tanta tolerātia nullam duxit rationē doloris quem inussit scorpius. Porro autem cū quodam die quidam frater teneret frustum scalarum, id accepit

cepit sanctus dum sederet in margine montis, & infodit tanquam plantans, etsi non esset tempus. Usque adeò autē creuit, & tam ampla vitis euasit, vt tegeret totam ecclesiam.

VITA ABBATIS AENESII.

Vm hoc sancto Dei athleta vnà etiam fuit CVII.
cōsummatus inclitus Dei seruus Aenesius,
vir magnæ existimationis, & qui fuit insignis in exercitatione.

VITA ABBATIS EVSTATHII.

T eius frater Eustathius ei honore æqualis, CVIII.
promptoque & alacri animo exercens vitæ
certamina. Eò autem processit beatus Elpidius
impatibilitate corpus macerans, vt sol eius of-
fium fabricam perspicuè ostenderet. Fertur autem
hoc quoq; in eius virtutis narrationibus à studio-
sis eius discipulis, quòd totis viginti quinque an-
nis non fuit conuersus ad occidentem. etsi spelun-
cæ ostium esset positum in montis cacumine. Ne-
que post horam sextam solem qui imminebat ca-
piti, vidit vnquam inclinantem ad occidētem. Ne-
que stellas quæ in occasu oriuntur vidit viginti an-
nis. Hic magnus athleta patientiæ, ex quo ingres-
sus est speluncam, non descendit de monte donec
fuit sepultus. Hæc sunt cœlestia facinora corona-
ti & inuicti athletæ Elpidij, qui nunc degit in pa-
radiso.

SACTORVM PATRVM
VITA ABBATIS SISINII.

CIX.

Vius discipulus Sisinnius nomine, qui prodiit quidem ex seruili fortuna. fide autem liber, genere Cappadox. Oportet enim genera quoque significare ad gloriam Christi qui nos reddit claros genere, nōsque deducit ad beatam & veram nobilitatē, nempe regnū cœlorum. Hic cū fuisset longo tempore apud beatū Elpidium, acris athleta virtutū exercitationis, vt qui sex vel septem annis didicisset viri virtutes, & fortitudinē laborū in exercitatione, is postea seipsum inclusit monimēto. In eo autē cōstitutus tres annos, perseuerauit in orationibus. non noctu, non interdium sedens, nō accūbens, non foras egrediēs. Is affecutus est gratiā aduersus dēmones. Nunc autē reuersus in patriam, dignus est habitus presbyteratu, ab eo collecta fraternitate virorū & mulierū dato testimonio impatibilitatis per honestā vitæ institutionē. & mascula expulsa sua cupiditate, & fœminarū mollicie constricta continentia. adeo vt impleatur quod scriptū est. In Christo Iesu non est masculus & fœmina. nō est seruus, nec liber. Est autem etiā insigniter hospitalis, etsi careat possessionibus, in vituperium diuitum qui minimè impertiuntur.

Galat. 3.

VITA ABBATIS GADDANA.

CX.

Oui ego senem quendam Palæstinū genere, Gaddanam nomine: qui toto vitæ suæ tempore vixit absq; tecto, vixit autem circa Iordanem.

danem. Hunc beatum eremitam, cū Iudæi moti æmulatione, in locis quæ sunt circa mare mortuū adorti, stricto gladio inuasissent, accidit vt tale fieret miraculum. Dum ensē extolleret, & vellet Gaddanē afferre interitum, exiccata est manus eius qui ensē tenebat. isque illi ita cecidit vt non sentiret. Hoc auxiliū à Deo latum est beato Gaddana.

VITA ABBATIS ELIAE.

Rursus quidam Elias monachus probatissimus, in iisdem locis habitabat in spelunca. & cū esset vitæ honestissimæ & in primis religiosæ, vacabat continentiæ & orationi, omnes aduenientes benignè excipiens. Quodam ergo die cū complures fratres ad eum accessissent, erat enim illac eis transeundum, ei panes defecerunt. iuransque nobis affirmabat dicens, Propemodum sum exanimatus ob cibi penuriam. Ingressus ergo cellam mœrore animi confectus, quod nescirem quemadmodum in eos qui aduentarant, implem pro viribus mensuram charitatis, inueni tres recentes panes illic positos, quos lætus accepi & apposui. Cū autem viginti viri comedisent ad satietatem, superfuit vnus panis. Eum autem cū sustulissem, vsus sum eo viginti quinque diebus. Hæc Domini gratia facta est cum hospitali Elia. cuius laborum remunerationes paratæ sunt apud benignum Dominum.

SANCTORVM PATRV
DE SABBATIO.

CXII.

Vidam Sabbatius nomine, Hierichuntinus genere, cū haberet vxorē, propter Dei timorem adeo amauit monachos, vt ipse obiret cellas & omnē solitudinē noctibus, & in vnoquoque monasterio foris poneret vnum modiū dactylorum, & olerū quod satis esset, propterea quod pane non vescantur qui in Iordane sunt exercitatores. Huic continentiū monachorum dextero mensæ stratori, cū is quodam die tulisset sanctis quæ exercitationi erant necessaria, maligni æmulatione ei leo occurrit. inimico monachorum excitante immanē feram aduersus ministrum monachorū, studente & illos priuare refectiōe, & hūc suo proposito. Et cū fera eū cōprehēdisset à lapide vnus ex monachis, suis vnguibus eum protrusit & euertit. Sed qui docuit in Daniele leones ieiunare, prohibuit ne eū qui seruabat præcepta deuoraret leo, etsi valde esuriret. Quo factū est vt accepto senis asino recederet. Qui enim ei vitam donauerat, feræ quoque famem exatiauuit.

DE PHILOROMO
presbytero.

CXIII.

Religiosissimum presbyterū Deique amatissimū Philoromū in Galatia cōuenimus, & cum eo lōgo tempore versati sumus, qui fuit vir exercitatisissimus. Is ortus quidē est ex matre serua, patre verò libero. Tantam autem virtutū nobilitatem

nobilitatem ostendit in vitæ Christianæ institutione, vt etiã ipsi qui sunt in genere insuperabiles, eius vitam angelis æqualē reuererentur, & efficacē virtutem exercitationis. Is mundo renunciauit in diebus Iuliani execrandi imperatoris. & liberè cū hoc impio est locutus generosus Christi athleta Philoromus. quem iussit radi, & à pueris ei stanti alapas impingi. Is verò rem fortiter & toleranter tulit, & ei egit gratias, vt ipse nobis narrauit. Hunc præclarum virum in principio adortum est bellum fornicationis & gulæ, vt dicebat, quod tyrannidē exercens exagitat multitudinē. At is veluti immensum incendiū multa aqua extinxit, summa cura continentię, ferrum gestando, & se concludendo, & abstinendo à cibis, & vt semel dicā, ab omnibus coctis, & in his se fortiter gerēdo ac tolerādo propter ingluuiem. Qui cū id vicerit, potuit hymnū victoriæ canere, sic dicens. Exaltabo te Domine, quoniam suscepisti me, & nō latificasti inimicos meos supra me. Hic à spiritu fornicationis variè oppugnatus, perseuerauit quadraginta annos in monasterio. Is autem narrabat, dicens. Triginta & duos annos nullum fructū tetigi. Cū autem, inquit, timiditas me summè oppugnasset, ad cō vt vel interdiu pertimescerem, me inclusi sex annos in monumento: & ea ratione euasi superior, ex impatibilitate bellum gerens cum spiritu qui mihi hanc imponebat seruitutem. Huius viri insignis magnam curam gerebat beatus Basilius Episcopus, qui delectabatur eius austeritate, constantia, & in opere diligētia

ligentia qui adhuc in hodiernū diem à calamo & charta non recessit, cū sit natus annum octogesium. Dixit hic beatus. Ex quo sum initiatus & regeneratus ex spiritu & aqua, vsque in hodiernum diem, alienum panem gratis non comedi, sed cum qui ex propriis laboribus ad nos venit diuinitus. Ducētos quinquaginta nummos ex opere manuum mearum dedi iis qui erant manci ac mutili, neque vlli vnquam feci iniuriam. Is pedestri itinere venit Romam vsque ad orandū in martyrio sanctorum Petri & Pauli. Peruenit autem etiam vsque ad Alexandriam, cū vouisset in martyriū venerandi athlete Marci. Dignus autē inquit, sum habitus, qui voti gratia, bis propriis pedibus venirem Hierosolyma ad honoranda loca sancta. & ipse mihi suppeditauit impensas. Dicebat autem nobis, vt vtilitatē ex eo caperemus. Non memini me vnquā animo à Deo meo recessisse. Huius beati Philoromi talia sunt certamina, & in his est inuicta victoria. & beatorum laborū ei redditur finis, corona gloriæ immarcescibilis.

VITA BEATI SEVERIANI

& eius vxoris.

CXIII.

N Ancyra Galatiæ, in ipso loco cōtigit mihi alloqui quēdam Seuerianū vnā cum eius cōiuge Dosphoria. nec eorū magnam habui experientiam. Ij quidē multa spe bona repleti sunt, & suos frustrātur filios, re vera in futura intuentes.

Suorum

Suorum enim prædiorum redditus consumunt in egenos, habentes quatuor filios & duas filias, quibus ne vitis quidem sarmentū dederunt præterquā iis quæ nupserant. Dicebant autē reliquis suis filiis. Post nostrum decessum omnia sunt vestra. Quando autē sumus superstites, nos possessionū nostrarum fructus colligemus, eos distribuētes ecclesiis, & monasteriis, & xenodochiis, & omnibus egētibus. In quibus hoc quoque est eorū virtutis egregiæ. Cū esset magna fames, & quæ omniū hominum peruehbat viscera, illi tunc eas quæ illic erant hæreses traduxerunt ad rectā opinionē. Nam cū in multis prædiis horrea sua aperuissent, ea præbebant in alimētum pauperū, adeo ut ex hac inexplicabili eorum benignitate in vnā rectæ fidei consonantiam cōuenerint qui erant hæreticæ opinionis. Deo gratias agentes ob simplicem eorū fidem, & immensam beneficētiā. Alia autē exercitatio eorum erat admirabilis. Vestis eorū habitus erat maximè venerandus. eratque in eis magna & quæ dici nequit victus tenuitas. erant valde modici sumptus. alimentorū frugalitate cōtenti quantam vitam requirebat. pietatem in Deum mirandū in modū exercentes: in agris degentes plurimo tēpore: semper fugientes ciuitates, & vitia quæ ex eis oriūtur. ne ex iucunda cum turba conuersatione tumultus ciuiles attraherent, & exciderent à Dei proposito. Propter hæc omnia horum beatorū rectę vitæ facinora, hinc iam intelligentibus oculis aspiciūt æterna bona quæ parata sunt à Dei gloria.

VITA

cxv.

Idimus in hac ciuitate monachum patrem
monasteriorū, qui non inducebat in animū
cum vllō homine vel paucō tempore collo-
qui. Is vicesimū annum agens in exercitatione, hoc
habuit vitæ institutum, vt permaneret apud ciuita-
tis episcopum virum sanctissimū. Est autem adeo
benignus & misericors, vt etiam noctu circumeat,
& misereatur eorum qui indigent. Is non negligit
custodiam. nō nosocomium. non Prochium. nō di-
uitem. nō pauperem. sed fert opem omnibus. apud
diuites quidē, vt immites & immisericordes, ver-
ba faciens de misericordia. vnicuique autem ex in-
digentibus prouidens quæ sunt necessaria. eos qui
pugnant pacificans. nudis suppeditans indumentā.
ægotis medicamēta afferens ad curationē. Quod
autem solet fieri in omnibus magnis ciuitatibus, in
ea quoque fiūt. In porticu enim ecclesiæ iacet mul-
titudō mācorum ac mutilorū quotidianum victū
emendicantiū. qui partim quidem vxores non du-
xerunt, partim verō etiam duxerunt. Quodam er-
go die accidit vt vnus horū vxor pareret in portu-
cu, & in ipsa hyeme. Ea ergo clamāte cū ab illo in-
tolerabili dolore pungeretur, audiuit hic beatus v-
lulatum, orans in ecclesia. & relictis sibi consuetis
precibus, egressus respexit. & cū neminē inuenis-
set qui illi adesset in hac necessitate, ipse functus est
vice obstetricis. non abhorrens fastidiū quod cōse-
quitur mulieres parientes. mulierum insensibilita-
tem

tem ei largiēte hac profundissima eleemosyna. Atque vestium quidem quibus est indutus precium non est vnus oboli. Cibus autē contendit cum vestibus. libello autē non sustinet incumbere, à lectio-
nibus eum abducente clementia. Si quis ex fratribus ei librum donauerit, eum statim vendit & distribuit pauperibus. Is autē qui sciscitabātur, Cur hæc vendis? dicebat. Quī possum meo persuadere magistro me eius artem accuratē didicisse, nisi illo ipso vsus fuero ad artem rectē exercendā? Hic immortalis cū in hac actione hucusq; permansisset, perpetuò germinans memorię nomen reliquit illi, quæ est circūcirca regioni. Ipse fruens æterno gaudio in regno cœlorum, recipiēs digna prēmia beatis laboribus. & qui esurientes hic nutrit, & nudis dedit vestimenta, nunc apud bonorum operum remuneratorem fruitur omne genus deliciis.

VITA ABBATIS BISARIONIS.

EVit quidam senex, possessionibus carens, & cxvi.
misericors, nomine Bisarion. Is cū venisset in quendam vicum, vidit mendicum nudū in foro mortuū. vnam quidē ferens tunicam conuenienter euangelicę traditioni, & parū superhumeralē. Nihil enim possidebat præter hoc necessarium tegumentū. Habebat autem semper quoque paruum euangelium sub axilla, aut ad sui faciendum periculum num perpetuò voci Domini obediret. aut potius gestās sermonē quē erat opere execu-
tus.

tus. Tam admirabili enim vita vsus est hic vir & citra vllum dedecus, vt perinde ac terrestris angelus cœleste iter legitimè peregerit. Hic ergo cùm vidisset reliquias, se protinus exuens superhumerali, eo induit mortuū. Et rursus cùm parum processisset, nudo egenti occurrit: & stetit apud se disceptās, & sic ratiocinans. Quomodo ego quidē, qui mundo renunciaui veste induor, frater autem meus algore concreuit? Si ergo ego cum siuero exanimari, ero omnino causa mortis proximo. Quid ergo, exuēs ne scindam, & partem distribuā, an totum dabo ei qui est factus ad Dei imaginē? Sed quid mihi & illi erit utilis pars quæ scinditur? Et cùm apud se disceptasset, dixit. Damni ne aliquid patiemur, si plus quàm sit præceptū faciamus? Generosus itaque hic athleta, prompto & alacri animo vocat pauperē in vestibulum: & cùm eū dimisisset indutū, stetit nudus, se operiens manibus, genua flectens & subsideus. solum habens sub axilla verbū quod facit diuites. Eius autem consilio & prouidentia transiens quidam Irenarcha, agnouit senē. & dixit proximo suo socio. Respice illuc. Nō est hic senex abbas Bisarion. Cùm is autē dixisset, maximè. de equo descēdens, rogauit sanctū, dicens, Quis te exiit? Ille verò dextera protendens euangelium, Hoc, inquit, me exiit. Statim autē se sua veste exuēs Irenarcha, perfectum militem induit. & protinus gestans veluti quandam paruā vestem monachorū, à mundo latens recessit. declinans laudem eius qui suū vidisset vitæ institutū. cum qui est ab occulto honorem celando

lando expectans. Hic ipse postquā omne præceptū euangelicum rectè esset executus, cū nihil huius mundi amplius haberet in animo, ad diuinorū dictorum perfectiorē executionem, cū in transitu vidisset pauperem, cursu in forū cōtendit. vbi cū paulisper constitisset, vendidit euangelium. Paucis igitur pōst diebus, qui cum eo erat abbatis discipulus Dulas nomine, rogauit senē, dicens. Quid paruo libello factum est o abba. Cui senex placidē, verbum pulchrum admodū & valde scitū est locutus, sic dicens. Ne tristitia afficiaris, o frater. Nam vt illic habeamus fiduciā, propter obediētiam, vendidi
 „ ipsum sermonem, qui mihi semper dicebat. Vende Marc. 10.
 „ quę habes, & da pauperibus. Sunt autem alię quo- Luc. 18.
 que res plurimę ex virtute gestę huius magni patris. Cum quo nos quoque digni habeamur habere partem, gratia Christi, Amen.

VITA BEATÆ MELANIAE

Romanę.

Necessarium autem existimaui virilium quo- cxvii.
 que & honestarū mulierū meminisse in hoc
 libro, quibus Deus equalia donauit præmia
 viris qui ex virtute vitam egere: & ipsis reddidit co-
 ronam eorū qui ipsi placuerunt. ne molles tenerē-
 que reddātur quę sunt socordiores, & pretextum
 quærant & excusationem, tanquā quę sint imbec-
 illiores ad certamina virtutis, & ad honestam vitā
 agendam. Atq; multas quidē vidi pias ac religio-

EE ij las.

las. & plurimas virtutis ergò cōueni & virgines &
 viduas. Inter quas erat etiā beatissima Melania Ro
 mana, quæ fuit quidem filia Marcelli consularis,
 vxor cuiusdam viri qui erat in magna auctoritate,
 cuius nominis nō rectè memini. Hæc cū esset vi
 dua agēs annum vicesimum, diuino amore digna
 fuit habita. & nemini quidquam dicens, prohibe
 batur enim iis tēporibus Valente tenente imperiū,
 cū curasset vt filij sui nominaretur tutor, ipsa ac
 ceptis suis mobilibus & in nauem iniectis, cum ali
 quot famulis & mulieribus, cursu nauigauit Ale
 xandriam. & cū illic res suas vēdidisset, & in au
 rum minutum conuertisset, ingressa est in mōtem
 Netriæ, sanctos patres conueniens, Pambo, & Or
 sisium, & Sarapionem magnū, & Paphnutiū Sce
 tiotem, & Isidorum cōfessorem Episcopū Hermi
 polis, & Dioscurum. & versata est apud eos circi
 ter annum dimidiū, obiens solitudinem, & videns
 omnes sanctos. Post hæc autē cū Augustalis Ale
 xandriæ relegasset Isidorum, & Pitimiū, & Adclū,
 & Paphnutiū, & Pambo, & inter eos etiā Ammo
 nium Parotiū, & duodecim episcopos, & presby
 teros, in Palæstinā circa Diocæsaream, ipsa eos est
 secuta, eis ex suis propriis pecuniis subministrans.
 Cū autē prohiberentur ministri, vt narrabant: cō
 uenerunt enim sanctū Pitimiū, Isidorum, & Paph
 nutiū, & Ammoniū: hæc fortis mulier induta ser
 uuli caracalla, vespere eis ferebat quæ erāt ad vsum
 necessaria. Cū autē id cognouisset consularis Pa
 læstinæ, & vellet sinum suū implere, sperauit fore vt

ei fumo oculos præstringeret, & ab ea aliquid exprimeret. eamque retentâ coniecit in carcerē, ignorans eius libertatē. Hæc autem significat ei, dicens. Ego illius quidem fui filia, huius verò vxor qui in terra fuit genere clarus: nūc autem sum Christi ancilla. Neque meū vilem habitū despexeris. possū enim me si velim extollere. nec potes mihi hac in re fumo oculos præstringere, neque ex rebus meis aliquid accipere. Ne ergo forte ignorans in aliquod crimen incidas, quæ nā sim tibi declarauī. Oportet enim aduersus stolidos, tanquam cane & accipitre vt animi elatione, & in tēpore eorum superbix in ipsos immittere. Tunc certē iudex cūm hæc accepisset, se excusauit, & eam adorauit: & iussit eam absque vllō impedimento cum sanctis viri versari.

VITA RVFINI PRESBYTERI.

MAEC, postquam hi fuerunt reuocati, monasterio ædificato Hierosolymis, viginti septē annos versata est in Hierusalem, habens cōuentū virginum circiter sexaginta. Cum qua vixit etiam nobilissimus & moribus simillimus & fortissimus Rufinus ex Aquilea ciuitate Italiae. qui postea dignus est habitus presbyteratu. quo nō est inuentus inter homines nec doctior nec mitior. viginti autem & septē annis excipiebant eos qui veniebant Hierosolyma voti causa, & episcopos & monachos & virgines, & omnes qui aduentabant, suis fouebant expensis. luuerunt quoque habitum

CXVIII.

Rufini amicitia causam dedisse videtur Palladio, vt esset in Hieronymum iniquior.

qui est secundum Paulinum, circiter quadringentorum virorum vitam monasticam agentium. & omnem hæreticum ex Pneumatomachis, hoc est ex iis qui bellum gerunt aduersus sanctum spiritum, persuasum introduxerunt in ecclesiam. & clerum qui erat in eo loco, & donis & alimentis honorantes, sic vitam transegerunt, neminem offendentes, sed omnem propemodum orbem terrarum iuuantem. Atque de admirabili quidem & sancta muliere Melania superius quidem narraui attingendo leuiter. nihil oscius autem reliqua, vel potius ea quæ teneo memoria de eius virtutibus, ad textam orationem. nempe inenarrabilem religiosissimæ mulieris beneficentiam, per quam cum beatum incorruptionis indumentum suis texuisset laboribus, & quæ non potest marcescere gloriæ coronam, suis pecuniis, proprio suo capiti fabricata esset & induisset, cum multa fiducia hinc excessit ad Dominum. Me ergo incipientem narrare præclara huius beatæ facinora, si volo dicere quæ scio, tempus deficiet. Quantam quidem opum materiam ea consumpsit in egentes, cœlesti correpta desiderio, non arbitror flammam ignis si in copiosam inciderit materiam, tantam posse exurere. Hoc autem non est meum solum narrare, sed etiam eorum qui Persidem & Britanniam, & omnes habitant insulas. Beneficiorum enim & largitionum huius immortalis fœminæ, non Occidens, non Oriens, non Septentrio fuit expers, nec Meridies. Triginta enim & septem annos hospites excipiens, illis ea quæ erant vsui suis præbuit sumptibus, ecclesiisque & hospitibus

spitiis & carceribus. & vt semel dicā, nullus ex iis qui eam conuenit, non est aliquā partem eius opū consecutus. suppeditātibus ei cōsanguineis, & ipso filio, & curatoribus quotannis pecunias. Ea autem cū in hospitalitate adeò perseuerauerit, ne palmū quidem terræ possedit. Non abstracta est à cupiditate filij. non eam diuisit à charitate in Christū vni-
geniti filij desiderium. Sed eius precibus adolescēs & ad summā peruenit doctrinā, moribúsq; fuit ornatissimus, claróq; & illustri fuit matrimonio cōiunctus. & mundanos est honores consecutus. qui duos quoque habuit filios, qui testarentur iustum matrimoniū. Multis itaq; post annis cū de neptis statu audiisset, eā & nupsisse, & velle seculo renunciare: verita ne forte in aliquā malam abriperentur doctrinā, vel hæresim, vel malam vitam, anus sexaginta annos nata nauem ascendit, & Cæsarea nauigans viginti dierum spacio Romā venit. Atque illic quidē cū esset, beatissimum virū & maximæ existimationis clarissimū Aprianum, qui erat gentilis, catechesi instituit, & Christianum fecit. persuasitq; vt contineret etiā cum suā vxore, eius autem sorore, Auita nōmine. Cū autē suam quoq; neptē confirmasset Melanium vnā cum eius marito Apriano, & catechesi instituisset Albinam nurū suam, vxorem autē sui filij: & persuasisset his omnibus vendere quæ habebant, Roma eos eduxit: & ad honestum ac tranquillū vitæ portum deduxit. Et sic depugnauit aduersus omnes bestias, nempe eos qui erāt ordinis senatorij, & eorū vxores prohibentes

I. IOAN. 2.

hibentes eā renunciare reliquis suis edibus. Christi autē ancilla eis dicebat. Filij, plusquā quadringētis abhinc annis scriptū est, Vltima hora est. Quid ergo lubentes ac volētes immoramini in vanitate vitę? ne forte veniant dies Antichristi, & non possitis frui vestris opibus, & rebus maiorum vestrorum? Cūmq; omnes his verbis liberaisset, duxit in Siciliā. cūmq; reliqua omnia sua vēdidisset, & preciū accepisset, duxit Hierosolyma. & cū facultates diuississet, intra quadraginta dies dormiit in bona senectute & summa mansuetudine, & venerāda memoria. relicto etiam monasterio Hierosolymis & sumptibus monasterij. Postquā autē hi omnes Roma abscessissent qui catechesi instituti fuerāt à beata Melania, barbarica quædam procella, quę etiā in prophetis iā olim posita fuerat, in Romā irruit. & nec æneas quidē statuas reliquit in foro. sed omnia barbarica diripiens insolētia, corrumpit. adeo vt Roma quę mille & ducētis annis pulcherrima fuerat & frequētissima, dirueretur, fieretque deserta, & vt ait Sibylla, *ῥῶμη*, hoc est vicus, non Roma. Tunc qui catechesi fuerant instituti, & ei minimē aduersati, Deū laudauerūt, qui rerum mutatione persuasisset incredulis, quod aliis omnibus redactis in seruitutē, eæ solæ saluæ fuerint familiæ quæ Domino fuerunt holocausta studio beatæ Melaniæ.

VITA PARVAE MELANIAE.

CXIX.

Non est autem iustum vt iunioris quoque in carne Melaniæ vitā despiciamus, & neptis magnæ

magnæ Melaniæ tantam virtutē tacitam præterea-
 mus, quæ longè forte præstat prudentibus & stu-
 diosis vetulis. Hanc ergo ætate iuvenē, pietatis au-
 tem sententia vetulam, parentes inuitam nuptū de-
 dere, eam iungentes matrimonio viro vr̄bis Romę
 primario. Hæc semper stimulata auię suę narratio-
 nibus, tantū fuit fauciata, vt matrimonio non pos-
 set inferuire. Cū autem ei nati essent duo filij ma-
 sculi, iique decessissent, tantum eam cepit odiū ma-
 trimonij, vt dixerit marito suo Pipiano filio Seueri
 qui erat ex Præfectis. Si volueris quidē mecum co-
 habitare vt ratio dictat tēperantiæ, & te Dominū
 agnosco, & profiteor meā vitam esse in tua potesta-
 te. Sin autem hoc tibi graue videtur vtpote iuueni:
 res omnes meas tibi habe, & solū sine me esse libe-
 ram, vt satis faciā meo quod est ex Deo desiderio,
 facta hæres eius quæ est ex Deo virtutis meæ auiæ,
 cuius etiā nomen gero. Si enim vellet nos Deus de-
 gere in hoc mundo, & frui rebus mūdānis, non fi-
 lios mihi natos accepisset immaturos. Cū autem
 longo tempore inter se contenderent, Deus postea
 misertus adolescentis, ei quoq; zelum immisit reli-
 gionis, vt ipse quoque mundi vniuersę renunciaret
 terrenæ materiæ. adeo vt impletū fuerit quod scri-
 ptū est ab Apostolo. Quid enim scis mulier an vi-
 rum seruabis? Vicesimo ergo suæ ætatis anno mun-
 do renūciat. Et primum quidē omnia sua serica su-
 perhumeralia tegumenta dedit altaribus. reliqua
 autē serica indumenta cū cōscidisset, res diuersas
 fecit ecclesiasticas. Argentum autē & aurum cū
 FF credidisset

1. Cor. 7

credidisset cuidam Paulo presbytero monacho, id per mare misit ad Orientē. Atque Aegypto quidē & Thebaidi decies mille nūmos: Antiochiæ autē, & eius partibus nūmos decies mille: Palæstinæ nūmos decies mille distribuit. Ecclesiis autē quæ sunt in occidente, & monasteriis, & xenodochiis, & omnibus egētibus per seipsam suppeditauit, & supeditat his quadruplo plura. Liberauit autē seruorum qui voluerūt octo millia. Reliqui enim noluerunt: sed maluerūt manere cum fratre eius. Omnes autem possessiones quas habuit in Hispania, & in Gallia, & in aliis ciuitatibus, cū vēdidisset, eas ad tres vsque nūmos distribuit. Quæ autē habebat in Sicilia, Campania, & Aphrica, sibi reliquit vt supeditare posset monasteriis & egenis. Hæc est sapientia in primis religiosæ, & quæ mentē senilem susceperat de pecuniæ materia, Melaniæ iunioris. Hæc autem erat eius exercitatio. Post diem vnum comedebat. In principio autem post quinque, variè ancillis suis seruiens. quas etiā secum vnā reddidit exercitatrices. Iam verò ipsa quoque multos ex suis cognatis ducens ad zelum diuinū, fecit vt similiter atque ipsa religiosè Deum colerēt. Hæc est vita iuuenis Melaniæ per Dominū nostrū Iesum Christū.

DE ALBINA.

cxx.

Abibat autem secum quoque matrem Albinam, quæ similiter exercetur, & similiter rursus seorsum dispergit suas pecunias. Habitant

bitant itaque in agris. aliquando quidem Siciliae. aliquando verò Campaniæ cum eunuchis quindécim, & virginibus & ancillis.

DE OPIANO.

Similiter autē Opianus quoque eius quon- cxxx.
dam maritus, nunc autem in opere virtutis
adiutor vnanimis, qui exercetur cū triginta
monachis, & legit diuinas scripturas, orōque co-
lendo est intentus, & congressionibus. Non paruo
autē nos honore affecerunt cū Romā venissemus
propter beatum Ioannem episcopū, nos reficientes,
& abundatissimis viaticis excipientes, accersentes
æternā vitā Domini nostri Iesu Christi, & optimæ
vitæ institutionis. Ad eum accessit vir procōsu- De Pammachio.
cxxxii.
laris, nomine Pammachius, qui cū mūdo renun-
ciasset, vitam egit optimā. & suas opes partim qui-
dem viuis dispersit, partim autē moriens reliquit
pauperibus. Similiter etiam quidā nomine Ma- De Macario.
cxxxiii.
De Constantio.
cxxxiiii.
carius ex Vicaria. Constantius quoque assessor
Præfectorū Italiæ, insignes viri & eruditissimi, qui
peruenerunt ad summū pietatis & religionis. quos
existimo adhuc nunc quoque esse in carne, optimā
instituendæ vitæ rationē exercentes, beatāque vi-
tam & nulli exitio obnoxiam expectātes. Inter De Paula Ro-
mana.
cxxxv.
quos fuit etiā Paula Romana mater Toxotij, vxor
N. ad spiritalem vitæ institutionem accommodatissi-
ma. Cui impedimēto fuit Hieronymus quidam
Dalmata. Nam cū posset superare multas, ne dicā
FF ij cunctas,

De Eustochio.
CXXVI.

cunctas, ut quæ ad vitam ex virtute gerendam esset optimo ingenio prædita, eâ sua inuidia impediit, ipsam trahens ad scopum proprium. Cuius filia nunc quoque exercetur in Bethleem, nomine Eustochium: quam ego non cõueni. Dicitur autem esse tẽperantissima, habens conuentum quinquaginta virginum. Inueni autem Veneream Balomeci comitis filiam, quæ onus cameli rectè dispersit, & liberata est à vulneribus quæ oriuntur ex

De Venerea.
CXXVII.

De Theodora.
CXXVIII.

De Vfia.
CXXIX.

De Adolia.
CXXX.

De Basanilla.
CXXXI.

De Photina.
CXXXII.

De Asella.
CXXXIII.

De Auita.
CXXXIII.

materia. Et beatam Theodoram Tribuni filiam, quæ ad tantam processit egestatem possessionum, ut ipsa eleemosynâ accipiens sit mortua. In monasterio Hesicha propter mare, noui mulierem nomine Vfiã, longè in omnibus honestissimam.

Et eius sororem Adoliam, quæ ipsa quoque vixit in virtute, & non pro eius quidẽ dignitate, sed pro suarum viriũ facultate sibi vixit zelo Dei. Noui autem etiã Basianillam Candiani ducis exercitus filiam, quæ ipsa pio & alacri animo virtutem exercuit, & in hodiernum vsque diem certamina acriter exequitur. Et Photinã virginem summè honestã, filiã Theoctisti presbyteri in Laodicea. Vidi autem Romæ quoque Asellam honestam Dei virginem, quæ honestè consenuit in monasterio, mulier longè mitissima, & quæ retinet conuentus, in quibus vidi & viros & mulieres catechesi recenter institutos. Vidi etiam beatã Auitam Deo dignã cum eius marito Primiano, & eorũ filia Eunomia, in omnibus Deo bene placentes, ut apertè facile tracti fuerint à dissoluta & voluptaria vita ad honestam

nestam & continentē vitæ institutionē, in his quoque digni habiti vt in Christo dormirent, ab omni quidē peccato liberi, perfectē in honesto certamine decertantes, in bona memoria vitam suam relinquentes. In ciuitate Ancyra, sunt multæ quidē aliæ virgines, nempe ad decem millia, duo autem vel plura, quæ exercentur, & in omni virtutis institutione militant. omnēsque temperantiæ legibus claræ & insignes fœminæ, & diuinum certamen studio exequentes. Inter quas principatum obtinet in pietate Magna honestissima fœmina & probissima. Quam nescio quid sim nominaturus, virginem ne an viduam. A matre enim vi viro coniuncta, cum tamen variis inescans dilationibus, & corporis morbos prætexens, à corruptionis vicio integra & intacta permanſit, vt dicunt eius necessarii. Cūque paulo pōst decessisset eius maritus, omnium simul facta est hæres vnica, & temporalibus deinceps cōmutans æterna, totā seipsam Deo obtulit. summè curā gerens vitæ quæ semper manet. suis famulis honestè imperans, agens vitam laboriosissimam & plenā temperantia. in congressu tam seuera vt ipsum eius aspectū reuererentur etiā excellentissimi episcopi propter insignem pietatē & religionem. Atque ipsa quidem superuacaneā & nimiam opum materiam, possessionū vacuitatis igne consumpsit. quæ autē supererant ea constituit ad subministrationē, monasteriis, ptochotrophis, xenodochiis, ecclesiis, pauperibus, transeuntibus, episcopis, orphanis, viduis, & omnibus egentibus

De Magna.
c x x x v.

suppeditans auxiliũ, non cessabat hilariter operari pietatẽ latentẽ & per se & per seruos fidelissimos. ab ecclesia non recedens noctu maximẽ. in omnibus in virtute se exercens propter spem eius quærere est vita.

DE VIRGINE QVAE EXCE-
pit Athanasium episcopum.

CXXXVI.

Oui ego Alexandrię virginem, quam offendi natam circiter septuaginta annos. Ei clerus vniuersus dabat testimonium, quòd cùm esset iuuenis nata annos circiter viginti, & lōgẽ formosissima, fugiebatur ab iis qui erant studiosi virtutis propter pulchritudinẽ, ne inureret eis aliquã labem ex suspitione. Quãdo ergo accidit vt Arriani struerent insidias beato Athanasio Alexandrino episcopo per Eusebium, qui erat eo tempore præpositus sub Constantio Imperatore, nefariorum criminũ cum accusantes & calumniantes: vitãs iudicari à corrupto iudicio, apud neminẽ ausus est delitescere, nō apud cognatũ, non amicum, non clericum, non apud aliquem aliũ. sed repẽte episcopatum ingressis præfecti ministris & eũ quærentibus, accepto suo stichario & cereo media nocte confugit ad hanc virginem. Illa autẽ fuit rei nouitate obstupescita. Dicit ergo ei episcopus. Quandoquidem quæror ab Arrianis, nefariorum criminũ ab eis accusatus: Ne ergo & ego veniã in malam existimationẽ, & in peccatum coniiciã eos qui

*sticharium est
interior alba
vestis sacerdo-
talis.*

qui me volunt afficere supplicio, ea de causa fugere constitui. Mihi ergo Deus reuelauit hac nocte me apud nullū alium posse esse saluū, nisi apud te. Illa ergo præ magno gaudio omni ciecta dubitatione, cū tota esset Domini, prōpto & alacri animo occultauit sanctissimū episcopū sex annos, quandiu vixit imperator Constantius. ipsa & eius pedes lauans, & excrementa expurgans, & in aliis quę erāt ei vsui inseruiēs, librōsque ei cōmodans & prębēs. neque vllus sex annos nouit Alexādrię, vbīnā ageret beatus Athanasius episcopus. Postquā ergo fuit annunciata mors imperatoris Cōstantij, & peruenit ad eius aures, honesto & venerabili habitu indutus rursus noctu fuit inuētus in ecclesia. Quem vidētes omnes magna sunt affecti admiratione, vt qui ipsum viuū accepissent ex mortuis, simul etiā postulātes eius amici de latebris quę ab eorū ignoratione inueniri non potuerant. Respondit itaque beatus Athanasius germanis suis amicis. Ea de causa ad vos non confugi, vt vere iurare possētis. & alioqui etiam propter inuestigationē, ad illam confugi de qua nemo suspicari poterat, vtpote formosam & iuniorem. duo bona procurans, & illius salutem. illi enim profui, & meę existimationi & securitati.

VITA AMMAE TALIDA.

N ciuitate Antinoi sunt foëminarū monasteria duodecim. In quibus conueni etiam Ammam Talida, quę octoginta annos fuerat

erat

rat in exercitatione, vt narrabat ipsa & eius vicina. Vnà cum ea habitabant sexaginta adolescentulæ. Eam autem adeò diligebant, vt ne esset quidē clauis aulę monasterij, vt in aliis: sed ipsa ab eius amore detinerentur. Eò autem impatibilitatis processit anus, vt cū ego essem ingressus & confedissem, ipsa quoque ingressa sit, & vnà mecum sederit, & magna libertate meis humeris manū imposuerit.

VITA AMMAE TAOR.

CXXXVIII.

In hoc monasterio erat virgo huius discipula, nomine Taor, quæ triginta annos versata erat in monasterio. Ea vestem nouā aut *μαφόριον. μαφόριον*, aut calceum noluit accipere, dicens, Nō est mihi opus, ne etiā cogar progredi. Aliæ enim omnes die dominico progrediuntur in ecclesiā gratia communionis. Illa autem in monasterio manebat pannis obsita, operi assiduè assidens. Ea autem fuit tam eleganti aspectu, vt parū abesset quinetiā valde cōstantes deciperētur eius pulchritudine, nisi insigni præfidiū habuisset tēperantiā, quæ ad metū & verecūdiā deducebat honestate impudicos oculos.

DE VIRGINE QVAE renunciauerat.

CXXXIX.

Rat quædam alia mihi vicina, cuius vultū quidem non vidi. Nunquā enim, vt aiunt, est progressa ex quo renunciauit. Cū autē impleisset sexaginta annos in exercitatione cū ma-

tre

tre sua propria, erat postea vita excessura. Ad eam autem accedens martyr qui erat in eo loco, nomine Colluthus, ei dicit. Hodie es itura ad Dominū, & visura sanctos omnes. Veni ergo & prāde nobiscū in martyrio. Cū ergo mane surrexisset & se induisset, & in sporta panem accepisset & oliuas, & minuta olera, post tot annos est egressa. & cū venisset in martyrium, orauit. & cū toto die obseruasset tēpus in quo nullus erat intus, & sedisset, rogauit martyrem, dicēs. Benedic cibos meos, Colluthe sancte, & me in via comitare tuis precibus. Cū ergo comedisset & rursus orasset, domum venit circa occasum solis. Et cū dedisset matri suæ opus Clemētis Stromatei in prophetam Amos, dixit ei: Da id episcopo relegato. Et dixit ei, Ora pro me. Vado enim ad Dominum meum. & decelsit ipsa nocte. Cūque nec febris laborasset, nec ei caput doluisset, sed seipsam ad sepulturam composuisset, in manus Dei emisit spiritum.

*Martyr hic dicitur qui prae-
est martyrio.
Martyrium autem
est oratorium
dedicatum
in honorem mar-
tyris.*

DE VIRGINE QVAE LAPSA

est, & egit poenitentiam.

QVædam virgo exercitatrix manens cum duabus aliis virginibus, se exercuit nouē vel decem annis. A quodam autē cantore inescata cum eo habuit stupri consuetudinē. & cū vtero concepisset, peperit. Cū autem in summū odium venisset apud eū qui ipsam deceperat, in profundo compunctus est animo. &

CXL.

GG ad

ad eam peruenit mensurā poenitentiae, vt in ea perseuerās se fame vellet occidere, hoc cum lachrymis orans, Deūmq; rogans, & dicens. Deus magne, qui omniū nostrū peccata portas, & immensum totius mundi vitium. qui non vis mortem peccatorū, & eorum qui labuntur interitū, sed misereris vniuersę creaturę. est enim voluntas tua vt omnes seruetur. Si ergo me quoque quę perco vis esse saluā, in hoc mihi tuā ostende bonitatem. & nūc tua ad me perueniant mirabilia. & iube hinc abduci fructū meę iniquitatis. Nam nisi hoc fiat, ego hac de causa vel me laqueo suffocabo, vel me ipsam disperdā. Cū sic oraret, fuit exaudita. Nā qui natus fuerat infans non multo post decessit. Ab illo ergo die non amplius conuenit eū qui ipsam redegerat in seruitutē. sed se totam insigniter dedens continentię, & grotis mancisque ac mutilatis seruiens triginta annos, ita Deum placauit, propiciūque reddidit: vt cuidam sancto presbytero reuelaretur illam Deo magis placuisse in poenitentia quā in virginitate. Hęc autē scribo, ne eos qui multa peccāt, & ex animo ac sincerē agunt poenitentiam contemnamus. sicut hęc beata quę cor suum contriuit, & in humilitate vitam suam liquefecit, non despecta fuit à Domino eorum qui ducuntur poenitentia.

DE FILIA PRESBYTERI

& Eustathio diacono.

CXL

Viusdam presbyteri filia virgo in Cæsarea
Palæstinæ lapsa, ab eo qui ei vitium attulerat
docta

docta fuerat, vt quendā ciuitatis lectorē calumniaretur, & quod corrupta eſſet in eū culpā conferret. Cūque ferret ventrem, à patre ſuo examinata, nominauit lectorē. Hoc cū audiſſet presbyter, conturbatus retulit ad epiſcopū. Hoc cū audiſſet epiſcopus, cōuocauit conciliū ſacerdotum. fecitque vocari lectorē, déque eo habuit quēſtionē, rem examinans. Rogatus autē ab epiſcopo rē non fatebatur lector. Nam quod factū non fuerat, quomodo dici poterat? Aegrè ergo ferens epiſcopus, grauiffima voce ei dicebat. Non fateberis lapſum tuum, & ages pœnitentiam ò infelix, & plene immundicia? Reſpōdit lector. Rogo te. Dixi id quod res eſt, hāc rem ad me nihil pertinere. Planè enim culpa careo, vt qui de ea ne cogitauerim quidē. Si autē vultis audire id quod non eſt, dicam, Feci. Hoc cū ipſe dixiſſet, depoſuit eū epiſcopus ab officio lectoris. Poſt hoc accidens ad pedes epiſcopi, rogauit dicēs. Si hoc tibi viſum eſt Domine epiſcope, vt quoniā dixi, Næ, lapſus ſum, ſim ſeparatus à cōmunionē, & non ſim dignus eſſe clericus tuę ſanctitatis, iube vt mihi ab hoc tempore ea detur in vxorē. Neque enim ego ſum deinceps clericus; neque illa virgo. Cū hęc audiſſet epiſcopus & presbyter, eā tradidit pater eius lectori. ſperans fore vt iuuenis bene eſſet in eā affectus, & alioqui credēs non poſſe eum excindi à conſuetudine. Cū eam autē adoleſcens accepſſet in manus ab epiſcopo, & eius patre, eāq; eſſet cōſolatus, abduxit & depoſuit in monaſterio mulierū, rogans eam quæ illic erat prima miniſtra

fraternitatis, vt eam illic tolerarent vsque ad partũ eius. Illa verò relicta in monasterio, lector abiens seipsum inclusit in cella sordida, vitę summã suscipiens asperitatẽ, & ad Christum accedens in corde contrito cũ multis lachrymis & gemitibus, dicens. Tu Domine meas actiones nosti, qui scis omnia, quem nihil latet. neque est vllus locus occultus in quo quis se abscondat à tua quæ omnia aspicit potestate, qui vides omnia priusquã fiant. Tu solus vides profunda cogitationũ. & omnis mentis conceptio à te cernitur perinde ac si aspiciatur oculis. Tu cùm cogitatorũ sis acer examinador, perfectẽ iudicas. Tu es qui eos arguis, qui appetũtur calumniis, cui nihil placet iniustũ. Omne autem momentum statæræ iustitiæ est à te semper, qui es lux ad quã nõ patet aditus: & omne opus hominis est corã te. Est ergo tui iusti & immutabilis iudicij, ius quoque meũ pronunciare. Efficaciter autẽ orante adolescẽte, & in ieiunio diligenter perseuerante, intra breue tẽpus adfuerunt dolores eius partus. Cũque aduenisset hora, adfuit etiam iustũ Dei iudicium, afferens vehementem & intolerabilem dolorẽ ei quæ fuerat calumniata. gemituũ immẽsa multitudo. labores partus inenarrabiles. inferni suppliciorũ visiones terribiles, hanc miserã fortiter obsidentes. & infans propter magnitudinẽ nõ prodibat ex utero. Præterit dies primus & secundus, & dolores erant intolerabiliores. Aduentauit tertius & quartus, & secutus est dolor multis partub' grauior. Quintus & sextus & septimus tenebrosus. & infelix mulier

ex multo dolore versabatur in inferis. In omnibus his diebus mansit neque omnino cibū sumens, nec tantillum somnū videns. sed luctibus & grauissimis dolorū tormētis succedētibus, post hæc omnia, viciatæ & falsæ accusatricis cor inflexibile, victā à Dei potestate quæ non cadit sub aspectum, intollerabilibus doloribus addidit etiam cōfessionem, lugubri voce exclamans. Hei mihi misera, venio in periculum ne pereā, vt quæ in duo mala inciderim, nempe in calūniam & fornicationem, & amissā virginitate sum tradita detractioni: & cū mihi sit ab alio allatum vitium, accusaui lectorē. Cū hæc autē audiissent virgines monasterij, patri eius omnia renunciarunt. Pater autem veritus ne condēnaretur vt calumniator, silet duos dies. rursus autem misera, se inuicē excipientibus acerbis afflictabatur doloribus, cū non posset deinceps vel viuere vel mori. Cūq; id effugit, oritur dies octauus, & rursus nonus, grauissimis perpetuarū vertiginum tenebris eā offuscantes. Cū ergo eius magnos ciuilatus non ferret conuentus, hæc cursim festinantes renūciant episcopo, iam esse nonū diem ex quo illa cōfiteatur se accusasse lectorē, nec posse parere, quòd ipsum sit calumniata. Episcopus autē cū hæc audiisset à virginibus, ad lectorem mittit duos diaconos, ei omnia significās. & vt pro ipsa oraret, vt misera mulier liberaretur ab iis necessitatibus. Egregius autē adolescens, neq; eis dedit responsum, nec aperuit ostium. sed à quo die ingressus est in cellā, non exiit, implens consuetā regulā ieiunij, & Deo

preces fundens. Flexus autem pater, & filię suæ misertus, veniens ad episcopū, cū valde rogauit vt pro ea orationes fierēt in ecclesia. Et cū pro ea preces fusæ essent ab omnibus ad Dominū, ne sic quidem misera liberata est à necessitate. Eius enim qui per calumniā fuerat accusatus, orationes Dominū mouentes, arcebant ne eorū preces admitterentur. His sic gestis surgens episcopus iuit ad cellā in qua erat lector. & cū pulsasset ostium, nolebat is aperire. Cū diu autem foris fuisset episcopus, ille autem intus, iubet episcopus tolli ostium. & ingressi inuenerunt adolescentem in oratione perseuerātem, & humi procumbentem. Quem multum rogans episcopus, ei dicit. Frater Eustathi lector, In apertum prolata calumnia Dei prouidentia, & exauditis tuis orationibus, misere eius quæ in te peccauit, quæ tormentorum flagellis fuit excruciatā. Misere deinceps miseræ, & surgens solue quod ligasti. precibus enim hæc patitur. & dic Domino vt eā liberet à partu ventris. Cū autem inclitus lector intensē oraret simul cū episcopo, statim misera liberata est à necessitate, enixa infantem, rogans omnes vt ei remitteretur iniquitas ipsius iusti intercessione. & illum egregiū virum habuerūt omnes deinceps loco martyris. Nā cū se deinceps liberasset ab omni sollicitudine, peruenit ad summū vitæ quæ ex virtute agitur: adeo vt is sit dignus habitus spiritali gratia. Hæc autē scripsimus, ne quis calūniatus illaqueetur his inimici retibus, & incidat in dolores carnis intolerabiles, sicut hæc prius scripta

scripta est falsa accusatrix . postquā autē à corpore fuerit liberatus, tradatur æternis intolerabilib⁹ tormētis, & quæ nunquā desinent. Deum enim ad irā prouocat is qui calūniatur. Qui autem per calumniam accusatur, idque fert pio & æquo animo, & eius in apertū prolationem permittit precibus, expectans iustum Dei iudiciū, sicut hic à Christo coronatus, is &, quoad eius fieri potest, laudatur & in honore habetur, & æternam coronā cōsequitur. Discamus ergo quā sint insuperabiles vires orationis, quæ & fideles confirmat, & peccatorū misereatur, & flectit ac mouet omniū creatorē, & eos coronat qui se ex virtute rectē gerunt, & eis qui in ea perseuerant, largitur regnum cœlorum.

VITA SANCTAE SILVANIAE.

Nllo tempore contigit vt nos simul nauiga- CXLII.
remus ab Aelia in Aegyptum, deducentes
beatam Siluaniam virginem, vxorem autē
fratris Rufini, qui fuit ex Præfectis. Inter quos De Lubino.
erat etiam nobiscū lubinus, tūq; quidem diaconus, CXLIII.
nunc autem episcopus ecclesiæ Ascalonis, vir pius
& eruditus. Cū autē vehementissimus nos æstus
inuasisset, & peruenissemus Pelusiū, accidit vt Iu-
binus accepta pelui, pedes & manus palmis laua-
ret aqua frigidissima. & postquam lauisset, super
pelliculam humi stratā requiesceret. Cū autem
illa id aduertisset, vt mater sapiēs germani filij, eius
increpauit molliciem, dicens. Quī in animū indu-
cis,

cis, illam agens ætatē, viuentē adhuc tuo sanguine, vsque adeo tuam fouere carunculam, non sentiens damna quæ ex eo oriuntur? Confide, confide. ecce ago annū ætatis sexagesimum. Præter extrema manuum mearū, non pes meus aquā tetigit. non vultus. neque vllū ex membris meis. etiam si me variæ inuaserint ægritudines. & cū à medicis cogerer vti balneo, non induxi in animū carni reddere debitum. non in lecto quiescens, non lectica vsquam gestata ingrediens. Hæc cū esset doctissima, doctrinam amore cōplexa, noctes mutabat in diem, omnia antiquorū qui cōmentarios ediderunt scripta percurrēns, Gregorij, & Stephani, & Pierij, & Basilij, & quorundam aliorū præstantis virtutis virorum viginti quinque myriadū. nō leuiter, nec temerē hæc percurrēs, sed elaboratē septies vel octies vnūquenque librum perlegēs, vt horum verborum gratia in altum erigeretur, spe bona seipsam auem efficiens spiritalē, & ad Christum euolans, immortales ab ipso acceptura remunerationes.

DE OLYMPIA.

CXLIIII

Ius vestigia est secuta, & omnem virtutem diuinæ vitæ spiritualis, in primis veneranda & honesta Olympias, & quæ vitæ quæ fert in cœlū summo zelo tenebatur, diuinarū scripturarum sententiā secuta in omnibus. Fuit autem secundum carnē filia Seleuci ex comitibus. vera autē Dei filia secundū spiritum. neptis autē Ablauij qui erat

erat ex Præfectis. aliquot autē dies sponsa Nebridij
qui fuit ex Præfectis Cōstantinopolis. Ipsa autē re-
uera fuit vxor nullius. dicitur autē dormiisse virgo
incorrupta, effecta diuini verbi cōuictrix, cōiux au-
tē totius veræ humilitatis. cōmunicās & ministrās
omnibus egentibus. Ipsa cū omnes illas infinitas &
immēsas dispersisset diuitias, absolutē & indiscrimi-
natim opē ferebat omnibus. Non enim vrbs, nō
rus, nō solitudo, māsit expers largitionū huius in-
clitæ virginis. Sed & ecclesiis suppeditauit ad do-
naria deputata sacrificio. & monasteriis, & cœno-
biis, & xenotrophiis & custodiis, & relegatis. & vt
semel dicā, in omnē orbē terræ dispersit eleemosy-
nas. Hęc beata processit vsque ad extremū terminū
humilitatis, vltra quē nihil possit inueniri amplius.
vita sine vlla inani gloria. species nequaquā ficta. be-
nigni mores. facies nō fucata. corpus florēs. mēs nō
gloriosa. animus ab arrogātia alienus. cor minimē
turbulentū. somni expers vigilia. spiritus nō curio-
sus. charitas immensa. quæ cōprehendi non potest
cōmunicatio. vilis & contempra vestis. infinita con-
tinentia. recta cogitatio. in Deū spes æterna, cum e-
leemosyna quę non potest narrari. ornamentū om-
nium humilium. cui multæ sunt accensæ tentatio-
nes ex operatione eius qui est sua sponte malus &
omnis boni expers, nempe Dæmonis. quæ pro ve-
ritate non parua adiit certamina. quæ noctu & diu
affatim vixit in immensis lachrymis. Omni huma-
næ naturæ subiecta propter Dominum. cum omni
pietate sanctis subdita episcopis. venerans presby-
teratum.

teratum. honorans clerũ. reuerens exercitationem. suscipiens virginitatẽ. opem ferẽs viduitati. curam gerens orbitatis. protegens senectutem. egrotos inuiscens. peccatorũ miserens. errantes in viam deducens. in omnes vtens misericordia, profusẽ autem in pauperes. multisque infidelium in catechesi institutis vxoribus, etiam ad victum eis ferens auxilium, semper memorabile nomen benignitatis reliquit per totam vitã. A seruitute in libertatem innumerabilium seruorũ restituẽs examina, reddidit eos honore equales suę nobilitati. vel potius, si vera dicere oporteat, facti sunt hac sancta habitu nobiliores. Neq; enim eius indumentis inueniri potuit quidquã vilius. Nam iis etiã qui sunt pannis valde obfiti, indigna erãt huius sanctę tegumenta. Tãta autem erat eius mäsuetudo, vt etiam longẽ superaret simplicitatem ipсорum puerorũ. Nulla vituperatione à vicino quidem vnquam inuenta est apud hanc quę Christum gestabat. sed omnis eius vita non vitalis, erat in cõpunctione & frequẽti profluvio lachrymarum. & potius videre licebat fonti æstate sua deficere fluenta, quàm huius non sublimibus & Christum semper videntibus oculis lachrymas deficere. Et quid in his immoror? Quo enim magis meus versabitur animus in durã instar saxi animę narrãdis certaminibus & virtutibus, eo magis inuenientur verba à factis remotiora. Nec me existimet aliquis hæc splendidè & magnificè colligere de hac vel maximè impatibili, & perquirere reliquias totius Olympiadis, quę fuit preciosum

vas sancti spiritus. sed qui his oculis viderim huius beatæ vitæ & angelicam institutionē, vt qui fuerim spiritalis huius germanus amicus, & eius cognatis familiarissimus. adeo vt multæ eius pecuniæ sint à me ex eius sententia distributæ. Hæc ergo non amplius de cetero quæ sunt carnis sapiēs, subiecta principatibus, obediens potestatibus, venerans presbyteratum, honorans vniuersum clerum, confessione quoque digna est habita pro veritate, importunorum maledictorū multis acceptis procellis. Cuius vitam inter confessores referunt, quicunque pij habitant Constantinopolim: vt quæ proxime mortē periclitata sit in iis quæ sunt ex Deo certaminibus: & in his mortua beatā accepit gloriā. & in infinito seculo coronata pōpam agit, nulli interitui obnoxias, cum sanctis & sibi similibus, in sempiternum mansiones habitans, & bonorū operum à Christo Domino cum fiducia accipiens remunerationes.

DE CANDIDA.

Post hanc equali quoque modo in Domino CXLV.
 viuens, beata Candida, Traiani vxor ducis
 exercitus, cum & ad summā peruenisset honestatem, & rationi cōuenienter ornasset ecclesias,
 & venerata esset episcopos pro dignitate Christi sacramentorum, & omnē Christi clerum apertē honorasset, & suam filiā instituisset in sorte virginitatis, eā præmisit ad Christum, donum suorū ilium.
 postea autē ipsa quoque, temperantia & castitate &
 HH ij pecuniæ

pecuniæ dispersionibus filiam suam est consecuta. Hanc ego vidi egregiam mulierē tota nocte laborantem & molentē, & propriis manibus faciētem panem oblationis, ad vires corporis deprimendas: & dicentem. Cūm non sufficiat ieiuniū, hanc ei do sociam laboriosam vigiliā, vt Esau dissoluam, enervēque lasciuiā. Ea ab iis quæ sunt sanguine prædita & animata omnino abstinuit. nisi quod sumebat pisces & oleū & olera. idque solum in die festo. Omni autem alio tēpore contenta erat oxycrato & pane arido. In hac vitæ asperitate, cūm beata requie obdormiisset hæc mulier inclita, nunc fruitur bonis æternis, quæ sunt parata iis qui dilexerūt vitam quæ ex virtute agitur.

DE GELASIA.

CXLVI.

Consequenter zelo huius bonæ fœminæ, veritatis viam ingressa est, piè trahens iugū virginitatis, in primis venerāda Gelasia, cuiusdam Tribuni filia. Huius optimæ hæc fertur virtus, quod sol nunquam occidit super eius dolorem. nō aduersus seruū. non aduersus ancillam. non aduersus aliquem alium. Hæc beata cūm effugisset viam eorum qui sunt acceptæ iniuriæ memores, quæ fert ad mortem æternam, euasit hunc malū diaboli stimulum, nempe odij & malevolentiae. & cūm desideraret æternam peccatorum remissionem, remisit parua delicta, vt ipsa quoque inueniret maiorum remissionem.

DE

DE IULIANA.

Quædam nomine Iuliana, virgo in Cæsarea Cappadociæ, dicta est esse & doctissima & fidelissima. quæ Origenem scriptorem fugientē gentilium insurrectionem excepit, eum duos annos occultans. suis sumptibus & suo ministerio virum alens. Inueni autē hęc in antiquissimo libro scripto versibus, qui quidem scriptus erat manu Origenis. Hunc librū inueni ego apud Iulianam virginem in Cæsarea, qui apud ipsam erat occultus. Dicebat autē se accepisse à Symmacho interprete Iudæorum. Non fuit autē alienum ab instituto opere, posuisse virtutes harū sceminarum. sed vt sciamus, quòd ex diuersis occasionibus licet lucrari, si velimus.

CXLVII.

DE FOEMINA NOBILISSI-

ma quæ fuit semper virgo.

N alio libro antiquissimo, scripto ab Hippolyto, qui fuit familiaris apostolorum, inueni talem narrationem. Fuit quædam nobilissima virgo & formosissima, quæ in vita ex virtute agenda exercebatur Corinthi. Hanc illo tempore detulerunt ad iudicem qui erat gentilis in tempore persecutorum, vt quæ maledictis incesset, & tempora, & imperatores, & simulachra. Proponebant autem eius pulchritudinē harum rerum cauponatores, impio iudici sceminas insano amore

CXLVIII.

HH iij deper-

depercūti. Is verò, equinis auribus, & fœminas in-
sanè amantibus cogitationibus, accepit calūniam.
Ea autem producta ad hominem sceleratū, multo
magis insana captus est intēperantia. Postquam au-
tem omnibus aduersus eā adhibitis machinis huic
Dei homini persuadere non potuit, variis tormen-
tis subiecit fortem fœminā. Postquam autem ne in
his quidem id quod volebat est assecutus, vt qui nō
posset eam abducere à Christi confessione: in eā in-
saniens crudelis, nō tradit eam tormentorū crucia-
tibus. sed castam & temperantem fœminā ponens
in prostibulo, iussit ei qui eas possidebat, dicens.
Hāc mihi cape: & tres nummos ex ea ad me defer
quotidie. Is autem aurū exigēs ex turpi actione, eā
tradidit: volentibus in officina abominādī flagitij.
Cū hęc ergo nouissent qui tenebantur insano a-
more mulierū, asidebant sceleratæ exitij officinæ,
mercedem dantes inhonestæ operationis. Illa autē
virgo honestissima & in primis venerāda, & verba
declinans quæ possent ad fraudem pellicere, sup-
pliciter eis dicebat, rogans. Habeo vlcus in loco oc-
culto, quod mirandū in modū malè olet. & timeo
ne vos mei odiū capiat propter vlcus auersandum.
Cōcedite ergo mihi paucos dies. & tunc licebit vo-
bis vel me habere gratis. His verbis persuasos intē-
perantes amandabat beata. Afsiduis autē precibus
Deum placans, & cōpunctis supplicationibus, eū
inflexit ad misericordiā. Attendens ergo Deus qui
nouit cogitationes, quomodo casta pudicitix curā
gerebat ex animo, in illis diebus pro salute omniū
talc

tale quid struxit. Quidā adolescens magistria-
 nus, specie formosus, mente pius, cui Deus zelum
 immisit spiritalem adeò ardentē, vt etiam mortem
 contēneret: Is cum prætexitū intēperantiæ eo acces-
 sisset, profundo vespere ingreditur ad eū qui illas
 alebat, & dat ei quinq; nūmos, & dicit ei. Concede
 mihi manere hac nocte cum hac puella. In locū er-
 go occultū cū ea ingressus, dicit ei. Surge, serua te-
 ipsam. & cū eā suis vestibibus induisset, tunica, ca-
 misia, & chlamyde, & omnibus virilibus, dicit ei,
 Egredere, te summā chlamydis parte contegens.
 Quæ cū sic fecisset, & se totā signō crucis muniis-
 set, egressa ex illo loco omnino icorrupta & impol-
 luta, seruata est Christi gratia, & causa adolescētis,
 qui eā suo sanguine liberauit à turpi vicio. Sequēti
 autem die res fuit cognita: & productus est Magi-
 strianus ad sēuissimū iudicem. Cū autē strenuū
 Christi athletā examinasset impius, & omnia di-
 didicisset, iussit eū obici bestiis. vt etiā malis infestus
 dēmon in eo afficeretur ignominia. Nam cū exi-
 stimasset virū fortem in nefariū iniicere suppliciū,
 eum effecit duplicē Christi martyre, vt qui & pro
 sua animā præclarē decertauerit, & pro illa beata in
 laboribus strenuē perseuerauerit. Quocirca dupli-
 ti honore & duabus coronis dignus est habitus à
 Christi benignitate.

DE VXORE VIRI SENATORII.

MEmini autē alterius quoque historiæ. & bo-
 num est eam non præterire. Dicitur de Ma-
 gnetino

De Magistria-
 no.
 CXLIX.

CL.

gnentino insurrestore, quod habuerat stupri consuetudinem cum multis gentilibus: & animū adiecerat ut rem etiā haberet cum Christianis. Eā autē malebant mori, quam prodere pudicitia. Cū ergo venisset in vnā urbem, amauit quandam vxorē viri senatorij ex Præfectis. Timore autem affectus eius maritus dixit ei. Mitte, tolle eam. Cū autem venissent ad eā milites, dixit eis mulier. Expectate parumper donec mūdū meum cōponam, cui sum assuetā. Ingressa autē suum cubile, accepto ense, eū suis infixit visceribus. Audiant virgines & erubescant, quæ profitentur se Christū habere sponsum, & parua eū produnt libidine. Nobis autē det vnicuique Deus seruare virginitatem, & exultantibus

Psalm. 118. » clamare cum psalmographo. Cōfige in timore tuo
Galat. 2. » carnes meas. A iudiciis enim tuis timui. &, Viuo
» autē iam non ego: viuit verò in me Christus. Concedatur autē ut vos quoque dicatis sobriæ. Ego patrueli meo, & patruelis meus est mihi, aliquando quidē sponsum, aliquando verò frater: ut nihil cogitetur carnale. Si enim audieris spōsum & sponsam, significat spiritalem vnionem cum patre. Vidimus autē alios quoque patres & monachos per totam Aegyptum, multas virtutes & signa faciētes. quorum non meminimus propter multitudinem, sed pauca pro multis narrauimus. Quid enim dixerit aliquis de superiori Thebaide quæ est per Syenem. in qua sunt viri valde admirabiles, & multitudo monachorū infinita. quorū non crediderit aliquis vitæ instituta, ut quæ vitam humanā superant. qui
etiam

etiā mortuos in hodiernū vsque diē suscitant, & super aquas ambulant, sicut Petrus: & quidquid Seruator per sanctos effecit Apostolos, ea nūc quoque efficit. Sed quia magnū imminabat periculū, si ultra lyco trāfiremus, propter latronū irruptionē, nō ausi sumus videre illos sanctos. Neq; enim prædictos patres vidimus sine periculo: neq; sine labore aspexim⁹ sacras has fœminas: sed multa prius passi, & propemodū periclitati, vix assecuti sumus vt ea videremus. Septies enim in mortē incidimus. In octauo autē malū nos non attigit, cū Deus nos oīno seruasset. Semel enī quinq; dies & noctes ambulantes per solitudinē, fame & siti propē fuimus exanimati. Aliquando autē in acutas & asperas paludes incidētes, & pedes nostros perforātes, vt dolores essent intolerabiles, propemodū frigore enecti sum⁹. Tertio autē, cœno ad lūbū vsque inhæsimus, & nō erat q̄eriperet: & has beati Dauid voces exclamauimus. *Saluū me fac Domine Deus, quoniā, ingres-* *psal. 68.*
 „ sæ sunt aquæ vsque ad animā meā. Infixus sum in
 „ lutū pfundi, & nō est substātiā: &, Serua me à luto,
 „ vt ne infigar. Quartū autē fuit aquæ multitudo q̄
 affluxit ex Nili incremento, cū quatuor dies per aquas ambula-
 rem⁹: & in ostiis propemodū obrutis. Tūc clamaui⁹, dicētes. Ne nos demergat tēpestas
 aquę: nec me deuoret profundū. Quinto autē incidimus in latrones in littore maris, vñiētes in Diolcon: qui nos etiā cōsue sunt persecuti volētes cōprehēdere, donec nobis paruus relinqueretur spiritus, vt qui nos decies mille passus essent persecuti. Sexto autē, Nilū nauigantes, propemodū euerfi ac
 11 submersi

submersi sumus. Septimum fuit, quādo in palude
 Marcotide, vbi charta nascitur, abiecti sum⁹ ī quā-
 dam paruā insulā desertā: & tres noctes & dies sub
 dio māsimus, magno frigore & imbrib⁹ nobis im-
 minentibus: erat enim tēpus Epiphaniōrū. Octauū
 autē superuacaneum quidē est narrare, sed tamē est
 vtile. Nā cū nos per quendā locū venissemus Ni-
 treas, erat in ea regione quoddā magnū cōcauū, in
 quo multi remāserant crocodili, cū aqua recessisset
 ex agris. Tribus ergo crocodilis in margine fossiæ
 extensis, accessimus visuri beluas, putantes eas esse
 mortuas. Illæ autē statim in nos irruerūt. Nobis autē
 magna voce Dominū nominātib⁹, Christe adiuua
 nos, statim beluę tāquā ab angelo auersæ, seipsas in
 aquā sunt iaculatę. Nos autē Nitreas magno cursu
 106.5. » cōtēdim⁹, illā vocē Iob meditātes, vbi dicit. Septies
 » ex neccēssitatib⁹ liberabit te. In octauo autē te nō attī-
 » get malū. Deo ergo agim⁹ gratias q̄ nos ex tot libe-
 raui periculis, & nobis magna ostēdit spectacula.

VITA FRATRIS QUI

cum eo versabatur.

CLII.

Vm ergo pauca dixero de fratre qui mecum
 versatur à iuuetute vsq; in hodiernū diē, hic
 deinceps sinē imponam orationi. Eū ego co-
 gnoui longo tēpore cū comederet, omni gulæ affe-
 ctione caruisse, & itidē cū ieiunaret, affectū nō fuisse,
 vt qui, vt arbitror, vicisset affectionē: lōgē remo-
 tum ab avaritia cōtentū præsētib⁹: nō se ornantē
 vestibus: cōtēptū gratias agētē: pro germanis ami-
 cis pericula adeuntē. Dēmones expertū plus quā
 millies:

millies: adeò vt quodā die cū eo demō pactus sit & dixerit, Paciscere mecum te vel semel peccaturū: & quā mihi in hac vita dixeris, eā ad te adducā. Et rursus cū aliquādo quatuordecim noctes cū eo depugnasset, vt mihi narrauit, & noctu traxisset, ipsum est allocutus, dicens. Noli adorare Christū, & ad te nō accedā, is respōdēs dixit. Propterea eū adoro, & innumerabilibus amplius partib⁹ glorifico, & adorabo, quoniā hoc te malè habet. In cētū & sex venit ciuitates, & in plurimis est etiā aliquo tēpore versatus. Mulieris nullā habuit experiētiā ne in somnis quidē, nisi si se somniaret belligerari. Ter eū noui esculēta accepisse ab angelo. Quodā die cū in extrema solitudine ne micā quidē haberet, inuenit in pelle ouina tres panes calidos paxamidios: aliquādo rursus vinū & panē. Aliquādo rursus venit ad eū vox, dicens. Noui tibi deesse cibos: vade & accipe ab N, frumentū & oleū. Cū ergo venisset ad illū ad quē missus fuerat, is ipsi dixit. Iussit quidam te accipere triginta modios frumētī, & duodecim sextarios olei. De eo potero gloriari ac prædicare qualis esset: quē noui sæpe esse lachrymatū propter eos q̄ ex necessitate laborabāt inopia. Præbebat ergo si quid habebat, carne excepta. Noui etiā eū esse lachrymatū propter eū qui ceciderat in peccata & eū qui ceciderat adduxisse lachrymis ad pœnitētiā. Is mihi aliquādo hoc narrauit. Deū rogauī, vt neminē cōpungeret maximè ex diuitib⁹ & improbis, vt mihi aliquid darēt quod esset ad vsum necessariū. Mihi autē hoc sufficit, q̄ dignus sim habitus qui horū omniū meminissē quæ scriptis mandauī. Non enim sine

Dei numine hoc factū est, vt mēs tua moueretur vt iuberet me hūc librū scribere, scriptis, inquā, tradere vitā horū virorū. Tu autē fidelissimē Christi serue ac venerāde Lausē, & caput mihi amicissimū & maximē germanū, hūc librū lubēter legēs, magnā tuæ immortalī animę prębebis vtilitatē in iustorū resurrectione, inclitorū rectę vitę athletarū instituta, labores, & tātā tolerātiā, vitęq; duriter actę patiētiā assumēs. Quamobrē ea prōpto & alacri animo sequere, bona & incorrupta spe nutritus, semper retro videns dies qui antē sunt breuiores: & ora pro me: te ipsum cōseruans alienū à reprehensione & custodiens integrū: qualē te noui & habui, à cōsulatu Tatiani vsq; in hodiernū diē: & qualē te rursus noui meliorē moribus, & electū prępositum in cōseruādo maximē pio cubili. Nā cū sis in tāta dignitate in tot & tātis pecuniis, & tanta potestate, nō fecisti peius quā Dei postulare metus. Is est Christo dedi-

Matth. 4. „ catus qui audit à diabolo. Hęc omnia tibi dabo, si
 „ cadens adoraueris me. Sed eum Dominus pudore
 „ affecit, dicēs, Vade post me. Quē quidē tu quoque
 imitās, fluētibus expulsis diuitiis, & adūbrata gloria vitę pręsentis, cōlestē desiderasti & incorruptā vitā, regnūmq; æternū, & manentē gloriā, & bona arcana quę neq; oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascēderunt. Quorū nos Dominus efficiat hęredes cū sanctis eius patriarchis & prophetis & apostolis & martyribus, & iis quorum mentionem fecimus in hoc libro, gratia ipsius Seruatoris nostri Iesu Christi. Cum quo patri gloria cum sancto spiritu. In secula seculorum. Amen.

BEATI THEODORE-
TI ΘΕΟΦΙΛΗΣ, ID EST
RELIGIOSA HISTORIA.

PTIMORVM
virorum, & qui in
virtute præclarè se
exercuere, pulchrū
quidem est videre
certamina, & ocu-
lis haurire vtilitatē.
Quæ enim laudan-
tur, dum cernūtur,
& digna videntur
quæ possideātur, &

amplectenda amoréque prosequenda existunt, &
ad ea cōparanda spectatores inducunt: afferunt au-
tem nihilo secius non mediocrem quoque vtilita-
tem, cuiusmodi rerum rectè & ex virtute gestarum
narrationes, quæ ab iis qui sciunt, eorū qui nesciunt
auribus offerūtur. Visum enim esse fideliozem au-
ditu dicunt aliqui. auditui tamen sit quoque fides,
dum ex eorum qui dicunt veritate ea quæ dicuntur
iudicat. Quomodo enim linguæ & palato, de dul-
cedine, & amore, & aliis huiusmodi qualitati-

KK bus,

bus, creditum est iudiciū, deque iis ferunt illā sententiam: ita orationum discernendarū ratio commissā est auditui, qui scit discernere à noxiis eas quæ aliquam afferūt vtilitatē. Atque si vtilium quidem narrationū integra & incorrupta maneret memoria, & non obliuionis, veluti caligo quædā, aspersa labes, efficeret vt ea euanesceret, de iis vtiq; scribere esset superuacaneū, cūm quæ hinc percipitur vtilitas, ad posteros admodum facilè perueniret. Quoniam autem corporibus quidem tempus affert interitum, inducens senectutē & mortem: rebus autē rectē & ex virtute gestis, obliuionem, vt mihi quidem videtur, inferēs, & obscurans memoriā: nemo nos iure reprehenderit, quòd piorū virorū, Deique amantiū vitæ instituta aggrediamur scribere. Quæ admodum enim ij quorum fidei est credita corporum curatio, medicamenta cōparant, cum morbo bellum gerētes, & iis qui laborant ferentes auxiliū: ita quæ in his conscribendis ponitur industria, efficitur veluti quoddā salutare medicamentū, quod obliuioni quidem insidiatur, opem autem fert memoriæ. Quomodo enim non est absurdū, vt poëtæ quidem & scriptores ea conscribant quæ in bello fortiter & præclarè gesta sunt: Tragici autem, eas quæ rectē celabantur calamitates, tragœdiis in publicum proferant, & earū scriptis mandatam relinquunt memoriā: aliqui autē alij in comœdiis & rebus ridiculis cōsumant orationes: nos autē sinamus eos viros tradi obliuioni, qui in corpore mortali & patibili ostenderunt impatibilitatem, & incorpoream

corpoream æmulati sunt naturam? Quāsnā autem pœnas non meritò dederimus, si horū quę admiratione digna sunt cẽtaminū nihili faciamus negligi memoriam? Si enim ipsi eorū qui olim fuere sanctorum summā æmulati philosophiā, non ære & literis illorū insculpsere memoriam: sed omnē eorum virtutem exprimentes, quasdam eorū animatas imagines & statuas, seipsos effecere: quānā nobis meritò daretur venia, si nec literis quidem eorū insignem vitā honoraremus? idque cūm athletę & pancratiastę qui decertant in Olympicis, honorẽtur statuis, atque etiam in equorum curriculis, qui victores esse videntur aurigę, idem præmiū accipiant. Nec hoc solum, sed etiam muliebres viros. & effœminatos, & de quibus dubites s̄intne viri an mulieres, ij qui horū delectantur spectaculis, inscribunt tabulis, eorum memoriā longissimo tempore conseruare contententes. licet memoria animis detrimentum afferat, non cōmodum. sed tamen hi quidem hos amantes, his, illi verò illos, illis, idque cūm damnum afferant, picturis honorant. & quoniam mortalem naturā mors deprædatur, colores temperantes, & illorū effigies tabulis imponentes, excogitant rationē qua eorū memoria sit vita lōgē diuturnior. Nos autē scribimus quidem vitā philosophiæ magistrā, & quę imitata est vitæ institutionem quę agitur in cœlis. Describimus autē non figuras characteresue corporū, neque ea expressa iis qui nesciunt ostendimus. sed formas animarū quę sub aspectū nō cadunt adumbramus. & bella quę

cerni nō possunt, confictūsque qui non apparent, ostendimus. Tali enim armatura corū phalangis imperator & in pugna princeps eos Paulus induit.

- Eph. 6.* » Accipite enim, inquit, armaturam Dei, vt possitis
 » resistere in die malo, & omnibus confectis stare. Et
 » rursus. State ergo succincti lūbos vestros in verita-
 » te. & induti lorica iustitię, & calceati pedes in præ-
 » paratione euāgelij pacis. in omnibus assumētes cly-
 » peū fidei, in quo poteritis omnia tela maligni igni-
 » ta extinguerē. Et galeā salutaris accipite, & gladiū
 » spiritus, quod est verbū Dei. Hac cū hos induisset
 armatura, produxit ad certamina. Talis enim est
 hostium quoque natura, incorporea. minimè aspe-
 ctabilis. obscurè inuadens. clanculum insidians, re-
 pentēq; & præter expectationē irruens. Hoc ipsum
Eph. 6. » idem quoque docens imperator, dicebat. Non est
 » nobis colluctatio aduersus carnē & sanguinē, sed
 » aduersus principes & potestates, aduersus mundi
 » rectores, tenebrarū huius seculi. aduersus spiritalia
 » nequitie in cœlestibus. Sed tamen cū tales hostes
 haberet horum sanctorū classis, imo verò vnusquis
 que eorum à tot & tantis circūsideretur hostibus:
 neque enim omnes simul inuaserūt, sed modò qui-
 dem hos, modò verò illos adoriebantur: tam præ-
 clarā retulere victoriam, vt fugerint quidem ad-
 uersarij, hi verò iis fugatis ac profligatis trophæum
 erexerint, cū nihil eis afferret impedimentū. Eis
 autem præbuit victoriā, non natura, ea enim est
 mortalis, & innumerabilibus plena affectionibus,
 sed mens quæ diuinā attrahebat gratiam. Nā cū
 diuinæ

diuinæ pulchritudinis essent ardentes amatores, & pro eo quem amabant omnia lubenter & agere & pati statuisſent, forti quidē & generoso animo tulerunt affectionū perturbationūq; impetus: Diaboli autem telo procellas strenuē repulerunt. & vt dicam apostolicē, cū corpus castigassent & in seruitutem redegiſſent, iræ quidē ardorem sedauerū, cupiditatum autē rabiem quiescere coegerunt: ieiunando autē & domi cubando sopitis animi motibus, repressisq; corū exultationibus, coegerunt corpus foedus inire cum anima: & soluerunt bellū quod est eis à natura insitum. Pace autē sic inter ea inita, omnem aduersariorū cateruam expulere. Nā cū eis deessent cogitationes quæ interna proderent, & membrorū humanorum auxilio priuati essent, bellare non poterant. Telis enim in nos diabolus nostris mēbris vititur. Nam si neque inescantur oculi, neque aures demulcentur, neque tactus suauis quodā sensu titillatur, neque mens improba admittit cōsilia, frustra laborant qui parant insidias. Quomodo enim vrbe in alto ædificatā, & validis propugnaculis munitā, & profundis fossis vndique circumdatam, nullus hostis cœperit, si ex iis qui sunt intus nemo prodat, & portas aliquas aperiat: ita fieri non potest vt dæmones qui bellum gerunt extrinsecus, superent animā circumdatam à diuina gratia, nisi cogitationis alicuius socordia, nostrorum sensuum aliquā fenestram aperuerint, & per eā inimicum intrinsecus admiſerint. Hæc cū à diuina scriptura apertè didiciſſent ij quorum lau-

des à nobis celebrantur, & Deum audiissent dicen-
Hier. 9. » tem per prophetā, Ascēdit mors per fenestras, cū
 » diuinis legibus tanquam quibusdam repagulis &
 vectibus sensus clausissent, menti clauēs eorum tra-
 diderunt. & neque labra linguam aperiebant, nisi
 mēs imperasset. nec pupillę pēmittebatur vt se ex-
 tra cilia porrigeret. auditus autē noxiis sonis aditū
 obstruens, stultas & inutiles repellebat orationes:
 illāsque solas admittebat quibus mens delectaba-
 tur. Sic odoratum docuere ea non desiderare quæ
 suauem emittunt odorē, vt quibus natura sit insitū
 vt molliant & relaxent. Sic ventris expulere satieta-
 tem, cūque ea sumere docuere, quę non volupta-
 tē afferrent, sed vsum implerent, nec amplius quā
 quod fatis esset ad prohibendū ne fame morerētur.
 Sic somni dulcē dissoluere tyrannidē: & cū cilia
 ab eius seruitute liberaissent, ea pro seruitute domi-
 natum docuerunt, vt eius vsum admitterent, non
 cū ipse inuaderet, sed cū ipsi accerferēt, ad bre-
 ue naturę auxiliū. Cū ergo murorum & portarū
 custodię eam curā gessissent, & internis cogitatio-
 nibus concordia conciliaissent, aduersarios extrin-
 secus inuadentes irridebāt, qui vi quidem intrare,
 propter diuinę gratię præsidiū, non poterant: nul-
 lum autem inueniebant proditorem qui vellet ini-
 micos admittere. & cū hostes ea essent natura quæ
 non cadit sub aspectū, corpus quod videtur & sub-
 iicitur naturę necessitatibus, vincere minimē po-
 tuere. Eius enim auriga & musicus & guberna-
 tor, optimē quidem tenēs habenas, equis persuasit

vt rectè & ordine procederent: numerosè autè pul-
 sans chordas sensuū, effecit vt sonum omni ex parte
 concinnum & consonum redderent. Scienter autè
 mouens clauum, & fluctuum insultus, & ventorū
 fregit impetus. Hos ergo qui per innumerabiles
 quidē labores vitæ iter ingressi sunt: sudoribus au-
 tem & afflictionibus corpus edomuerunt: & risus
 quidem affectionē ignorauerunt, in luctu autè &
 lachrymis omnem vitā consumpserunt: & delicias
 quidē Sybariticas ieiunium existimarūt: somnum
 autem suauissimum, laboriosas vigilias: molle stra-
 gulum, durū solum: immensam autè & inexplabi-
 lem voluptatem, in orationibus & cantandis psal-
 mis conuersationem: Hos, inquā, qui omne genus
 virtutis cōplexi sunt, quis nō iure fuerit admiratus:
 vel potius quis pro dignitate eorū laudes celebra-
 uerit? Atque ego quidem satis intelligo nullā posse
 orationem eorum virtutē assequi. est tamen aggre-
 diendum. Non enim rectè habuerit, si quoniā verā
 philosophiā perfectè adamarunt, ideo ne minores
 quidem laudes consequantur. Scribam autem lau-
 dem nō vnā cōmuniter omnibus. Diuersa enim
 dona eis data sunt diuinitus. Hoc autè dotens di-
 » cebat beatus Paulus, Alij enim per spiritum datur 1. Cor. 12.
 » sermo sapiētiae: Alij autē sermo cognitionis, secun-
 » dum eundem spiritum: Alij autem fides, in eodem
 » spiritu. Alij autē dona curationum, in eodē spiritu:
 » Alij autem operationes virtutum: Alij autem pro-
 » phetia. Alij genera linguarum. Alij autem interpre-
 » tatio linguarum. Horum verò omnium ostendens
 fontem,

fontem, subiunxit, Omnia autē hæc operatur vnus
& idem spiritus, diuidens separatim vnicuiq; sicut
vult. Quoniā ergo diuersa sunt dona cōsecuti, me-
ritò vniuscuiusque narrationem faciemus separa-
tam. non quæcunque ab eis gesta sunt persequētes.
ad ea enim scribēda ne tota quidem vita suffecerit:
sed cū pauca de vniuscuiusque eorū viuendi ratio-
ne, & de iis quæ fecit, narrauerimus, & paucis to-
tius vitæ, characterem & formā ostenderintus, ad
aliū trāsibimus. Neque verò omniū sanctorum,
qui vbique insignes extitere, vitæ historiam literis
mandare conabimur. neque enim eos qui vbique
clari fuere cognoscimus. neque fieri potest vt vnus
conscribat de omnibus. Eorum ergo solum vitam
describam, qui tanquam lumina fulsere in oriēte,
& fines orbis terrarū suis cōplexi sunt radiis. Nar-
rando autē procedet oratio, non vtens legibus en-
comiorū, sed pauca quēdā verè referens. Rogo au-
tē eos qui in hāc religiosam inciderint historiā, seu
formā monasticæ exercitationis, vocet enim quis
hoc opus vt voluerit, ne iis quæ dicuntur minus cre-
dant, si quid audiant quod eorū vires superet: nec
ex se illorū virtutē metiantur. sed apertè sciāt, quod
piorū animis deus desuper metitur dona sanctissi-
mi spiritus, & maiora largitur perfectioribus. Hæc
autem à me dicta sunt ad eos, qui in rerum diuina-
rum mysteriis, non sunt admodū accuratè initiati.
Mytæ enim adytorū spiritus, sciūt gloriā spiritus,
& quænam per homines in hominibus faciat mi-
racula, attrahens incredulos ad Dei cognitionem.

Qui

Qui autē non est crediturus iis quæ à me dicenda sunt, clarū est eū neiis quidē credere tanquā veris q̄ per Moſem, & Ieſum, & Eliā & Eliſæū facta ſunt, habere autem etiā pro fabulis miracula quæ facta ſunt à ſanctis Apoſtolis. Sin autē illa eſſe vera teſtatur, hæc quoq; credat eſſe à falſo aliena. Quæ enim in illis operata eſt gratia, ea per illos quoq; fecit ea quæ fecit. Perennis enim gratia, & eos qui digni ſunt eligens, veluti per quosdam ſalientes, per hos effundit fluentia ſuæ operationis. Ex iis autem quæ ſunt dicenda, ipſe quidem vidi nonnulla. quæ autē non vidi, audiui ab illis qui viderunt, viris virtutis amantibus, & qui digni ſunt habiti vt & eos viderent, & eorū doctrina fruarentur. Euangelicæ autē doctrinæ ſcriptores fide digni, nō ſolum ſunt Matthæus & Ioannes, magni & primi ex Euangelis, qui Domini videre miracula: ſed etiam Lucas & Marcus. quos qui ab initio viderunt, & fuerūt verbi miniſtri, non ſolum quæ paſſus eſt & quæ fecit Dominus, ſed ea etiam quæ perpetuò docuit, accuratè edocuerunt. Etenim cū non vidiffet ipſe beatus Lucas, in principio operis dicit ſe ea narrare de quibus certior factus eſt. Nos autē etſi audiamus eum non vidiffet ea quæ narrat, ſed hanc doctrinā accepiſſe ab alijs, non minus ei & Marco credimus quàm Matthæo & Ioāni. Vterque enim eſt in narrando fide dignus, vt qui didicerit ab eis qui viderunt. Nos itaque alia quidem narrabimus vt quæ à nobis viſa ſint: alia autem vt qui crediderimus eis qui viderant narrantibus, viris qui illorum vitam

sunt æmulati. Prolixiori autem de iis vsus sum oratione, dum volo persuadere me vera narraturum. Hinc autem deinceps narrare incipiam.

I A C O B V S.

Huius Iacobi Nisibite meminit Gennadius in opere, De scriptoribus ecclesiasticis. in quo multa recenset prætermissa à Theodoro: & enumerat opera quæ ab eo scripta sunt. Eius quoque, meminit hic ipse Theodoretus in historia ecclesiastica libro secundò. & idè in primo eiusdè historie cū dicit suscepisse mortuos,

Osese ille diuinus legislator, qui imū maris fundum aperuit, & inundatione aquarum aridam obruit solitudine, & alia omnia fecit miracula, scripsit res gestas eorū sanctorum qui fuere antiquitus. non ea vsus sapientia quā acceperat ab Aegyptiis, sed splendore gratiæ accepto à superis. Vndè nā enim alioqui Abelis didicisset virtutem, & Enoch virtutis studium, & Noë iustitiā, & Melchisedec pium sacerdotiū, Abrahæ vocationem, fidem, fortitudinē, & quæ ei magnæ erat curæ hospitalitatē. vulgo iactatum filij sacrificiū, & aliorum quæ ab eo præclare gesta sunt catalogū: & ut in summa dicā, diuinorum virorum certamina, victorias, præconia, nisi intelligentis diuinique spiritus radios accepisset? Hoc mihi quoque in præsentia opus est auxilio, qui conor eorū vitam scribere sanctorū, qui parum ante nos & nostris tēporibus claruere, & veluti quasdā leges iis qui imitari volent velim proponere. Horum ergo sunt preces inuocandæ, & incipiendū est narrare. Nisibis est ciuitas in confinio regni Romanorum & Persarum, quæ olim quidem erat Romanis vestigalis, & eorum parebat imperio. Ex ea ortus magnus ille Iacobus, solitariam vitam & quietam est amplexus.

& altissimorum montium occupatis verticibus, in eis vitā egit. vere quidē & æstate & autumnō vtens syluis, & pro tecto habens cœlum. tempore autem hyemis, antrum ipsum excipiebat, quod ei parū præbebat tegumentum. Habebat autē alimentum, non quod cum labore nascitur & feritur: sed quod sua sponte producit. Nā ex syluestribus colligēs arboribus fructus qui sponte nascuntur, & ex herbis eas quæ sunt esculentæ, & habent instar olerū, ex iis dabat corpori ea quæ satis erant ad viuendū, ignis vsum recusans. Vsus quoque lanæ erat ei superuacaneus. Asperrimi enim caprarum villi eius vsum implebant. Ex eis ipsi fiebat & tunica & simplex amiculū. Ita corpus affligens, spiritale alimentum assiduē exhibebat corpori. & cogitationis facultatem expurgans contēplantem, & diuini spiritus perspicuum efficiens speculum, reuelata facie, ex diuini apostoli sententia, gloriā Domini speculans, eandem transformabatur imaginē à gloria in gloriā, tanquā à spiritu Domini. Hinc quæ ei erat in Deum fiducia augebatur in dies. & à Deo petēs quæ oportebat petere, ea statim accipiebat. Porro autem hinc quoque futura præuidebat prophetice. & virtutem ad faciendā miracula à sanctissimi spiritus accipiebat gratia. Ex his pauca narra-
bo, & apostolici eius splendoris radium iis qui nesciunt aperiam. Vigebat illo tēpore in simulachra hominum infania. & inanī quidē statux diuinum cultum sibi vendicabant. Dei autē cultus negligebatur à plurimis. cōtemptui autē habebantur

1. Cor. 3.

qui eorum ebrietatis nolebant esse participes, quique perfecta virtute præditi, ea quæ sunt discernabant, & simulachrorum quidē ridebant imbecillitatem, vniuersorum autē adorabant opificem. Illo tēpore venerat in Persidem, visurus plātas veræ religionis, & ei quā par erat curā adhibiturus. Cū is autem fontē transmitteret, puellæ quædam quæ pannos lauabant, & vestes pedibus emūdabant, ne nouum quidē, & qui decentē præ sese ferebat grauitatem, sunt reueritæ habitum. sed exuto pudore, & perfricta facie, & impudentibus oculis diuinū hominem aspiciebant, neque capita operientes, neque vestes quas succinxerant demittētes. Hoc cū ægrē tulisset homo Dei, & vellet Dei virtutē in tēpore ostēdere, vt factō miraculo liberaret ab impietate, fontem quidē est execratus, & fluentum confestim euauit. Puellas quoq; est execratus, & impudentem earum iuuentutē castigauit canis ante tempus inductis. & sermonē factum est consecutū. mutatusque est nigror pilorum: & similes euaserūt nuper plantatis arboribus, quæ vere circumtectæ sunt foliis autumnalibus. Eę autē cū sic sensissent supplicium (nā & fontis fluenta effugerant, & sua inuicem capita intuentes, videbant repentinā illam mutationem) cursu ad urbē contenderunt, renunciaturæ illud quod acciderat. Illi autē cū accurrissent, & magnū Iacobum offendissent, rogauerūt vt irā cōpesceret, & supplicium remitteret. Ille autem non diu cunctatus, Domino quidē preces obtulit: fluenta autem rursus scatere iussit. Illa verò
mox

mox rursus è suis emanarunt penetralibus, iusti deriuata nutibus. Illi autè cùm hoc impetrassent, petebāt vt filiarum quoque suarum crinibus color suus redderetur. Aiunt autè eum hoc quoque concessisse, requisisse autem puellas quæ illā acceperant disciplinam. & quoniā nō venerunt, reliquisse suppliciū, documentum tēperantiæ, & argumentum moderationis, & diuinæ virtutis perpetuum & euidens monimentū. Tale est noui huius Mosis miraculum, quod quidē non factum est virgē percussione, sed operationē accepit signo crucis. Ego autè præter miraculum valde quoque miror mansuetudinem. Neque enim, vt magnus Elīfāus, impudētes illas puellas vrsis tradidit immanibus: sed quadā innoxia disciplina, & quæ dedecoris parum habebat, vsus, pietatē simul docuit & moderationem. Hæc autem dixi, non vt prophetā seuitiæ accussem, absit vt adeò insaniam: sed vt ostendā quod cùm eandem haberet virtutem, ea effecit quæ congruebant Christi māsfuetudini & nouo testamento. Is cùm aliquando vidisset iudicē Persam iniquā tulisse sententiā, quendā maximū lapidē, qui propè situs erat, execratus, iussit eum conteri & dispergi, & illius iniquā arguere sententiam. Lapidē autem statim cōminuto in particulas innumerabiles, conterriti fuere qui aderant. horrore autem plenus iudex, reuocauit quidem priorē, alteram autem iustā tulit sententiam. Et hic quoque suum Dominum est imitatus: qui cùm vellet ostendere se sua sponte ac lubentem subire passionem, & faciliē si voluisset

puniſſet ſceleratos, non eis intulit ſuppliciũ, ſed ſicum inanimã verbo arefaciens, ſuã oſtendit virtutem. Hanc ipſe quoque imitans clementiã, non punit iniuſtũ iudicem: ſed iſtu lapidis illum docuit iuſtitiam. Cũ his rebus eſſet inſignis, & omnibus amabilis, & in ore omnium verſaretur, trahitur ad munus Pontificatus, & ſuæ patrię præficitur. Cũ illam autem montanã viuendi mutaſſet rationem, & ciuilem vitæ conſuetudinẽ non ex ſui animi cepiſſet ſententia, neque cibũ mutauit nec veſtitũ. ſed loca quidem erant mutata, vitę autẽ inſtitutio nullam accipiebat mutationẽ. Creſcebãt verò labores, & erant longè maiores prioribus. Ieiunio enim, & cubili humi ſtrato, & ſacco quo induebatur, acceſſerant etiã omnino curæ eorum qui indigebant. vt de viduis, inquã, eſſet ſollicitus, & prouideret orphanis, & eos qui iniuriã faciebant argueret, & iis quibus fiebat iniuria iuſtũ afferret auxiliũ, & quid opus eſt omnia recensere, apud eos qui norũ quæ nam illis cõpetant qui hanc ſuſcepere curationem? Inſigniter autẽ ille tales amplectebatur labores, vt qui ouium dominum inſigniter & cuperet & timeret. Quò autẽ virtutis opes colligebat maiores, eo maiore ſanctiſſimi ſpiritus fruebatur gratia. & cũ aliquando ei in vicum quendã aut oppidum iter eſſet, neque enim locum ſatis tenco, ad eum accedũt quidã pauperes, vnum quempiam ex eis qui cum eis verſabantur, tanquam mortuũ proponentes, & quæ ad illum ſepeliendũ erant neceſſaria ſupplices ab eo poſtulantes. Ille autẽ conceſſit quidem rogantibus.

rogantibus : Deo autem preces obtulit tanquā pro mortuo , rogans vt ei remitteret quæ in vita peccauerat , & cū in chorum iustorū dignaretur admittere. Hæc autē cū dicerentur , eius qui tunc mortem simulabat euolauit anima , suppeditata sunt autem corpori tegumēta. Postquam autem parū processisset homo admirabilis , iuebant cū qui iacebat surgere , ij qui actum cōposuerant . Postquam autē viderunt cū non exaudire , & quod simulabatur id verum euasisse , & in verā faciem mutatam esse personam , ad magnū quidem adeunt Iacobū , suppliciter autem obsecrātes , & ad pedes eius prouoluti , & actus quem temere agendū susceperāt , dicentes causam fuisse paupertatem , rogabant vt eis suum mitteret delictū , & ei qui iacebat ablatam restitueret animam. Domini itaque imitans clemētiā , & preces exaudiit , & ostendit miraculū : vt qui vitam precibus ablatam , per preces iacēti restituerit. Hoc autem mihi quidē videtur esse simile magni Petri miraculo. qui Ananiā & Saphiram suffuratos mētitōsque morti tradidit. Etenim hic quoque similiter , eius qui veritatē erat furatus , & mendacio erat vsus , abstulit animam . Sed ille quidem cū furtū cognouisset , reuelauerat enim gratia spiritus , intulit supplicium. Hic autem actus argumentum nesciens , obtulit quidem preces , stitit autē vitæ cursum ei qui simulauerat. Et diuinus quidem apostolus mortuos à calamitate minimè eripuit . Salutaris enim prædicationis initia metu opus habebant. Hic autem cū esset refertus gratia apostolica , &

puniit

puniit ad tēpus, & pœnā mox remisit. Hoc enim opus habebat eo qui esset lucrifactor eos qui offenderant. Sed enim & est eundū ad alia, & sunt illa breuiter exponēda. Postquā enim Arius, in vni-genitum & sanctissimū spiritū maledicti blasphemixque pater & opifex, in eum qui ipsum fecerat linguā mouens, impleuit Aegyptum tumultu & perturbatione, Constantinus autē imperator maximus, gregis nostri Zorobabel: illius enim instar vniuersam piorū captiuitatē reduxit ab exilio, & diuina tēpla humi disiecta in altū crexit & excitauit. Postquam ergo is omnes ecclesiarum præsides illo tēpore congregauit Nicee, venit cum aliis magnus quoque Iacobus, pro veris decertaturus decretis, vt vir fortis & princeps totius phalangis. Romanorū enim imperio tunc parebat Nisibis. Postquam autem fuit dimissus sacer ille conuentus, & vnusquisque in suam est reuersus, rediit hic quoque tanquā vir fortis victoria potitus, exultās propter trophæa pietatis. Cū autē aliquantum processisset temporis, imperator quidem ille magnus & admirabilis, excessit è vita cum coronis pietatis. Illius autē filij fuere hæredes imperij orbis terræ. Tunc rex Persarum, cui nomē erat Saporess, cōtēptis filiis vt quorum potentia nō esset patri æqualis, bellum mouit aduersus Nisibim magnis & equitum & peditum copiis. Duxit autē elefantos quoque quā plurimos. & ad urbem obsidendam diuiso exercitu, eā circumfedit. & machinas extruxit, & turres ædificauit. vallōsq; figens, & quod inter eos intercedit,
ramis

ramis tanquam cratibus cōtextis, obstruens, iussit militibus vt aggerem extruerent, & turres contra turres excitarent. Deinde illic sagittarios collocās, & in eos qui erant super muros tela iubēs mittere, alios iussit inferius fodere murósq; subruere. Postquam autē omnia illi erant irrita & inania, vt quæ viri diuini dissoluerentur precibus: postremò cū fluuij præterfluentis, multitudine hominū fretus, fluxum prohibuisset, extructisque muris, & ad retinendum cōparatis impedimentis, fluuij plurimū collegisset, id totū simul immisit in mœnia, eo vsus tanquam aliqua vehementissima machina. Ea verò aque insultum non tulerunt. sed impetu cōcussa in illa parte funditus corruerūt. Illi verò magnum clamorem sustulerunt, vt pote quòd vrbs iam esset captu facilis. habitantiū enim ciuium magnū murum ignorabant. Distulere tamen irrūpere, cū viderent non posse urbem adiri propter aquas. Cū ergo procul recessissent, vtpote quòd labor eis esset cessaturus, quiescebāt ipsi & equos curabant. Qui autem urbem habitabant, ex animo conuersi erant ad supplicationes, magnū Iacobum habētes intercessorem. Qui autē ætate adhuc vigeabant, omnes quā maxima poterant contentione rursus ædificabant, nec pulchritudinis nec concinnæ cōpagis ullam curā gerentes, sed omniā temere cōponentes, & lapides & lateres, & quidquid portabat quilibet. vnāque nocte opus tantum processit, & in tantam creuit altitudinem, vt & satis esset ad arcendū cursum equorū, & hominū ascēsum absque scalis.

MM Tunc

Tunc omnes ab homine Dei petunt supplices, ut & in muris se ostēdat, & tela execrationū iaculetur in hostes. Is verò exoratus ascendit, & eorum plurima millia contemplatus, à Deo supplex petiit ut in eos immitteret nubem cyniphum & culicū. Et is quidem dixit, Deus verò immisit, ab eo tāquam à Mose exoratus. & viri quidē diuinis telis vulnerabantur. equi autē ac elephanti ruptis vinculis fugiebant, huc & illuc dispersi, ut qui non possent illos ferre aculeos. Cū itaq; vidisset rex impius & machinas nulli sibi fuisse vsui, & aquæ irruptionē fuisse inutilem: murus enim qui corruerat, rursus fuerat ædificatus: & omnem exercitū & affligi laboribus, & malē se habere sub dio, & vexari à plaga immissa diuinitus: vidisset autē diuinū quoque hominem super muros ambulātem, & cōieciisset ipsum imperatorem ei præesse operi: sibi enim visus erat & purpura indutus, & redimitus diadematē, indignatus quidem est in eos qui eū decepissent, & ut bellū moueret persuasisset, & dixissent non adesse imperatorem. & cū eos dānasset capitis, dimisit exercitum, & in suam regiā rediit quam citissimē. Hæc in hoc quoque Ezechia Deus fecit miracula, non illis minora, sed etiā maiora, ut mihi quidē videtur. Quòd enim cū corruisset murus, vrbs non capta fuerit, quòd nā potest esse eo maius miraculū? Ego autem præter hoc illud quoq; valde admiror, quòd cū vteretur execrationibus, nō petiit ut fulgura & fulmina è cœlo mitterentur, ut

4. Reg. 1. fecit magnus Elias, quādo ad ipsum vterque quinquagenarius

quagenarius venisset cum suis quinquaginta. Audiuerat enim Dominum apertè dixisse Iacobo & Ioanni qui hoc ipsum conabantur facere, Nescitis *Luc. 9.* cuius spiritus sitis. & ideo non petiit vt terra eis dehisceret. nec rogauit vt phalanx igne cōsumeretur. sed vt animalculis illis sauciaretur, & cūm Dei cognouisset virtutē, tandem mutata edisceret pietatē & verum Dei cultū. Tantam habuit hic homo diuinus apud Deum fiduciam, tantam à superis gratiam est cōsecutus. Cūm in his perpetuò versaretur, & in rebus diuinis quotidie cresceret, cum maxima gloria hāc vitā deposuit, & ex his locis migravit. Cūm autem præteriisset aliquantū temporis, & hoc oppidū, ab eo qui tunc imperabat, regno Persarum esset traditū, exierunt quidē omnes qui in eo habitabant. sui autē defensoris ac principis corpus ferebant, egrè quidem ferentes & dolentes quòd transmigrarent, canentes autē celebrantēsque virtutem fortissimi victoris. Si ille enim vixisset, ij minimè venissent in potestatem barbarorū. Hæc cūm deviro diuino recensuerim, ad aliā transibo narrationem, rogans vt consequar eius benedictionem.

I V L I A N V S.

Vlianus, quem cognomine Sabam honorātes nominabant incolæ, *ἡγεστύων* autem, id est senem, græca voce hoc nomen significat, in regione quæ olim quidē Parthorum, nunc autē nominatur Osroënorum, fixit ad exercitationem

II.
Huius Iuliani
meminit idem
Theodoretus
in quarto hi-
storia ecclesia-
stica.

monasticam tuguriū. Ea autem patet ad occidentē quidem vsque ad ripā fluuij. est autē ei nomen Euphrates. Ad orientem autem solem, habet limitem Romani imperij. Assyria enim excipit Persas, cū Persici regni sit finis occidentalis, quam qui postea sunt secuti, nominarunt Adiabenem. In hac gente, multę quidem sunt vrbes magnę & populosę. Regionis autem plurimū quidem habitatur, plurimū autem est & inhabitabile & desertū. Ad extrema huius solitudinis cū hic vir diuinus peruenisset, & antrum non manu factū, neque bene ac pulchrē effossum, inuenisset, sed quod posset exiguum aliquod tegumentū præbere iis qui ad ipsum confugiebāt, locū lubenter habitauit, auro & argēto fulgentibus regis id existimans esse magnificentius. In eo autem degebat, in hebdomada semel cibum capiens. Cibis autē erat panis ordeaceus, isque furfuraceus. Obsoniū autem, sales. Potus autem suauissimus, per se natiuū aquę fluentum, idque non satietate dimensum, sed vsu demissi prius cibi definitum. Erant autem ei delicię, opiparūque & lautissimū epulū, Dauidicorum hymnorum decantatio, & assidua cū Deo conuersatio. & cū eis frueretur insatiabiliter, corū nunquam voluit capere satietatem. sed semper quidē implebatur: semper autem clamabat, Quam dulcia gutturi meo eloquia tua? super mel & fauū ori meo. Rursus enim audiuit beatū Dauid dicentem. Iudicia Domini vera iustificata in idipsum. Desiderabilia super aurum & lapidem preciosum multū: & dulciora super mel &

Psal. 118.

» tem clamabat, Quam dulcia gutturi meo eloquia

Psal. 18.

» tua? super mel & fauū ori meo. Rursus enim audi-

» uit beatū Dauid dicentem. Iudicia Domini vera iu-

» stificata in idipsum. Desiderabilia super aurum &

» lapidem preciosum multū: & dulciora super mel

&

„ & fauum. Rursus audiuit eū dicentem, Delectare *Psal. 36.*
 „ in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui. Et *Psal. 104.*
 „ rursus. Lætetur cor querentiū Dominum. &, Læti- *Psal. 33.*
 „ fica cor meū, vt timeat nomen tuum. &, Gustate & *Psal. 41.*
 „ videte quā benignus est Dominus. &, Sitiuit ani-
 „ ma mea ad Deum fortem, viuū. &, Adhæsit anima
 „ mea post te. & eius qui hæc dixit, amorē in se tran-
 „ tulit. Hac enim de causa, magnus quoque David
 hæc canēs docuit, vt multos socios & in Deo amā-
 do riuales cōstitueret. Neque verò spe falsus est. sed
 & hunc virum diuinū, & alios innumerabiles di-
 uino amore sauciauit. Hic enim tanto amoris igne
 fuit incensus, vt inebriaretur desiderio, & nihil vi-
 deret ex terrenis: solum autem dilectum & noctu
 somniaret, & interdiu visione apprehenderet. Hæc
 summam eius philosophiā cū multi didicissent,
 alij quidē qui propius habitabant, alij verò qui re-
 motius, alata enim fama percurrerat in omnes par-
 tes, accurrebant supplicantes vt essent palæstræ par-
 ticipes, & ei tanquā exercitationis magistro & pæ-
 dotribæ parentes, viuerēt in posterum. Non solum
 enim aues aues venantur, canentes, & ad se eas euo-
 cantes quæ sunt eiusdē generis, & subiectis laqueis
 implicantes: sed etiā homines veniunt eos qui sunt
 eiusdem naturæ, alij quidem ad exitiū, alij verò ad
 salutem. Sic congregati quidem citò fuere decem.
 Deinde duplo & triplo plures. Eos autem cū tot
 essent, accipiebat illud antrum. A sene enim didice-
 rant negligere curā corporis. Vesciebantur autem
 ipsi quoq; similiter atque Pædotribæ, ordeaceo pa-

ne sale condito. Aliquo autē post tempore, & olera sponte nascentia colligentes, deinde doha implentes, & muria quantū satis erat miscentes, id habebant obsonium qui opus habebant curatione. His autē oleribus humida habitacula sunt maximè infesta. Solent enim sua natura eis ingenerare sitū & putrefactionē. Cū huic ergo obsonio id accidisset, erat enim antrum vndiquaque valde humidū, supplicarunt seni sodales, vt sibi paruam aliquam domunculam liceret extruere, quæ sufficeret obsonij vasis accipiendis. Ille autē primò quidē postulatū minimè admittebat. tandē autem persuasus, à magno enim Paulo didicerat non quærere quæ sua sunt, sed aliquid concedere & se accommodare humilibus, dedit quidē domunculæ breuē quandam & exiguā mensurā, abiit autem procul ab antro, solitas oblaturus Deo supplicationes. Solitus enim erat sæpe quidem quinquaginta stadia, nonnunquam autem etiā bis totidem in desertū proficiscens, & se ab omni humana consuetudine separās, & ad seipsum rediens; per se cum Deo cōgredi ac conuersari, & diuinam illā & ineffabilē speculari pulchritudinē. Hoc ocium cū sumpsissent, qui vt ab illo cura eorū gereretur digni erāt habitū, vsui quidem iusta symmetria respōdentem, sed maiore quàm iussi fuerāt, extruxere domunculā. Decimo autem die, velut quidā Moses, reuersus à monte, & ab ea quæ verbis explicari nequit contemplatione, cū vidisset maius factū quàm volebat ædificium, Vereor, inquit, ò viri, ne dū terrena dilatamus habitacula,

bitacula, minuiamus cœlestia. Atqui hæc quidem sunt ad tēpus, & quæ nobis parumper conuenient. cœlestia autē sunt æterna, & quæ nullū possunt finē capere. Et hæc quidem dixit, chorū docens ea quæ sunt perfectiora. tolerauit tamen cū vocē audisset apostolicam, Non quæro quod mihi est vtile, sed quod multis, vt seruentur. Illos quoque docuit, intus quidem cōmunem Deo offerre hymnodiam; post aurorā autem duos simul exire in solitudinē: & vnū quidem flexis genibus offerre eā quæ Domino debetur adorationem: alterum verò stantem Dauidicos psalmos canere quindecim. Deindq̃ operis facta cōmutatione, alterū quidem surgentem canere, alterū verò humi procūbentem adorare. & id à mane vsque ad crepusculum assiduē faciebāt. Ante occasum autē solis, in antro paululū quiescentes, hi quidem hinc, illi verò illinc, omnes verò vndiquaq; in antrū conueniebant, & hymnos vespertinos simul Domino offerebāt. Solebat autem ipse quoque senex vnū aliquem ex insignioribus assumere socium officij. Sequebatur autem eū frequentius vir quidā genere quidem Persa, forma autem corporis magnus & admirabilis. forma verò corporis magis admirabilem possidebat animā. Erat autem ei nomen Iacobus, qui etiā post illius mortē in omni quidem virtute resplenduit: fuit autē insignis & illustis, non iis solis quæ illic erant, sed etiā iis quæ erant in Syria philosophiæ gymnasiis seu monasteriis, in quibus etiam vitam finiit, cū vixisset, vt fertur, centum & quatuor annos. Is cū esset

esset magno seni ad solitudinē viæ comes, sequebatur eminus. Nō sinebat enim Magister eū propius accedere, ne occasio differendi ex eo sumeretur: sermo autem abstraheret mentē à Dei contēplatione. Sequens autem, in via vidit draconem maximum. Deinde eū contemplatus, non est quidē ausus progredi. cū sæpe autem eū præ metu voluisset declinare, rursus confirmavit animū. Deinde cū inclinatus accepisset lapidem & eū proiecisset, vidit draconem in eodem statu manentem nō posse se omnino mouere. Cū autem eū intellexisset esse mortuū, existimauit esse opus senis mortē beluæ. Confecto autem itinere, & hymnorum cōpleto officio, postquam venit tempus quietis, & sedens senex, ei quoque iussit vt corpus quieti parumper traderet, primū quidem sedebat tacitus. Cū autem senex sermonem quendā leniter subridens aggressus est, rogauit Iacobus vt ei aperiret id quod ignorabat. Cū is autē permisisset rogare, Vidi, inquit, in viā maximū draconem iacentem. & primum quidem timui, illum viuere existimās. Postquā autem eum aspexi mortuū, securus iter sum ingressus. Dic mihi, inquit, ò pater, quis eū interfecit? Tu enim præcedebas: nullus autē alius hac præterit. Senex autē Cessā, inquit, de iis curiosē percōtari quæ iis qui sciscitātur non possunt vllā afferre vtilitatē. Verū nihilo secius instabat Iacobus admirabilis, verū scire desiderans. Senex autē diu quidem tentans celare, non ferens autem amicum diutius angere, Ego, inquit, tibi dicā, si id scire desideras. Præcipio autem

vt me viuo nullus alius hoc à te resciscat quod dicendum est. Hæc enim sunt celanda, quæ ad arrogantiam & fastû sæpe excitant. Sed si ego hinc excessero, & ab eiusmodi animi perturbationibus fuero liberatus, non veto quo minus dicas & narres vim diuinæ gratiæ. Scias ergo, inquit magnus Iulianus, quòd me iter ingredientem illa inuasit bellua, ósque aperuit me cupiens deuorare. Ego autem Iesum appellans, & digito trophæum crucis ostendens, omnem quidem excussi timorem. Extemplo autem vidi humi cecidisse belluam: & communi laudato Seruatore perrexi vltcrius. Sic finita narratione, ad antrû est profectus. Aliquândo autê adolescens, nobili quidê loco natus, sed mollior educatus, maiorê autem ostendens prôptitudinê & animi alacritatê quàm vires ferre possent, supplex petiit à sene vt esset illi viæ comes cuncti in solitudinem, non eius quidem quã omnes obibant quotidie, sed longissimæ, & qua sæpe erat octo & decem diebus peregrinandû. Is autem erat celeberrimus ille Asterius. Cùm autê diuinus senex prohiberet iuuenem, & aridâ, aquâque carentem diceret esse solitudinem, instabat adolescens obsecrans vt hoc ei donum concederet. Victus autê precibus cessit senex: ille verò sequebatur, primò quidê alacriter. Cùm autê primus & secûdus & tertius dies præteriiisset, & à radiis solis exureretur, erat enim æstas, vigente autê æstate est vtrique flamma solis ardentior, siti perpetuò laborabat. Et primû quidem cum morbû aperire pudebat, memoria reputans ea

NN

quæ

quæ sibi prædicta fuerât à Magistro. Tandem autè victus & planè omnino deficiens, orauit senè vt sui miseretur. Is autè cùm quæ ei prædixerat reuocasset in memoriâ, iussit eum reuerti. Cùm autè diceret adolescens nec se scire viâ quæ ducit ad antrum, nec si sciret, ire posse, cùm sint vires siti consumptæ: misertus homo diuinus casus adolescētis, & ignoscens imbecillitati corporis, genibus flexis orauit Dominū, & calidis lachrymis solum irrigauit, & viâ salutis petiit adolescenti. Qui autè facit voluntatem eorum qui ipsum timent, & eorum exaudit orationē, stillas lachrymarum quæ puluerē attigerant effecit fontem aquarū. & sic fluento repletum adolescentē, iussit abire protinus. Fons autè mansit vsque in hodiernū diem, Mosaicæ diuini senis orationi ferens testimoniū. Quomodo enim ille olim cùm sterilē illam petrā virga percussisset, effecit vt produceret exundantes aquas fluuiatiles, vt satia- ret multa illa hominū millia siti confecta: ita hic cū arenā illam aridissimā irrigasset lachrymis, fecit vt fontana emanarent fluenta: non vt multarū myriadum, sed vt vnius adolescentis afferret siti remediū. A diuina enim gratia anima illuminatus, apertè præuidit futurā adolescentis perfectionē. Is enim multis pòst tēporibus à diuina prouocatus gratia, vt alios quoque multos ad eandē exerceret gratiā, in locis quæ sunt circa Gendarum (est autè is vicus maximus sub Antiochia) palæstrā fixit monasticā. & multos quidē etiā alios ad se traxit athletas philosophiæ, traxit autem magnū quoque Acacium, insignem

insignem inquā illum & fama clarū, qui fuit quidem egregius in vita monastica, emisit autē splendidos virtutis radios, vt qui sit dignus habitus qui fieret pontifex, & Berrhœam pascendā est sortitus. Cū quinquaginta autem & octo annis ei fuisset cura gregis credita, nō reliquit quidem formā vitæ monasticæ, monasticā autem & ciuile simul temperauit virtutē. & illius quidem sumēs exactā perfectionem, huius autem œconomiā ac dispensationem, in vnū coëgit ea quæ erant inter se disiuncta. Sed huius virtutis & venator & exercitator fuit ille Asterius, qui magni illius senis tanto semper tenebatur amore, vt sæpe quidē bis in anno, sæpe etiā ter ad eū proficisceretur. Veniens autem solebat caricas afferre sodalibus, onerans tria vel quator iumenta. Duos autē medimnos colligens, vt qui seni ^{Duo medimni} toto anno sufficerent, id onus suis imponebat hu- ^{sunt 14. modij.} meris, se Magistri iumentū & vocans & præstans. Portabat autē id onus, nō decem vel viginti stadiis, sed septem dierū iter conficiens. Cū cum autē aliquando vidisset senex ferentē humeris sarcinā caricarum, egre ferens dixit hæc non sibi esse exhibenda alimenta. nō esse enim iustum, vt ille quidē tantum subiret laborem, ipse verò delicatē eius frueretur sudoribus. Cū is autē iurasset se nō esse onus à suis humeris depositurū, nisi assensus esset senex se allati cibi futurū participem, Faciam, inquit senex, quod iubetur, modo tu quāprimum deponas canistrum. Nā in hoc quoque imitabatur primū Apostolorum, qui cū voluisset Dominus lauare

eius pedes, prius quidem negavit, apertè affirmans id nō esse futurum. Postquā autem audiuit fore ut abrumperetur à Domini cōmunionem nisi hoc concederet, oravit ut præter pedes, manus quoque & caput lauaret. Ita etiā egregius Ioannes iussus tingere Seruatorem, prius quidem & suā confessus est seruitutem, & ostendit Dominū. Postea autem iussum est executus, non se asperè gerens, sed parens Domino. Ita etiā hic quoque vir diuinus, grauabatur quidem alio laborante, ipse frui alimento: sed postquam vidit ardentissimā clientis animi alacritatem, præposuit suæ voluntati illius ministerium. Forte autē aliquis ex iis qui ex aliorū reprehensione magnā capiunt voluptatem, & ea quæ sunt honesta solū didicerunt irridere, dixerit hanc narrationem non esse dignā quæ cōmemoretur. Ego autē aliis huius viri miraculis hoc quoque adieci, non solum magnorū virorum volens in eū pietatē ostendere, sed etiā morum eius suauitatem & moderationem declarare, existimans conducibile. Nā cū tanta esset & tali virtute, ne leuissimo quidem honore seipsum dignū esse censebat, sed eum repellat ut qui ad se nequaquā pertineret: rursus autē eum sustinebat, ut qui eos qui faciebant afficeret beneficio. Aufugiens autem, nā ut qui omnibus euasisset manifestus, ad se trahebat per famā, corū, quæ sunt bona & honesta, amatores, venit in montē Sion cū paucis ex paulò familiarioribus: non oppidū ingrediens, non vicū: sed iter per inuiā iniens solitudinem. Ferebat autē humeris alimentū quoque

que necessarium, panem, inquā, & salem, lagenā & cyathū ligneū, & spongiā fune alligatā: vt si quādo aquam inuenissent profundiorē, exhaurirent quidem spongia, expressam autē in cyathū ebiberent. Cū itaque iter multorū dierum confecerissent, ad montem opatum perueniunt: & cū suū Dominum adorassent, illic longū tēpus perpetuò transegerunt, loci solitudinē & animæ quietem maximā existimantes voluptatem. Cū autem in illa petra sub qua latens Moses prophetarū princeps, dignus est habitus qui Deum videret sicut videri poterat, ecclesiam extruxisset, & diuinā aram consecrasset, quæ etiam mansit vsque in hodiernum diē, in suam reuersus est palæstram. Cū autē eius cui erat quidem idem quod ipsi nomen, sed impij imperatoris, minas intellexisset, pios enim se funditus perditurum minatus, profectus erat in Persas, & qui eadē quæ ipse sentiebant, abominandum illum reditum inhiantes expectabant, tunc Deo orationē magno studio & vehementi desiderio offerens, & eam ad decimū vsque diem extendens, audiuit vocē dicentem, execrandum illum & fœtidū porcum, de medio esse sublatum. Sed neq; accepto fine orationis, confestim finiit orationē, sed mutauit petitionem in hymni decantationem, gratias agens seruatori suorum, clementique & potenti hosti alienorum. Longissimo enim tēpore fuit clemens & lenis in impium: sed cū eius lenitas & patientia sceleratū ad maiorem exercuisset rabiem, opportunē intulit supplicium. Cū autem impleisset orationem, &

ad suos esset conuersus, planū fuit eum esse læto & tranquillo animo. Animi enim alacritas vultū ostendebat hilarē. Cū autē qui cum eo versabatur nouū admirati essent spectaculum, nā cū semper tristi aspectu videretur, tunc visus est subridere. & cū causam rogassent lætitiæ, Præsens tempus, inquit, o fratres, est gaudij. Cessauit enim impius, ut est vox Esaię, & audaciū inceptorum meritas dedit pœnas. & qui tyrannidē exercuit in Deū qui fecit & seruauit, ab eius qui illius parebat imperio, dextera, iure est cæsus. Ideo lætor cū videā ecclesias quæ ab eo sunt oppugnatę exultantes, & cernā sceleratum, ab iis quos colebat, Dēmonibus, nihil auxilij cōsecutum. Huius ergo impij cædis talem habuit præscientiā. Cū autē Valens qui post illum accepit habenas Romani imperij, relicta veritate euangelicorum dogmatum, erroris Arię accepisset imposturā, tunc exorta est maior procella aduersus ecclesiā. cū gubernatores quidē vndique expellerentur, prædones autem quidā & hostes in eorum locum sufficerentur. Ne autem totā illā in præsentia recenscam tragœdiā, alia nunc prætermittam, vnus autem solummodo faciam mentionē, quod apertē ostendit diuini spiritus gratiam in hoc sene florentem. Ab Antiochena quidē ecclesia eiectus erat magnus Meletius, quæ à Deo vniuersorū pascenda ei credita fuerat. A diuinis autē tēplis eiecti fuerant cum populo qui erat eiusdē cū eis sententiæ, quicunque in clerum cooptati, trinitatis diuinam vnā colebant essentiam. & nunc quidem in aliquem

aliquem specum montis venientes, sacros illic cœtus celebrabant. nunc autē ripā fluminis faciebant oratorium. aliquando autem bellicum gymnasiū, quod situm est ante portam septentrionalem. Non permittebant enim qui bellū gerebant, in vno loco pios consistere. Iactant autem alumni mendacij, & rumorē in illa ciuitate sparserāt, quod magnus, hic inquā senex, eorū quæ ipsi tenebant religionis dogmatū amplecteretur cōmunionem. Hoc pios maximè angebat, ne fama rudiores & simplices decipiēs, eos hæreticorū īplicaret laqueis. Sed diuini & beati viri, Flauianus & Diodorus, q̄ digni erāt habiti vt essent sacrifici, & præessent piorū populo, & Aphraates, cuius per se vitam vobis, si Deus cōcesserit, adiiciā, persuadent magno illi Acacio, cuius fecimus mentionem, vt viæ acciperet comitem suum quidem Magistrum, sancti autem senis discipulum, insignem illū Asterium, curreret autem ad cōmunem pietatis splendorem, & euangelicæ doctrinæ sustentaculum, & persuaderet vt relinqueret quidem illam in solitudine versandi rationem, veniret autē vt ferret auxiliū tot millibus quæ fraude interibant, & rore sui aduentus flāmam extingueret Arianā. Cucurrit diuinus Acacius, & sumpto, vt iussus erat, magno Acacio, accessit ad maximū lumen ecclesiæ. & cū eum salutasset, Dic mihi, inquit, o pater, quānam de causa totum hunc laborem tam libenter toleras? Cū is autem respōdisset, Et corpore, & anima vitæque, & omnibus quæ ad vitam pertinent, est mihi Dei cultus preciosior,

conor

Conor autē, quoad eius à me fieri potest, illi à for-
de mundum offerre ministeriū, & ei perpetuò pla-
cere. Ostendam tibi, inquit Acacius, rationem, per
quam ei plus quàm nunc seruiēs. Id quē dicam, non
sola vtens ratiocinatione, sed vt qui id ab eius do-
ctrina didicerim. Cū enim Petrū aliquando ro-
gasset, an eum plus quàm alij amaret, & didicisset
id quod sciebat vel ante Petri vocem, Tu enim, in-
quit, nosti Domine quòd amo te. Ostēdit ei quid-
nam agens eū magis coleret. Si enim, inquit, amas
me, pascē oues meas, & pascē agnos meos. Hoc
quoque tibi, ò pater, est faciendū. Periculum enim
est ne oues à lupis intereant: eas autem valde amat,
qui à te valde amatur. Est autem propriū amantiū
illa facere, quæ cū fiunt, eis qui amantur grata sunt.
Et alioqui non paruum est periculum, multorū-
que & magnorum illorū sudorum detrimentū, si
pati potueris negligere, & tacitus præterire, verita-
tem quidem grauitè oppugnari, eos autem qui ei
adhærent, captari: ad eos autē venandos esse escam
tui nominis appellationē. Te enim habere socium
suæ impietatis, gloriantur & iactant Præsides Arij
abominationis. Hoc cū primum audiisset senex,
quietem quidē iubens valere ad tempus, neque ci-
uitatis strepitus, quòd eis non esset assuetus, refu-
giens, accurrit Antiochiā. Cū autē duorum vel
trium dierum iter confecisset in solitudine, noctu
venit in quoddā prædium. Quædam autem diues
muliercula, cū sacrum illū chorū audiisset venire,
cucurrit vt perciperet eorum benedictionem: & ad
eorum

eorū pedes prouoluta, rogabat vt sua domus eſſet
eorū diuerſoriū. Cōceſſit ſenex, idq; cū pluſquā
quadraginta annis à tali fuiſſet ſpectaculo ſepara-
tus. Cū autē admirabilis illa mulier, eſſet in ſacris
illis viris miniſtrando occupata, puer ſeptē annos
natus, cuius ſolius erat mater, quæ hoſpitalitatem
Sarræ eſt æmulata, eſſet autem veſperū & tenebræ,
cecidit in puteum. Cū autē ex eo, vt eſt conſenta-
neum, exortus eſſet tumultus, mater autē ſenſiſſet,
iubet quidem omnes quieſcere: puteo autē oper-
culo impoſito, inſtabat miniſterio. Menſa autē viris
diuinis appoſita, diuinus ſenex iuſſit vocari puerū
mulieris, & accipere benediſtionē. Cū autē ad-
mirabilis mulier diceret eum malè habere, perſiſtit
iubere vt is duceretur. Poſtquā autem ei quod acci-
diſſet ſignificauit mulier, menſam quidē relinquit
ſenex, accurrens autem ad puteū, cū auferri qui-
dem operculum, afferri autē lucem iuſſiſſet, videt
puerum ſedentem ſuper aquæ ſuperficiem, & aquā
manu pueriliter pulſantem, & qui reputatus fuerat
interitus, eum ludum putātem: & cū quosdā fu-
nes alligaſſent & eos demiſſent, puerum extraxe-
runt: & ſtatim accurrit puer ad pedes ſenis, dicens
ſe eū vidīſſe in aquis ipſum ferentem, & ne merge-
retur prohibentem. Hanc hoſpitalitatis mercedem
recepit mulier à beato ſene. Et vt alia prætermittam
quæ facta ſunt in itinere, venerunt quidem Antio-
chiam: omnes autē vndique cōcurrebant, Dei ho-
minem videre cupientes, & morbi ſui medicinam
vnuſquiſque accipere deſiderans. Habitabat autē

in speluncis quæ erant in latere montis: vbi diuinū quoque apostolum Paulum & habitasse dicunt & latuisse. Sed statim vt scirent omnes eū esse hominē, cum inuadit febris vehementissima. Cū autē videret magnus Acacius multitudinem eorū qui simul erant congregati, & eam quæ acciderat ægrè ferret ægritudinem: existimabat enim fore vt ij qui cōuenerant perturbarentur, si viri morbū resciscerent, à cuius manu se inuenturos sperabant medicinam: Noli angi animo, inquit senex. Si est enim necessaria sanitas, eā statim dabit Dominus. Statim ergo post hæc verba ad preces conuersus, & vt solebat, & genua & frontem solo admouens, rogauit vt assequeretur sanitatē, si ex ea reditura sit aliqua utilitas ad eos qui conuenerant. Nondum finierat preces, & repente multus sudor profluens extinxit flāmam febris. Cū illic autem liberasset multos à morbis omnis generis, profectus est ad conuentū piorum. Transcunte autē eo per portas regiē, mendicus quidam qui clunibus utebatur pro pedibus, & per terrā trahebatur, cū manū extendisset, & eius pallium tetigisset, fide quidem morbū exegit, exiliens autem ostendit se æquē currere atque ante morbū: idem faciens quod claudus quem Petrus & Ioannes suscitarunt. Hoc cū factum esset, confluxit totus populus ciuitatis: eratque bellicum gymnasium plenum iis qui concurrebant. Pudore autem afficiebantur calūniatores & mendacij artifices: læto autem & tranquillo animo erant alumni veritatis. Ex hinc in domos suas trahebant lumen veritatis,

veritatis, ij qui opus habebāt vt curarentur. Vir autem quidam cui fuerat maximus mandatus magistratus, eiūsque fidei cōmissus erat clauus orientis, ad eum misit rogans vt ad se veniret, & à morbo vrgente liberaret. Ille verò accessit nihil cunctatus, & cōmuni Domino fufis precibus, verbo soluit ægritudinē, & iussit vt Deo ageret gratias. Cū hęc & talia fecisset, statuit deinceps reuerti ad suæ exercitationis monasticæ tugurium. Cū per Cyrum autem iter faceret, distat autem hęc ciuitas duorū dierum itinere ab Antiochia, diuertit quidem in ædem præclari martyris Dionysij. Qui illic autem vero Dei cultui & rectæ religioni præerant, conuenientes supplicarunt vt sibi opem ferret exitiū præuisum expectātibus. Dicebant enim Asterium qui in sophistica & falsa differēdi arte fuerat educatus, & se in hæreticorū ecclesiā iniecerat, & episcopale munus erat assēcutus, falsum acriter defendere, & improbo vti artificio aduersus veritatem: & veremur, inquiebant, ne facundia veluti quadam elca falsum cōtegens, & nexus syllogismorū tanquam quædam retia extendens, capiat multos ex simplicioribus: ea enim de causa fuit ab aduersariis accersitus. Senex autem, E stote, inquit, bono animo, & Deo nobiscum supplicate, orationem & corporis afflictionem precibus adiungentes. His Deum sic rogantibus, vno die ante diem festum ac celebrem, quo verba erat facturus falsi defensor & hostis veritatis, is diuinitus immissam accepit plagā, & cū vno tantum die egrotasset, excessit è viuis, illam, vt

est probabile, vocē audiens, Stulte, hac nocte reptunt à te animā tuam : quæ autem parasti retia & laqueos, iis tu implicaberis, & non alij. Hæc Balaā quoque acciderunt, qui ipse quoque aduersus Dei populum accersitus, cū impia quædam Balaac aduersus ipsum consulisset, eius dedit pœnas, vt qui ab Israëlita dextera fuerit cæsus. Igitur hic quoque, cū in Dei populum quasdā callidas excogitasset sententias, per Deum populi vita fuit priuatus. Hanc autē salutem Cyrus est consecuta per huius orationem. Hæc autē quæ narraui, mihi diuinū caput, ille magnus tradidit Acacius : qui pulchrè sciebat omnia quæ ab ipso facta fuerant. Cū ergo illinc esset profectus, & ad suos sodales reuersus, & vnā cū eis non paruo tēpore esset versatus, ad vitam senij & molestiæ expertem valde prōptè & alacriter transiit, vt qui in mortali natura meditatus esset impatibilitatem, expectaret autē corporis immortalitatem. Ego autē hic de eo sistens orationem, transibo ad alium: rogans sanctos qui in hanc ingrediuntur narrationem, per suam intercessionē mihi supernam conciliare beneuolentiam.

M A R C I A N V S.

III.

Huius meminit
idem Theodo-
retus in quar-
to libro histo-
ria ecclesiasti-
ca.

Llum autem tantopere celebratū Marcianum, quomodo pro rei dignitate admirabimur? Num videlicet eū simul coniungentes cum Elia & Ioanne & similibus, qui circūbant in ouinis & caprinis pellibus, egentes, afflicti, vexati,

xati, quibus dignus non erat mundus: errantes in solitudinibus & mōtibus & speluncis & foraminibus terræ. Is enim olim patriam quidem habuit Cyrum, cuius prius quoque meminimus: post hæc autem solitudinē: hac autē & illa relicta nunc habet cœlū. Et illa quidē eum genuit: hæc verò aluit, & victorem effecit: cœlum autē accepit vt coronatum: contempta enim claritate generis. Ducebat enim genus à patritiis, & à splendore regio. In illis enim florebat, corporis specie & magnitudine accepta ab opifice naturæ, & animo ingenij solertia ornato. In Deum autē, & ea quæ ad eum pertinent, totum amorē transtulit: & omnibus valere iussis, solitudinis occupat vmbilicum, & parua extructa domuncula quæ ne eius quidem corpori iusta responderebat proportionē, cum eā quodā alio paruo septo circumdedisset, inclusus erat assiduē, separatus quidem ab omni humana consuetudine, differens autē cum Domino vniuersorū, & dulcem illā vocem exaudiens. Diuina enim versans eloquia, se diuina voce frui putabat. Orans autē & supplicationes offerens, ipse loquebatur cum Domino: & cum semper tantis frueretur delitiis, cum nunquā capiebat satietas. Audiuit enim diuinum spiritum „ per magnū Dauid psallentē. Qui meditatur in lege „ Domini die ac nocte, erit tanquā lignū quod plan- „ tatum est secus decursus aquarum, quod fructum „ suum dabit in tēpore suo. Et foliū eius non defluet. Hos fructus desiderans, iucundissimū hunc laborem amplectebatur: & orationē quidē psalmodia:

psalmodiā autem excipiebat oratio: & vtraq; rursus diuinorū eloquiorum lectio. Cibus autē ei erat solus panis, isque certa prębebatur mensura. Ea autem erat mensura, vt nec puero quidē nuper ablātato satis esset. Aiunt enim panis librā in quatuor partes diuisam, quatuor diebus fuisse distributā: & vniciuique diei attributā fuisse partem vnā. Statuebat enim vespere comedere quotidie, nunquā autē satiari: sed semper quidē esurire, semper verō sitire: corpori autem ea exhibere quæ ad viuendū sufficiunt. Dicebat enim, quòd qui post multorū dierū inediā capit cibum, in diebus quidē inediæ, officia dominica exequitur imbecillius. Quo autem die rursus capit cibum, plura, vt est consentaneū, exhibens, ventrem onerat: is autem grauatus tardiolem reddit animā ad vigilandū. Dicebat igitur esse melius vesci quidē quotidie, nunquā autem expectare satietatem. Verum enim ieiuniū est perpetua indigentia. Hanc legē perpetuò ferebat vir ille diuinus, & cū corpus haberet maximum, & omnium sui temporis hominū esset & maximus & pulcherri- mus, hoc paruo cibo alebat. Cū autem præterisset aliquantū tēporis, duos admisit contubernales, Eusebiū qui sacri illius tugurij fuit hæres: & Agapetum, qui has leges angelicas transtulit Apameā. Est enim quidam vicus maximus & populosissimus: est autē ei nomen Nicerte. In eo ergo construxit duo maxima philosophiæ gymnasia, quorum vnum quidē est ab eius nomine denominatū: alterū verò ab admirabili Symeone, qui quinquagin-
ta

ta annorū spacio refulsit in hac philosophia. In his in hodiernum vsque diē degunt plus quā quadringenti viri, virtutis athletæ & amatores religionis verique Dei cultus, & qui suis cœlū coēmunt laboribus. Huius autē reipublicę legislatores fuere Agapetus & Symeones, qui leges acceperunt à magno Marciano. Ab his autē plurima quæ plantata sunt exercitatorū virtutis habitacula, quæ quidem iisdem legibus reguntur & institutis, difficile est enumerare. Cæterum horum omniū plantator fuit vir ille diuinus. Qui enim pulcherrimū semen præbuit, is iure vocari possit auctor bonorum quæ nascuntur. Primū ergo, vt dixi, solus voluntariū illum tenebat carcerē. Deinde cū hos duos admisisset, non habitabant illi in eadē domo. Neque enim ei soli sufficiebat domuncula, vt quæ esset valde parua, & quæ ipsi & stanti & recumbenti multum afferret laboris. Neque enim stans, rectus stare poterat, cū tectum caput & collum tangeret: neque recubans poterat pedes extendere, cū domus nō haberet longitudinē æqualem longitudini corporis. Cū ergo eis permisisset aliā extruere, iussit in ea degere: per se autē hymnos dicere & orare, & diuina legere eloquia. Cū autē oporteret esse plures huius vtilitatis participes, alio habitaculo eius iussu procul extructo, iussit eos qui vellent in illo degere. Eorum autem dux erat Eusebius, qui magni Marciani trans mittebat doctrinā. Diuinus autē ille Agapetus, vt oportuit institutus & exercitatus, & in hac arte athletica optimè eruditus, reuersus est,

est, vt dixi, & seminauit semina quæ à diuina illa anima acceperat. Euasit autem adeò clarus & illustris, vt pōtificali sede dignus sit habitus, & ei mādāta sit pastoralis curatio, & eius fidei credita fuerit cura patriæ. Eusebius autē ille admirabilis, congregati gregis præfectus, & curā Magistri suscepit, & solus dignus habebatur qui ad eū in tempore ventitaret, & cum rogaret nunquid vellet. Cum
 *ωταγγίς. autem vellet noctu videre quid ageret, ausus est ad fenestrā, erat autem ea breuis admodum, accedere, & cum se inclinans respexisset, videt lumen, non ex lucerna, neque quod esset manu factum, sed à Deo datum, & quod superna gratia præceptoris sui caput circumfulgebat, & diuinorū eloquiorū scripturæ ostendebat intelligentiā: tenebat enim librū, & diuinę voluntatis sacrosanctū inquirebat thesaurū. Hoc cum esset cōtemplatus admirabilis Eusebius, ingenti timore horrorēque est affectus, & Dei ministri diffusam edoctus est gratiam, & Dei in suos seruos didicit beneuolentiā. Aliquādo autem cum in vestibulo magnus oraret Marcianus, draco quidā qui reptauerat supra parietē versum ad orientē, desuper ē muro despexit, simul & hians, & horribiliter intuens, & se inuasurum significans. Procul autem stans Eusebius, & illud horrendū spectaculum pertimescens, & id Magistrū ignorare suspiciens, illi ostendit clamans & vt fugeret rogans. Ille autem cum eū reprehendisset, & timorem expellere iussisset, nam cum quoque esse exitiale vitium, digito quidem crucis prius expressit figuram, ore
 autem

autem insufflauit, & veteres ostēdit inimicitias. Ille autem spiritu oris, tanquā igne aliquo, exiccatus, & velut exectus, instar exultæ stipulæ in multas partes est dissolutus. Vide ergo nū imitatus est Dominum ut seruus beneuolus? Dominus enim cū aliquando fureret mare in cimbam discipulorum, eos autē vidisset anxios & perturbatos, non prius maris sedauit tēpestatem, quā increpando discipulos, cōpescuit eorum incredulitatē. Hinc doctus hic vir admirabilis, primum expulit timorē discipuli, deinde sic belluam affecit supplicio. Talis magni Marciani fuit & sapientia, & miraculorū effectio, & in Deū fiducia. Sed tamen cū tanta gratia dignus esset habitus, & magna posset facere miracula, studebat tamen celare virtutē, prædonis virtutis suspectas habens machinas. Arrogantię enim vitiū subter seminans, labore collectos fructus conatur eripere. Et cū sibi datā vellet celare gratiā, inuitus ad facienda veniebat miracula, cum eius rectē factorum iubar resplendesceret, & quę occultabatur virtutē aperiret. Quinetiā aliquando contigit ut tale quid fieret. Vir quidā honesto loco natus, & cui militares magistratus sæpe fuerant mandati, ex Berhœa Syriæ vrbe proficiscens, cū eius filia diu debaccharetur, & à malo dæmone vexata insaniret, venit in solitudinē, cū esset, quidē magni Marciani familiaris, speraret autem propter priorē consuetudinē eum conuenire & rogare. Spe autē falsus, cū non liceret ei Dei videre seruum, rogat quendā senem, cui illo tempore diuini illius

viri cōmissum fuerat ministerium, vt paruum lecythum oleo plenū acciperet, & ad ostiū domunculæ poneret. Senex autem sæpe quidem se id facturum inficiatus, sæpe autē rursus rogatus, victus est à precibus. Cū autē strepitum magnus sensisset Marcianus, rogauit & quisnam esset, & quonam opus habens veniret. Is autem verā quidem celabat causam, simulabat autem se venisse vt sciret num iuberet aliquid: & hoc dicens dimissus est. Cū autem sub aurorā rursus pater puellæ rogasset vt sibi redderetur lecythus, ille timēs quidē, iuit tamen cum quā maximo potuit silentio, & porrecta manu, & accepto lecytho, cupiebat latere. Is autem rursus rogauit quidnā volens veniret. Postquā autem eandem dixit causam quā etiam vespere præ se tulerat, ægre ferens homo Dei, vtpote quòd præter consuetudinem fuisset eius aduētus, iussit vera dicere. Ille autem timens & cōtremiscens, cū non posset eū latere qui plenus erat Dei gratia, dixit & quis esset qui supplicabat, & cum morbi docuit tragœdiā, & ostendit lecythū. Is autem succensuit quidē, vt est consentaneū, quòd nollet virtutē ostendere. Minatus tamē quòd si hæc rursus auderet, & ab illa priuabitur consuetudine, & ei auferetur ministerium, erat autē maxima iactura iis qui quæstū sciebant, remisit, iubens reddere ei qui dederat. Et Marcianus quidem hæc iubebat: Dæmon autē qui aberat iter quatuor dierū, eius qui exigebat vociferabatur virtutem: & Marcianus Berhoæ functus est officio iudicis, quibusdā hictoribus vsus aduersus dæmonem,

nem, & illum sceleratū expellens, & puellā mundam reddens ab illa vexatione. Hoc autem exactè ἐν ὁπρὲας. sciuit pater puellæ. Ei enim reuertenti, cū pauca stadia abesset ab vrbe, occurrit quidā seruus à domina in agrum missus. Is cū vidisset Dominum, miraculi facti attulit nunciū, quatuor antè diebus dicens factum esse miraculū. Diebus ergo supputatis, & tēpore rectè examinato, didicit illud fuisse in quo senex attulit lecythum. Mihi autem venit in mentem cogitare, quid nō fecisset ille vir magnus si voluisset facere miracula. Si enim etiā cū stude- ret celare quā acceperat virtutem, tantum ostendit splendorem: quod nō miraculū fecisset si voluisset? Sic autem spiritalem quoque suam sapientiā non ostendebat omnibus. Itaq; cū postremò post diē festū salutaris passionis & dominicæ resurrectionis, permisisset iis qui volebant ad se ingredi: illo certè tēpore omnes studebant eū videre. Atque ad eum aliquando congregati prinī veniebant pontifices. Flavianus ille magnus, cuius fidei erat credita pascēda Antiochia: & diuinus Acacius, cuius prius quoq; meminimus: & Eusebius Chalciden- sis episcopus: & Isidorus cui tunc erat cōmissa Cy- rus gubernāda, qui erant virtute insignes. Vnā au- tem cum illis erat etiā Theodotus qui tenebat ha- benas Hierapolitanorū ecclesiæ, clarus monastica exercitatione & māsuetudine. Erant autē nonnulli quoq; ex magistratibus, incensi ardore fidei. Om- nibus ergo cum silentio sedentibus, & sacram illā vocem expectātibus, ipse quoque diu tacens sede-

bat, lingua quidē ociosus, auribus autem prōptus. Tunc aliquis ex iis qui sedebāt, qui erat ei familiaris propter curam animæ, & alioqui auctoritate & dignitate clarus. Omnes, inquit, ò pater, diuini hi patres, sitientes expectant suauissima tuæ doctrinæ fluentia. Omnes ergo præsentēs impertias vtilitate, nec claudas riuos tuæ beneficentiæ. Ille autem cū valde ingemisset, Deus, inquit, vniuersorū quotidie loquitur per creaturas, & per diuinas scripturas disserit & monet ea quæ oportet, & inducit ea quæ sunt vtilia: terrētque minis & adhortatur promissis: & ex his nullā capimus vtilitatē. Quemadmodum ergo loquens profuerit Marcianus, qui tantā vtilitatē amittit cum aliis, & cōmodum non vult ex eis capere? Hinc factum est vt multi quidē sermones mouerētur à patribus, quos inferere narrationi duxi superuacaneū. Cū autē surrexissent & orassent, & ad conferendū sacerdotij ordinē vellet ei manus imponere, rursus ei manus admouere sunt veriti: & hic quidē illi, ille verò huic iubebat. Cū omnes autem id simul recusassent, redierunt. Sed enim volo his quoque aliā addere narrationē, qua cognosci poterit diuina eius prudentia. Auitus quidam, primus in solitudine, gratia monasticæ exercitationis, fixerat tuguriū. Id autē magis quàm hoc vergit ad septentrionem, & aliquantum situm ad oriētem, spectat ventū Aparctiā qui est proximus subsolano. Is magno Marciano erat & tempore & labore atiquior, vir autem philosophus, & in vita dura & aspera educatus. Is cū de
viri

virī virtute quæ vbique celebrabatur audiisset, ratus tale spectaculum esse silentio & quiete vtilius, accurrit studens videre eū quem desiderabat. Cū autem eius aduentū magnus sciuiisset Marcianus, ostio aperto eū ad se admisit. Admirabili autē præcepit Eusebio vt & legumē coqueret & olus, si haberet. Postquā verò mutuum inter se colloquendi expleissent desiderū, & alter alterius virtutem didicissent, nonæ simul peregerūt officiū. Venit autem Eusebius mensam ferens, & panē afferens. Magnus autem Marcianus diuino dixit Auito. A desdum omnī mihi amicissime, & huius mensæ simus simul participes. Ille verò, Nescio, inquit, me vnquā cibum sumpsisse ante vesperā: sæpe autem duos & tres dies simul maneo ieiunus. Magnus autē Marcianus, Mea ergo, inquit, causa hodie mutetur consuetudo. Nā cū sim corpore imbecillo, non possum expectare vesperā. Postquā autē hæc dicens nō persuasit admirabili Auito, ingemuisse dicitur & dixisse. At ego, inquit, animo angor & valde crucior, quòd tantū laborem ceperis vt virum aliquem laboriosum videres & philosophum, spe autem falsus, cauponem videris aliquem profuse & delicatè viuente. Cū ex his autem molestia esset affectus Auitus, & dixisset se malle vesci carnibus. Quā hęc audire, dixit magnus Marcianus. Nos quoque o amice, eandem quā tu vitā persequimur, & amplectimur eandem viuendi rationē: & quieti labores præferimus: & ieiunium magis expetimus quā cibū, eūque nocte aduentante capimus: sed

scimus charitatē esse ieiunio præstantiorem. Charitatis enim opus à lege diuina præcipitur. Ieiunium autem est potestatis nostrę & arbitrij. Oportet autē existimare diuinas leges esse nostris longè præstantiores. Hæc cū inter se inuicem disseruissent, & parū cibi sumpsisissent, & Deū laudauissent, & tres dies simul versati essent, rursus sunt separati, videntes se inuicē spiritu. Quis ergo non admiretur huius viri sapientiā, à qua gubernatus, sciebat quidē tempus ieiunij, sciebat autem etiā fraternæ charitatis: sciebat virtutis quoque partiū differentiam, & quamnam cūnā cedere oporteat, & cūnam in tēpore danda sit victoria. Possum autē aliud quoque narrare quo eius cognoscatur in diuinis perfectio. Ad eū enim ex patria venit soror cum filio, qui & vir erat & vrbis Cyri facile princeps, ea quæ ei vsui erant abundē afferens. Is autē sororem quidem videre non est passus, sororis autem admisit filiū: erat enim id tempus definitum quo eū licebat conuenire. Cū autem eū rogarent vt acciperet quæ allata fuerant, Per quot, inquit, monasteria transiistis, & quānā ex his, eis ipsis impertiistis? Cū is autē dixisset se nulli dedisse, Abite, inquit, cum iis quæ attulistis. Nos, inquit, nullo horum egemus, nec si egeremus acciperemus. Naturalis enim cognationis, non autem diuinę pietatis & seruitij curam gerentes, hanc exercetis in nos beneficentiā. Si enim non honoraretis solam generis necessitudinem, nō ea quæ attulistis nobis solis impertiissetis. Hæc dicens, filiū sororis dimisit cum sorore, iubens vt nihil

hil acciperetur ex iis quæ attulerant . Ita erat extra naturā, & in cœlestem migrarat viuendi rationem. Quódnā enim aliud afferri potest exemplū apertius, quòd Deo esset dignus, cōueniēter ipsius Dei „voci? Qui non relinquit enim, inquit, patrem & „matrem & fratres & sorores, & vxorem & filios, „non est me dignus . Si autem qui non relinquit est indignus: qui relinquit, & tam accurata exactaque vitur perfectione, clarum est eū fuisse dignissimū. Ego præter hæc admiror quoq; eius in diuinis decretis summā perfectionē . Abhorrebat enim Arij infaniā, quæ à potestate imperatoris accendebatur illo tempore. Abominabatur etiam amentia Apollinaris . Fortiter autē & strenuē decertabat aduersus eos qui cum Sabellio sentiebant, trēsque hypostascs seu personas in vnā cogeabant. Valde quoque auersabatur eos qui nominantur Eucharistæ, qui in habitu monastico laborabant morbo Manichæorum. Erat autē adeò feruens eius zelus pro decretis ecclesiasticis, vt etiā aduersus virum admirandum & diuinū, iustam pugnam suscepit. Erat Abraames quidā senex in illa solitudine, vir canis quidē pilis, sed magis cana prudentia, omni virtute clarus, & vberes semper profundens lachrymas compunctionis. Is in principio à quadā inductus simplicitate, primū pascha peragere sustinuerat: ignorans quidem, vt est verisimile, quæ de cō Niceæ à patribus constituta fuerant, antiquæ autem seruire malens consuetudini. Multi autem alij laborabant eo tempore eadē quoq; ignorance . Sed magnus Marcianus,

Marcianus, multis quidem sæpe verbis vsus, conatus est senem Abraamen (ita enim cum appellabāt qui in ea habitabant regione) vt cum ecclesia consentiret, traducere. Cū eū autem vidisset non parere, aperte destitit cum ipso cōmunicare. Sed procedente tempore, ille quoque vir diuinus abiecta macula, in festo celebrando amplexus consensum ecclesiæ, verè psallens cecinit. Beati immaculati in
psal. 118. » via qui ambulant in lege Domini. Hoc autem effectum est à magni Marciani doctrina. Ei multi quidem vbique edificabant oratoria. In Cyro quidem, eius sororis filius Alypius. Zenobia autem quædā in Chalcide, quæ & genere erat clara, & insignis virtute, & magnas habebat diuitias. Alij quoque non pauci hoc faciebant, victoria parta illustrem illum athletā rapere contendentes. Hoc cū nosset homo Dei, rogat admirabilem illū Eusebiū, omni terrore plenū illi offerens iusiurandū, vt corpus in illo loco deponeret, & nemo sepulchrū dignosceret præter duos qui simul habitabāt familiariores, donec præterisset magnus annorū numerus. Hoc autem iusiurandū impleuit homo ille admirabilis. Postquam enim insignis illius victoris venit finis, & chorus angelorum sacram illā & diuinam animam ad cœlestes transtulit mansiones, non prius eius significauit obitum, donec cum duobus ex familiarioribus facta fossā, & corpore deposito, complanauit terræ superficiem: & quinquaginta annis vel pluribus elapsis, cū innumerabiles concurrissent & corpus scrutati essent, ignotū mansit sepulchrum.

chrum. Postquam autē vnūquodque ex prædictis oratoriis, vnū quidem apostolorum, alterum verò martyrum accepit reliquias, securè deinceps illius tabernaculi & doctrinæ hæredes, cū duobus antē annis arcam construxissent lapideā, in ea posuerunt preciosi corporis reliquias, cū vnus ostendisset sepulchrū. Is enim solus supererat ex illis tribus. Cū illius autē fuisset virtutis æmulator Eusebius admirabilis, longo tēpore corpus perpetuò affligebat. Nam cū centum & viginti ferri libras corpori haberet impositas, sibi quoque imposuit alias diuini Agapeti quinquaginta. Adiecit autem magni quoque Martiani alias octoginta. Habebat autem oratoriū, lacum quendā in quo nulla aqua remanserat. Tribus autē annis perpetuis hoc modo vitam transegit. Ad hæc autē dicenda sum digressus, cū vellem ostendere quot & quantarū rerum rectè & ex virtute gestarum auctor & procurator fuerit Marcianus. Huius autē philosophiæ fructū quoq; percepit admirandus ille Basilius, qui multis postea tēporibus, apud Seleucobelum, est autem vrbs Syriæ, monasticum extruxit habitaculū, & clarus quidē fuit in multis generibus virtutū, insigniter autē fuit clarus in ea quæ Deo lōgè est gratissima possēssione charitatis, & in diuino opere hospitalitatis. Quā multos autē hic quoq; Deo exhibuerit operarios, citra pudorem, vt apostolicè dicam, verbum tractātes veritatis, quis facile enumerauerit? Nam vt alios in præsentia prætermittā, qui sunt quidem laude digni, nimis autem prolixā

QQ redderent

redderent narrationē, huius vnus & solius memi-
nero. Fuit quidam qui ad eū ventitabat, cum autē
appellabant Sabinum, qui corpus consumpsit la-
boribus innumerabilibus. Neque enim panis, ne-
que obsonij fuit alicuius particeps: cibus autē erat
ei farina aqua madefacta. Consueuerat autem is to-
tum vnus mensis miscere nutrimentū, vt sitū con-
traheret, & tetrum odorem emitteret. Volebat au-
tem hoc genere alimenti hebetare sui corporis ap-
petitiones, & efficere vt fortore nutrimenti staccisce-
ret voluptas. Cū autē per se sic degeret, si quis ex
familiaribus ad eum accederet, simpliciter & citra
discrimen vesceretur iis quę apponebantur. Tantā
autem diuinitus gratiā acceperat, vt mulier quēdā
Antiochena nobilis, cuique & genus & opes ingē-
tes faciebant spiritus, ad eū accurreret, & ei suppli-
carit vt opē ferret filiæ quę vexabatur à dæmone.
In somnis enim, inquiebat, vidi quēdā iubentem
vt huc accurrerem, & precibus præsidis monaste-
rij salutem filiæ procurarē. Dicebat ergo is qui re-
sponsa dabat, non solere præsidem loqui cum mu-
lieribus. Cū autem instaret mulier, lachrymans,
& eiulans, & grauitè vociferans, egressus quidem
est præfectus monasterij. Dicebat autem mulier nō
esse ipsum: fuisse autem alium sibi ostensum subru-
bicundum, qui pustulas quasdā habebat in genis.
Vbi autem cognouerunt eum qui querebatur, erat
autem is tertius monasterij, non primus, cum per-
suasum adduxerūt ad mulierē. Protinus autem illa
quidem agnouit faciem: malus autē dæmon voci-
ferans

ferans reliquit puellam. Hæc præclara fecerunt facinora magni Martiani discipulorū discipuli. Tales ubiq; plantas plantavit plantator optimus. Ego autem huic narrationi rursus finem imponens, rogo & quæso vt per horum omniū intercessionem diuinum consequar auxilium.

E V S E B I V S.

Vales quidem Deo obtulerit fructus de-
sertum sterile, nempe pulchros, & ma-
turos, & ei qui plantavit gratos, & iis
qui sapiunt hominibus charos & ma-
ximè expetendos, ostendimus in iis quæ iam
scriptæ sunt narrationibus. Ne quis autē existimet
virtutem esse loco circumscriptam, & solam solitu-
dinem esse aptam ad tales ferendos redditus, age
transeamus deinceps oratione ad terrā quæ habita-
tur: & ostendamus ad parandam philosophiā cam
minime esse impedimento. Est mōs altus, qui An-
tiochiæ quidem situs est ad orientem: Berhœæ au-
tem ad occidentē, omnes autē montes propè sitos
superat: in summo autē cacumine imitatur figurā
conoꝝdem, ab altitudine autē accepit denomina-
tionem. κορυφή enim, id est verticem, eū solent ap-
pellare accolæ. Olim in eius summo vertice erat tē-
plum dæmonū, quod apud vicinos in magno erat
honore. Subtus autem ad meridiem patet cāpus, si-
nus præ se ferens figurā, qui vtrunque coërcetur vl-
nis non admodū altis. Pertinent autem eę vsque ad

IIII.

Huius Eusebii
meminit idem
Theodoretus
in quarto hi-
storiæ ecclesiæ
sica.

QQ ij viam

* πορὸς ἡρίον.

viam qua equitatur, quæ vtrunque à meridie ad septentrionem sectæ sunt, semitas excipientes. In eo autem sunt constructæ villæ & magnæ & parvæ, continentes iis qui sunt vtrunque moribus. Propter ipsas autem excelsi montis oras, est quidam vicus maximus & populo frequentissimus: vocabulo autem regionis eum vocant Teledam. In superiori autem parte lateris montis, est quidam saltus non admodum acclivis, sed qui modicè inclinatur, spectans ad illum campum & ventum austrum. In eo, philosophiæ gymnasium extruxit quidam Ammianus, vir qui cum multis quidem aliis virtutibus esset clarus, tum summa modestia superabat alios. Hoc autem satis est argumenti. Etenim cum ad doctrinam, non solum suis sodalibus, sed vel bis totidem aliis posset sufficere, sæpe ad magnum accurrebat Eusebiū, rogans & supplicans: ut is esse vellet adiutor, prædotoribus, & magister eius palæstræ quam fundauerat. Aberat autem viginti-quinque stadiis, in quodam valde paruo habitaculo, & quod nec fenestras quidem habebat, inclusus. Eum autem ad hanc virtutem deduxerat Martianus, eius quidem patruus, fidelis autem Dei servus. Sufficit enim hoc dicere; cum etiā magnū Mosem hoc cognomine honorarit Dominus. Hic Martianus cum diuinū gustasset amorem, noluit solus frui bonis: sed multos etiā fecit alios in amore socios. Venatus est autem & magnū Eusebium, & eius fratrem qui in vita verè quoque erat frater. Nō existimavit enim rationi esse consentaneū, ut eos quidem qui ad eum nihil attinebant venaretur ad virtutem, fratres autem non

non itidem. Hos ergo ambos cū in parua inclusisset domuncula, eos euangelicam vitę docebat rationem. Sed fratrem quidem morbus inuadens, illum cursum interrupt: morbū mors autē est cōsecuta. Nam cū paucis diebus vixisset postquam illinc est egressus, vitę finem accepit. Permanfit autem magnus Eusebius toto tēpore vitę patrui, neque cum vllō loquens, neq; lucem intuens, sed perpetuò inclusus: & post illius mortem hanc vitā est amplexus, donec admirabilis ille Ammianus, ei multis delinito precibus persuasit: Dic enim mihi, ad illum dicebat, ò optime, Cuīnam placere existimans, laboriosam hanc sordidāque & squalidā vitam es persecutus? Cū autē, vt par est, is vtique dixisset, Deo qui est virtutis legislator & magister. Quoniā ergo eū amas, inquit Ammianus, ego tibi modū ostendā, per quē & amorē magis accendes, & ei quē amas seruies. Nā quòd omnis tua cura & industria in teipsum cōuertatur, non effugiet, vt sentio, crimē nimij in teipsum amoris. Lex enim diuina iubet proximum amare vt teipsum. Multos autem opū sumere participes, hoc est propriū veri

» muneris charitatis. Hanc autē diuinus Paulus ap- Rom. 13.

» pellauit legis plenitudinē. Rursus quoque clamat.

» Tota lex & prophetę in hoc sermone in summam Galat. 3.

» rediguntur, nempe, Diliges proximū tuū sicut te-

» ipsum. Porro autē Dominus quoque in sacris euā- Ioan. 21.

» gelis, Petro qui confessus est cum amare plus aliis,

» pręcepit pascere oues suas. Eos autē qui hoc nō fe-

» cerunt reprehendens, clamat per prophetā: ò pasto- Ezech. 34.

res, Non seipſos paſtores paſcunt, nō oues? Et ideo magnum quoque Eliam qui hanc vitā perſequēbatur, iuſſit verſari in medio impiorū: & ſecūdum Eliam, tantopere celebratum Ioannem, qui amplectebatur ſolitudinem, tranſmiſit ad ripas Iordanis, illic baptizare iubens & prædicare. Quoniā ergo tu quoque es Dei qui te fecit ardens amator, multos quoque tecum alios effice amatores. Hoc enim eſt valde gratum cōmuni Domino. Propterea Ezechielem quoque appellauit ſpeculatorem, & peccatoribus iuſſit teſtificari: & Ionam iuſſit currere Niniuem: & nolentē tranſmiſit in vinculis. Cū hæc diceret & ſimilia, diuinū virum manſuefecit, & voluntario illo effoſſo carcere, eduxit & abduxit, & ſuorū ſodalium ei curam tradidit. Ego autē nescio vtrum plus admirer, huiūſne moderationē, an illius obedientiā, & quòd ab eo ſit perſuaſus. Is enim fugiebat principatum, & magis volebat eſſe ex iis qui parebant, vt qui præfecturæ formidaret periculum: & magnus Euſebius auerſabatur quidem cum pluribus conuerſationē, ceſſit tamen, & captus retibus charitatis, ſuſcepit curam gregis, & duxit chorū: non multis verbis opus habens ad docendū. Sufficiebat enim vel ſolus aſpectus, vt vel lōgè tardiſſimū celerē efficeret ad curſum virtutis. Dicunt autē qui viderunt, eū ſemper habuiſſe grauē vultū, & qui poterat timorē afferre ſpectātibus. Cibus autē ipſe quidem capiebat tertio & quarto quoq; die. Is autē qui ſecum habitabāt iubebat veſci alternis diebus. Præcipiebat autē cum Deo aſſiduē

fiduè colloqui, & nullū tempus relinquere vacuū ab hac operatione: sed cōmuniter quidē præfinita exequi officia: partes autē diei quæ inter hæc intercedunt, vnūquenq; per se, vel sub aliqua vmbra arboris, vel propter petrā aliquā, vel vbicunque quiesceret aliquis, vel stātem, vel humi iacentem, rogare Dominū, & petere salutem. Ita autem vnāquāque ex partibus corporis edocuit virtutē, vt illa faceret quæ sola permittit ratio. Vt autē hoc reddā manifestū omnibus, mentionē faciā vnus eius narrationis. Sedebat super quādā petrā ipse & Ammianus ille admirabilis: & diuinorū euāgeliorum historiā, alter quidem legebat: alter verò corū quę erant obscuriora explicabat sententiam. Cū autem quidā Agricolæ in subiecto campo terrā colerent, ad hāc cōtemplationē magnus tractus est Eusebius. Cū autē diuinus Ammianus legisset locum euangelicum, sciscitaretur autem interpretationē, iussit magnus Eusebius vt repeteret lectionē. Cū is autem dixisset, lis qui arāt forte delectatus, minimè exaudivisti, vt est verisimile: suis deinceps oculis legē tulit, vt neque cāpuni illum vnquā cōtemplarentur, neque cœlesti pulchritudine, & chori astrorū aspectu fruerentur: sed angustissima vtens semita, cuius mensurā aiunt, fuisse vnus palmi, ferēte ad oratoriū, extra eā deinceps egredi nō est passus. Dicunt autem eum plusquā quadraginta annis vixisse post hanc legē. Vt autē cum animi sui sententia, ad hæc quoq; cū traheret aliqua necessitas, cū lūbos zona ferrea alligasset, & grauissimū collare colloposuisset,

fuiſſet, aliquo alio ferro coniunxit zonã collari qui erat collo impoſitus: vt hoc modo inclinatus, conaretur aſſiduè in terram deſpicere. Haſ ipſe de ſe exegit pœnas: quòd illos eſſet contẽplatus Agricolas. Hoc autẽ & multi quidem alij me docuerũt ex iis qui illũ nouerunt, & res eius optimè ſciuerunt, narrauit autẽ ſenex quoque magnus Acacius, cuius prius quoque meminimus in alijs narrationibus. Dixit autem ſe eũ quoque aliquando interrogaffe cũ eũ ſic vidiffet incuruatũ, Quãnam capiẽs vtilitatem, neque cœlũ patiatur aſpicere, neq; campũ illum ſubiectum contẽplari: neque ex anguſta illa via egredi: eũ autem dixiſſe ſe hæc moliri aduerſus maligni dæmonis machinationes. Nam ne, inquit, de magnis bellũ gerat, conans auferre tẽperantiam & iuſtitiã, & iram armans, & cupiditatem accendens, & vt faſtu efferar & ſuperbia intumeſcam efficiens, & quæcunque aduerſus eã machinatur animã, conor hoſtem ad hæc parua traducere: in quibus etiã ſi vicerit, non magnũ affert detrimentũ: et ſi victus fuerit, euadit magis ridiculus, vt qui ne in paruis quidem poſſit euadere ſuperior. Quoniã ergo noui hoc bellũ minus periculofum, nõ valde enim feritur qui in his damni aliquid accipit: Quod enim damnũ eſt vel videre campũ, vel in cœlũ oculos attollere, ad hoc me genus pugnæ tranſtuli. In hac enim me nec ferire poteſt nec perimere. Non ſunt enim hæc iacula letifera, vt quæ illis ferreis careãt aculeis. Hæc ſe audiuiſſe dixit magnus Acacius, cuiusque ſe admiratũ eſſe ſapientiam,

virtu-

virtutemq; bellicā & experientiam. Quamobrem hoc quoque narrabat eis qui talia discere cupiebāt, vt & admirabile & dignum quod mandetur memoriæ. Hæc eius gloria cū in partes omnes vndique peruaderet, ad se attraxit omnes virtutis amatores. Venerunt autem diuinissimi quoque Iuliani, senis, cuius prius persecuti sumus narrationem, qui optimi gregis erant perfecti. Postquam enim vir ille diuinus, sine vitæ accepto, migravit ad vitam supernam, ad magnum accurrerunt Eusebium, melius esse rati rectè regi quàm regere & præesse. Iacobi autē, cuius prius quoque iā memini, cū summam eius ostendi virtutem, nunc quoque euidēs argumentum ostendam summæ eius philosophiæ. Postquā ille diuinus hinc excedens Eusebius, iussit eum præesse gregi, & recusans curationem, non persuasit cupientibus eum hanc curam suscipere, abiit ad alium gregē, malens pasci quàm pascere, & cū plurimo tēpore superuixisset, hanc vitā sic finiit. Suscipit itaque illam præfecturam Agrippa, vir qui & multis aliis ornatus erat bonis, præcipuè autem puritate animæ: per quā & diuinæ pulchritudinis visionem assiduè apprehendens, & illius amoris igne accensus, irrigabat genas perpetuis lachrymis. Cū is autem longo tempore electū illū & diuinum gregē rectè pauisset, deinde ē vita excessisset, Dauides ille diuinus cuius aspectū mihi quoque frui contigit, suscepit præfecturam: vir qui re vera, ex diuini apostoli sententia, mortificauerat mēbra quæ sunt super terrā. Tantum enim fructū

cœperat ex doctrina magni Eusebij, vt quadraginta quinque annos egerit in illo monasterio, absque ira autem & excandescencia toto hoc tēpore vixerit. Neque enim post susceptam præfecturam vidit eum aliquis superatū ab hac animi perturbatione, idque cū, vt est verisimile, essent innumerabilia quæ cogerent. Centum enim & quinquaginta viri pascebantur ab illius dextera: aliqui quidē summa & excellenti virtute, & eam quæ est in cœlo viuendi rationē imitantes: alij verò qui pennas tunc primum producebant, & terrā transilire & superuolare docebantur. Et tamen cū tot essent qui diuina docebantur, & aliquid, vt est verisimile, delinquerent, neque enim facile fieri potest, vt qui modo ventitat, rectē se gerat in omnibus, mansit immobilis vir ille diuinus tanquā incorporeus, nullā cum occasione ad iram excitante. Hoc enim nō solum accepi ex auditione, sed etiam ex experientia. Nam cū aliquando desiderassem videre illū gregem, accessi habens etiā alios socios peregrinationis, qui eandem quam ego vitam amplectebantur. Toto ergo tēpore hebdomadæ apud illum virum diuinū degentes, vidimus eius vultum nullā accipere mutationē, neque nunc quidem hilaritate diffundi, nunc verò tristitia cōtrahi. Oculos quoque similiter, non aliquando quidem truces ac toruos, nunc verò lætos: sed in eodē semper honesti decorique tenore permanere. Hi autem sufficiunt ad arguendum animi tranquillitatē. Sed verisimile est existimaturum quempiam eum talem esse visum, quòd

quòd nulla cum moueret causa. Quamobrem necessè habeo eiusmodi quid narrare quod accidit, cum nos illic essemus. Sederat apud nos vir ille diuinus de philosophia agitans rationes, & quærens id quod est summū euangelicæ vitæ institutionis. Cum autē intercessissent eiusmodi sermones, Publius quidam, genere quidem Romanus, moribus autem ipse quoque admirandus, & sacerdotij honore præditus, & illius præfecturæ secundas partes obtinens, ad nos venit aduersus diuinū Dauidem vociferans, & cōmune damnum illam nominans lenitatē: & omnibus perniciem afferre dicens eius mansuetudinem, & amentia, non modestia, summam illam vocans philosophia. Ille autem habens animam veluti adamantinam, accipiebat quidem rationes, nō pungebatur autē ab iis quæ sua natura solent pun gere: vultū itaque nō mutauit, neque sermonem institutū dimisit, sed cum leni voce & verbis serenitatem animæ significantibus, illū senem dimisit: rogans eum vt eorū quæ vellet curam gereret. Ego autē cū his qui ad nos venerunt loquor, vt vides, existimans necessarium esse hoc officium. Quomodo ostenderit quis melius animi lenitatē? Eum enim cui illa credita erat præfectura, talē accepisse contumeliā ab eo qui tenebat secundas partes, præsentibus maximè hospitibus, & maledictū audientibus, & nullam iræ subiisse tempestatem & perturbationem, quam nō magni & excelsi animi virtutem superat & fortitudinem? Ac diuinus quidem Apostolus cōsiderans humanæ naturæ imbec-

P[er] 4. 4.

cillitatem, eam quā fert legem, natura metiens. Ira-
» scimini, inquit, & nolite peccare. Sol non occidat
» super iracundiā vestram. Nam cū irā quidē mo-
» tus nosset esse naturæ, nō nostri arbitrij, noluit lege
ea decernere quæ, essent laboriosa, & forte etiā ciuf-
modi vt fieri non possent: sed motui naturæ & iræ
tempestati mensuram præfinit, diem: iubens ratio-
ni vt eam compescat, & tanquam freno reprimat,
& non concedat progredi vltra terminos. Vir au-
tem hic diuinus vltra leges quæ latæ sunt decerta-
uit, & septa transiit: non vsque ad vesp̄eram iræ
vt moueretur concedens, sed nec vt moueatur qui-
dem omnino permittens. Talem fructum accepit
is ex magni Eusebij consuetudine. Vidi multos
quoque alios in illo tugurio qui huius philoso-
phiæ amatores fuere & æmulatores: alios quidem
in flore corporis: alios verò etiam in profunda se-
nectute. Nam cū plus quam nonaginta annis vi-
xissent homines, laboriosam vitam noluerūt relin-
quere, sed insignes fuere obeuntes labores iuuetu-
tis, noctu quidem & interdū Deum laudantes, &
sacra illa officia peragentes: post duos autem dies
vilibus illis cibis vescentes. Vt alios autē prætermi-
tam, qui non sunt quidem digni qui sileantur, sed
vel maximè laudentur & celebrētur: sed ne sit pro-
lixior quàm par sit narratio, in diuino illo loco fuit
quidam, cum autem Abbatem nominant, qui ex
Ismaelitide quidem radice germinauit, non fuit
autem eiectus à domo Abrahæ, vt is à quo ge-
nus duxerat, sed paternæ hæreditatis fuit cum Isaac
particeps,

particeps, vel potius ipsum rapuit regnum cœlorum. Is Monasticæ huius exercitationis protinus attigit institutionem apud quendam qui tunc habitabat solitudinem, qui eos optimè exercebat: erat autem ei nomen Marofas. Post hæc autem ille quoque aliis præesse desistens, ad hunc cum Abbate venit gregem: nec paruo vixit tempore, sed cùm præclare decertasset, & insignis euasisset, excessit ex hac vita. Hic autem illic quidem fuit continuos triginta & octo annos: ita autem desiderabat laborare, vt qui modò laborare cœpisset. Nam in hodiernū vsque diē pedes nūquam texit calceis. Cùm est autē frigus, in vmbra sedēs, in æstu solem suscipit, & tanquā auram Zephyri, quæ ex eo procedit flāmam excipit. Toto autem hoc tēpore, aquā portare nō passus est: non illa comedēs quæ iis exhibētur, qui ad nō bibendū se exercent: solēt enim ij vti cibis humidiorib⁹: sed iis vtēs cibis quibus alij. Verū pauca comedens & quæ modicas ei vires afferunt, existimat vsum aquæ superuacaneum. Graui autē ferro lumbos succinctus, rarò quidē sedet, noctu autem, & maiori parte diei vel stans vel flectens genua, offert Domino officiū precationis: vsu autem accubitus se omnino priuauit. Nemo enim in hodiernum vsque diem eum vidit cubantē. Quinetiā cū est chori renuntiatus Coryphæus, & ei cōtingit vt præsit, totum hūc laborē fert prompto & alacri animo, se iis qui eius parent imperio præbens exēplar philosophiæ. Tales victoria insignes decertatores, diuinus Eusebius, horū certaminum

pædotriba & exercitator, exhibuit Domino: & cū alios quoque plurimos tales fecisset, eos transmisit doctores ad alias palæstras, qui totum illū sacrum mōtem diuinis his pratis & suauem emittentibus odorem impleuere. Nam cū ad orientē ab initio fuisset illius exercitationis monasticę tuguriū, licet videre eius philosophiæ fœtus ad occidentē & meridiem, veluti quasdā stellas circa lunā choros ducentes: & alios quidē græca, alios vero eius in qua habitant regionis voce, laudantes creatorem. Sed enim id aggredior quod fieri non potest, cupiens omnia persequi quæ à diuina illa anima rectē gesta fuere. Huic ergo narrationi finis est imponendus, & ad aliam cōuertenda est oratio, & rursus est addenda quæ illinc capitur utilitas, cū horum magnorum virorum benedictionis rogauerimus vt simus participes.

P V B L I V S.

V.

Huius meminit Theodoretus in quarto libro historie ecclesiastice.

Odem tempore fuit quidā Publius, & propter formā spectatu dignus, & anima præditus quæ formę conueniebat, vel potius eā ostendens corpore magis admirabilem. Is ex senatorio quidem ordine ducens originē, natus autem ex ciuitate apud quam Xerxes ille, cuius vbique est fama tam celebris, in Græciam bellū gerens, & volens exercitu fluuium Euphratem transmittere, nauū congregata multitudine, iisdem inter se cōiunctis, & hoc modo super fluuiū ponte cōstructo locum

cum zeugma, id est coniuncturam appellauit, & ciuitatem ex re denominauit. Ex ea ortus & ex tali genere procreatus, altum locū occupat, qui distabat ab vrbe nō plus quā triginta stadiis. In eo cū quādam paruā extruxisset domunculam, omnia quidem vendidit quæ à patre acceperat, domum, inquam, & possessiones, & greges, & vestes, vasāque argentea & ænea, & si quid erat cum his aliud. Et cū ex lege diuina ea diuississet iis quibus oportebat, & se ab omni cura terrena liberassēt, illā vnā curam suscepit pro omnibus, nēpe vt ei seruiret qui eum vocauerat: eāmque animo perpetuō versabat: noctu diūque cōsiderans & perscrutans quemadmodū eam augetet. Ea de causa ei labor crescebat quotidie, ampliōrque & intēsior euadebat in dies, eratque dulcis & voluprate plenus, & procul expellens satietatem. Nemo enim eum vnquam vidit quiescentē vel minima parte diei, sed psalmodiam quidem oratio: orationē verō psalmodia: vtrunque autem excipiebat diuinorū eloquiorū lectio. Deinde cura hospitem venientiū. Deinde fiebat aliquid ex operibus necessāriis. In his vitæ iter ingrediens, & iis qui imitari volebant exēplar virtutis propositus, veluti quēdam auis canōra, multos sui generis in hac retia coēgit salutaria. Cæterum ab initio quidem nullū habere passus est qui secū habitaret: sed paruās domunculas foribus vicinas ædificans, vnūquenque ex iis qui conueniebant, iubeat per se degere: domunculas sæpe inuisens, & perscrutans, nunquid præter vsum habeant repositum.

Aiunt

Alunt autem eum quoque accedentē ad trutinam, panis mensuram diligenter perpendisse. & si quando inuenisset plus quàm esset definitum, ægrè tullisse, & eos qui hoc faciebant, Helluones appellasse. Iubebat enim neque comedentes, neque bibentes expectare satietatem: sed tātum capere quantū satis esset ad tuendam vitam corporis: siquādo autem vidisset etiam farinā opertam fursure, eos qui hoc fecissent impetebat maledictis, vt qui Sybariticis fruerentur delitiis. Porro autem noctu quoque ex improviso veniens ad ostium vniuscuiusque, si aliquē quidē inuenisset vigilantē & Deum laudātem, recedebat tacitus. Siquem autem sensisset dormientem, manu quidem pulsabat hostium, lingua autem in eum qui iacebat inuehebatur, vt qui corpus plusquam oporteret curaret. Hunc eius laborem cū considerassent aliqui qui erant eiusdem animi & sententiæ, ad eum retulerunt vt omnibus vnum edificaret habitaculum. Eos enim qui nunc sunt dispersi exactius & accuratius dixerunt esse victuros, eumque fore liberum à magna parte solitudinis. Probauit consiliū vir sapientissimus, & cū omnes simul coëgisset, & paruas illas diruisset domunculas, iis autem qui erant congregati vnā edificasset, rogauit vt simul viuerent & se inuicem incitarent: & hic quidem illius imitaretur mansuetudinem, ille verò mansuetudinem huius zelo temperaret. & alius communicans vigiliis, acciperet ieiunij disciplinam. Sic enim, inquit, à nobis inuicem id quod deest suinentes, perfectissimam

simam efficiemus virtutem. Quomodo enim in foris ciuitatum, alius quidem vendit panes, alius verò olera: alius habet vestes vānales, alius est opifex calceorum: à se autem inuicē id quo opus habent comparantes, vitam agunt iucundiorē. Qui dat enim vestem, pro ea accipit calceos. Qui autē emit olus, vendit panem. Ita nos oportet inuicem permutare virtutis partes pretiosissimas. Cū qui erant eiusdem linguæ sic exercebantur & decertarent, & Græca voce Deum laudarent, huius vitæ instituti eos quoque cepit amor qui lingua utebatur illius regionis: & concurrentes aliqui supplicarunt vt ipsi quoque in eorum gregem admitteretur, & essent eius sacræ doctrinæ participes. Cōcessit autem quod postulabant, legis memor Dominicæ quam sanctis tulit Apostolis, dicens, Euntes docete omnes gentes: & cū iuxta illud habitaculum ædificasset alterum, eos iussit illic degere, diuino quodam templo constructo, in quod iussit & hos & illos conuenire, incipiente die & desinente: vt vespertinos & matutinos hymnos Deo simul offerrent: in duas quidem diuisi partes, & singuli sua voce vtentes, ex successione autem canticum emittentes. Permanfit autem in hodiernum vsque diem forma eius instituti: & neque tempus, quod hæc & talia mutare vehementer contendit: nec ij qui illius successere curationi, vt ex limitibus ab eo positis aliquid euerterēt, in animū inducere: idque cū non duo vel tres, sed plures hanc susceperint præfecturam. Cū primū enim ille certamen im-

pleſſet, & ex hac vita exceſſiſſet, & in illam omni moleſtia vacuam cōmigrāſſet, Theotecnus quidē Græcæ linguæ: Aphthonius verò Syriæ præfecturā acceperē, qui vtrique illius virtutis fuerunt quædam animatæ ſtatux & imagines. Neque enim iis qui ſimul conueniebant, neque iis qui extrinſecus adueniebant, conceſſerunt mortis illius vllum habere ſenſum, vt qui illius vitæ inſtituti ſeiſos expreſſa oſtenderent ſimulachra. Sed diuinus quidē Theotecnus cū non diu vixiſſet, tradidit Theodoro præfecturam. Aphthonius autē gregis curam gerens, & iam latis legibus regens, permanſit diutiſſime. Hic autē Theodotus ex Armenia oriūduſ, cū exercitationis Monastiæ illum viſiſſet ordinem, primum quidē erat in numero eorū qui magno parebant gubernanti Theotecnō. Poſtquam autem, vt dixi, ille quidē exceſſit, ipſe verò accepit præfecturam, eam tot bonis exornauit, vt fama ſua priores propemodum obſcurarit. Sic enim cū diuinum affecit deſiderium, eūmque tot & talibus conſauciauit iaculis, vt noctu & interdium effunderet lachrymas compunctiōis. Erat autē ſpiritali tanta plenus gratia, vt eo quidem precante, ſilerent quidē omnes qui aderant, ſolum autē illa ſacra verba audirent, illam auditionem planē ducentes bonā precatiōem. Quis enim fuiſſet adeo adaman-tinus, vt illis verbis tam ſincerē & germanē pro-latis, non demulceretur anima, illiūſque duritiem emolliret & inobedientiam, & ad Deo ſeruiendū traduceret? Cū ſic opes augeret quotidie, & ſa-

eros ostēderet thesauros talibus bonis plenos, post-
quā viginti quinque annis gregem pauisset, adie-
ctus est ad patres suos, vt diuina dicit scriptura, in
bona eductus senectute, traditis habenis Theoteco-
no, qui erat quidem genere fratris filius, frater au-
tem moribus. Iā verò diuinus quoque Aphthonius,
cū plus quā quadraginta annis choro præsuis-
set, sedē accepit pontificalem: nec ciliciū mutans
monasticum, nec tunicam contextā ex pellibus ca-
prarū. Iisdem quoque cibis vescabatur quibus an-
tequam fieret Antistes. Quinetiam quāuis hanc
accepisset curationē, nihilosecius curam gerebat il-
lius gregis, illic multos dies versans: & nunc qui-
dem cōponens eorum lites qui inter se depugna-
bant: nunc verò eis consulens qui erant aliqua af-
fecti iniuria: aliquando autem sodalibus diuinam
porrigēs admonitionē. Faciebat autē vnum quod-
que horum, vel contubernaliū interim pannos cō-
suens, vel lentē expurgans, vel frumentū abluens,
vel aliquid tractans ex iis quæ sunt eiusmodi. Cū
sic autē & Pontificatum ornasset, & virtutē auxis-
set, ad diuinū portum peruenit cū suis oneribus. Et
quid opus est dicere de Theoteco, & qui illū se-
cutus est Gregorio, quorum ille quidē à iuuentu-
te omne genus virtutis collegit, & cū maiorum
suorum excessit gloria: hic verò adhuc in hodiernū
diem laborat in profunda senectute, perinde ac si
esset in florenti ætate. Perstitit enim vitis fructum
perpetuò recusans, & nec aceto quidē vel vuis pas-
sis vescens: non lacte, neque recenti, nec concreto.

Sic enim viuere magnus constituit Publius. Olei autem vsum agnoscentes in tempore Pentecostes, rursus recusant eius esse participes. Hæc didici de magno Publio, quæ partim quidē audita accepi, partim verò ab ipsis eius quos vidi discipulis, in quibus agnoui præceptorem, & per Athletas didici Pædotribā. Iniquū igitur esse arbitratus, & hominis mundi, tantā vtilitatem mandare silentio, iis qui ignorabant proposui narrationem, vt & ipsi vtilitatē hinc accipiant procurans, & memoriæ hinc mihi quæstum parans. Audiui enim Dominū dicentē, Quicūque me cōfitebitur corā hominibus, ego quoque eum confitebor coram patre meo qui est in cœlis: & planē scio quòd si eorū memoriam fecero in hominibus, futurum sit vt ij quoque mei meminerint apud Deum vniuersorum.

SYMEONES PRISCVS.

V I.
Huius memi-
nit Theodo-
retus libro
quarto histo-
riæ ecclesia-
sticæ.

Ymeonem autem senē si quis de industria prætermiserit, & illius philosophiæ memoriā mandarit obliuioni, iniuriæ & inuidiæ meritò accusari poterit, vt qui neque velit laudare ea quæ sunt laude digna, nec iis qui volunt iuuari ea proponat quæ sunt maximè expetenda. Ego autem non ne accuser metuens, sed laudibus eū prosequi cupiens, narrabo eius vitæ institutum. Is enim longissimo tempore perpetuò vitam amplexus est solitariam: & in parua quadam spelunca vitam agens

gens, nulla humana fruebatur anima, solus enim viuere statuerat: sed cum Deo vniuersorum loquebatur assiduè. Herbas autem esculentas sibi parabat cibum. Ea in re eius labor consumebatur. A superis autem tã copiosa donatus erat gratia, vt vel fortissimis & audacissimis imperaret bestis. Idq; nō solis piis sed etiam incredulis Iudæis euasit manifestum. Nam cū propter aliquod corū negotium, peregrè proficisceretur ad aliquod castellum quod situm erat extra eā quæ à nostri imperij hominibus habitatur regionē, ortus autem esset imber vehemens & ingruisset tēpestas, à via quidem aberrarunt, vt qui anteriora videre non possent, errabant autem per solitudinē, nec vicum, nec antrū, nec viatorem aliquē inuenientes. Cū autem in medio continente non secus vndis iactarentur, quàm ij qui nauigant in mediis fluctibus, diuini Symeonis antrum, veluti quendam portum, animaduertere: sordidūque & squallidum hominē aspexere, & quendam exiguum ex pelle caprina contextum pannum habentem super humeros. Ille autem simulac vidit, eos salutauit, erat enim affabilis, & eos rogauit causam aduentus. Postquam autem narrarunt quod euenerat, & rogarunt vt eos doceret viam quæ ducit ad castellum. Manete, inquit, statim vobis dabo duces qui ostendent viam quam desideratis. Atque ij quidem tunc parebant & quiescebant. Ipsius autem sedentibus, venere duo leones, non toruè & ferociter intuentes, sed veluti cuidam Domino blan-

tutē acceperit. Aestas erat, & mēsis, & ferebantur manipuli in areas. Vir autem quidam qui non erat suis iustis contentus laboribus, sed aliena concupiscebat, proximi quidem aliquot sustulerat manipulos, per hæc autem conabatur suum augere cumulum: sed statim in eius furtū diuina lata est sententia: cecidit fulmen, & exusta est area. Miser autē ille ad Dei hominē accessit, qui non procul à vico fixerat tabernaculum: & quæ sibi quidē acciderat, narrabat calamitatem, furtum autem celare conabatur. Postquam autem vera dicere iussus, est furtū confessus: coëgit enim casus vel seipsum accusare, iussit vir ille diuinus, vt corrigendo iniuriam, faceret vt liberaretur à pœna. Nam si tu, inquit, illos solueris manipulos, extinguetur ille ignis immissus diuinitus: licebat ergo videre illum quidem curretem, & spicas furto surreptas ei cui facta fuerat iniuria offerentem, pyram autem absque igne extinctam, diuini senis oratione & intercessionem. Hoc non incolas solū impleuit terrore, sed etiā totam ciuitatem, Antiochiam inquam: erat enim in eius ditione hoc prædiū, coëgit illuc currere: & vnum quidem petere vt liberaretur à rabie Dæmoniaca, alium verò, vt quiesceret febris: alium autem vt aliquis ex iis quæ eum cruciabant consequeretur remediū. Ille verò, iis qui inhabitabant, gratiæ fluēta abundē suppeditabat. Sed rursus amans quietis, ad mōtem Sinæum voluit peruenire. Cū autem id sciuisent multi viri optimi, & qui eandem persequerentur philosophiam, simul accurrerunt cupientes

piētes esse socij eius per egrinationis. Cū autē iter multorū dierū confecissent, postquā in Sodomiticā venerunt solitudinē, vident eminus viri manus quæ ex profundo in altū expandebantur. Et primū quidē existimabāt esse fraudē Dæmonis. Cū autē maiore animi studio precati essent, & eadē vidissent, profecti sunt ad illū locū: & vident quidē paruam fossam, quālem solent vulpes facere, cū quæ subeant lustra machinantur: nullum autem illi videbant illic apparere. Nam cū sensisset pedū strepitus qui manus habebat extensas, se intra cauernā occultauerat. Diu autem moratus senex, valde rogauit vt se illi ostenderet si humanam habeat naturam, & non sit impostor aliquis Dæmon, qui se in has formas verteret. Etenim nos quoque, inquit, persequentes vitam monasticæ exercitationis, & quietem amantes, erramus per hanc solitudinē, in monte Sina cupientes adorare Deum vniuersorū, in quo cū Mos seruo suo apparuisset, dedit legū tabulas: non quòd existimemus Deum esse loco circumscriptum: audimus enim eū dicentem, Cœlum & terram ego impleo, inquit Dominus: & quòd cōtineat terræ ambitum, & eos qui in ea habitant tanquam locustas: sed quoniam ij qui ardentem amant, non solum eos qui amantur desiderant, sed etiam illis loca grata sunt & iucunda in quibus ij fuere præsentes, & in quibus versati sunt. Hæc & similia cū diceret senex, ex cauerna se ostendit homo qui in ea delitescibat. Erat autē aspectu quidem agrestis, coma squallida, facie corrugata,

Hierem. 23.

gata, exsiccatis & planè exanguibus omnibus mèbris corporis. Erat autem sordidis quibusdam panis indutus, ex confutis palmarum germinibus. Cùm autè salutassèt, & pacis verbum dedisset, rogavit quinam essent, & vnde venirent, & quò abirent. Ille autem & ad rogatum respondit, & vicissim rogavit vndènam venisset, & cur hanc vità delegisset. Idem, inquit, me quoque cœperat desiderium eò eundi quò vos nunc itis. Huius autem vitæ sociū assumpseram quendam meū familiarē, & qui erat eiusdem animi & sententiæ, & cui erat idem qui mihi scopus & institutum. Aegeramus autem nos inuicem iureiurando, ne morte quidem nostrā seiungere consuetudinem. Accidit ergo ut is quidem in peregrinatione vitæ finem hic acciperet. Ego autè iureiurando astrictus, & fossam feci ut potui, & corpus tradidi sepulturæ: propter hoc verò monimētū effosso mihi altero sepulchro, vitæ finem hîc expecto, & Domino consuetū offero officium. Vescor autem dactylis, quos ad me afferre ab eo qui curā gerit iussus est quidam frater. Hæc cùm sic diceretur, leo procul apparuit. Cùm autè ij qui erant cùm sene, animi angore & metu cecidissent, sentiens is qui iacebat in cauerna, surrexit, & leoni annuit, ut transiret ad aliam partem. Is autem statim paruit & venit, botrū afferens dactylorum. Deinde rursus abiit cùm sibi fuisset permissum, & procul à viris decumbens obdormiit. Cùm ergo dactylos diuississet omnibus, & eorum precibus & psalmodiæ cōmunicasset, & post finē

matutini officij salutasset, eos dimisit nouitate
spectaculi stupefactos. Siquis autem non habet fi-
dem iis quæ dicta sunt, recordetur vitæ insignis
Elæ, & coruorum ministerij, qui manè quidem
panem, vespere autem ei carnem perpetuò affere-
bant; vniuersorum enim effectori est facile, vt suis
prouideatur, omnē viam inuenire. Sic Ionam in
ventre ceti trium dierum & noctium spatio cōser-
uauit: & effecit vt leones in lacu Danielem obstu-
puerint, & vt ignis inanimus operaretur tanquam
ratione præditus, & eos quidem qui erant intus il-
luminaret, eos autem qui erant foris vreret. Sed e-
nim rem facio superuacaneam, qui ad probandam
Dei potentiam argumenta afferro. Postquàm ergo
peruenit in montem quem desiderabat, aiunt senē
illū admirabilem, in illo loco in quo Moses dignus
est habitus qui Deum videret, (vidit autē vt videri
potuit ab humana natura,) genua flexisse, & non
prius surrexisse quàm vocem diuinam audiuerit,
quæ illi significabat Domini beneuolētiam. Quo-
niam autē tota vertente hebdomada ita perpetuò
fuerat inclinatus, & ne minimū quidem cibi sum-
pserat, iussit vox quæ ad eum facta est, vt ea sume-
ret quæ erant apposita, & prōpto & alacri animo
comederet. Cū autē manum extendisset, & tria
mala inuenisset, & ea comedisset, vt iussisset qui de-
derat: & ei plenæ restitutæ sunt vires, & alacri, vt
par erat, animo eos qui cum eo versabantur saluta-
uit. Lætus ergo & hilaris reuersus est, vt qui & vo-
cem diuinā exaudierat, & rursus comederat cibū
à Deo

à Deo datum. Reuersus autem, duo philosophiæ extruxit gymnasia: vnum quidem in vertice montis de quo prius diximus: alterum autē infrà, propter ipsas oras lateris montis. Cùm in vtroque autem athletas virtutis congregasset, horum & illorum exercitator fuit & pædotriba. Et aduersarij docens insultus, & agonothea promittens beneuolentiã, & bono animo, non autē degeneri & pusillo esse iubens, & in suos quidē moderatione, in hostem autē animi magnitudine vt præcipiēs, hæc docens, sic viuens, hæc miracula faciens, & splendorē omnis generis emittens, laboriosæ huius vitæ finem cepit, & migravit in eā quæ est senij & molestiæ expers, relicta gloria quæ extingui nō potest, & memoria quæ manet in perpetuum. Huius benedictionem, cum is adhuc esset superstes, beata, atque adeò ter beata, mater mea est consecuta, & sæpe mihi multa de eo narrauit. Ego autem nunc oro, vt quā dare potest, eius consequar intercessionem: & scio me consecuturum. Omnino enim dabit petitionem, imitans Domini benignitatem.

PALLADIUS.

Vi autem multorum sermone celebratus est Palladius, & tempore ei fuit æqualis, & moribus similis, notusque & familiaris. Ad se enim, vt aiunt, inuicem ventitantes ex se inuicem capiebant utilitatem, se mutuò prouocantes, & ad zelum Dei incitantes.

vii.

Huius meminit Theodoretus in libro quarto historię Ecclesiasticæ.

TT ij

tantes.

tantes. Inclusus autem erat in quadam domuncula quæ erat propinqua vico maximo & populo lōgè frequentissimo: est autem ei nomen Iem me. Ac de maxima quidem viri à cibo abstinencia seu ieiunio & inedia, vigiliæque, & oratione perpetua, dicere existimo esse superuacaneum. In his enim idem traxit iugum quod beatus Symeon. Miraculum autem quod in hodiernum vsque diem decâtatur, ab illius autem voce & manu factum est, existimaui si narrarem facturum me operæpretium. In prædicto vico fit celeberrimus conuentus, qui vndique attrahit mercatores, & maiorem multitudinem quàm quæ possit numerari. In eo quidam mercator, iis quæ attulerat venditis, & auro coactò, noctu volebat recedere. Quidam autem homicida, qui aurum illic collectum aspexerat, æstro quodam & furore percitus, somnum quidem à ciliis depulit: obseruabat autem quando vir ille esset profecturus. Post galli autem cantum, ille quidem abibat securus: hic autem præueniens, cùm quendam locū aptum insidiis occupasset, repētè adortus, cum & percussit & cædem fecit. Execrando autem facinori impium quoque aliud factum adiicit. Nam cùm aurum cepisset, mortuum illud corpus proiecit ad ostium Palladij. Cùm autē dies venisset, & fama peruasisset, & totus hominum conuentus de eo quod factū erat passim loqueretur, concurrerunt omnes, & effracto ostio, cædis factæ poenam exigere volebant à diuino Palladio: vnus autem ex iis qui hoc faciebāt, erat is qui sua manu cædem fecerat. Cùm ergo

ergo vir diuinus circumsideretur à tanta multitudi-
ne, cœlum intuens, & mente cœlum superans, sup-
plicauit Domino vt calumniæ mendacium refelle-
ret, & veritatem quæ latebat ostenderet. Cùm sic
orassèt, & iacentis manū prehendisset, Dic, inquit,
ô adolescens, quis hanc tibi plagam intulit? Osten-
de quis hoc execrandum facinus admiserit: & libe-
ra innocentem ab hac improba calumnia. Sermo-
nem autem sermo quidem est consecutus. Dextera
autem homo etiam sedens, circūspiciebat quidem
eos qui accedebāt, digito autem ostendebat homi-
cidam. Clamor sublatus est ab omnibus, & mira-
culum stupentibus, & calumniam quæ fuerat in-
tentata desinentibus. Cùm autem illum sceleratum
exuissent, & gladium inuenerunt adhuc cruentum
sanguine, & aurum illud quod cædis causam de-
derat. Diuinus autē Palladius cùm prius fuisset ad-
mirabilis, hinc meritò euasit longè admirabilior.
Sufficiebat enim miraculum ad viri ostendendam
apud Deum fiduciam. Ex eodem autē ordine fuit
etiam Abraames admirabilis, qui ædificauit quidē
id quod vocatur Paratomon, virtutis autem splen-
dores in omnem partem emisit. Quàm clara au-
tem fuerit eius vita, testantur quæ post eius mortē
fiunt miracula. Ex eius sepulchro in hodiernū vs-
que diem scaturiunt omnis generis morborum cu-
rationes. Huius autē sunt locupletes testes, qui eas
abundē illinc per fidē hauriūt. Mihi autem quoque
detur consequi auxilium, qui eorum memoria lin-
guam sanctificauit.

VIII.

*Huius memi-
nit Theodo-
retus in quar-
to historie
Ecclesiasticae.*

Vòd vna sit omnium hominum natura, & philosophari sit facile volentibus, siue sint Græci, siue barbari, ex multis quoq; aliis scire est in promptu: ad hoc autem apertè ostendendum sufficit vel solus Aphrates. Is enim in Persis qui sunt iniustissimi, & natus & educatus, & ortus ex talibus parentibus, & in eorū legibus institutus, ad tantam peruenit virtutem, vt eos qui ex piis nati fuerant, & piam doctrinam ab ineunte ætate acceperāt, obscurauerit. Primū enim contempto genere, erat autem id clarū & illustre, accurrit ad Dominum adorandum, maiores suos imitatus Magos. Deinde sui generis hominū impietatem abominatus, suæ prætulit alienam regionē. Et cum venisset Edeßam, est autem ciuitas maxima & populo frequētissima, & quæ pietate insigniter exornatur, cum extra eius ambitus inuenisset domunculam, & se in ea inclusisset, suæ curam gerebat animæ, veluti quidam optimus agricola, vitiorum spinas excindens radicitus, & diuinā expurgans segetem, & maturos Euangelij fructus offerens domino. Illinc venit Antiochiā, quæ ab hæretica procella grauiter circumsidebatur, vbi cum ante ciuitatē, in quoddā philosophiæ gymnasium diuertisset, & Græcæ linguę pauca verba didicisset, ad diuinos quidē sermones audiēdos traxit plurimos: vtens autem lingua barbaric cōmixta, fœtus proferebat ingenij & intelligentiæ, ex gratia diui-

ni spiritus accipiens hæc fluenta. Quis enim ex iis qui suam iactant eloquentiã, & supercilia contrahentes elatè loquuntur & magnificè, & propter syllogismorũ laqueos iuueniliter exultant, in erudita illa & barbara voce fuit vnquam superior? Ratiocinationibus enim ratiocinationes, & diuinis eloquiis philosophorum vincebat rationes, cum magno Paulo clamãs. Etsi imperitus sermone, non tamen scientia. Hoc autem modo perpetuò ex Apostoli sententia, deprimebat rationes, & omnem altitudinẽ quẽ extollitur aduersus Dei cognitionem, & captiuabat omnẽ intelligentiam ad Christi obedientiam. Licebat autem videre concurrentes eos qui gerebant magistratus, & qui erant relati in aliquos militiæ numeros, eosque qui manu sibi victũ comparabant, & vt semel dicam, & priuatos & milites, & doctos, & literarum rudes, & pauperes, & diuites: & alios quidem silentio accipientes ea quẽ offerebantur: alios verò rogantes & sciscitantes, & orationi præbentes occasionẽ. Cùm autem tantum laborem caperet, non passus est vnquam vllum accipere qui secum habitaret. Quinetiam malebat suam ipsius operam quàm officiũ & ministerium quod sibi offerebatur ab alijs. Cùmque eius congresiones & colloctiones fierent ad portam atrij, ipse eam aperiebat ingredientibus, & abeuntes deducebat ac dimittebat. Nihil autem vnquã omnino accepit ab aliquo: non panem, non obsonium, non vestem, sed vnus solus ei notus panem suppedibat. Cùm autem vsque ad profundum processisset

sisset senium, post occasum Solis vescebatur oleribus. Aiunt autem Anthemium, qui postea fuit & Præfectus & Cōsul, cū electus legatus profectus est ad Persas, ad eū attulisse tunicā apud Persas cōtextam, & dixisse, Cū scirē vnicuique suam dulcem esse patriā, & qui illic nascūtur fructus esse iucundissimos, hanc ex patria ad te attuli tunicā, rogōque vt tu eā accipias: ego verò sim tuæ benedictionis particeps. Is autē eam quidem primū iussit poni in subsellio. Deinde cū multi fuissent interiecti sermones, dixit se angi animo, vtpote quòd sit in duas partes diuisa cogitatio. Illo autē rogante causam, Semper, inquit, constitui habere vnum solum qui mecū habitaret: mihi que ipsi hanc legē imposui, vt mihi omnino denegetur duorū simul habitatio. Cū ergo vnus mecū iam sedecim annis habitasset & esset mihi cordi, accessit quidam meus contribulis, volens mecū habitare, & rogans vt hoc sibi liceat. Hoc mihi mentē distrahit. Duos enim simul habere non patiar. Contribulem enim amplector vt contribulem: priorem autem, vt qui mihi cordi fuerit expellere, & graue & iniquum existimo. Ille verò, Meritò, inquit, ô pater. Neque enim fas est vt eum qui tibi plurimo tēpore inseruiit, amandes, tanquam nō aptum: eum autē cuius morum nondū fecisti periculum, propter solā admittas patriam. Ad hæc diuinus Aphrates, Nō accipiam ergo, inquit, ô vir admirande, hanc tunicā: duas enim habere non patiar. Est enim mea quidē sententia iucundior, tua verò melior, ea quæ mihi
tanto

tanto tempore inferuit. Cùm callido ergo cōmento sic elusisset Anthemium, & ingenij solertiæ exhibuisset miraculum, persuasit vt nemo deinceps cum eo ageret de illa tunica. Ego autē hæc retuli, volens duo simul ostendere: & quòd ab vno solo acceperit quod curando corpori fatis erat, & quòd tanta eius fuerit sapientia, vt effecerit, vt qui rogabat vt acciperet, sententiam tulerit cum non debere accipere. Sed his & quæ sunt huiusmodi relictis, narrabo maiora. Cùm Iulianus Deo infestus in barbarorum regione pœnas dedisset impietatis, res quidem fuere parūper tranquilliores alumnis pietatis, cùm Iouinianus accepisset clauū Romani imperij. Postquam autem hic quoque cū paruo tempore regnasset, accepit finem vitæ, Valens autem accepit principatum, procellæ & tempestates rursus mare nostrum agitabant, grauisque fluctus excitabatur, & vndæ maximæ scaphā vndiq; impetebant. Efficiebat autē grauiorem tempestatē solitudo gubernatorum. Eos enim Imperator, qui in solam verā religionem suam exercebat audaciā, coëgit habitare in exilio. Et cū tanta esset vsus iniquitate, impietatis cū non capiebat fatietas, sed dispergebat ac dissipabat cœtum piorū omnium, instar feræ immanis gregē contendens discerpere. Ea de causa eos nō solū expulit ab omni ecclesia, sed etiam ex latere montis, & ex ripa fluuij, & ex bellico gymnasio. Hæc enim loca perpetuò mutabant, vt in quos obiter sæuiret armata manus. Et Scythæ quidem, & alij barbari, totam Thraciam à Danu-

bio vsque ad popontidem securè populabantur. Ille autem eorū auditionem, ne arrectis quidem, vt dicitur, auribus, poterat accipere: sed in eos qui erāt eiusdem generis, & eius ditionis, pietatēque ac religione clari, armis utebatur. Diuinus autem populus illorum malorum deflebat importunitatē, Dauidicum illud canens canticū. Super flumina Babylonis illic sedimus, & fleuimus, dū nos recordamur tui Sion. Reliqua autem cantici eis non cōueniebant. Aphraates enim, & Flauianus, & Diosdorus, non permiserunt vt suspenderentur in salicibus instrumenta doctrinæ: nec passi sunt dicere, Quomodo cantabimus canticū Domini in terra aliena? Sed & in montibus, & in campis, & in vrbe, & in suburbanis, & in ædibus, & in foris, canticū Domini assiduè caneant. A Dauide enim didicerant, Domini est terra, & plenitudo eius. orbis terræ, & omnes qui habitabant in eo. Rursus autē audierant eundē prophetam clamantem. Benedicite Domino omnia opera eius, in omni loco dominationis eius. Audiuerunt autē diuinum quoque Paulum præcipientē orare viros in omni loco, tolentes manus sanctas absq; ira & disceptationibus. Porro autē ipse quoq; Dominus loquens cum Samaritano, hoc prædixit apertius. Amen enim, inquit, dico tibi mulier. Venit hora, & nūc est, quando neque in loco hoc, neque Hierosolymis, sed in omni loco adorabunt patrē. Hæc cum didicissent: & in domo, & in foro, &, vt apostolicè dicam, publicè & per domos perpetuò testificabantur: & veluti

luti quidā præstantissimi imperatores, suos quidē armabant, aduersarios autē confodiebant. Atque magnū quidē Flauianū, & diuinū Theodorū, qui tūc sub alio pascebant, & secunda cathedra digni erant habiti, hęc facere quę dixi, & admirandū quidem est & laude dignum: sed tamen hęc faciebant cū essent electi exercitus imperatores, & subiecti legibus imperatoriis. Sapiētissimus autē Aphraates, sua sponte ad hęc profiluit certamina. In quiete enim educatus, & cū eius institutū esset per se viuere, & extra teli iactum federet, vt dicitur, cū vidisset belli vehementiā, non illi placuit quod esset securus: sed quietē iubens valere ad tempus, priorū phalangis fuit in pugna princeps, feriens quidē & vita & sermone & miraculis, ipse autē nunquā percussus. Quinetiam cū imperator omni ex parte stultus cū aliquādo vidisset exeuntē in gymnasium bellicum: contigerat enim vt tunc illic congregarentur qui erant ritē venerandæ trinitatis socij: ostendit autē quis cum ad ripam fluuij ambulantem spectanti imperatori: rogauit eum quonā tenderet. Cū is autem dixisset se ire deprecatum pro terrarū orbe & pro imperio, rursus respondit imperator, Et quanā de causa vitam proficens monasticam, securē per forum ingrederis, silentio & quiete relicta? Ille autem, solebat enim Dominum imitans, parabolicē ratiocinari, Dic mihi, inquit, imperator, Si essem virgo absconsa in thalamo, vidissem autem aliquē in domum patris ignem iniicientem, quid mihi consuluiſſes facere, videnti flā-

mam ardentē, & domum quæ cōburitur, intūsne
sedere, & domum quæ crematur despicere? Sed sic
ego quoque fuisset consumpta ab incendio. Sin
autem dicis oportere properare, aquā ferre, & sūsque
deque currere, flammamque extinguere: ne me re-
prehendas ô Imperator, si id ipsum facio. Quod
enim tu consulueris virgini quæ est in thalamo,
hoc ego cogor facere qui vitam sum professus mo-
nasticam. Quòd si tu me reprehendis qui quietem
reliquerim, teipsum reprehende qui hanc flam-
mam in domū diuinam inieceris, & non me qui
conor extinguere. Quòd enim oporteat opē ferre
Domui paternæ quæ vritur, ipse quoque confite-
beris. Quòd autē Deus sit magis verus & germa-
nus pater quàm ij qui sunt in terra, est cuius aper-
tum etiā qui rebus diuinis non est omnino initia-
tus. Nihil ergo absurdum facimus ô Imperator,
neque cœpto nostro & instituto contrarium, si ve-
ræ religionis alumnos congregamus & pascimus,
& eis herbam diuinam exhibemus. His dictis, Im-
perator quidē tacitè assentiebatur, considerans iu-
stam defensionē: vnus autem ex iis qui nec viri cē-
sentur nec mulieres, sed posse vnquam patres fieri
eis est ademptū, & hac de causa censentur bene vel-
le Imperatori, & ei loqui cōfidenter, is ex loco su-
periore diuinū virū conuitio est infectatus, & mor-
tem minitatus: sed non ita diu pōst pœnas luit suæ
audaciæ. Nam cū vellet Imperator corpus laua-
re in balneo, accessit quidem miser tanquam soliū
visurus an bene esset temperatū, mente autē captus,
insiluit

insiluit in folium, quod aquam calidā minimè tēperatam continebat: & cū nullus adesset intus, solus enim ingressus fuerat visurus an esset paratū, remāsit coctus & resolutus. Cū autem tēpus interim tereretur, mittit Imperator aliū qui eum vocaret. Cū is autem neminē in nulla domo inuenisset, id renuntiat Imperatori. Cū deinde autem plures accurrissent omnia perscrutātes solia, & ad illud tandem venissent, eum iacentē & vita priuatū aspiciunt. Excitato autē tumultu, & omnibus deflentibus, alij quidē aquam illam calidā exhaurerunt: alij verò corpus miserrimū extulerūt. Hinc factū est vt metus inuaderet Imperatorē, & omnes qui armabātur aduersus pietatē. Sparsa est autē fama per totā ciuitatē, quales infelix ille luerit pœnas cōtumeliæ qua affecit Aphraatē: omnesq; Deū Aphraatis perpetuis celebrabāt laudibus. Hoc, etsi instaret aduersarij, obstitit quo minus homo Dei mitteretur in exiliū. Imperator enim perterrit⁹, eos quidē qui hęc suadebāt, auersabatur, virū autē reuebatur. Porro aut aliūde quoq; eius virtutē didicit. Equus quidā bono genere nat⁹, & portare apprimē doctus, erat imperatori charissim⁹. Morbus quidā qui ei acciderat, malē habebat imperatorē. retinebatur autē humidorū ex cremētorū excretio. Ad eū curādū accersebātur, qui in hac arte fuerant exercitati. Cū ea autē esset etiā morbo inferior, Imperator quidē molestia afficiebatur: lamentabatur autē is cui equorū cura fuerat credita. Cū esset autem pius & fide firmus, in meridie venit vnā cum equo

ad magni Aphraatis habitaculum: & cùm morbū dixisset, & fidem suam significasset, orauit vt solueret morbum suis precibus. Ille autem nihil cunctatus, sed statim Deum precatus, iussit aquā hauriri ex puteo: & cùm ei salutaris crucis signum imposuisset, iussit eam ad equum asferre. Is autem bibit plus quàm cōsueuerat. Deinde cùm oleum diuina inuocatione impleisset benedictione, equi vētrem inungit: & manus cōrectatione statim morbus est sublatu. Lætu ergo homo equo accepto, cucurrit ad stabulum. Vespere aute, solebat enim eo tempore venire ad stabulum Imperator, venit & interrogauit quomodo equus se haberet. Is autem cùm & sanu esse significasset, & equu valētem, & exultantē, hinniētēque, & collū superbè erigētem eduxisset, rogauit eum causam sanitatis. Vbi autem diu cunctatus, (verebatur enim ostendere medicum, sciens eum qui rogabat esse ei infensum) tandem verum coactus est dicere, & docuit modum curationis. Obstupuit quidem Imperator, & confessus est eum esse virum admirabilē: nec tamen à priore destitit insania: sed perrexit furere aduersus vnigenitum, donec à barbarico fuit igne cōsumptus, ne sepultura quidē, qua famuli vel mēdici, dignatus. Diuinus autem Aphraates & in illa tempestate suā ostendit virtutē, & reddita tranquillitate fecit quoque cōsimiliter. Porro autem alia quoque miracula fecit innumerabilia, quorū vnus vel duorum meminero. Mulier quædā genere nobilis, simul cum viro intemperante trahens iugum matrimonij

matrimonij, venit ad beatū illum hominē, deflens propriam calamitatē. Dicebat enim maritum concubinæ captum consuetudine, magicis quibusdā prestigiis fuisse incantatū, & odio habere ipsam legitimo matrimonio coniunctā. Hæc autē dicebat mulier stans pro foribus atrij. Sic enim solebat colloqui cum fœmina: nullam enim vnquam admisit intra fores. Tunc ergo mulieris misertus eiulantis, oratione incantationis abolet operationē: & cū olei guttum ab ipsa allatū inuocatione diuina sanctificasset, iussit vt eo vngeretur. Hæc præcepta cū impleisset mulier, coniugis amorē in se transtulit: & persuasit vt pro illegitimo, legitimū cubile eligeret. Iam verò dicunt etiā quòd cū locustæ aliquando regionē repente inuasissent, & instar ignis omnia consumerent, segetes, arbores, prata & nemora: venit ad eū quidā vir pius, rogans vt opem ferret vnū quidē agrū habenti, ex eo autem & se & vxorē & filios & familiā alenti, & à quo etiam imperatoria exigeretur collatio. Is ergo rursus dominicam imitans benignitatē, iussit ad se afferri congiū aquæ. Postquam autē aquæ cōgiū attulit is qui orabat, ei quidem manū imposuit: Deum autem est precatus vt fluentū impleret diuina virtute. Deinde finita oratione, iussit vt in prædij limitibus aqua aspergeretur. Qui eā attulerat, fecit vt iussus fuerat: idq; fuit illis agris pro vallo sacrosancto & inexpugnabili. Nam vsque ad illos fines, reptantes & circumuolantes locustæ instar exercitus, rursus retrocesserunt, benedictionem impositam extimescentes, & veluti

veluti quodam freno suffocatæ, & vltra progredi prohibita. Et quid opus est dicere omnia quæ facta sunt à beata illa anima? Hæc enim satis sunt ad ostendendum splendorē gratiæ quæ in eo habitabat. Eum ego vidi, & sanctæ illius dexteræ percepi benedictionem, cū essem quidē adhuc adolescens, matri autē me adiunxissem comitem ad illū professionis. Et cū pro more quidem ianuā aperuisset, illā & suo sermone dignatus est & benedictione: me autē intromissum impertiit opibus deprecationis. Ea nunc quoque fruar, vt qui credam eū viuere & vnā cū angelis choros ducere, & maiori quàm olim apud Deum vti fiducia. Eā enim tunc metiebatur corpus mortale, ne occasio arrogantia euaderet, si fuisset maior quā par esset fiducia. Nūc autē deposito onere animi perturbationū, vt athleta victoria potitus, fiducia & libera loquēdi facultate vtitur apud agonotheam. Qua de causa oro quoque vt eius consequar intercessionem.

P E T R V S.

- ix. **D**E Gallis quidem audimus qui sunt in Europa ad occidentem. Scimus autē eos quoque qui sunt in Asia, ab illis oriundi, qui sedes fixerunt propter pontum Euxinū. Ex iis genuinauit beatus Petrus, atque adeo tēque quaterque beatus. Septem autē annis, vt aiunt, postquam natus est, à parentibus educatus, consumpsit totā reliquam vitā in philosophiæ certaminibus. Dicitur

tur autem obiisse, cum vixisset nonaginta & nouē annos. Eū ergo qui nonaginta & duos annos decertauit, & noctu diūque semper victor euasit, quis pro dignitate laudauerit? Quænam autem lingua suffecerit ad eius narrandas res præclarè & ex virtute gestas, in pueritia & adoleſcētia, in virili & in ingrauescente ætate, & in extrema senectute? Quis illum sudorem mensus fuerit? Quis luctas quæ in tanto tēpore factæ sunt enumerauerit? Quænam autem oratio consequi potuerit, vel semina ab eo deiecta, vel collectos manipulos? Quis est adeò magna & excelsa mente præditus, vt possit perfectè intueri facultates & copias collectas ex præclara mercatura? Scio rerū illius gestarum vastum pelagus: & ideo vereor accedere ad narrandā historiā, ne obruatur oratio. Quamobrem ambulabo propter littus, & quæ in cōtinente gesta sunt ante mare admirabor & enarrabo, profundū autem relinquā ei qui, vt diuina dicit scriptura, scrutatur profunda, & occulta cognoscit. Hic ergo primo tēpore certauit in Galatia. Illinc videndi gratia venit in Palæstinā: vt cū vidisset loca quæ susceperunt salutare passionis, in his Deum qui seruauit adoraret: non vt qui loco circumscribatur: sciebat enim eius naturam non posse circumscribi: sed vt pasceret oculos spectaculo corū quæ desiderantur: nec sola animæ vis qua contēplatur, absq; visu, spiritali alimento per fidem frueretur. Iis enim qui amore aliquem prosequuntur est à natura insitum, vt non ex solo eius aspectu capiant voluptatem, sed & do-

inum & vestes & calceos cōtemplentur cū magna
lætitia. Tali in sponsum amore prædita, spōsa quæ
desiderabat in cantico canticorū, clamabat dicens,
» Sicut malum in lignis sylvæ, ita patruelis meus in
» medio filiorū. In vmbra eius desideravi & sedi: &
» fructus eius dulcis in gutture meo. Nihil ergo ab-
surdum & alienum fecit hic homo diuinus, qui in
sponsum quidē eundem accepit amorem, iisdem
autē verbis vsus est quibus sponsa, Vulneratus sum
ego, clamabat, ab amore. Cū autem desideras-
set contemplari spōsi quandam veluti vmbra, abiit
visurus loca ex quibus scaturierūt fontes omnibus
hominibus salutare. Cū ergo quæ desiderabat
eis frui licuisset, profectus quidem est Antiochiā:
cū autē vidisset ciuitatis pietatem ac religionem,
externā regionem patriæ suæ prætulit, ciues existi-
mans, non cōtribules & cognatos, sed eos qui erāt
eiusdem cum ipso sententiæ, & in fide socij, & tra-
hebant idem iugū pietatis ac religionis. Cū illic
autem morari placuisset, nō extendit tabernaculū:
non fixit tugurium: non excitauit domunculā: sed
totum tempus transegit in alieno sepulchro. In eo
autem erat proiectū quoddam superius tabulatū,
cui cōiunctę scalę eos excipiebāt qui volebāt ascen-
dere. In eo permanfit inclusus lōgissimo tempore,
aqua quidem vtens calida: solo autē pane vescens.
Idque non quotidie, sed vno quidem manens ieiun-
nus: postridie autem ea sumens. Cū autem quidā
insaniens, & furore percitus, & maligni dæmonis
plenus operatione, ad eū venisset, eum quidē mun-
dauit,

dauit, deprecatus, & ab illo diabolico furore liberavit. Cum verò nollet abire, sed obsecrasset vt pro illa curatione ei suum impertiret ministeriũ, eum admisit vt secũ habitaret. Eum ego & noui: & me mini miraculi: & vidi mercedẽ curationis: & audiui sermonẽ quem de me habuerunt. Dicebat enim Danielus, erat enim hoc illi nomen, me quoq; præclari ministerij huius futurũ socium. Vir autẽ ille diuinus nõ est assensus vt hoc fieret, parentũ meorum in me amorem considerans. Sæpe autẽ me genibus impositum vna aluit & pane. Nã cùm mater fecisset periculum spiritalis eius gratiæ, iussit me semel in hebdomada decerpere illius benedictionẽ. Eius autẽ habuit notitiã hac de causa. Morbus qui ei in alterum ex oculis incubuerat, visus est medicinæ superare scientiã. Nihil enim erat aut scriptũ à veteribus, aut inuentũ ab iis qui fuere posterius, quod nõ morbo fuerit adhibitum. Postquã autem omnia probauit, & ostendit nullã asserre vtilitatẽ, venit quædã ei familiaris quæ diuinum virũ ostendebat, & ab eo factum docebat miraculũ. Dicebat enim vxorem eius qui eo tempore tenebat clauum orientis administrationis, erat autẽ is Pergamenus, cùm ea in hunc morbũ incidisset, eum ipsam curasse cùm deprecatione esset vsus & crucis signaculo. Audiuit mater, & ad diuinũ statim accurrit hominem. Habebat autẽ in aures, catenas, & torques, & alia aurea quæ sibi induerat, & vestem variã ex sericis filis contextã. Nõdum enim virtutẽ gustarat perfectiorem: florebat autem tẽpore, & mundum

muliebrē gestabat vt adoleſcētula. Cū diuinum ergo caput hęc aspexisset, nimij ornatus amoris primum morbum curauit, vsus verbis talibus. Dic mihi, inquit, filia, vtar enim eius voce, & non mutabo verbum sanctę illius linguę. Si quis pictor in arte bene exercitatus, aliquā pinxisset imaginē, vt præcipit lex artis, & eā proposuisset videre volentibus, veniret autē aliquis alius, artē non sciens perfectē & accuratē, temerēque & inconsultē, vt sibi videtur, vellet contrā pingere: deinde illā artificiosam reprehendens picturā, superciliis quidē & ciliis lineas adderet longiores, faciem autē efficeret albiorem, & genis rubrū adderet colorem: non tibi videtur prior ille pictor iure succensurus, quod & ars eius probro esset & cōtumelia affecta, & eorum quibus opus nō erat additamentū à manu indocta accepisset. Ergo vniuersorū quoque, inquit, opificem, & nostrę naturę effictorem & pictorem, iure irasci credite, quod illā quę verbis explicari nō potest, naturam & sapientiā accusetis inscitię. Non enim rubrū & album & nigrū colorem vobis infunderetis, si non existimaretis esse vobis opus hac additione. His autem corpus egere arbitantes, imbecillitatis damnatis creatorē. Sciendum est autem eum habere potestātē suę volūtati iusta symmetria

» respōdentē. Omnia enim, vt ait Dauid, quę voluit

» Dominus fecit. Eius autē quod est omnibus vtile futurum curā gerens, non dat ea quę damnum afferunt. Nolite ergo Dei corrūpere imaginē: neque tentetis ea addere quę sapienter non dedit: neque hanc

hanc adulterinā excogitate pulchritudinem, quæ vel pudicis affert exitiū, videntibus insidians. Hæc audiuit præstātissima & omni ex parte optima fœmina, & statim Petri reti fuit implicata. Piscabatur enim hic quoque similiter atque is qui idem quod ipse nomen habebat: pedēsque tangens, & vociferās, obsecrauit vt curaret oculū. Is autē dicebat se quidē esse hominē, & eandem habere quā ipsa naturā: se autem peccatorum magnam gestare sarcinam, & ideo priuatū esse ea quæ ad Deum habetur fiducia. Cū autem mater fleret & oraret, & diceret se nō esse eum relicturam, nisi sanitatē assequeretur, dixit Deum esse horum curatorem, petitiones autem semper dare iis qui credunt. Dabit ergo, inquit, nūc quoque, non mihi donās gratiam, sed tuam fidem contemplans. Si eam ergo habes sinceram & verā, purāque & ab omni liberā dubitatione, iubēs & medicos valere & medicamenta, à Deo datū sume hoc medicamentū. Hæc cū dixisset, manum imposuit oculo, & salutaris crucis signo factō, morbum expulit. Illinc domū reuersa, cū & medicamentum abluisset, & omnem extrinsecus induclū abieciisset ornatū, ex legibus à Medico latis vitam instituebat: neque varia veste induta: neque aureis monilibus exornata: idque cū esset ætate adhuc admodum iuuenis: nata enim erat vicesimum tertium, necdum mater facta fuerat. Cū enim septē alios annos vixisset, me peperit, qui fui eius primus & solus fœtus. Tantum fructū cepit ex magni Petri doctrina, & duplicem accepit curationem: &

cùm corpori quæreret medicinam, bonã quoque animæ sibi parauit habitudinem. Talia & dicendo ille operabatur, & tam potens erat precando. Cùm ea autẽ aliquando adduxisset obsonatorem famulum, qui à malo dæmone vexabatur, rogauit vt ei suum non negaret auxilium. Cùm precatus autem esset vir diuinus, iussit dæmoni vt diceret causam cur haberet potestatem in Dei creaturam. Ille autẽ, tanquam homicida aliquis vel murorũ perfossor ac latro stans ante iudicem, & iussus dicere quæ fecit, sic omnia est persecutus, vt qui præter consuetudinem cogeretur vera dicere: & dixit Heliopoli ægrotasse quidẽ Serui Dominũ: Dominã autem coniugi, vt pote ægrotanti, assedisse: ancillis autem Dominæ domus in qua manebant, narrasse vitam monachorum qui philosophabantur Antiochię, & quantas vires habeãt aduersus dæmones: & has quidem, vtpote puellas, ludo delectatas, dæmoniacas & insanas egisse, illum ipsum autẽ famulum, monastica veste ex caprina pelle cõfecta indutum, illas monasticẽ adiurasse. Cùm hæc, inquit, fierẽt, ego stans pro foribus, superbãque illa & gloriosa quæ de monachis dicebantur non ferens, volui facere periculum de illa quam illos habere iuueniliter iactabant potestate. Ea de causa relictis ancillis, in hunc me intrusi, volens scire quemadmodũ expellerer à monachis, Nunc autẽ, inquit, didici: nec vlla alia egeo experientia: mox autẽ te iubẽte ex eo. Hæc dicens, aufugit: fuitque liberatus famulus. Iã verò alium quoque rusticum cùm matris quidem

mæ

ἐφοκίσευ.

meæ mater, mea verò matertera, adduxisset, rogabat aduersarium vitij vt ei opem ferret. Is autē rursus rogauit, & vndenā esset, & à quonam accepisset potestatem in Dei creaturam. Vt autem silēs ille non dedit responsum, orauit Petrus flexis genibus, Deūque est precatus, vt execrando illi dæmoni suorū famulorū ostenderet potentiā. Deinde rursus surrexit: ille autem rursus resistens, tacebat: & hæc facta sunt vsque ad horā nonam. Postquam autē maiore studio & magis vehementem Domino obtulit orationem, surgens dixit scelerato dæmoni, Non tibi imperat Petrus, sed Petri Deus. Responde ergo, vt qui ab illius cogaris potentia. Reueritus est, etsi sit impudens, perniciosus dēmo, sancti lenitatem ac moderationem: & magna vsus voce, clamauit, quòd in monte quidem Amano versaretur. Cū eum autem vidissem, inquit, in via, ex aliquo fonte aquam haurientē & bibentem, contendi hoc mihi sumere habitaculū. Sed egredere, inquit homo Dei, eo qui pro orbe terrarum est crucifixus, hoc tibi imperante. Audiuit ille, & fugit: & à furore liber materteræ redditus est Agricola. Cū alia autem huiusmodi innumerabilia possim de beata illa narrare anima, plurima prætermittam, pertimescens vulgi imbecillitatem. Ad seipsos enim respicientes, fidem non habent diuinorum virorū miraculis. Cū vnum autē vel duō narrauerō, transibo ad alium athletam. Erat quidā vir libidinosus, qui superioribus temporibus fuerat dux militiæ. Puella autē quædam innupta, sed
nubilis,

nubilis, quæ eius suberat dominio, relicta matre & suis, fugit in quoddam gynæceū in quo erat cœtus athletarum. Decertant enim fœminæ quoque similiter atque viri, & descendunt in stadium virtutis. Cū huius fugā didicisset dux militiæ, matrem flagris cecidit, & vinxit, nec eā prius emisit è vinculis quàm religiosarum mulierum ostēdit habitaculū. Sua itaque vsus rabie, illinc rapuit puellā, & domū suā reduxit: & speravit infelix se suā expleturum libidinē. Sed qui magnis & malis tentationibus de Sara vxore Abrahæ tentauit Pharaonem, & pudicā mulierem conseruauit intactā: & qui Sodomitas percussit cecitate, qui eos qui erant incorporei, aggressi fuerant, tanquam hospites, infectari contumeliis. Is cū huius vidēdi virtutem percussisset cæcitate, effecit vt præda euaderet è manibus. Et ipse quidem ingressus fuerat in thalamū: illa autem quæ intus custodiebatur, mox exiit & euauit ex oculis, & ad maximè expetendum peruenit habitaculū. Sic cū didicisset stolidus, se nō esse eam superaturum, quæ Deū sponsum elegisset, coactus est quiescere, eam quæ capta fuerat, & diuina potestate euaserat, nō amplius requirens. Hæc tempore procedente in grauem morbū inciderat: morbus autem erat cancer: cum mamilla autē inflata dolor quoque crescebat. Sed magnū vocabat Petrū cū dolor esset vehementissimus: & dicebat sacra illa voce in aures suas immissa, totum illū sopiri dolorem, & nullum exhinc sensum sentire molestiæ. Ea de causa eum accersens frequentius, accipiebat

accipiebat consolationē. Dicebat enim toto illo tē-
pore illius præsentię, dolores omnino recedere. Sed
illam quidem, cū sic decertasset, laudibus victo-
riam significantibus ex hac vita excedentē est pro-
secutus. Rursus autem matrem meā, cū postquā
me peperisset, esset in ipsis mortis foribus, a mater-
tera rogatus, veniens eripuit a mortis manibus. Ia-
cebat enim, ut aiunt, medicis quidē desperantibus,
familiaribus autem deplorantibus, & finē expectā-
tibus, clausis oculis, febre vehementi laborans, nul-
lum ex notis agnoscens. Postquā autem venit qui
apostolico & sermone dignatus fuerat & gratia,
& Pax tibi, dixit, filia, hæc enim erat eius salutatio,
dicitur protinus & cilia crexisse, & cum fixis ocu-
lis aspexisse, & benedictionis fructum renunciaſſe.
Postquam ululavit autē chorus scēminarū, animi
enim angor & lætitia simul erant cōmixta, & cau-
sa erat illius vociferationis, præcipit homo diuinus
ut ex omnes sint sociæ eius orationis. Sic enim di-
cebat etiam Tabitham fuisse salutem consecutam,
viduis quidem desolentibus, magno autē Petro of-
ferente Deo illorū lachrymas. Precatæ sunt ut ius-
sit, & acceperunt ut prædixit. Nam cū finē acce-
pisset oratio, morbus quoque finem cepit: & sudor
repēte fluxit ex toto corpore: & ignis ille est extin-
ctus: & sanitatis signa apparuerunt. Talia nostris
quoque tēporibus per suos seruos beneuolos Deus
fecit miracula. Huius quoq; vestiū superficies ope-
rata est similiter atque diuinissimi Pauli. Hoc autē
posui, nō vtens aliqua hyperbole, sed cōsentientem

habens dicto veritatem. Nam cū propriā zonam diuisisset in duas partes, erat autē lata & longa, ex crasso lino contexta, huius quidē dimidio suos lūbos, altero verò meos cinxit. Hanc cū sepe quidē mihi ægrotanti mater imposuisset, sæpe autē patri quoque, morbū exegit. Quinetiā ipsa quoque hoc medicamento sæpe vsa est ad sanitatem. Multi autē ex notis quoq; cū hoc didicissent, assiduē ad ferendum ægrotis auxilium hanc zonā accipiebant: & vbique illius gratiæ ostēdebat operationē. Cū quidam sic eam accepisset, priuauit eos qui donauerant, in eos quī ipsum beneficio affecerant se ingrātū ostendens. Hoc modo fuimus illo dono nudati. Cū sic resplenduisset, & radius Antiochiam illustrasset, abductus fuit à certaminibus, expectās coronam quæ est reposita victoribus. Ego autē cuius, dum adhuc esset superstes, percepi benedictionem, ea vt nunc quoque fruar precatus, finem imponam huic narrationi.

THEODOSIVS.

x.

Osus est oppidum Ciliciæ, à dextra ei qui nauigat in pontū Cilicium. Huius ad oriētem & meridiem est mons altus, spatiosus, & umbrosus. Alit autem feras in nemoribus. In eo cū quendam ad mare vergentē lucum inuenisset magnus & vulgo celebratus Theodosius, quadā modicā extructa domuncula, euangelicum viuēdi institutū solus amplectebatur, vir oriundus quidē

Antiochia,

Antiochia, insignis autem claritate generis: sed tamen & domo, & cognatione, & omnibus aliis relictis, pretiosissimā, ut euangelicè dicam, emit margaritam. Ac de eius quidem à cibo abstinencia, & quomodo humi cubaret, & cilicio indueretur, superuacaneū est dicere iis qui eius vident discipulos & sodales, & in eis eandem cernūt viuendi formā. Hæc tamen ille insigniter persequebatur, ut qui se ipsum certantibus exemplar proponeret. His autē adiciebat ferreū onus collo & lumbis & ambabus manibus. Porro autē gestabat quoque comam sordidam, & quæ ad ipsos vsque pedes pertingebat, & vltius etiā progrediebatur, & ideo erat lumbis eius alligata. Deprecatione autē & hymnodia vtēs assidue, cupiditatē, & iram, & arrogantiam, & alias animi beluas sopiebat. Labores autē semper augēs laboribus, persequebatur eā quoque quæ manibus fit operationem: nunc quidem sportellas quæ vocantur, & vimineas crates contexens: nunc autem parua prædia in saltu efficiens, & semina deiiciens, & illinc quantū victui satis esset colligens. Postquā autem procedente tempore eius fama peruasit in omnem partē, multi multis ex locis concurrebant, eius & habitationis, & laboris, & instituti esse socij cupientes. Quos quidē excipiens, ad eandem vitā deducebat. Et videre licebat alios quidē vela, alios verò saga ex pellibus textentes: alios verò crates vimineas vel sportellas connectentes: alios verò terrā colentes. Et quoniā locus erat maritimus, ad transmittendum quoque quadam constructa naucula,

quæ Ponto appellatur, ea utebantur ad ea quæerāt
inferenda, & exportans opera eorū qui simul ha-
bitabant, & importans ea quæ erant necessaria. Me-
» mor enim vocis apostolicæ quæ dicit, Noctu diu-
» que operantes, ne essemus oneri alicui vestrum. &;
» Manus hæc mihi & iis qui erant mecum suppedita-
» runt: & ipse laborabat, & hortabatur suos cōtuber-
nales, vt cum animæ laboribus, corporis quoque la-
bores coniungerent. Est enim absurdum, vt ij qui-
dem qui aluntur in vita seculari, se affligentes & la-
borātes alant filios & vxores, & præterea & tribu-
ta conferant, & ab eis exigantur vectigalia, & Deo
offerant primitias, & mendicorū pro viribus me-
deantur inopix: nos autem nō quæramus ex labo-
ribus ea quæ sunt necessaria, idque cū vili quidē
& modico cibo, vili autem veste vtamur: sed sedea-
mus quidem cōpressis manibus, alienis autē frua-
mur laboribus. Hæc & talia dicens, hortabatur ad
operandū, in tēpore quidem quæ sunt vbique præ-
scripta diuina peragens officia, id autem quod in-
tercedebat temporis, impendens operi. Non leuem
autem curam gerebat hospitū, viris lenitate & mo-
rum mansuetudine ornatis, & in proximum cha-
ritate præditis, vt eis prouiderent committens. Ipse
autem visebat & inspiciebat omnia, perscrutans an
ex latis legibus vnusquisque suo fungeretur offi-
cio. Hinc factum est vt tam insignis & celebris ef-
fet eius fama, vt qui nauigabant, & plus quā mille
stadiis aberant, Deū Theodosij inuocarent in peri-
culis, & Theodosij appellatione sedarent tempe-
statem.

statē. Eū audaces quoque & immanes hostes sunt reueriti, qui maximam orientis partem sunt depopulati. Quis enim ex iis qui in nostro habitabili orbe terrarum habitant, non auditione accepit ea quæ illo tempore facta sunt ab iis qui olim quidem Solymi, nunc autem nominantur Isauri? Illi tamen qui nec oppido nec vico pepercerūt, & quęcunque capere potuerunt, diripuerūt & igni mandauerunt, sunt illam reueriti philosophiā: & cū solummodo panem petiissent, & vt pro se orarent significassent, illud illæsum reliquere monasteriū: idque non semel, sed etiam bis fecere. Veriti tamen præfides ecclesiarum, ne pecuniæ cupiditate illis barbaris à diabolo immisā, captiuum abduceretur magnum illud lumen: erat enim verisimile fore vt magna vis pecuniæ ad eum redimendum transmitteretur ab omnibus qui habet in honore res diuinas, ei persuadent vt se conferret Antiochiā. Iam enim captiuos ceperant duos præfides ecclesiarū: & eos quidem omni officij genere sunt persecuti: cū autē quatuordecim millia aureorū pro vtrifq; accepissent, permiserunt vt redirent quod vellent. Postquam autē peruenit Antiochiā, habitauit quidem in habitaculo quod inuenit situm prope fluiuium, omnes autem traxit ad seipsum qui sciunt talia colligere. Dum autē me trahit impetus orationis, prætermisi narrare miraculum quod à diuino illo viro factum est, quod multis quidē fortasse videbitur esse incredibile, & tamen remanet in hodiernum vsque diem, oratione testificans, &

ostendens qualem apud Deum gratiā & fiduciā
 est consecutus hic vir admirabilis. Præcep̃ quædā
 petra imminet monasterio, quod ipse ædificauit.
 Erat autem primò sicca & omni humore vacua. In
 ea fecit aquæ ductum, qui à vertice fertur in mo-
 nasterium, tanquā qui motum aquarum haberet
 in potestate. Plenus autem fiducia in Deum & fir-
 miter credens, vt est verisimile, se Dominū habere
 beneuolū, & fidem habens in quam nulla cadebat
 dubitatio, ascēdit in supremam partē eius qui nūc
 est aquæductus, priusquā surrexissent sodales ad
 preces consuetas: & Deum precatus, fretus eo qui
 facit voluntatem timentiu cum, virga cui innixus
 erat petrā percussit. Ea verò rupta, aqua instar flu-
 minis scaturiit: & monasteriū ingrediens per aquæ
 ductum, & quantum ad omnē vsum sufficit abū-
 dē suppetitans, in mare propinquū influit: & in
 hodiernū vsque diem ostenditur operans, Mosai-
 ca magni Theodosij gratia. Sufficit vel hoc solū
 ad ostendēdam viri huius erga Deum fiduciam.
 Cū autē Antiochiæ vixisset paruo tempore, mi-
 grauit ad choros Angelorū. Per mediā autem vrbe
 ferebatur sacrū corpus, tanquam aureis quibusdā
 coronis, ferro illo decoratū, cū omnes duces cō-
 currissent, & qui magnos suæ fidei creditos gere-
 bant magistratus. De cubili autem erat magna lis
 & decertatio, cū id omnes auferre contenderent,
 & ex eo benedictionem & vtilitatē percipere cu-
 perent. Sic elatus, ponitur in æde sanctorū Marty-
 rum, cū Iuliani victoria insignis in pietate athle-

tæ fuisset & cōtubernalis, & eodem tecto vsus. Idē
 autē locus eum excepit, qui illū quoque diuinū
 & beatum Aphraatem. Gregis autē præfecturam
 accepit Helladius ille admirabilis, qui in illis qui-
 dē locis perpetuis fuit sexaginta annis, deinde Ci-
 licum diuinitus electus est Antistes, cū neque
 priorem reliquisset philosophiā, & illis laboribus
 Pontificatus sudores quotidie adderet. Huius cū
 beatus quoque Romulus fuisset auditor, dux ma-
 ximi gregis fuit creatus. Permanfit autē illius chō-
 rus in hodiernum vsque diē, idem seruās vitæ insti-
 tutū. Est autem prope monasterium vicus qui Sy-
 riacē appellatur Maratus. Ego autē sine imposito
 huic narrationi, rogo vt eius quoque consequar
 benedictionem.

R O M A N V S.

Agnus ergo Theodosius ab Antiochia pro-
 fectus, cū in montibus Rosicis decerta-
 set, & Antiochiam reuersus esset, sic vitæ fi-
 nem accepit. Diuinus autem Romanus, Rosi &
 natus, & primū educatus, Antiochiæ ostendit pri-
 ma virtutis certamina, extra ambitum quidē ciui-
 tatis ad latus montis fixo tabernaculo, in aliena au-
 tem domūcula eaque parua viuens toto tempore.
 Nunquam autē vsque ad senectutem neque igne
 vsus est, neque lumine lucernæ. Cibus autem ei e-
 rat panis & sal. Potus autem fontanū fluentum.
 Erat autem coma magno Theodosio similis: ve-

x i.

Huius me-
 minit Theodo-
 retus lib. 4. hi-
 storie Eccle-
 siasticae.

stis

stis autem ferrū quoque similiter. Abundauit autē hic & morū simplicitate ac mansuetudine & moderatione, & ideo emisit splendorē diuinæ gratiæ.

Esa. 66. „ Super quem, inquit, respiciam, nisi super mitem

„ & quietum, & tremementem sermones meos? Iā verò

Matth. 11. „ rursus quoque dixit suis discipulis. Discite à me:

„ quoniam mitis sum & humilis corde, & inuenie-

Matth. 5. „ tis requiem animabus vestris. Et rursus, Beati mi-

„ tes, quoniam ipsi hæreditabunt terram. Quinetiā

„ Molis legislatoris erat hoc vel maximè insigne. E-

Num. 12. „ rat enim, inquit, Moses mitissimus præter omnes

„ homines qui erant super terrā. Hoc de propheta

„ Dauide testatus quoque est sanctissimus spiritus.

Psal. 131. „ Memento, enim inquit, Domine Dauid & omnis

„ mansuetudinis eius. Didicimus etiā de patriarcha

„ Iacob, quòd non fictus erat domum habitans. Has

„ virtutes cū instar apīs collegisset ex diuinis illis

„ pratis, mel confecit veræ philosophiæ. Profunde-

„ bantur autem eius quoque in externos fluentia iu-

„ cundissima: & iis qui ad ipsum veniebant, leni ac

„ dulci voce vtens, de amore in fratres, de concordia

„ & pace, multas offerebat admonitiones. Multos

„ autem vel solo aspectu effecit rerū diuinarum ama-

„ tores. Quis enim non esset mirandū in modū ad-

„ miratus, cū videret eū corpore afflictum, & qui

„ prolixam gestabat comā, & maximū ferri pondus

„ sua sponte ferebat, & veste ex pilis contexta uteba-

„ tur, & tantū capiebat alimentum quantum satis erat

„ ad prohibendū ne fame moreretur? Magnitudini

„ autem & multitudini laborum accedebat quæ in

eo florebat gratia, qua quidē omnes persuadebātur, vt cum admirarentur & honore afficerent. Multorum enim sæpe morbos exegit difficiles : multis autem sterilibus mulieribus filios impetrauit. Et cū tantam à diuino spiritu accepisset potestatem, seipsum appellabat egenum & mendicum. Quotquot itaque ad eum ventitabant, eos & aspectu & sermone, toto vitæ suæ tempore, impleuit utilitate. Porro autem cū hinc quoque excessisset, & in angelicum chorum esset translatus, reliquit memoriam quæ non fuit sepulta simul cum corpore, sed quæ viget, floret, & germinat, & quæ extingui non potest, sed semper permanet, & quæ sufficit ad eos qui volunt adiuuandos. Cū hinc itaque benedictionē mihi conciliauero, aliorū quoque athletarum res gestas narrabo, vt potero.

Z E N O.

Enonem admirabilem non multi quidem^{xii.} cognoscunt : qui cognoscunt autem, non possunt admirari pro dignitate. Is enim cū maximas opes reliquisset in patria, ea autem erat pontus, magni quidē vt dicebat, Basilij hausit fluēta, qui erat vicinus, & Cappadocum irrigabat regionem : irrigatione autē dignos fructus reddidit. Cū primū enim imperator Valens fuisset de medio sublatu, militare deposuit cingulum : erat autē adscriptus in numerum eorū qui literas imperatoris ferebant celeriter. Cū autem à regia venisset in

ZZ

quod-

quoddā sepulchrum, multa autem sunt in monte
quod est situm prope Antiochiā, solus illic dege-
bat expurgans animā: & eius contemplandi facul-
tatem semper emundans: & diuinā contemplatio-
nem semper visione apprehendens: & Dei ascensus
in corde disponens: & pennas tanquā columbę ac-
cipere desiderans: & in diuinā requiem euolare cu-
piens. Ea de causa non habuit lectum, non lucernā,
non focum, nō ollam, non guttum, non arculam,
non librum, non aliquid aliud: sed erat quidē pan-
nis indutus veteribus: erāt quoque calcei eiusmodi
vt indigerent vinculis: erat enim diuulsum ac di-
scerptum solearum coriū. Ab vno autē ex familia-
ribus necessarium accipiebat alimentū. Id autē erat
vnus panis, qui duobus suppeditabatur diebus: a-
quam autē procul hauriens, ferebat ipse. Cū quis
autem eū aliquando vidisset onus portantē, roga-
bat vt eū leuaret labore. Ille autem primū quidē
resistebat, docēs se non posse in animū inducere vt
biberet aquā quæ esset portatā ab alio. Postquā au-
tem non persuasit, dedit urnas: ferebat enim duas
ambabus manibus. Postquam autē fuit intra portā
atrij, cū aquā effudisset & dispersisset, rursus cu-
rrit ad fontem, reipsa confirmans quæ dixerat.
Porro autem ego quoque quando eū primū de-
siderans videre, ascendi in mōtem, aspexi eū tenen-
tem urnas manibus. Deinde rogavi eū vbīnam es-
set admirabilis Zenonis habitaculum. Is autē dixit
se nullum nosse monachū qui sic appellaretur. Ego
autem cū eū ipsum esse coniecissem, secutus sum,
id

id coniiiciens ex eius sermonis modestia. Postquam autem ingressus sum ostium, vidi torum ex fœno constructum, & quandam aliam stoream ita super lapides stratam, vt qui super illâ sedebant, ab ea minimè læderentur. Postquam autem de philosophia multa verba fecimus: ego enim interrogabam: ipse verò nobis explicabat ea quæ quærebat̃ur: & oportebat deinceps domũ reuerti: ego cum precabar vt daret viaticũ benedictionis: ille autẽ repugnabat, dicens equum esse vt nos preces impleremus: & se ipsum quidem priuatũ, nos autẽ milites appellans: tunc enim sacros libros legebã Dei populo. Cũ nos autẽ iuuentutem & etatis immaturitatẽ adduceremus, tunc enim primũ paucam quandam producebamus lanuginem, & iuraremus nos non esse rursus venturos, si cogeremur hoc facere, vix tandẽ quidem multis flexus precibus, Deo obtulit quidẽ intercessionem: sed quòd id fecisset multis verbis se excusauit, dicẽs se id fecisse & amoris causa & obedientiæ: appropinquant̃es enim audiuius precãtem. Quòd autem in tam profunda philosophia, tanta esset modestia ac moderatione vir senex, quadraginta enim annis perpetuis versatus erat in monastica exercitatione, quis satis pro dignitate potuerit admirari, quasnam autem laudes rei magnitudini pares potuerit asferre? Cũ autem virtutis tales possideret opes, tanquã qui esset in extrema inopia, ad Dei ecclesiã die dominico veniebat cum populo, diuinos audiens sermones, & aures accommodans doct̃oribus: & postquã mensam partici-

passet mysticam, reuertebatur in nouū illud habitaculum, non habens clauem, non claustrū, non relinquens custodē: erat enim maleficis planē inuiū & sacrosanctum, vt quod solam illā haberet storeā. Vnum autem librū accipiens à familiaribus, cū totum legebat: & eo prius reddito, alium accipiebat. Sed licet nec claustra haberet, nec vestibus uteretur, custodiebatur à superna gratia. Idq; per ipsam experiētiā apertē didicimus. Quādo enim Isauri per insidias noctu arcē cepere: deinde manē vsque ad latus montis faciebant incursiones, multos quidem viros, & multas mulieres quæ vitā exercebant monasticā, crudeliter confodere. Tunc ergo vir diuinus, aliorū cædem intuens, effecit oratione vt eorum caligarent oculi: & per ostiū ingredientes, nō videbant aditum: vt autē dicebat, testem appellans veritatē, apertē quoque tres vidit adolescentes, qui totam illam cateruam expellebant, Deo manifestē suam ostendente gratiā. Qualem ergo vitam egerit hic vir diuinus, & qualem sit diuinitus gratiam assecutus, ad docendū hęc sufficiunt. Sed enim necesse est hoc quoque his adiicere. Valde eum agebat & malē habebat quod eius mansissent facultates, & non ex lege euangelica & venundatæ essent & distributæ. Huius autem causa fuit, fratrum ætas immatura. Quoniam enim erant cōmunes & pecunię & possessiones, ipse quidem nolebat diuisionis causa redire in patriā: alij autem verebatur vendere partē suarum facultatum, ne emptores moti auaritia fratres circūscribentes, illi inurerent ignominiam.

miniam. Hæc apud se animo versans, diu distulit venditionem. Postea autem cum cuidam ex notis suis vèdidisset omnia, plurima quidè distribuit: interim autem mala quæ accidit valetudo, coëgit eū consultare de reliquis. Accersito itaque antistite ciuitatis, is autem erat magnus Alexander, splendor veræ religionis, & exēplar virtutis, exacta & accurata imago philosophiæ, Adesdum, inquit, ò diuinum caput. harum tu pecuniarū sis mihi optimus Oeconomus, eas ex diuino instituto distribuens, tanquā iudici illi rationem redditurus. Alias enim ego manu mea dispēsaui, & distribui vt mihi visus sum optimé. Vellē autē reliqua quoque dispensare similiter. Sed quoniā iubeor migrare ex hac vita, te ego earū constituo dispensatorē, qui es & pontifex, & pontificatū legibus rectè geris. Pecunias itaque tanquā Dei quæstori tradidit. Ipse autē cū non plus quā annū vixisset postea, tanquā quidam Olympicus victor recessit à septis, nō ab hominibus solū gloriam assecutus, sed etiā ab angelis. Ego autem cum eum vt pro me ad Dominū intercedat, oraue- ro, me ad aliam conuertam narrationem.

MACEDONIVS.

Acedoniūm autem cognomine *κεϊδοφάγορ*, id est, vefcentem ordeo, is enim cibus hoc ei cognomen imposuit, sciunt quidè omnes Phœnices & Syri & Cilices. Sciunt autem horum quoque vicini & finitimi, qui partim quidem ipsi

XIII.

Huius memi-
nit Ioannes
Damascenus
in libro qui in-
scribitur aduer-
sus vitupera-
tores imaginū.

viri videre miracula, partim autē ea famam celebrantē audiuerunt. Neque verò sciunt omnes omnia: sed cū alij quidē hoc, alij verò illud didicerint, quod sciunt meritò solum admirantur. Ego autē cū de hoc diuino capite aliis sciā perfectius: multa enim me mouerunt vt ad eum irē & frequens apud eum essem, narrabo singula vt potero. Hunc autē ei ordinem seruauī, & post multos, eius posui narrationem, non quòd is aliis fuerit virtute secundus: erat enim vel summis & primis æqualis: sed quòd cū vixerit lōgissimo tēpore, post illos quorum memini, vitæ finē accepit. Hic ergo habebat palæstrā & stadium, cacumina montiū: non in vno loco positus, sed nunc quidē in hoc agens, nunc verò in illum transiens. Hoc autē faciebat, non loca ægrè ferens, sed eorū qui ad ipsū conueniebant, & vndique concurrebant, effugiens multitudinē. Quadraginta autē & quinque annis perpetuis vixit hoc modo: non vtens tabernaculo: nō tugurio: sed stans in fossā profunda. Vnde etiam quidā eum vocabant Gubbam. Id autem nomen, si ex lingua Syriaca in Græcam transferatur, significat λυκκον, id est lacum. Post id autem temporis cū euasisset senex, celsit rogantibus, & fixit tugurium. Postea autē orantibus familiaribus, domunculis quoque non propriis, sed alienis est vsus. Viginti quinque autem annis perpetuò vitam egit in tugurio & domunculis, vt deinde colligatur certaminū tempus septuāginta anni. Cibo autem vsus est, non pane, nec leguminibus, sed purgato ordeo, & aqua sola
ma defa-

madefacto. Hunc autem cibum mater mea quæ ei fuit familiaris, longissimo tempore suppeditauit. Cum aliquando autem ad eam venisset egrotantem, & didicisset eam nolle persuaderi ut sumeret cibum morbo conuenientem: nam ipsa quoque, iam exercitationem amplectebatur monasticam, consuluit ut cederet medicis: & illud nutrimentum existimaret esse medicamentum: non enim deliciarum, sed necessitatis gratia adhibetur. Nam ego quoque, inquit, qui quadraginta annis, ut scis, ordeo solo sum usus, cum quædam mihi pridie huius diei venisset infirmitas, iussi eum qui mecum habitabat parum mihi panis petere & afferre. Venit enim mihi in mentem quod si morerer, mortis redderem rationem apud iustum iudicem, ut qui fugissem certamina & detrectassem labores seruitutis. Nam cum paucis cibo posset mors prohiberi, & in hac vita possem sic manere, laborans & me affligens, & opes quæ ex his percipiuntur colligens, mori fame quam viuere in philosophia duxi magis expetendum. Timore ergo hinc repletus, cum vellem cogitationis obtundere aculeos, & panem petere iussi, & allatum comedi: & tibi præcipio ne mihi amplius ordeum, sed panem præbeas. Ex illa ergo lingua ab omni mendacio aliena audiuius, quod quadraginta annis comederit ordeum. Atque hæc quidem sufficiunt ad coniiciendum quam esset vir in exercitatione monastica strenuus & quam laboriosus. Integritatem autem & simplicitatem morum per alia declarabimus. Postquam enim magnus fuit ordinatus

tus Flauianus, vt magnū Dei gregem pasceret, viri autem virtutem didicit: prædicabatur enim & erat in ore omniū: eum quidem abducit à vertice montis: tanquam in eum ad se delata fuisset accusatio. Cū autem mysticū esset propositum sacrificiū, adducit ad altare, & eum cooptat in numerum sacerdotū. Postquam autem fuit sacrum finitū officium, & hoc ei significauit aliquis, quod enim factum fuerat ignorabat omnino: primū quidem incessabat omnes maledictis & conuitiis: postea autē accepto baculo, solebat enim eo innitens ingredi propter seniū, & ipsum persequeretur pontificem, & alios quotquot aderant. Existimabat enim ordinationē eum esse priuaturā & cacumine montis, & ea quā desiderabat viuendi ratione. Sed tunc quidem vix eum irascentem sedauerunt quidā ex familiaribus. Postquam autem fuit finitus hebdomadæ circulus, & rursus venit dies festi Dominici, rursus eum magnus accersit Flauianus, rogans vt cum eis esset particeps huius celebritatis: ille verò ad eos qui venerant, Non sufficiunt, inquit, vobis ea quæ facta sunt: sed me rursus vultis efficere presbyterum. Cū ij autē dicerent fieri nō posse vt bis eadem fieret ordinatio, non cessit, neque venit, donec tēpus & eius familiares eum id docuerūt. Scio quidem fore vt hæc narratio videatur multis non ad eò admiranda: eam autē posui, vt qui eam dignā quæ cōmemoretur existimē, vt ex qua satis possit coniici & eius animi simplicitas & animæ puritas. Iis autē qui sunt huiusmodi, Dominus regnū cœlorum

„lorū est pollicitus. Amen enim, inquit, dico vobis, *Math. 18.*
 „nisi conuerſi fueritis vt puelli iſti, non intrabitis in
 „regnū cœlorum. Quoniā ergo ſummatim oſtendi-
 mus eius animæ formam ac characterem, age eius
 quoque oſtendamus ex virtute fiduciā. Quidam
 dux militum qui delectabatur venatione, aſcendit
 in mōtem venaturus. Eum autē ſequebantur & ca-
 nes & milites, & quæcunque ſunt apta ad venatio-
 nem. Poſtquā autem procul vidit hominē, & ab iis
 qui cum eo erant audiit quīſnā eſſet, ſtatim ex equo
 deſiliens, acceſſit, & allocutus eſt, & rogauit quid
 faciens hic degeret: is autē contra vicīſſim interro-
 gauit, Tu autē quid hic veniſti facturus? Cū dux
 autē dixiſſet, Venaturus, Et ego, inquit, meū venor
 Deum: & eū capere cupio: & cōtemplari deſidero:
 nec ab hac pulchra ceſſabo venatione. Hæc cū dux
 audiſſet, & vt par erat miratus eſſet, receſſit. Cū
 autē aliquādo ciuitas à malo aliquo dæmone inci-
 tata baccharetur, & in imperatoris fureret ſtatuas,
 venerant quidē ex ducibus præſtantīſſimi, qui ad-
 uerſus ciuitatē internecionis ferebant ſententiam.
 Cū is autē è monte deſcendiſſet, ambos acceden-
 tes duces in foro retinuit. Illi verò cū quīſnam is
 eſſet didiciſſent, & ex equis deſiluerunt, manūsque
 & gēua prehenderūt, & ei ſalutē ſignificarūt. Ille
 autē iuſſit vt dicerēt imperatori, quòd homo eſſet,
 & eandem haberet naturā quā iij qui cum affece-
 rant cōtumelia: & cū natura irā metiri oportear,
 ira ſit vſus immoderata: & pro ſuis imaginib⁹ Dei
 imagines occidat: & pro ære ſtatarum, corpora

morti tradat. Ac nobis quidem æneas effingere & rursus formare, est in proptu & facile. Tu autē, etsi sis imperator, non potes occisa corpora ad vitā reducere. Et quid dico corpora? Neque enim pilum vnum potes effingere. Hęc dixit voce vsus Syriaca. Illi autem, interprete in linguā græcā transferente, audientes, & exhorruerunt, & ea ad imperatorem transmissuros significarūt. Ego autē existimo omnes cōfessuros hęc verba esse gratiæ diuini spiritus. Quomodo enim aliter hęc esset locutus, vir quidē expers omnis eruditionis, in agris autē educatus, vitam autem agens in cacuminibus montiū, omnē autem animo circumferens simplicitatē, & qui nec diuinis quidem vacauerat eloquiis? Cū itaq; eius & spiritalem declarauerim sapientiā, & quæ iustis cōuenit fiduciā, iustus enim cōfidit vt leo, transibo ad miracula. Vxor quēdā cuiusdam locupletis nobilis, inciderat in morbū ingluuiei: & alij quidē eū morbum appellabant operationē seu vexationem dæmonis: alij autem eū existimabant imbecillitatē corporis. Siue autē hoc, siue illud esset, erat huiusmodi. Dicebant eā comedentē in die triginta gallinas, nō posse appetitionē extinguere satietate, sed adhuc alias appetere. Cū sic ergo in ea consumerentur facultates, eius miserti qui ad eā attinebant, diuinum illū hominem obsecrant. Ille autem venit quidem & precatus est: & cū aquæ dexterā imposuisset, & salutare efformasset signaculū, & iussisset bibere, curauit morbū: & adeo retudit immoderatam illā appetitionē, & deinceps parua aliqua
gallinæ

gallinæ particula quotidie eius alēdæ vsum imple-
ret. Hic quidē morbus hoc modo est curatus. Cū
autem quædā puella thalamo adhuc contineretur,
& repente cepisset vexari à malo dæmone, accurrit
pater ad diuinū hominem, orans, & vociferans, &
postulās vt curaretur filia. Is autem precatus, iussit
vt dæmō statim abiret à puella. Is autem dicebat se
eam non sua sponte esse ingressam, sed magicis co-
actum præstigiis. Dicebat autē eius quoque nomē
qui coegerat, & amorem esse causam incantationis.
Sed cū hæc audisset, non tulit pater iræ impetū:
nec expectauit vt curaretur puella: sed omniū ma-
gistratuum summū adit, præsidem scilicet qui plu-
ribus præerat gentibus: accusat hominem, & rem
narrat. Is autē reus in iudiciū adductus, rem nega-
bat, & accusationē nominabat calumniā. Hic autē
non aliū citabat testem quàm ipsum dæmonē qui
minister fuerat incantationis: & orabat iudicem vt
curreret ad illū virum diuinū, & acciperet eius te-
stimoniū. Cū is autem diceret non esse fas nec iu-
stum vt in loco monasticę exercitationis haberetur
quæstio: dixit pater puellæ se in iudiciū ducturum
Macedoniū: & currens persuasit, & duxit. Sedens
autē extra iudiciū iudex, non fuit iudex, sed specta-
tor. Magnus enim Macedonius fungebatur officio
iudicis, vtēs ea quæ intus habitabat potestate. Et cū
iuberet dæmoni vt consuetum mitteret mendaciū,
cum tota autē veritate rei narraret trágœdiā. Ille à
maxima adactus necessitate, & virū ostendit qui ei
magicis carminibus vim attulerat, & ancillam per

quam illa potio puellæ data fuerat. Cùm autē alia quoque pararet dicere quæ fecerat coactus ab aliis, vnius quidem ædes exurens, alterius verò iumenta interimens: aliū verò aliquo alio dāno afficiens, iussit homo Dei eū silere, & statim procul recedere à puella & ab vrbe. Ille autē tanquā Domini legi parens, fecit quod iussus erat, & protinus effugit. Sic cū hanc vir diuinus liberaisset à furore, illū quoque miserū eripuit ab accusatione, & obstitit quo minus iudex in eum ferret sententiā capitis: nō esse fas dicens vt propter ea quæ per ipsum sunt conuicta, supplicium capitis decerneretur, sed potius per poenitentiam ei daretur salus. Atque hæc quidem satis sunt ad ostendendā diuinæ potentix copiā quæ ei data fuerat: ego tamē alia quoque narrabo. Mulier quædā nobili loco nata, & longè ditissima, ea autē vocabatur Assyria, erat quidem emotæ mentis, ex domesticis autē agnoscebat neminem: vt cibū autē & potum sumeret ferre non poterat. Plurimo autē tempore assiduè delirabat: & hoc alij quidem dicebant esse vexationē & operationē dæmonis: Medici autē dicebant esse morbū cerebri. Cū omnis ergo ars esset consumpta, & ex ea nullum daretur auxiliū, eius maritus, erat autē is Abrodianus, vir qui & erat ex magistratibus, & magna dignitate præditus, ad diuinū illud caput accurrens, narrauit morbū coniugis, & orauit vt ea assequeretur curationem. Cessit vir diuinus: & domū quidē venit, & magno ac vehementi studio Deo obtulit orationē. Perfecta autē oratione cū iussisset aquā afferri, &

fecisset

fecisset figurā salutaris signaculi, iussit illā bibere. Cū autē prohiberēt medici, utpote q̄ potu aqua frigidā morbus cresceret, expulsa tota illorū caterua, obtulit mulieri potionem. Illa autē simulacribit, ad se rediit, & à morbo omnino liberata, diuinum virum agnouit, & ut dextrā acciperet rogauit, oculisque eā imposuit, & ori admouit, & deinceps semper fuit mentis compos. Cū autē illud vitę genus amplecteretur in montibus, pastor quidam quærens oues errantes, venit ad illum locum vbi erat homo Dei: erat autē nox profunda & multa nix descenderat: & vidit, ut ipse dixit, pyrā circa ipsum accensam: & quosdam duos candida veste indutos, igni præbentes materiā. Animi enim alacritatē afferēs, diuino fruebatur auxilio. Quinetiam doni erat prophetici particeps. Et cū ad eum aliquando venisset quidā dux, pietate & verā religione clarus, quis autem ignorat virtutē Lupiciani? dixit se esse de quibusdam sollicitum, qui ab vrbe regia per mare ad ipsum ferebant necessaria. Dicebat enim præteriisse quinquaginta dies, ex quo ex portu soluerant, de eis autem nihil audierant. Ille autem nihil cunctatus, Vna, inquit, naui, amice, periit: altera autem postridie portum occupabit Seleuciæ. Et hoc quidē audiuit diuinā illam vocem locutā: didicit autem experientia eorū quæ dixerat veritatem. Ut autem alia prætermittam, ea narrabo quæ ad nos ipsos pertinent. Cū mater mea vnā cū patre meo habitasset tredecim annis, ea non fuerat facta mater filiorum: erat enim steri-

lis, vt quæ fructum ferre à natura prohiberetur. Et ipsa quidem id non valde ægre ferebat. Quæ enim erat in rebus diuinis erudita, credebatur hoc esse utile: magnā autem molestiam accipiebat pater quod careret filius: & circunquaque cursitans, rogabat Dei seruos vt à Deo ei peterent filios. Alij ergo pollicebantur se & Deū deprecaturus, & iuebant vt esset Dei voluntate contentus. Hic autē homo diuinus est aperte professus, se vnum petiturū ab vniuersi opifice, & se petitionem accepturū est pollicitus. Cū tres itaque anni præterissent, & promissio finem non accepisset, rursus accessit pater promissum exigens. Ille autē iussit vt ad se mitteretur coniux. Cū autem venisset mater, dixit ille vir diuinus, se & petiturū, & eam filium accepturam, & quod oportet eum ei qui dederat dedicari. Cū autē mater solum rogaret vt animæ salutem acciperet, & vt liberaretur à gehenna: Præter hoc, inquit, liberalis & munificus Deus tibi dabit filiū. Iis enim q̄ purè & sincerè petūt, duplices largitur petitiones. Illinc reuersa est mater afferens promissi benedictionē. Et quarto anno à promissione concipit, & gerit vterum: & accedit ad diuinū hominem, benedictionis ostendens manipulos. Quinto autem mense à conceptione, fuit periculū abortiōnis. Illa autem rursus misit ad nouum suū Elisēum: vetabat enim morbus ne ad ipsum veniret: & ei reuocauit in memoriam quod nolebat fieri mater filiorū: & eius promissa adduxit in mediū. Ille autē cū procul vidisset veniētē, & agnouit, & causam significauit

significauit. Noctu enim & morbum & salutem ei ostenderat Dominus. Accepto ergo baculo, venit, ei innitens: & cū fuisset intra ædes, & pacis salutationem dedisset vt consueuerat, Bono, inquit, sis animo: nec timueris. Neque enim donū auferet is qui dedit, nisi tu pacta conuenta transilieris. Pollicita es autē te ei redditurum eum qui datus fuerit, & ei consecraturū ad diuinum ministeriū. Sic autem, inquit mater, ego & opto & volo. Existimo enim vel imperfectissimum fœtū esse magis expectendum quā à Deo alienam filij educationem. Cū itaque aquā accepisset & benedixisset, Bibe ergo, inquit, vir diuinus, hanc aquam: & senties diuinum auxiliū. Bibit itaque vt iusserat, & abortionis effugit periculū. Hęc sunt nostri Elisæi miracula. Ego eius benedictionem & doctrinā sæpe percepi. Me enim adhortans, sæpe dicebat. Natus es, o fili, cum multis laboribus. Multas noctes Deū hoc solum perpetuò rogaui, vt tui parentes hoc fierent quod te nato sunt nominati. Vide ergo vt vitā agas dignam laboribus, vt qui, antequā nascereris, promissis fueris dedicatus. Quæ sunt autem Deo dedicata, sunt omnibus veneranda, & quæ à vulgo minimè sunt contrectanda. Conuenit ergo vt tu quoque malos animi motus non admittas: illa autem sola & facias & cogites quæ Deū placant virtutis legislatorē. Hęc mihi perpetuò suadebat vir diuinus. Ego autem & eorum quæ mihi dixit memini: & donum diuinum sum edoctus. Cū autē non ostendā factis ea quæ mihi suāsūt, rogo vt per illius

illius preces diuinum consequar auxiliū, & quod est vitæ reliquū, agam ex illius præceptis. Qualis ergo ille fuerit, & quibus vsus laboribus diuinam attraxerit gratiā, hæc quoque ad docendum sufficiunt. Accepit autē etiam in hoc mundo eius obitus dignū honorē laboribus. Omnes enim & ciues & externi, & quibus credita fuerat magnorū magistratuum dispensatio, ferentes illum sacrum lectum super humeros, deportarunt in eadē martyrum victoria insigniū: & cū diuinis viris Aphraate & Theodosio, sanctum illud & Deo gratum corpus deposuerunt: mansit autem gloria eiusmodi vt extingui non possit. Nos autem imposito fine narrationi, eum qui percipi potest ex narratione bonum odorem percepimus.

M A E S Y M A S.

XIIII.

Cimus quidē alia quoque plurima in vrbe Antiochena resplenduisse pietatis & veræ religionis lumina, magnum Scuerum, & Petrum Aegyptium, & Eutychen, & Cyrillum, & Mosem, & Malchum, & alios quoque plurimos eadē via esse ingressos. Sed si res ab omnibus in vita gestas conaremur scribere, totum tēpus nobis non suffecerit: maximē cū etiam multis per multorum lectio afferat satietatem. Ex iis ergo qui scripti sunt, decorum quoque qui sunt prætermissi vita coniecturā facientes, prosequantur laudibus & imitentur, & vtilitatem percipiant. Ego autem
transibo

transibo ad prata Cyri, & eorum qui in eis fuerunt
fragrātium speciosorumque florum, quā maximè
potero, ostendam pulchritudinem. Fuit quidam
Maefymas, in iis quæ nos præcesserunt temporibus:
voce quidem Syrus, & ruri educatus, & qui
virtutis omne genus ostendit. Cùm autem claruisset
in ea quæ est per se vita, ei cuiusdā vici cura fuit
credita. Sacrificans autem, & Dei oues pascens, illa
& dicebat & faciebat quæ lex iussit diuina. Aiunt
autem eum neque tunicam, neque cilicium sæpe
mutasse, sed iis quæ in eis fiebant rupturis aliquot
pānos consuendo, senectuti hoc modo remedium
attulisse. Hospitum autem & pauperum tam alacri
animo curā gerebat, vt patefaceret portas omnibus
qui aderant. Dicitur enim habuisse duo dolia:
vnum quidem, frumenti: alterum verò, olei. Ex his
semper quidem suppeditabat omnibus egentibus:
habebat autem ea semper plena benedictione quæ
data est viduę Sarephtanę, & immissa fuerat in hæc
dolia. Ipse enim Dominus omnes opes effundit in
omnes eos qui ipsum inuocant: & sicut illius hydriam
& guttum iussit scaturire, præbens manipulos
seminum hospitalitatis: ita etiam huic viro admirabili
exhibuit suppeditationem, quæ ex æquo respondebat
eius animi alacritati. Iam verò ad faciendā quoque
miracula à Deo vniuersorum magnam accepit gratiam.
Faciam autem mentionem vnius aut duorum miraculorū:
reliqua autem prætermittam, vt qui properem venire
ad alios. Mulier quædam & genere & fide ornata,
filiū qui ceciderat

derat in malam valetudinem, erat autē admodum tenera ætate, multis obtulit medicis. Artē autē superata, cū & medici desperassent, & puerum esse moriturū apertē dixissent: non abiicit mulier spem meliorē: sed illā imitata Sumanitidem, mulis imponit camerā. Cū in ea autem se & puerum imposuisset, peruenit ad virum illū diuinum. Lamentans autē, & naturæ ostendēs affectionem, rogauit vt ferret auxilium. Is autem cū puerum manibus accepisset, & aræ basi admouisset, iacebat pronus, animarum & corporū rogās medicum: & accepta petitione reddidit valentem matri filium. Ego autē id audiui ab ea quæ hoc vidit miraculum, & pueri accepit salutem. Aiunt autē illius quoque vici dominū cū venisset (is autem erat Latoius, qui Antiocheni quidē senatus primas partes tenebat, impietatis autē tenebatur caligine) & fructus acrius quā oportebat exigeret ab agricolis, diuinum illū hominem clementiā illi consuluisse, & de misericordia apud eū verba fecisse: mansisse autem illum inexorabilem, experientia autem cognouisse secutum damnum ex eo quod nō paruerit. Cū enim cum abire oporteret, & currus esset paratus, & sedens aurigæ iussisset vt mulas incitaret: illæ quidē trahebant totis viribus, vrgentes, & temonē asportare molientes: visæ sunt autem rotæ ferro & plumbo alligatæ. Cū autem agrestium quoque multitudo, rotas mouens vestibibus nihil proficeret, quidam ex amicis qui Latoio assidebat, ei causam significat, dicens sacerdotem senem eū esse execratū,

&

& quòd oportet eum placare & reddere beneuolū. De curru itaque exiliens, ei fuit supplex quē prius respuerat: & ad eius pedes prouolutus, & sordidos pannos amplectens, rogabat vt iram cōpesceret. Is autem cū preces accepisset, & eas Domino obtulisset, soluit vincula rotarū quæ sub visum non cadebant, & effecit vt sicut solebat veheretur vehiculum. Porrò autem multa quoque alia huiusmodi narrant de diuino illo capite. Potest autem ex his quoque intelligi, quòd iis qui volunt philosophari, nihil detrimenti afferat mora quę trahitur in oppidis & vicis. Ostendit enim hic, & qui huic similes, Dei culturæ curā gerunt, quòd etiā qui versantur in media hominum multitudine, peruenire possint ad ipsum virtutum fastigium. Cuius ego vtinā ad aliquam saltem partem exiguam sustollar, eorum adiutus precibus.

A C E P S E M A S.

Cepsemas fuit eodē tēpore, cuius fama latè sparsa est per orientē. Is cū in domuncula seipsum inclusisset, sexaginta annos transigit, neque visus vidēs, neque loquēs: sed in seipsum conuerlus, & Deum visione apprehendens, illinc omnem accipiebat consolationem, conuenienter prophetiæ quæ dicit. Delectare in Domino, & ora cū, & ipse dabit tibi petitiones cordis tui. Per exiguam autem quandā fossam manū porrigens, accipiebat id quod afferebatur nutrimentū. Fossa autē

xv.

Huius meminit idē Theodoretus lib. 4. historia ecclesiastica.

Psal. 36.

nō ita effollā fuerat vt omnino tenderet in directū,
ne esset ex aduerso corū qui vellent ipsum videre,
sed erat obliqua, & ita constructa vt esset instar in-
curuæ lineæ. Ei autem afferebatur cibus, lens aquæ
madefacta. Semel autē in hebdomada noctu egre-
diens, hauriebat ex fonte propinquo quantum sa-
tis erat aquæ: & cū aliquando quidā pastor pro-
cul oues pascens, in tenebris vidisset eū moueri, &
eum coniecisset esse lupum:ibat enim incuruus, vt
qui multo esset ferro grauatus: mouit fundam tan-
quam iaculaturus lapidem. Cū autē eius manus
longo tempore maneret immobilis, & lapidē non
posset emittere donec vir ille diuinus hausta aqua
reuersus est, sensit ignorantia: & post aurorā venit
ad virtutis gymnasiū: & narrat quod acciderat, &
petit veniam, & accipit delicti remissionē: non au-
dita voce loquente, sed per manus motiones intel-
lecta placatione. Quidam autē alius, vsus quodam
maligno inuestigandi studio, & scire desiderans
quid toto tēpore ageret perpetuò, ausus est cōscen-
dere platanum, quæ sita erat iuxta fossam: sed per-
cepit illico fructus suæ audaciæ. Media enim parte
corporis vsq; ad pedes exsiccatus, supplex erat, suū
peccatum accusans. Ille verò, secta platano prius si-
gnificauit futurā sanitatem. Ne enim alius quoque
cū similia fecisset, pœnas lueret similes, arborem
iussit excindi. Arboris autem sectionem secuta est
etiam ablatio supplicij. Tanta quidē fortitudine &
tolerantia vsus est hic vir diuinus: ab Agonotheta
autem tantam accepit gratiam. Cū autem se ad
hinc

hinc migrandū pararet, prædixit quòd post quinquaginta dies vitæ finem esset accepturus: excepit autem omnes qui vellent eum videre. Cū autem ecclesiæ quoque venisset Antistes, eum quidē vrgebat vt iugum acciperet presbyteri, Noui, dicens, ò pater, & tuæ philosophiæ altitudinē, & quanta sit mea paupertas. Sed cū mihi sit credita pontificatus administratio, ex hac non ex illa ordino manus imponens. Accipe ergo, inquit, donum sacerdotij mea quidem dextera ministrante, sanctissimi autē spiritus gratia suppeditante. Ad hæc fertur dixisse, paucis post dieb⁹ hinc migraturus, De his, inquit, minimē decertabo. Si enim essem diutius victurus, omnino fugissem hoc graue & terribile onus sacerdotij, pertimescens reddendā depositi rationē. Quoniam autem nō ita diu abhinc recedā is quæ hic sunt relictis, iussis non inuitus parco. Statim ergo nullo ducente, hic quidē flectens genua, expectabat gratiā: ille verò manum imponens, erat administrator spiritus. Cū autē accepto sacerdotio vixisset paucos dies, vita vitā mutauit: sensique & curæ expertem, pro hac quæ multis curis est obnoxia, accepit. Cū vellent autē omnes corpus rapere, & in animo haberent vnusquisq; in vicum suū transferre, quidā cū sancti iūsiurandū significasset, sustulit contentionē. Dixit enim sanctū eū iureiurando adegisse, vt eū in hoc loco traderet sepulturæ. Ita etiam post mortē, frugalitatis & simplicitatis curā gerebant ciues cœlorū: & neque cū viuebant, in animum vnquā induxerunt vt eis res vllamagnos

spiritus faceret, & mortui nō sunt amplexi honorem hominum: sed totum amorē transtulerunt in sponsum: non secus ac pudicæ mulieres, quæ à solis coniugibus student & amari & laudari, laudes aliorum continentes. Ea de causa sponsus eos etiā si noluit, reddit claros & insignes, & hominū gloria ex redundanti quadam copia impertit. Cū enim quis diuina persequens, petit cœlestia, vnā cū illis multa quoque alia adiicit, multiplicatas largiens

Luc. 12.

„ petitiones. Hoc etiā dixit in ferendis legibus. Petite
 „ regnum Dei & iustitiā, & cætera omnia adiiciētur
 „ vobis. Et rursus, Qui reliquerit patrē & matrem &
 „ fratres & filios propter meum euangelium, etiā in
 „ hoc seculo centuplū accipiet, & in futuro erit hères
 „ vitæ æternæ. Hæc & dixit & fecit. Nobis quoque
 „ adsit & sermone & opere eruditus, & eorū precibus
 „ innixus, tanquā scopum, attingere præmiū superne
 „ vocationis, quæ est in Christo Iesu Domino nostro.

Matth. 19.

M A R O.

xvi.

Aronis post hunc meminero. Nā is quoque diuinum sanctorū chorum exornauit. Eam enim quæ sub dio fit vitā amplexus, occupauit quoddā cacumē quod in honore habebatur ab iis qui erant olim impij: & cū quod in eo erat tēplum dæmonū Deo consecrasset, in eo est versatus, paruo quodā in eo fixo tabernaculo, quo tamē raro est vsus. Non solum autē consuetis vsus est laboribus, sed etiam alios ex cogitauit, accumulans opes
 philo-

philosophiæ. Agonotheta autē mensus est gratiam
eius laboribus. Liberalis enim & munificus Deus:
ei tam copiosè dedit donū curationū, vt in omnes
quidem partes eius gloria peruaferit, omnes autem
vndique attraxerit, & experientia docuerit eam fa-
mam esse verā. Videre enim erat & febres extingui
rore benedictionis: & horrorē cessare: & dæmones
fugere: & varios omnisq; generis morbos vno cu-
rari medicamento. Medici enim vnicuique morbo
exhibent cōueniens medicamentū. Sanctorum au-
tem deprecatio est cōmune omnium morborū re-
medium. Non solū autē medebatur ægritudini-
bus corporis, sed etiā animis cōuenientem exhi-
bebat curationē: huius quidem auaritiā, illius verò
curans iracundiā: & vni quidem exhibens doctri-
nam moderationis: alteri verò disciplinam iustitiæ:
& illius quidē castigans intemperantiā, illius verò
excitans hebetudinē. Hac vtens agricultura, effecit
multas plantas philosophiæ: & ortū qui nunc ger-
minat in regione Cyri, ipse Deo plantauit. Huius
plātationis opus est magnus Iacobus, ad quē quis-
piam vocem illā traxerit prophetica, Tanquam
cedrus quæ est in libano multiplicabitur: & etiam
alij omnes, cuius seorsum, si Deus velit, faciā men-
tionem. Sic autem agriculturæ diuinæ curam ge-
rens, & animas simul curans & corpora, paruam
passus ægritudinem, vt & naturæ imbecillitatem
& animi discamus fortitudinem, ipse quidem ex-
cessit è vita: Acre autem bellum inter vicinos exor-
tum est de corpore. Ex finitimis autem quidam
vicus

Psalm. 91.

vicus populo frequentissimus, cum toto simul co-
 acto populo aduenisset, alios quidem fudit ac fuga
 uit: maximè autem expetendum illum rapuit the-
 saurū: & maximā de destructa, ea quæ ex eo perci-
 pitur utilitate fruuntur in hodiernum diē: publi-
 blico ac celebri festo illum insignem victorem ho-
 norantes. Nos autē etiam absentes fruimur bene-
 dictione. Nobis enim pro mominento sufficit
 memoria.

ABRAAMES.

XVII.

Huius quoque
 meminit Theo-
 doretus lib. 4.
 historie eccle-
 siasticæ.

Ecce admirabilis Abraamis memoriā fas est
 prætermittere, hoc prætextu, quod post vi-
 tam monasticam Pontificæ sedi fuerit orna-
 mento. Nam hoc quidem certè nomine iure fuerit
 dignior qui cōmemoretur, quod institutum vitæ
 mutare coactus, vitā non mutauit: sed cum mo-
 nasticæ exercitationis trāsierit afflictionē: & simul
 monasticis laboribus & curis Pontificalibus cir-
 cumsessus, vitæ cursum peregerit. Porro autem est
 hic quoque fructus Cyri regionis. Hic enim & na-
 tus & educatus, collegit opes virtutis monasticæ.
 Qui enim simul cum eo versati sunt, dicunt eum
 & vigilando & stando & ieiunādo ita corpus edo-
 muisse, ut longissimo tempore permaneret immo-
 bilis, minimè valens ingredi. Diuina autem proui-
 dentia liberatus ab illa imbecillitate, voluit grauia
 pati pericula pro diuina gratia. Venit autem in Li-
 banum, cum didicisset vicum quendā teneri ma-
 gna

gna impietatis caligine: & persona mercatoris vultu celato monastico, cum iis qui simul versabantur ferens canistros tanquam nuces empturus: hunc enim fructū præcipuè ferebat vicus, cū domum conduxisset, & aliquantum pecuniæ prærogasset possessoribus, quieuit quidē tres & quatuor dies. Deinde paulatim diuinum aggressus est officium, vtens voce moderata. Postquā autē senferunt psalmodias, Præco quidem clamauit, & omnes conuocauit. Erant autē simul congregati & viri & pueri & mulieres: & confractis extrinsecus foribus, defu per ex tecto multum puluerem cōgerentes deliciebant. Postquam autem eos viderunt suffocari & obrui, & nec aliquid aliud velle facere nec dicere, sed solū Deo preces offerre, seniorū monitu destiterunt ab insania. Deinde apertis foribus cū eos euulsiſſent ab aggere, iusserūt eos statim abire. Sed eodem tempore venerunt exactores qui eos vectigalia cogeant exoluere. Et alios quidem ex iis vinciebant: alios verò per contumeliam afficiebant verbis. Sed vir ille diuinus, nullius ex iis quæ in ipsos facta erant recordatus, Dominū imitans, qui cruci affixus, eorum qui hoc fecerant curā gerebat, orauit illos exactores vt moderatè ac clementer exigerēt. Cū autē fideiussores requisissent, sua sponte suscepit fideiussionē: & paucis post diebus centum aureos se daturum est pollicitus. Qui autem grauia illa eis fecerant, valde admirati viri benignitatem, de iis quidem quæ ausi fuerant petunt veniam: rogant autē vt ipse fiat eorum præses, neque

enim habebat vicus Dominum : erant autē ipsi & Agricola & Domini. Centum autem aureos, cum venisset in ciuitatē, est autē ei nomen Emesa, & notos aliquos inuenisset, accepit mutuo. Deinde in vicum reuersus, die præstituto implet quod promiserat. Cum hoc eius vidissent studium, vehemētius id ab eo contendunt. Cum is autem se id facturum esset pollicitus, si se pollicerentur ædificaturos ecclesiā, rogauerunt vt statim aggredierentur : & deduxerunt beatum virū, aptiora loca illi indicantes : & vnus quidem hunc, alius verò locum illū laudabat. Cum autē meliorē elegisset, & fundamenta iecisset, tectum breui tempore imposuit. Cumque finē accepisset ædificiū, iussit vt admitterent sacerdotē. Cum autem dicerent se nullum aliū electuros, & rogarent vt eum haberent & patrem & pastorem, accipit gratiā sacerdotij. Postquam autem cum eis versatus est tres annos, & eos pulchrè deduxit ad res diuinas, cum effecisset vt vnus ex eis qui simul erant, vice sui præficeretur, ad monasticū rediit habitaculum. Et ne, si omnia illius narrem, prolixiori vtar narratione, cum in his resplendisset, sit Cararum pontifex. Erat autem ea quidem ciuitas circuncussa ab ebrietate impietatis, & seipsam dederat debacchationi dēmonū. Sed cum esset dignata huius agricultura, & accepisset ignē huius doctrinæ, permansit quidem libera à prioribus sentibus : nūc autem vberem profert segetem spiritus, maturarū frugum Deo offerens manipulos. Sed non sine labore vir diuinus hanc exercuit agriculturā : sed laboribus

boribus vtens innumerabilibus, & eorum qui corporibus medentur artē imitans, partim quidē dulcem adhibens adhortationem, partim verò acris vtens medicamentis: nonnunquā verò & vrens & secans, effecit hanc sanitatem. Doctrinæ autē & alij eius diligentix vitæ quoque lumina suffragabātur. Illis enim illuminati, & audiebant ea quę dicebantur, & ea quę fiebant lubenter accipiebant. Toto enim tēpore quo fuit Antistes, ei quidem fuit panis superuacaneus: aqua quoque superflua: inutilis autē lectus, & superuacaneus vsus ignis. Noctu enim quadraginta hymnos, quos inter se inuicē loquendo & respondendo dicunt, implebat, earū quę intercedunt precū duplicans numerū: reliquum autem noctis in sede sedebat, concedens palpebris vt aliquantulum quiescerent. Atque quod nō in solo quidē pane viuit homo, dixit quidē contemplator Dei Moses: meminit autē huius quoque vocis Dominus, prouocationē diaboli recusans. Quod autem etiā sine aqua viui possit, à nullo loco diuinæ scripturæ didicimus. Etenim tantus ille Elias primum quidem extorrente aquā hausit. Deinde etiā cū ad viduā accessisset Sareptanam, sibi primum iussit aquā afferri, deinde panem. Sed hic vir admirabilis, toto tēpore pontificatus, neque panē, neque legumina, neque olera quę igni appropinquassent comedit: neque aquā bibit, quę ab iis qui in his rebus sibi docti sunt visi, propter vsum existimata est prima ex elementis: sed lactutas, intyba, & apia, & similia, cibū ducebat & potū, pistorum & coquo-

rum artes ostendens superuacaneas. Tēpore autē
autumni, fructus ei illū vsum implebant. Hæc autē
fumebat post officiū vespertinū. Cū corpus autē
talibus consumeret laboribus, in aliorū cura geren-
da erat insatiabilis. Adueniētibus enim hospitibus
erat & torus paratus : egregius autē & selectus pa-
nis eis offerebatur, & vinū odoriferū : piscēsque &
olera, & quæcunque sunt eis coniuncta. Quinetiā
ipse quoque meridie assidebat cōuiuantibus, corū
quæ apponebantur partes vniciuique offerens, &
dans vniciuique calices, & iubens bibere, & eū qui
erat eiusdem secū nominis imitans, patriarchā in-
quam : qui ministrabat quidē hospitibus, sed non
simul cōuiuabatur. Interdiu autē versans in iudi-
ciis corū qui inter se litigabant & decētabant, aliis
quidem persuadebat vt inter se inuicem reconcilia-
rentur : alios autem cogebat, qui leni- & mansuetæ
doctrinæ non parebant. Nullus autē iniustus re-
cessit sua audacia aduersus iustū victoria potitus. Ei
enim qui iniuria afficiebatur iusti partē semper ad-
dens, reddebat eū inexpugnabilem, & eo qui vole-
bat iniuriā facere superiorem. Similisque erat opti-
mo medico, qui semper prohibet eos humores qui
redundant, & procurat vt sit inter materias æqua-
litas. Hunc quoque desiderauit videre Imperator.
Est enim alata fama, quæ facile omnia quæ bona
sunt & quæ mala significat : & ad se accersiuī, &
venientem salutauit & excepit : & agreste illud cili-
cium sua purpura existimauit præstantius. Iam ve-
rò reginarum quoque chorus eius & manus pre-
hendit

hendit & genua: virúmque rogabát qui nec exaudire quidem poterat linguá Græcam. Ad eó & regibus & omnibus hominibus res honore & reuerentia digna videtur philosophia. Quinetiam vbi obierint ij qui eius sunt amatores & sectatores, maiorem assequuntur gloriá. Et potest quidém hoc sciri etiá ex multis aliis, sed vel maximè quidem ex iis quæ diuino huic viro acciderunt. Postquam enim obiit, & hoc rescivit Imperator, voluit quidem eū deponere in aliqua æde sacra: cum autém intellexisset piú esse & honestú vt gregibus redderetur corpus pastoris, ipse quidém & id deduxit præcedens, & reginarum chorus consequens, omnesque & magistratus, & qui ab iis regebatur, populus, militésque & priuati. Tanto studio eū accepit & ciuitas Antiochi, & quæ eá sunt consecutę, donec peruenit ad magnum illum fluuiú. Ad ripá autem Euphratis concurrebant quidem ciues: & concurrebant etiá hospites, concurrebant etiá rustici. Quinetiam finitimi festinabant ad fruendú benedictione. Lectú autem multi sequebantur lictores, eos percutiendo terrentes qui corpus veste nudare conabantur, & cupiebant illinc pannos sumere. Et licebat audire alios quidém psallentes: alios verò lamentantes. Alia enim deflens eū vocabat præsidem: alia verò altoré: alia autem pastorem & magistrú: & alius quidem lachrymās nominabat patrem: alius verò adiutoré & curatorem: & cum tot laudibus & lamentationibus sanctum illud & sacrum corpus sepulchro mandauere. Ego autem admiratus quòd cum vir-

mutasset institutum, vitam non vnâ cōmutauerit, neque dum esset Antistes, remissum ac solutū vitæ genus sit amplexus, sed exercitationis monasticæ labores adauxerit, cum recensui in historia monachorum: nec recessi ab eo qui ei placuit ordine, benedictionem quoque ab eo desiderans.

E V S E B I V S.

XVIII.

Huius meminit Theodoretus lib. 4. historia ecclesiastica.

Rius dictis sanctis magnum quoque addā Eusebium, qui non longo quidem ab hinc tempore est mortuus. Cū multis autem annis vixisset, tempori quidem equalē sustinuit laborem: labori autem æqualem simul delegit virtutem. Multiplex autem lucrū ex eo retulit. Magnitudine enim remunerationū Agonotheta superat certamina. Hic ergo cū primò aliorū fidei sui curam credidisset, quō illi ducebāt, ducebantur: erant enim ipsi quoque viri diuini, virtutisque athletæ & exercitatores: & cū aliquo tempore cū eis esset versatus, & bene rectēque philosophiæ accepisset scientiam, vitā monasticam est amplexus: & cū quoddā dorsum montis occupasset, imminet autem ei vicus maximus, quē nominant Asicham, fossā solummodo facta, & lapidibus ne luto quidem coniunctis, sub dīo reliquam transegit vitam seipsum affligēs, veste quidē opertus pellicea, cicere autem & fabis aqua madefactis se nutriens. Quinetiam aliquando quoque vescebatur caricis, sic ut nunque cōnās sustentare imbecillitatem corporis. Cūque

Cúmque ad summā peruenisset senectutem, vt etiā dentes plurimos amississet, neque mutauit cibū, neque habitationē. Sed & cū hyeme congelaretur, & æstate vreretur, fortiter ferebat contrarias qualitates aëris, faciem quidē habens corrugatam, arcfacta autem omnia mēbra corporis. Tam multis autem corpus consumpsit laboribus, vt ne zona quidem maneret super lūbos, sed caderet inferius: nihil enim erat quod vetaret: nam & clunes, & coxendices consumpti erant, & zonæ facilem descensum præbebāt ad inferiora. Zonā itaque adsuit tunicā, hac ratione vt staret excogitans. Egre ferebat autē conuersari cum multis. Nam cū diuinā contemplationem visione assiduē apprehenderet, mentē ab ea nolebat abstrahere. Sed tamen etsi esset amore tam vehementi præditus, permittebat aliquibus ex notis, vt id quod portā obstruebat auferrent, & intrarent: & cū eis exhibuisset doctrinam ex diuinis eloquiis, iubebat rursus abeuntes portæ lutū imponere. Verum cū omnino satius existimasset etiā cum paucis vitare congressionē, aditū omnino obstruxit, illi portæ maximo admoto lapide. Per quandā autem fossā colloquebatur quidē cum paucis ex familiaribus, sed non videbatur. Sic enim prouiderat. Illinc autem illud quoque exiguū accipiebat nutrimentū. Rursus autē cū omnibus colloqui denegasset, me solum dulci illa & Deo grata voce dignabatur: & abire volentē me sæpe detinebat, de rebus differens cœlestibus. Cū multi autē ad eū venirent & postularēt donū benedictionis & cum

eū ægrè ferret tumultū, nec senectutē considerans,
 nec vrgentē reputans imbecillitatem, transiit fos-
 sam quæ nec à robustis quidem & valentibus faci-
 le transiri poterat: & cū ad quandam propinquā
 venisset monachorum classē, parua rursus fossa
 acta ad muri angulum, cū consuetis decertabat
 laboribus. Huius autem gregis præfectus, vir o-
 mnī virtute plenus, dixit eum cū comedisset quin-
 decim caricas, transēgisse septem hebdomadas san-
 cti ieiunij. Hoc autem subiit certamen, cū vixis-
 set plus quā nonaginta annos, imbecillitate autē
 quæ narrari non potest esset affectus. Sed imbecilli-
 tatē superabat animi alacritas: & Dei amor omnia
 facilia reddebat & expedita. Cū hic talibus cir-
 cūflueret sudoribus, peruenit ad metam cursus, &
 Agonothetam videns, & coronam desiderans.
 Ego autem rogo vt illam consequar intercessionē,
 quā huc vsque percepi dum esset adhuc superstes.
 Credo enim eum viuere, & habere puriorem ad
 Deum fiduciam.

SALAMANVS.

xix.

E virtuti iniuriā facere arbitratus, si admi-
 rabilis Salamani vitā posteris non significa-
 uero, sed obliuione obrutā neglexero, sum-
 matim afferā narrationē. Est quidam vicus ad oc-
 cidentem fluuij Euphratis, ipsi ripæ imminens, vo-
 catur autē Capersana. Hic ex eo ortus, cū vitam
 amplecteretur quietam, & in vico qui est ex aduer-
 so

so parua inuenisset domunculam, seipsum in ea in-
 clusit, nec ostio relicto, nec fenestra. Semel autē in
 anno terrā fodiēs, accipiebat totius anni nutrime-
 tum: cū nullo vnquā homine loquens. Idque facere
 perseuerauit, non paruo tempore, sed longissimo.
 Porro autem pontifex ciuitatis cuius erat is vicus,
 cū viri didicisset virtutem, accessit, volens ei dare
 donum sacerdotij: & domunculæ perfossā aliqua
 parte est ingressus: & manum imposuit, & peregit
 precationem: & sæpe quidem ei dixit, & quæ ad
 eum aduenerat gratiam significauit. Cū nullā au-
 tem vocē audiisset, abiit iubens vt fossā rursus ædi-
 ficaretur. Aliquādo autē rursus qui erant illius vici
 ex quo erat profectus, cū noctu fluuium traiecif-
 sent, & domum perfodissent, eum accipientes nec
 resistentem nec iubentem, in suum vicum exporta-
 runt: & cū talem ad orientem construxissent do-
 munculam, eum protinus incluserunt. Ille autem
 similiter quietem agebat cum nullo loquens. Pau-
 cis autem post diebus, qui erant illius vici qui est
 ex aduerso, cū noctu rursus aggreffi essent, & do-
 mum perfodissent, ad se abduxerunt, neque cōtra-
 dicentem, nec vt maneret vrgentem: neque rursus
 prompto & alacri animo recedentem. Ita seipsum
 omnino mundo mortuum constituit, & Aposto-
 „ licam illā vocem verē loquens, dicebat. Cū Chri *galat. 2.*
 „ sto sum crucifixus. Viuo autem iam non ego: viuit
 „ verò in me Christus. Quod autem nunc viuo in
 „ Christo, in fide viuo filij Dei qui me dilexit, & pro
 „ me seipsum dedit. Talis hic quoque fuit. Sufficiūt
 DDD enim

enim hæc ad ostendendū totum eius vitæ institutū. Ego autem cū benedictionē ab eo quoque per-
cepero, ad alium transibo.

M A R I S.

xx.

EST Homeri quidā vicus qui à nobis vo-
catur Netis. Cū apud eum paruam quā-
dam domunculam ædificasset diuinus Ma-
ris, in ea permansit inclusus triginta & septē annis.
Ex mōte autem propē sito ea suscipiebat multum
humoris. Tempore autem hyemis quædā quoque
guttæ aquæ in ea emanabant. Quantum autē hinc
damni oriatur corporibus, sciunt & ciues & rusti-
ci. Nam iis quoque qui in agris habitant manifesti
sunt morbi qui ex eo nascuntur. Sed tamen ne hæc
quidē sacro illi capiti persuaferunt, vt mutaret do-
munculā: sed fortiter & constanter permansit do-
nec cursum confecerit. Quinetiā priorem quoque
vitā transegit cum virtutis laboribus: vnde & cor-
pori & animæ conseruauit castitatem: idque ipsæ
mihi apertē significauit, docens sibi mansisse cor-
pus integrum & incorruptum, & quale egres-
sum fuerat ex materno vtero, idque cū multos
quidem dies festos martyrum celebrasset cū es-
set adolēscens, vocis autem bonitate demulisset
populum. Nam & plurimo tempore perseuerauit
psallere, & fuit insignī pulchritudine corporis. Sed
tamen nec species corporis, nec vocis claritas, nec
quæ ei cum multis intercedebat congressio, ani-
mæ

mæ pulchritudini aliquid detrimenti attulit: sed viuens similiter atque ij qui sunt inclusi, suæ curam gerebat animæ. Virtutem autem auxit quoque laboribus quos sustinebat inclusus. Ego huius sæpe vsus sum consuetudine. Iussit enim mihi aperire ostium. Quinetiam complectebatur me venientem: & de philosophia fusa, prolixâque utebatur oratione. Porro autem hic quoque fuit simplicitate insignis, & varios mores omnino abhorrebat. Inopiam autem magis dilexit quàm summas copias. Nonaginta autem annos natus, utebatur vestibus contextis ex villis caprinis. Panis autem & parum salis nutrimenti eius vsus implebant. Cùm autem longo tempore desiderasset videre offerri spiritale & mysticum sacrificium, rogauit vt diuini dōni illic fieret oblatio. Ego verò lubenter parui: & iussi sacra vasa afferri, pagus enim haud longè aberat: & pro altari vsus diaconorum manibus, mysticum, diuinum, & salutare obtuli sacrificium. Ille autem omni spiritali implebatur voluptate, & existimabat se ipsum cœlum videre: dicebátque se nunquam tantam cepisse lætitiā. Ego autem cùm ab eo valde fuero dilectus, putaui me & ei iniuriam esse facturum si non etiam mortuum laudauerim, & aliis, si non hanc optimam philosophiā eis proposuerim imitandam. Cùm itaque nunc orauero vt eius consequar auxilium, imponam finem narrationi.

xxi.

Voniam eorū qui iam sunt victores declarati, virtutis athletarū, certamina recē-
suimus, summatim narrantes & quos in
meditando susceperē labores, & quos in
certaminibus perpepsi sunt sudores, & longē clarif-
simas & maximē insignes victorias: age eorū quo-
que qui adhuc sunt superstites, & magnificē decer-
tant, & contendunt priores vincere sudoribus, vitæ
instituta cōscribamus, & posteris vtilem relinqua-
mus memoriā. Quomodo enim eorum qui olim
resplendere, sanctorū, vitæ institutū, posteris ma-
ximam attulit vtilitatem: ita iis qui nos cōsequen-
tur erunt exemplaria eorū narrationes. Initium au-
tem ducam à magno Iacobo. Is enim & tēpore &
labore est prior aliis: & qui cū sunt emulati, faciunt
admirabilia & quę sunt pręter opinionē. Vsuenit
autē nescio quomodo, vt & eorū qui excesserunt,
& eorum qui adhuc sunt superstites, hoc sit primū
nomen. Etenim quādo narraui eorū vitæ institutū,
initium sumpsi à diuino illo Iacobo, qui Persicū illū
exercitū fudit suis precibus: & cū corruissent vr-
bis murorū ambitus, neque permisit urbē capi, &
coēgit fugere aduersarios, cū in eos misisset exer-
citus muscarum & culicum. Qui ergo illi simile
nomen est sortitus, & est ei similis moribus, sit pri-
mus in ordine athletarum qui adhuc sunt super-
stites, non quoniam eiusdem est nominis parti-
ceps, sed quoniam est illius virtutem æmulatus:

&

& fuit ipse aliis exemplar philosophiæ. Nam cum simul cū inclyto illo Marone esset versatus, & eius diuinæ fuisset doctrinæ particeps, obscurauit præceptorem maioribus laboribus. Ille enim & murorum tegumentum habuit templū veteris erroris, & ex pellibus contextū fixit tabernaculum: & co vtens, imbris & niuis effugiebat impetus. Hic autē his omnibus valere iussis, & tabernaculo, & tugurio, & murorum tegumento, pro tecto habet cœlū, cōtrarios omnes aëris impetus sustinens: nunc quidem pluuiā vehementi obrutus, nunc autē glaciē & niue cōgelatus: aliquādo autē radiis solis tostus & exustus: & aduersus omnia se fortiter & cōstanter gerens, & tanquā in alieno certans corpore: & contendens vincere naturā corporis alacritate animi. Mortali enim hoc & patibili corpore indutus, vitam agit tanquā impatibilis: & vitam incorpoream in corpore meditans, clamat cū beato Paulo.

„ In carne ambulantes, non secundū carnē militamus. 2. Cor. 10.
 „ Arma enim nostra non sunt carnalia, sed potentia Deo ad destructionem munimentorum, destruētes cogitationes & omnē altitudinem quę se extollit aduersus Dei cognitionem, & captiuantes omnem intellectū ad Dei obedientiā. Sed hæc quidem certamina quę sunt super naturā, in minoribus se exercendo laboribus est meditatus. Nā cum in parua quadā domuncula se prius inclusisset, & ab externis tumultibus animā liberasset, & recordationi Dei mentem affixisset, sic perfectā & absolutam meditabatur virtutem. Cum autē se optimē

DDD iij exer-

exercuisset, & bonis laboribus animā assuefecisset, maiora ausus est aggredi certamina: & cū ad hunc montē peruenisset, qui triginta stadiis distat ab hac vrbe, eum reddidit illustrem & venerandū, qui erat olim obscurus & penitus infertilis: nunc autē creditur tantam accepisse benedictionem, vt terra quę est ei imposita consumatur, omnibus qui vndique adueniunt, ad vtilitatem eam exportantibus. In eovitā agens cernitur ab omnibus accedentibus, non habens, vt dixi, speluncā, non tabernaculum, non rugurium, non fossam, non sepem quę eū circumdet ac muniat: sed videtur orāns & quiescens: & stans & sedens: & sanus & cū aliqua tenetur ægitudine: adeo vt assiduē præsētib' decertet spectātoribus, & naturæ expellat necessitates. Neq; enim aliis hominibus qui sunt ingenuē vtcūque educati, externis præsētib' est facile excrementa egerere, nedū viro in summa philosophia exercitato. Et hec dico, non vt qui ab aliis didicerim, sed qui ipse viderim. Nā cū quātuordecim ab hinc annis in grauem morbū incidisset, affecit quidē, vt par est, cum qui est mortali corpore præditus. Erat autem æstus vehemens, & flāma radiorū ardebat vehementius, cū sopiti quidē essent venti, aēr autē maneret immobilis. Erat autem morbus inundatio flauæ bilis quę deorsum ferebatur, & mordebat ac cōprimebat intestinū, & cogebat extra egredi. Tūc magnā vidi tolerantia. Nam cū multis vicis cōgregati essent homines, vt gloriosum hoc corpus salutarēt, sedebat in duas partes distractus. Nā natura quidē
vim

vim afferebat vt iret ad excernēdū: pudor autē eius
q̄ aderat multitudinis, cogebat eū manere in eodē
statu & habitu. Ego autē hoc sciens, cū eis qui con-
uenerant, partim multis egi adhortationibus, par-
tim etiā minis, abire iubens: postremò autē eos etiā
implicauī vinctis sacerdotij: & non sine maximo
labore vespere tandē amādaui. Ille autē vir diuinus,
ne cū ij quidē abscessissent, victus est à natura: sed
perstitit tolerās, donec accedēs nox profunda coē-
git omnes domū recedere. Rursus autē die sequēti
cū ad eū venissem, vt vidi æstū euasisse vehemen-
torem, & qua laborabat, febrē igne extrinsecus al-
lato nutriri & augeri, prætexēs dolorē capitis, dixi
me ægrē ferre vim solis radiorū: & rogaui vt mihi
aliquam modicā apud se vmbra expanderet. Qui
postquā iussit, tribus fixis arundinibus, & iis duo-
bus impositis ciliciis, vmbra adinuenimus. Cū
autē iuberet me ingredi. Turpe est, inquā, ò pater,
vt ego qui sum & iuuenis & valens viribus, hanc
assequar consolationē: tu autem qui & vehementi
febre teneris, & opus habes tali consolatione, foris
sedeas excipiens impetū radij solaris. Si vis ergo, in-
quam, me vmbra frui, sis mihi socius modici huius
tabernaculi: nā tecum quidē volo manere: sed pro-
hibet radius. Cessit itaq; his verbis auditis; & meū
accepit remedium. Et quoniam vmbra fruebamur
communiter, cepi rursus alium sermonem affer-
re: & dixi, Opus est vt accumbam, cū coxen-
dix non citra molestiam patiatur sessionem. Sed
rursus rogabat quidē vt accumberem: ei autem
contrā

contrà respondi, non esse tolerandū vt ego decum-
berem videns eum sedentem. Si vis ergo, inquam,
me quoque frui hac quiete, cōmuniter accumba-
mus ô pater. non erubescam enim solus decum-
bens. Cū talibus verbis decepissē eius toleran-
tiam, ei accubitus exhibui solatium. In solo autem
iacenti suaues adhibui sermones, traducens ad ani-
mi iucunditatē. Manu autem immissa intra vēstē,
tentabam eius dorsum moderatē abstergere: tunc
vidi magnum ferri pondus, quod & lumbos alli-
gabat & collū. Iam verò aliæ quōque catenæ à cir-
culo qui erat circa collum, duæ quidem antē, duæ
verò ponē, ad inferiorem circulū obliquē pertinen-
tes, & literæ X figurā efficientes, antē & ponē duos
circulos colligabant. Iam verò manus quoque in-
terius circa cubitos talia quoque alia habebant vin-
cula. Cū ergo aspexissē onus ponderis multo-
rum talentorum, obsecraui vt opem ferret corpo-
ri laboranti, quòd non poterat simul ferre & onē-
ra voluntaria, & inuoluntariam ægritudinē. Nunc
quidem, inquam, ô pater, febris fungitur officio
ferri. Cū ea autē cessauerit, tunc rursus corpori
imponemus laborē qui ex ferro capitur. Hoc quo-
que concessit multis delinitus eiusmodi carmini-
bus. Sed tunc quidem cū paucis ægrotasset die-
bus, facilē conualuit. Postea autē cū in morbum
incidisset grauiorem, multi autem vt corpus rape-
perent multis ex locis conuenissent, audiētes id ci-
uēs, concurrerunt omnes & milites & priuati: illi
quidem, sumptis armis militaribus: hi verò, armis
vtentes

ventes quibuscumlibet. Densa autem & instructa acie pugnare cœperunt, tela emittentes, & fundis lapides torquentes: non ut percuterēt, sed solū ut terrerēt: & sic expulsis accolis, victoriis insigni Athleta lecto imposto, qui nihil sentiebat eorum quæ fiebant, nam nec cū coma eius à rusticis velleretur, senserat, venerunt in urbem. Cū in ædem autem venissent Prophetica, in monasterio ei propinquo lectum deposuerunt. Venit autē quidā Berhœam, illic enim tunc eram, ea quæ facta fuerant significans, & nuncium mortis afferens. Cū itaque statim cucurrissem, & totam noctē in itinere consumplissem, post auroram offendi hominem, neque loquentē, neque ullum ex iis qui aderant potentem agnoscere. Postquam autem eum sum allocutus, & nomine magni Acacij ei dixi salutem, statim & aperuit oculos, & rogavit quomodo se haberet: & quando venissem est percontatus. Cū autem adhæc respondiissem, rursus clausit oculos. Cū verò tres dies præteriiissent, vespere rogavit ubinam esset. Cū autem rescivisset, ægrè tulit, & rogavit ut statim rursus referretur in montē. Cū autē vellem eum perpetuò observare & ei inservire, iussi mox ferri lectū, & deferri in locum quē cupiebat. Tunc vidi quantopere ab ambitione & gloriæ cupiditate esset alienum caput mihi venerandum. Postridie enim ei obtuli ius ptisanæ cū id refrigerassem: nihil enim omnino calidi sumere patiebatur, cū vsum ignis sibi interdixisset. Cū autē nollet sumere, Nobis omnibus, inquā, ô pater, hoc conce-

de. Cōmunem enim salutē tuā ducimus sanitatem. Non solū enim es vtilitatis exēplar propositum, sed etiā orans fers auxilium, & Dei concilias nobis beneuolentiā. Quod si te hoc malè habet quod nō sis assuetus, hoc quoque, inquā, ò pater, constanter tolera: est enim hoc quoque genus philosophiæ. Quomodo enim cū es sanus, cibum appetēs, tolerantia viciisti appetitionē: ita etiā nunc minimē appetens in vescendo ostendē tolerantia. Hæc cū dicerem, aderat homo Dei Polychronius, qui id quod dicebā defendens, dixit se id primū velle sumere, idque cū esset manē, cū sæpe post interiectum septē dierū spaciū corpus aleret. Victus ergo oratione; vnū iuris poculū clausis demisit oculis; quod quidē solemus facere cū amaras bibimus portiones. Quoniā autē pedes quoque qui propter imbecillitatem ingressū amiserant, ei lauare persuasimus: operæ pretiū existimo hanc quoque eius animæ aperire philosophiā: propè enim aderat scyphus, voluit autem quidā ex iis qui ministrabant cū canistro tegere, vt non videretur ab iis qui ad ipsum veniebant. Ille autem, Cur, inquit, scyphum tegis? Cū is autem dixisset, Ne videatur ab iis qui veniūt ad cōtēplandū. Absit, inquit, ò fili. ne celes homines ea q̄ sunt aperta Deo vniuersorū. Illi enim soli volens viuere, nullā humanæ gloriæ curā gero. Quid enim me iuuerit, si hi quidē me magis laborasse & maiori exercitatione vfos esse sciuerūt, Deus verò minori? Non sunt enim hi datores mercedis pro laboribus: sed Deus est suppeditator. Quis er-

go nō valde admiretur & sermones, & mentē quæ sermones genuit, quæ omni humana gloria adeo fuit superior? Tale quid etiā alias memini accidisse. Erat vesper, & altum vesper, & tēpus comedendi. Accepta ergo testa apposita, madefactę lentis cibū sumpsit. Id enim erat ei alimentū. Venit autē quidā à ciuitate, cui erat cōmissa quædam militaris exactio. Is autem cū eum procul vidisset, lētem non deposuit, sed cibū demisit vt consueuerat: & cū visione apprehendisset eū esse dæmonē, eum verbis insectabatur vt hostem: & ostendens se non vereri, interim ori lentē admouit. Obsecrabat autē is qui incessabatur maledictis, & dicebat se esse hominē: & quod prius quodā adactus iureiurando se ante vesperam ab vrbe esse profecturum, venisset hoc tēporē: Ille, Bono, inquit, animo esto, & ne extimescero: sed cum precatus fueris recedito. Sis autem mihi cōiuiua, & mei cibi particeps. Simul autē hæc dicens impleuit dexterā, & lente eum impertiit. Sic vanæ gloriæ morbum cum aliis expulit ex animo. De tolerantia autē superuacaneum est dicere, cū visus ipse testetur. Tres enim sæpe dies & totidem noctes niue delapsa, ita fuit obrutus, pronus iacens, & Deum orans, vt ne parum quidem videretur ex pannis quibus fuerat indutus: sæpe autem marris & ligonibus vicini ei niuem impositam detrahentes, eum iacentem euellunt & excitant. Ex his laboribus collegit dona diuinæ gratiæ, quorum volunt omnes esse participes. Illius enim benedictione multæ quidem extinctæ sunt & extinguuntur

febres, & multæ ægritudines cessarunt & omnino abierunt, multi autem dæmones coacti sunt fugere: & aqua quæ ab illius dextera benedicitur, fit salutare pharmacū. Quis nescit puerū mortuū per eius orationem fuisse excitatū? In suburbanis enim ciuitatis erant eius parentes, qui multos quidem filios genuerunt: omnes autē immaturos ad sepulchrum transmiserunt. Quando ergo hic vltimus natus fuit filius, cucurrit pater ad hominem Dei, rogans vt is longam haberet vitam, & pollicens se cum esse Deo dicaturum si viueret. Cū itaque vixisset quatuor annis, vitæ finem accepit: pater autem aberat, adueniens autem videt eum repente efferrī. Cū eum itaque è lecto rapuisset, Oportet, inquit, me implere promissum, & Dei homini redere vel mortuum. Detulitque vt prius dixit, & ante pedes sanctos illū posuit, dicens illa quæ suis quoque dixerat domesticis. Homo autem diuinus cū ante se posuisset puerum, flexis genibus orabat pronus, vitæ & mortis rogans Dominum. Vespere autem puer edidit vocem, & patrem vocauit. Cū sic sensisset vir ille diuinus, quod suas preces suscepisset dominus, & vitam puero suppeditasset, surrexit, & eo adorato qui facit voluntatem timentī eum, & audit eorū preces, finiit orationē: & filium reddidit patri. Hoc & ego vidi, & patrē audiui narrantē: & multis aliis narrauit miraculū Apostolicum, cū sciret multis audituris futurum id cōducibile. Porro autē eius quoque sum consecutus auxilium: vnius autē aut duorum faciā
mentio-

mentionē: existimans ingrati esse animi ea silentio
præterire, & non docere genera beneficij. Execran-
dus Marcio multas spinas impietatis seminauit in
regione vrbis Cyri. Eas cū conarer euellere radi-
citus, omnem laborē subibam, & omnibus machi-
nis assiduē utebar. Qui autē mea fruebatur cultu-
ra, cū me eo nomine deberent diligere, pro eo, vt
„ propheticē dicam, detrahebant mihi: ego autem *psalm. 118.*
„ orabam, & reddebant mala pro bonis, & odium *psalm. 198.*
pro dilectione mea: & magicis videntes præstigijs,
& malignorū freti ope dæmonū, conabantur bellū
gerere quod sub visum non caderet: & noctu venit
quidam dæmon exitialis, clamans, & lingua vtens
Syriaca. Cur tu bellum geris cum Marcione? Cur
hanc pugnā aduersus eum suscipis? Quanam is te
vnquā affecit molestia? Desine belligerari: desiste à
maleuolentia: aut disces experientia quantum bo-
num sit quies. Scias quòd te iam pridem confodis-
sem, nisi chorū martyrum te custodientē vidissem
cū Iacobo. Hæc ego audiui, & dixi cuidā ex fami-
liaribus qui prope me dormiebat, Audis, inquam,
quæ dicuntur? Ille verò, Omnia, inquit, audiui: &
cū vellē surgere, & respicere, & scire quis loque-
retur, tua causa quieui, cū te putarem quiescere.
Ambo itaque surgentes respeximus, neque vllum
qui moueretur vidimus, nec qui loqueretur, audi-
uimus. Illa verba alij quoque qui nobiscū habita-
bant, audiuerunt. Intellexi igitur quòd martyrum
quidem chorū dicebat Lecythum olei martyrum,
qui cum à multis martyribus collectā haberet be-

nedictionē, pendebat à meo lecto: sub meo autē capite erat magni Iacobi vetus amictus, qui quouis claustro adamantino fuit mihi validior. Quinetiā cū eorum maximū vicum essem ingressurus, deinde multa essent intermedia quę mihi prohibebāt exitum, nisi ad meū Esaiam, rogans vt diuinū consequerer auxilium. Ille verò, Esto, inquit, bono animo. Soluta sunt omnia illa impedimenta instar telæ aranearum: idque noctu me docuit Dominus, non in somnis adumbrans, sed re vera ostēdens. Vidi enim, aiebat, cū incepissem hymnodiā, in illa parte in qua illa loca sita sunt, serpentem quendā, ignis speciem præ se ferentē, qui ab occidēte reptabat in orientē, & ferebatur per mediū aërem. Cū orationes autē tres peregissem, rursus vidi inflexū, & orbiculatam ostendentem figurā, & eius caudā capiti coniunctā. Cū rursus autē octo orationes absoluissem, aspexi eū in duas partes dissectum & in fumum resolutū. Hæc ipse quidem sic præuidit: nos autem vidimus exitū qui consensit eius prædictioni. Manē enim mali auctoris dæmonis imperio parentes qui olim quidē erant sectæ Marcionis, nunc autem sunt clāsis apostolicæ, ab occidente profecti, nudos nobis enses ostendebant. Hora autem diei tertia simul coacti, curā gerebant suæ solū custodiæ, sicut serpens qui cauda caput suū contexit. Octaua autē dispersi, dederūt nobis locum ingrediendi in vicum. Statim autem inuenimus serpentem factum ex æris materia, qui ab eis adorabatur. Cū enim aduersus opificem & vniuersorum creatorem

creatorem bellū apertē suscepissent, execrandū serpentem, tanquā illius hostē, colere contendebant. Talia ego beneficia à mihi venerando capite sum cōsecutus. Quoniā autem diuinarum reuelationū narrationē ingressa est oratio, age narrabo quæ audiui ab illa lingua ab omni mendacio aliena. Narrauit autē non vlla gloriæ inductus cupiditate: fuit enim diuina anima ab eo vitio remotissima: sed cū illum quidā vsus ea coëgisset dicere quæ volebat celare. Supplex ab eo cōtendebā vt oraret Deum vniuersorum, vt redderet mihi segetem mundā à zizaniis, & à seminibus hæreticis eā omnino liberaret. Me enim valde angebat abominādi Marcionis error qui plurimū inualuerat. Dixit itaque à me oratus. Nec me, nec vllō alio tibi opus est ad Deum intercessore. Habes enim Ioānē illum insignē, Verbi vocem, Domini præcursores, has pro te preces assidue offerentem. Cū autē ego dicerem me & eius credere orationibus, & aliorū sanctorū apostolorum & prophetarū, quorum ad nos nuper delatæ sunt reliquiæ. Esto, inquit, bono animo. Habes Ioānem Baptistam: Sed nec sic cū passus sum silere: sed multò magis vrgebā interrogans, & scire desiderans cur eius potius meminisset. Ille autē, Vellem, inquit, amplecti & deosculari eius amabiles reliquias. Cū autē dixissem, Non afferā eas, nisi pollicitus fueris te ea dicturū quæ videris. Atque ipse quidem est pollicitus: ego verò postridie attuli ea quæ desiderabat: & cū omnes iussisset abscedere, hæc mihi soli narrauit. Quando hos, inquit, ciuitatis

tis patronos, qui à Phœnicea venerāt & Palæstina,
 cū Dauidica excepisti chorea, venit mihi in mentē
 cogitare, num hæ essent illius insignis Ioannis reli-
 quia, & non alterius martyris qui esset eiusdem no-
 minis. Post vnū ergo diem, ego quidem stabam ad
 hymnos decantandos: video autē quendam candi-
 da veste indutū, & dicentē, Frater Iacobe, Cur no-
 bis aduenientibus non venisti obuiā? Cū ego au-
 tem rogarem quinā essent, respondit dicens. Qui à
 Phœnicia & Palæstina nuper venimus: & cū prō-
 pto & alacri animo nos omnes excepissent, & pa-
 stor & populus, & ciues & rustici, tu solus eorum
 honoris nō fuisti particeps: innuebat autem eā quæ
 fuerat dubitationem. Ad hæc ergo dicit se dixisse.
 Absentib⁹ & vobis & aliis, & vos honoro, & ado-
 ro Deum vniuersorū. Rursus autē die sequenti eo-
 dem tēpore cum ille ipse apparuisset. Vides, inquit,
 frater Iacobe eū illic stantem: cuius quidē vestis est
 colore niui similis: est autē prope illū positus ignis
 clibanus. Cū autem ego illuc oculos conuertis-
 sem, & illum esse Ioannem Baptistam coniecissem:
 nam & vestitu erat indutus, & manum habebat vt
 baptizans. Is est, inquit, quem tu coniecisti. Qui-
 etiam, inquit, cū tu aliquando noctu ad primum
 vicum ad seditiosos, eos docturus, abires, & vt ego
 maiori ac vehementiori studio Deo offerre oratio-
 nem, mandasses, tota nocte vigilaui rogans Domi-
 num. Deinde audiui vocē dicentē. Ne timeas ò Ia-
 cobe. Magnus enim Ioannes Baptista tota nocte
 orat Deum vniuersorū. Facta enim fuisset magna
 cædes,

cædes, nisi illius intercessionibus fuisset extincta diaboli audacia. Hæc cum mihi narrasset, præcepit ut ego solus scirem, & ne alios assumere conscios. Ego autem utilitatis gratia non solum multis narraui, sed etiam mando scriptis. Iam verò à se quoque dicebat esse visum Ioseph patriarcham, capite & barba canū, & in senio formæ emittentē splendorem, & in virtutis fastigio seipsum sanctorū extremum nominantem. Nā cum ego, inquit, eum primum dicerē ex iis qui sunt eiusdē cum ipso feretri participes, ipse seipsum nominabat vltimū. Mihi autem narrauit etiam varios & multiplices dæmonū insultus qui in ipsum facti sunt. Cum primū enim, aiebat, hoc vitæ genus sum ingressus, visus est mihi quidā nudus forma Aethiops ignē ex oculis emittens. Ego autē cum eū viderem, & timore sum affectus, & ad preces conuersus, nec in animū inducere potui ut cibū sumerem: illo enim tempore mihi apparebat. Cum autē septem & octo & decē dies transiissent, & ieiunus permanerē: tandem improbum illum insultū cōtemnens, sedi & cibū sumpsi. Ille autē cum hanc meā non tulisset animi magnitudinem, minatus est se virga percussurū. Ego autem, inquit, dixi. Si tibi quidē est permissum à Deo vniuersorum, percutere: & plagā lubenter accipiā, ut qui ab illo feriar. Sed si non sit tibi permissum, non percuties licet millies insanias. His auditis tunc effugit. Sed me rursus clanculum perpetua afficiebat molestia. Nam aquā quæ mihi bis in hebdomada infernè afferebatur, ei qui afferebat occurrens, &

meam formā imitans accipiebat : & illum iubens
recedere, fluentum effundebat. Idque cū non so-
lūm bis sed etiā ter fecisset, me sitis perpessione va-
lidè oppugnauit. Cū ergo valde angerer, rogau-
eum qui solebat ad me afferre, cur iam quindecim
diebus ad me aquā non attulisset: is dixit se iam ter
& quater attulisse, & me accepisse. Et vbi, inquam
ego, à te eā afferente accipis? Ille locum ostendit. Et si
millies, inquā ego, me illuc accedentem videris, ne
vas dederis donec ad hunc locū veneris. Sic cū he-
quoque eius apertæ & irritæ fuissent insidiæ, alias
rursus est aggressus. Dixit enim noctu vociferans,
te tam tetroy implebo odore, & tibi tantā inuram
infamiā, vt nemo te vlla ex parte aspiciat. Ego au-
tem, inquit, ad hæc respondi. Agam tibi gratias. In-
uitus enim tuū inimicum beneficio afficies, vt qui
efficias vt magis verser in Dei recordatione. Nam
quò mihi plus est ocij, eò magis occupor in perpe-
tuò contemplanda diuina pulchritudine. Cū ita-
que pauci dies præterissent, meridie cōsuetū pera-
gens officiū, Video, inquit, duas mulieres de mōte
descendentes. Ego autem cū id præter consuetu-
dinem ægrè tulissem, & eas lapidibus petere essem
aggressus, memini minarum scelerati dæmonis: &
conieci hanc esse eam quā dicebat infamiā. Dixi
ergo magna voce, quòd etiā si meis insiderent hu-
meris, non eas impetā lapidibus, nec persequar: sed
sola vtar deprecatione. Ego quidē hæc dixi: illæ ve-
rò euāuerunt: & sermone finē accepit visio specta-
culi. Post hæc rursus, inquit, noctu ego quidē ora-
bam:

bam: ferebatur autem vehiculi strepitus, & clamor aurigę & equorū hinnientium. Me autē conturbauit rei nouitas. Cogitabā enim quòd nec princeps tunc esset in ciuitate: nec ea esset via vehiculorū: nec tempus aptū vehiculis. Hęc autem cū apud me reputarem, audiebatur quidā strepitus appropinquantis multitudinis, & clamabant quidā præcedentes lictores, sibilantes, & de medio turbam exigentes, & ei qui præerat viā parantes. Postquā autem mihi visi sunt valde appropinquare, Dixi, aiebat, quisnam es, & vnde venis: & quo opus habens venisti hoc tēpore? Quousque ludificaris ò infelix, & diuinam contemnis patientiā? Hoc ego quidem dicebā, conuersus ad orientem, & Deo preces offerens. Ille autē trusit quidem, sed non potuit deiicere: resistebat enim diuina gratia: & extēplò omnia illa euauerunt. Dicebat autē se etiā tempore perniciosorum illorū latronū, quando ex Isauria profecti, maximam partē orientis vrentes prædas egerunt, valde extimuisse: non ne occideretur: neque enim tenebatur tanto amore corporis: sed ne raperetur in seruitutē & captiuus fieret, impietatisque & iniquitatis videret spectaculum. Hunc metum cū sensisset diabolus, sæpe enim audiuerat cū hoc notis suis aperiret: imitatur noctu vlulatū mulierum. Ego autem, inquit, videbar audire quòd venirent hostes, & quòd vicis ignē iniicerent. Statim ergo cū capillos in duas partes discriminafsem, & partim quidē à dextris, partim verò à sinistris ad pectus transtulissem, parabam collum vt id

ensis amputaret facilius, & breui plaga accepta, ab illo abominâdo liberarer spectaculo. Cùm sic totâ illam noctē transegissem, & assiduē incursionē illorum expectarem, cùm fuisset dies & quidā venissent, rogavi quidnam audiissent de Isauris. Illi autē dixerunt se nihil nosse illis diebus: & sic agnoui, inquit, diabolicam quoque illā fuisse visionem. Aliquando autē assimilatus viuido & vegeto adolescenti, specie decoro, & flaua coma ornato, ad me accedebat subridens simul & ludens. Ego autē, inquit, ira armatus, eiiciebā insectans maledictis. Ille autem permanebat, aspectu meretricio, risūque & sermone ad voluptatē alliciens. Tunc ergo maiore ira percitus, Quomodo, inquā, potes totam terrā obire, & omnibus tales parare insidias? Is autē dicebat se non esse solū, sed dæmonū multitudinē per totū terrarum orbē esse dispersam, qui hoc modo simul & ludūt, & seriò agunt: ludo enim qui videtur, student simul totā perdere humanā naturam. At tu, dicebam ego, abi, Christo tibi id iubente, qui totā legionem per porcos transmisit in profundū. Audiuit simul & fugit: nec Domini appellationis vim ferens, nec eius famuli philosophiæ ferre valēs splendorem. Porro autem cū multa alia sciā quæ possim narrare, ea nolo scribere, ne imbecillioribus eorum multitudo causa sit incredulitatis. Nam iis quidem qui diuinū cernunt hominem, nihil eiusmodi quod dicitur videtur incredibile, cū ea quæ videtur virtus confirmet ea quæ dicuntur. Sed quoniam transmittentur ad posteros scripta harū narrationum,

rationum, sunt autē multis aures magis incredulę quā oculi, imbecillitate auditorum metiemur narrationem. Ei ergo ædificarunt alij quoque maximam ædem in vico propinquo, quæ non distat multis stadiis. Construxi ego quoque loculum in æde victoria insigniū apostolorum. Sed cū hoc rescivisset vir divinus, sæpe me rogavit ut in illo mōte corpus mandaretur sepulturæ. Ego autē sæpe dixi, quod non oportet eum qui vitā præsentem non curarit, sepulchri curā gerere. Vbi autem vidi hoc ei esse cordi, annui & sum assensus: & feci ut scinderetur arca & sursum ferretur. Cū autē viderē lapidem corrūpi à pruina, rogavi ut sineret arcæ parvam fieri domunculā: vbi autem iussit, & perfectō edificio tectū imposuimus, Non patiar, inquit, hoc vocari sepulchrū Iacobi: sed volo hanc fieri ædem martyrum victoria insigniū: me autem tanquā aliquem inquilinū poni in altero sepulchro, ut qui dignus sim habitus ut apud eos habitare. Neque verò hoc solū dixit, sed etiā fecit: & cū multos quidem prophetas, multos autem apostolos, maximè autem plurimos martyres vndique collegisset, eos posuit in vna arca, volens simul habitare cū populo sanctorū, & desiderans cū eis resurgere, & dignari Dei contēplatione. Hoc autem sufficit ad faciendā coniecturā quanta eius esset modestia. Qui enim tantas opes collegerat, perinde ac si esset in extrema paupertate, desideravit habitare tanquam peregrinus apud diuites mercatores. Quales ergo venerādi mihi capitis sint labores, & quanta certamina,

& quantam gratiam acceperit diuinitus, & quàm multis sit victoriis potitus, & quàm multis coronis ornatus, hæc ad ostendendū sufficiunt. Quoniā autē asperos & difficiles eius mores reprehendunt aliqui, & ægrè ferunt quòd solitudine tantopere delectetur & quiete, cū de eo pauca dixerò, imponam finem narrationi. Proponitur, vt iā dixi, aspectandus ab omnibus: neque fossa circumdatus: neque tugurio aliquo aut tabernaculo tectus. Vnusquisque autem ex iis qui veniunt, à nullo claustro prohibitus, statim accedens, ea quæ vult loquitur. Aliis autē amatoribus huius philosophiæ, sunt & fossæ & fores: & eis licet frui quiete: & qui est inclusus, aperit cum voluerit, & quantū vult differt: & quantum vult impletur diuina cōtemplatione. Hic autem horū nihil est. Quocirca eos fert ægerimè qui in tēpore orationis ei exhibent molestiā: & si cū iussit quidem, statim recesserint, rursus prosequitur orationē. Quòd si perrexerint exhibere molestiam, & cū semel aut bis iusserit nō paruerint, tunc ægreferens & increpans amandat. Ego autem de eo quoque aliquando sum cū illo locutus: & dixi aliquos molestè ferre quòd expulsi fuerint, & nō fuerint participes eius benedictionis: & quòd oporteret eos qui hac de causa veniūt, & iter multorum dierum conficiunt, recedere non indignantes, sed anisni lætitia repletos, & qui philosophiæ narrationum conuiuio excipere possint eos qui ignorant. Ille autem, Non alicuius, inquit, alterius, sed mea causa veni in montem: & cū sca-

team

team admodum multis peccatorum vlceribus, plurima opus habeo medicina: & ea de causa oro clementem dominum, ut mihi præbeat medicamenta quæ mea curent vitia. Quomodo ergo non fuerit valde reprehendendum & valde stultum, interrompere quidem seriem orationis, interim autem loqui cum hominibus? Si enim hominis qui est eiusdem cuius ego naturæ essem famulus, eo autem tempore quo est ministrandum domino, dimittens in tempore afferre cibum vel potum, confabularer cum aliquo ex conseruis, quot plagas iure acciperem? Si autem cum etiam accessissem ad Præsidentem, & qua ab aliquo afficior narrans iniuriam, sermonem quidem in medio interromperem: apud aliquem autem ex presentibus aliqua alia verba facerem, non tibi videtur Iudex id ægrè esse laturus, & auxilium quidem esse denegaturus, flagris autem præterea esse cæsurus, & à tribunali eieciturus? Quomodo ergo est honestum, ut seruus quidem in dominum, qui autem supplicat in Iudicem, ita ut oportet se gerat: ego autem ad Deum & æternum dominum & Iudicem iustissimum & omnium Regem accedens, ne similiter quidem atque ij accedam: sed inter orandum, me conuertam ad conseruos, & prolixo cum eis utar sermone? Hæc & audiui, & ad eos qui ægrè ferunt transmissi: & mihi videtur rectè pulchrèque dixisse. Nam præter ea quæ dicta sunt est etiam amantium proprium, omnes quidem alios despicere, illi autem soli quem amant & diligunt adhærere, cumque & noctu somnare, & interdiu visione apprehendere. Ideo mihi

hi videtur ægrè ferre, vt qui in ea quidē quam desiderat versetur contēplatione, prohibeatur autē impleri expetenda & dignissima quæ ametur pulchritudine. Hæc vt narrantes, non vt encomij, ritu laudantes conscripsimus: breuitatis magnā curam gerentes, ne prolixitate molestia lectores afficeremus. Quod si etiam fuerit huic superstes narrationi, innumerabilia alia præclara facinora adiuciet prioribus: & illa quoque conscribent alij. nos enim hinc excedere valde cupimus. Pietatis autē certaminum agonothea, & ei det finem dignū suis certaminibus: præstetque vt reliquus cursus priori consentiat, vt victor perueniat ad metā: & nostram imbecillitatē sustentet ac suffulciat suis orationibus, vt cōfirmati, multas quas alij in nos cōsecuti sunt victorias eis eripiamus, & victores è vita excedamus.

T H A L A S S I V S,
aut Limnæus.

xxii.

Elimna est apud nos quidā vicus, qui olim quidem excepit semina impietatis Marcionis, nunc autem Euangelica fruitur agricultura. Eius ad meridiem est quidam collis, neque valde asper, neque admodum accliuus. In eo monasticum ædificauit habitaculum Thalassius vir admirabilis, qui est multis quidē aliis quoque bonis exornatus, sed morum simplicitate mansuetudinēque & moderatione omnes homines sui temporis superauit. Hoc autē dico, non vt qui soli credam

dam auditui, sed qui eius etiam fecerim periculū. Ad virum enim sæpe accessi, & eius sum sæpe vsus suavi cōsuetudine. Ab eo in hoc loco fuit initiatus, qui nūc ab omnibus decantatur Limnæus: & cū admodū iuuenis ad illā peruenisset palæstram, pulchrè in hac summa instituebatur philosophia. Et primū quidem cū linguā sciret esse lubricā, adhuc adolescens hoc sibi constituit silentiū: mansitque longissimo tempore cum nemine quidquā loquens. Postquam autē diuini illius senis doctrinæ satis fuit particeps, & se ostendit expressam illius virtutis imaginem, accessit ad magnum illum Maronem cuius prius quoque meminimus. Accessit autem eodē tempore quo diuinus quoque Iacobus. Cū autē ex eo quoque magnam percepisset vtilitatē, & quæ sub dio agitur vitā esset æmulatus, occupauit aliud montis cacumen quod imminet cuidam vico, quē nominant Targallam. In eo degit vsque in hodiernum diem, nō habens domunculam, non tabernaculū, non tuguriū: sed solo continetur septo quod est ædificatū ex lapidibus. Habet autē quoddā paruum ostium luto assiduè obstructum: quod aduenientibus quidē aliis nunquā aperit: mihi autē soli accedenti hoc permittit facere. Ea de causa vndiquaque congregantur plurimi cū meum aduentū senserint, desiderātes esse mei ingressus participes. Cum iis autē qui aliquādo ad ipsum veniunt, loquens per paruam quandā fenestram, eos impertit benedictione, per eam plurimis sanitatē largiens. Seruatoris enim nostri vtens no-

mine, & morbos cessare facit: & dæmones expellit:
 & apostolica imitatur miracula. Non solum autē
 iis qui ad ipsum veniunt suppeditat curationē: sed
 eā quoque sæpenuerò præbuit suo corpori. Eum
 enim iam pridē inuaserat morbus colicus. Quā
 sint autem acres qui ex eo oriuntur dolores & cru-
 ciatus, optimē quidē sciunt qui illum sunt experti:
 sciunt autem ij quoque qui eius fuere spectatores.
 Prouoluūt enim similiter atque ij qui rabie agi-
 tant, urhuc & illuc se vertentes: & crebrō pedes ex-
 tendentes & contrahentes: nonnunquam autē &
 sedent & surgūt & ambulant; aliquā quietis viam
 quærentes: & ideo assident balneis, sæpe ex eo ali-
 quam accipientes consolationem. Et quid opus est
 longiori vti oratione in iis enumerandis quæ sunt
 aperta & manifesta omnibus? Cū hoc morbo col-
 luctans, & tot tantisque cruciatus doloribus, non
 medicinæ accepit auxiliū, non lectum ingredi su-
 stinuit, nō à medicamētis aut cibus est recreatus: sed
 in tabula humi iacēte sedens, oratione & crucis si-
 gnaculo est curatus: & carmine diuinæ appellatio-
 nis sopiit cruciatus. Porro autē cū is quoque no-
 ctu aliquando ambularet, calcauit dormientem vi-
 peram. Ea verò apprehendens plantā pedis, in eam
 dentes infixit. Cū autē pedi conaretur opem fer-
 re, se quidem inclinavit, & ei manū admouit: os au-
 tē bestię in eā conuertit. Cū autem rursus sini-
 stra esset vsus vt ei succurreret, in eam quoque tra-
 xit iram bestię. Postquam autē fuit eius furor exa-
 tiatus: illi enim plus quā decem morsus intulit:

tunc

tunc quidem recessit, & suam cauernā repetiit. Ille autē vndique maximis cruciabatur doloribus. Sed neque tunc passus est vti arte medicina: sed vulneribus adhibuit sola fidei medicamenta, crucisque signaculum, & orationē, & Dei inuocationem. Ideo autem, vt existimo, Deus vniuersorum permisit illam bestiam in illud sacrum corpus furere, vt diuinæ illius animæ omnibus apertam ostenderet tolerantiam. Nā eius quoque quod generosi & fortis animi Iob idem videmus fuisse consilium. Siuit enim cum maximis iisque omnis generis agitari fluctibus, cum sapientiam gubernatoris vellet omnibus ostendere. Vndēnam enim aliās cognouissemus vel illius fortitudinem, vel huius tolerantiam, nisi in eos quæuis tela coniiciendi, datus esset locus inimico pietatis? Atque ad viri quidem tolerantiam docendā hæc sufficiunt: clementiam autem & benignitatem aliunde ostēdemus. Nā cum multos visu priuatos, & qui mendicare cgebantur, congregasset, & vtrinque ad orientem & occidentem eis habitacula ædificasset, iussit in eis degere, & Deum laudare: alimentum eis necessarium præcipiens suppeditari ab illis qui ad ipsum veniebant. Ipse autem medius inter eos inclusus, & hos & illos incitat ad hymnodiam: & licet eos audire Deū assidue laudantes. Tanta est eius perpetua benignitas in eos qui sunt eiusdē generis. Eorū autem quæ sub dio suscipiuntur certaminum, ipsi & magno Iacobo est idem tempus. Iam enim cōplerunt tricesimum octauum annum.

XXIII.

Huius memi-
nit Theodore-
tus lib. 5. histo-
rie ecclesiasti-
ca.

Hoc vitæ institutū æmulatus quoque est Ioannes, vir præter cætera clarus lenitate & mansuetudine. Is cum rupem quandā valde asperam, tempestatibúsque obnoxiam, & ad septentrionem vergentē occupasset, in illa iam transegit vigintiquinque annos, aëris contrarios excipiens impetus. Alia autē omnia, ne singula persequar, cibus & vestis & ferri pōdera, sunt iis qui prius dicti sunt similia. Est autem humanis omnibus adeò superior, vt nullo ex eis fruatur solatio. Afferam autē huius rei indicium euidens. Nā cum propter torum eius herbaceum vir quidā bonus plantasset amygdalū, & ea deinde precedente tempore arbōr euassisset, adeò vt & ei vmbra præberet, & oculos pasceret, iussit eam excindi: vt ex ea nullam acciperet recreationē. Hoc vitæ institutum amplexus quoque est Moses, in alto quodā montis vertice, qui impendet vicō Ramæ, decertās: & Antiochus vir senex, qui in monte maximè deserto paruum septum extruxit: & Antonius, qui in corpore senio confecto æquē decertat atque iuuenes. Est autem eis eadē vestis, & cibus, & status, & oratio, nocturnique & diurni labores: & nec longitudo temporis, nec senectus, nec naturæ imbecillitas, eorum superat tolerantiam: sed in eis floret ac viget laborandi studium. Alios quoque plurimos athletas habet in montibus & agris Deus virtutis Agonotheta, quos non est enumerare facile, nedū vitam vniuscuiusque

vnus cuiusque scribere. Cùm ergo sufficientem ex eis vtilitatē iis qui lucrari voluerint adiecerim, me conuertā ad aliud genus narrationis, rogans vt sim eorum quoque benedictionis particeps.

ZEBINAS, AVT

Polychronius.

Ebinam prædicant vsque in hodiernū diem, XXIII.
 qui vt illū viderent digni sunt habiti. Aiunt autem eū cū ad extremam peruenisset senectutē, iisdem esse laboribus vsum vsque ad finē: nec licet grauissimo premeretur senio, ex certaminibus iuuentutis aliquid inmutasse. Superabat autem, vt dixerunt, omnes sui temporis homines assiduitate orationis. In ea enim diu noctūque versans, non solum non satiabatur, sed etiā desiderium efficiebat vehementius. Quinetiā cū iis qui ad ipsum veniebant paucis differens, non poterat in animum inducere vt cogitationē à cœlis deduceret: sed statim ab illis liberatus, vt nec tantillū quidem ab iis quę sunt Dei vniuersorū separatus, offerebat rursus deprecationē. Postquam autē non permittebat senectus vt citra molestiā stare posset assiduē, sustentaculum ei præbebat baculum: cui innixus, Dominum & laudabat & orabat. Cū autē præter alia bona esset ornatu amorē in hospites, iubebat multos ex iis qui ad ipsum veniebant, expectare vespēram. Illi autē timentes ne tota nocte illic starent, aliqua sua negocia prætexentes, se ab illis subducebāt

GGG iij labo-

laboribus. Hunc ille quoque magnus admiratus est Maron: & omnes ad se venientes ad illū ire iubebat, & accipere eius benedictionem: eū patrē & magistrum nominans, & totius virtutis exemplar vocans. Rogavit autē vt in eodē quoque sepulchro poneretur: sed non siuerunt qui corpus illud sacrū diripuerunt, & in eū locum quem diximus detulerunt. Diuinus autem Zebinas cū ante eū obiiisset, in vico ei propinquo, is autem appellatur Cittica, iusta sibi facta accepit. In eius autē sepulchro maximā ædem ædificarunt. Iis enim qui cū fide accedunt, variā ac multiplicem effundit curationem. Habet autem nunc quoque sub eodē tecto martyres, qui apud Persas quidē decertarunt, annuis autem & celebribus festis à nobis honoratur, Huius doctrinā magnus accepit Polychronius. Quinetiā diuinissimus Iacobus dicebat eum sibi primū dedisse tunicā ex pilis contextam. Ego autem qui illū nunquam vidi, ante meū enim aduentū vitæ finem acceperat, in hoc egregio Polychronio diuini Zebinæ video philosophiam. Nō sic enim cera exprimit figuras annulorum, vt hic illius effingit formā & characterem. Hoc autē apertē scio, ea quæ de illo narrantur, cum iis quæ ab hoc fiunt, conferens. Est enim similiter diuino incensus desiderio: & est terrenis omnib⁹ superior: & corpori alligatus mentem habet alatum, & quæ fertur sublime, aëremque traiecit & ætherem, & cœlis fit sublimior, & perpetuò diuinam visione apprehendit contēplationem: nec potest illinc vnquā mentem detrahare. *Quinetiam*

etiam cum iis qui adueniunt colloquens, superna mente peragrat. Eius autē per totam noctem vigiliam & stationem hinc didici. Cū eū viderem simul & cum senio confligentem & cū imbecillitate, & nullam omnino habentē curam corporis, sæpius precatus ei persuasi vt duos assumeret qui simul habitarent, & aliquā consolationem ab eis acciperet. Quoniam autē petiit viros virtute claros qui per se in alio degebāt monasterio, illis quoque viris admirandis persuasi, vt diuini hominis curā omnibus præponerent. Ij cū paruo tempore cū eo habitassent, conati sunt fugere, per noctem illā non ferentes stationem. Cū autem virū diuinum obsecrarem vt imbecillitate corporis metiretur laborem, Non solū, inquit, eos non cogo stare mecū assiduē, sed etiam sæpe præcipio vt decumbant. Illi autem, Et quomodo possemus, aiebant, eo qui in laboribus consenuit, stante, & imbecillitatē corporis despiciente, decūbere, cū simus sani & in media ætate? Sed venerandi quidem mihi capitis nocturnos labores sic didici. Hi autē viri procedente tempore sibi tantā parauere virtutem, vt cum hoc magno viro eandē persequerentur philosophiam: & Moses quidē, hoc est enim ei nomen, perman sit vsque in hodiernū diem, tanquam patri & Domino omne ei seruitiū exhibens: & quæ ex sacra illa anima coruscat virtutē, accuratē perfectēque exprimens. Damianus autē, hoc enim erat nomen alteri, cū peruenisset ad quendam vicū non procul sitū, ei autē est nomen Niara, & præter alias paruam quandam

quandam inuenisset domunculā, in illa degit, idē vitæ institutū persequens: adeò vt qui hunc & illū rectē norunt, eum aspicientes, existiment se videre beati Polychronij animam in alio corpore. Eadem enim & simplicitas & mansuetudo & moderatiō: eadem lenitas sermonis: eadē in congressū suauitas: eadem animę vigilantia, & Dei intelligentia: idem status & labor & vigilia & cibus: & quæ est ex lege diuina, paupertas & nihil possidere. Nam præter vnā sportulam quæ lentem habet madefactā, nihil est in habitaculo. Tantam accepit vtilitatē ex consuetudine magni Polychronij. Ego autem relicto discipulo redibo ad magistrū. A fonte enim riuui fluenta procedunt. Hic ergo cū aliis vitiis eiecta quoque ex anima gloriæ cupiditate, & inanis gloriæ conculcata tyrannide, studebat semper labores occultare. Et ferrum quidem vt gestaret non inducebat in animū, timens ne ex eo aliquid dāni hauriret, si arrogantia inflammationem anima ex ea accepisset. Cū autē quercus grauissimam radicē ad se deferri iussisset, vt qui ad aliū scilicet vsum ea opus haberet, eam & noctu imponebat humeris, & ea imposita orabat: & interdū, cū esset ei ociū. Cū autem veniret aliquis, & pulsaret ostiū, eam in loco aliquo abscondēbat. Hanc cū vidisset quidam mihi indicauit: & cū vellem scire quantum esset eius pondus, vix eam potui tollere ambabus manibus. Is autem cū me aspexisset, iussit eā dimittere. Ego autem cū rogabam vt mihi eam permitteret accipere, vt ei eriperem occasionē laboris.

Postquam

Postquam autem eū vidi ægrè ferre, ei celsi desiderio victoriæ. Ex his laboribus efflorescit ei quoque data gratia diuinitus: & multa fiūt miracula illius orationibus. Etenim cū grauis illa siccitas quæ homines affligebat, ad preces incitaret, venit ad eū multitudo sacerdotū. Erat autem vnà cum eis quidam quoque cui Antiochenæ regionis multi vici pascendi erant crediti. Is ex iis qui aderant rogabat seniores, vt ei persuaderent vt manū dexteram imponeret lecytho. Cū ij autem dixissent eum non esse id facturum, dū preces post hæc fierent, & venerandum mihi caput oraret, ille ponē stans porrexit duabus manibus lecythū. Is autē ita cœpit scaterere, vt duo aut tres ex iis qui aderāt manus extenderent, & eas plenas oleo acciperent. Sed licet & diuinæ gratiæ fundat radios, & rectis officiis præclarisque & ex virtute rebus gestis sit plenus, & quotidie colligat opes philosophiæ, est tamen tāta modestia & moderatione præditus, vt vniūscuiusque ex iis qui ad ipsum veniūt ambos pedes amplectatur, & frōtem terræ imponat: siue fuerit miles: siue opifex: siue rusticus. Narrabo autem aliquid quod possit docere eius simplicitatem & moderationē. Quidam vir bonus cui huius gentis obtigit præfectura, cū Cyrū venisset, cupiebat mecū frui aspectu horum magnorū athletarum. Cū alios ergo obuiissemus, ad hunc quoque accessimus cuius virtutē nunc narramus. Cū ego itaque dixissem esse præfectum qui mecum accessisset, & equi iustique amatorem, statim homo diuinus vtrasque manus

HHH

tendens,

tendens, & ambos pedesprehendens, Volo, inquit, vt mihi aliquā promittas petitionem. Cū is autē ægrè ferret, & vt surgeret oraret, & se quod iusserit facturum polliceretur: coniiciebat enim eum velle rogare pro aliquo ex iis qui eius parebant ditioni. Quoniā ergo, inquit, homo diuinus es pollicitus, & iureiurando promissum confirmasti, acri & vehementi studio Deo pro me offer preces. Is autem frontem pulsans, obsecrabat vt eū absolueret à iureiurando, vt qui non esset dignus pro ipso preces offerre Domino. Eius ergo qui in tā alta philosophia tanta sit modestia ac moderatione, quānam oratio possit eius laudes pro dignitate consequi? Huius in laboribus suscipiendis studiū, ne varij quidem ac multiplices morbi qui in eū incubuere, retardarūt. Sed cū à variis morbis obsideatur, eosdem labores sustinet. Cū multis autem sæpe verbis apud eū egerimus, vix hanc ædificauimus domunculā, corpori planè frigefacto aliquantulū caloris procurantes. Ei multi quidē adhuc superstites aurum sæpe obtulerunt, & qui etiā excessere reliquerunt, sed nihil ab vllō vnquam accepit: sed eorum quæ offerebantur eos iussit esse dispensatores. Porro autem magnus quoque Iacobus cilicium ab aliquo ad se delatū ad ipsum misit: sed id quoque remisit, cū id esse videret densius & elegantius. Perpetuò enim vsus est vilibus & minimi pretij vestibus. Adeò autem existimauit paupertatem esse quouis regno magis expetendam, vt nec necessarium quidem semper haberet nutrimentum. Scio enim me
sæpe

sepe venisse, & benedictionē petiisse, neque aliquid aliud inuenisse quā solas duas caricas. Huius mel, & iis qui vident est valde expetendū, & iis qui audiunt suaue & maximè iucundum. Nullum enim vidi hominem, ne ex iis quidem qui sunt faceti & dicaces, qui vlla vnquam reprehensionis labe eum asperferit: sed omnes eum & prædicant & celebrant: & ad ipsum venientes, minimè volunt recedere.

ASCLEPIVS.

Vius ordinis est admirabilis quoque Asclepius, qui abest quidem decem stadiis, xxv. idem autem vitæ institutum est æmulatus. Est enim ei idem & cibus, & vestis, & morum moderatio, in hospitesque & in fratres charitas, lenitasque & mansuetudo: & cum Deo conuersatio, & summa paupertas, & maximæ virtutis copiæ, & opes philosophiæ, & alia omnia quæ de illo sacro capite recensuimus. Dicunt autem eum quoque, cum esset in numero fratrum qui in vico habitant, monasticam & temperatam vitam fuisse amplexum, nec ex multorum congressu vllam contraxisse maculam. Cum ergo in vtraque vita, nempe & ciuili & solitaria, se egregiè gesserit, duplicibus quoque coronis meritò dignabitur. Porro autem multi quoque alij sunt horum æmulati virtutem: & plena est non nostra solum, sed etiam vicinæ ciuitates, & pagi, tali philosophia.

HHH ij

Est

Est autem vnus ex his diuinus quoque Iacobus, in quadam domuncula inclusus iuxta vicum qui dicitur Duzan. Qui cum sit etiam in ipso vitæ termino, est enim plusquam nonaginta annos natus, inclusus est solus: & per quandam modicam fossam, instar incuruæ lineæ factam, responsa quidem reddit, sed non videtur: & neque igne vitur, neque lumine lucernæ. Me quidem bis perosso ostio iussit admitti, hoc me honore afficiens, & quàm mihi bene velit ostendens. Atque ij quidem qui adhuc sunt superstites, scriptis meis nō indigent. Possunt enim si velint, ipsi eorum contemplari philosophiam. Posteris autem & qui hoc non videre spectaculum, hæc quoque ad vsum sufficiunt, vt quæ philosophiæ ostendant characterem. Hic ergo & de his absoluta oratione, & benedictionis postulata remuneratione, ad aliam transibo narrationem.

S Y M E O N E S.

XXVI.

Huius meminit Euagrius in primo libro historiae ecclesiasticae. Metaphrastes in vita Theodosii Cænobiarche: & Ioannes Damascenus in libro quæ scripsit aduersus vituperatores imaginum.

Symeonem illum insignem, magnum illud orbis terrarum miraculum, sciunt quidem omnes qui parent imperio Romanorum: norunt autem Persæ quoque & Indi & Aethiopes. Quinetiam ad Scythas vsque Nomadas fama peruadens, eius in laboribus subeundis diligentiam docuit & philosophiam. Ego autem etiam cum omnes, vt semel dicam, homines testes habeam, verget narrare certamina, quæ omnē superant orationem: ne posteris videatur fabula nulla ab omni veritate.

veritate. Quæ enim fiunt, humana sunt natura superiora. Solent autem homines natura metiri ea quæ dicuntur. Si quid autem dicatur quod eius excedat limites, falsa videtur oratio iis qui non sunt diuinis initiati mysteriis. Quoniam autem piis & vera religione præditi terra & mare plena sunt: & qui in rebus diuinis sunt eruditi, & sanctissimi spiritus gratiâ accepere, tantum abest ut non credant iis quæ dicenda sunt, ut iis etiam magnam fidem sint habituri: propterea & alacri animo accedam ad narrationem. Illinc autem incipiam unde etiam superna dignatus est vocatione. Est quidam vicus situs in confinio nostræ regionis & Cilicium: cum autem Sesam nominant. Ex hoc ortus, primo à parentibus docebatur oues pascere: ut in hoc conferri possit cum magnis viris, Iacob patriarcha, Ioseph temperante, & Mose legislatore, & David Rege & Propheta, & Michæa Propheta, & viris diuinis qui illis fuisse similes. Cum aliquando autem plurimum nauigasset, & coactæ essent oues intus manere, facta ei potestate quiescendi, ad templum diuinum venit cum parentibus. Hæc autem narrantem audiui sanctam linguam. Dicebat ergo se vocem audiuisse Euangelicam, quæ eos quidem qui flent & lugent beatos pronunciat: miseros autem vocat eos qui rident, & eos nominat felices qui sunt mundo corde præditi, & alia quæ sunt his connexa. Deinde ex iis qui aderat interrogasse quempiam, quidnam fecerit aliquis ut horum unumquodque consequatur? Eum autem illi vitam retulisse solitariam, & summam illam ostē-

disse philosophiam. Cùm ergo verbi diuini hæc suscepisset semina, & profundis animæ sulcis ea pulchrè occuluisset, dicebat se iuisse in proximam ædē sanctorum Martyrum. In ea autē & genua & frontē in solo defixisse, & cum rogasse qui vult omnes homines saluos facere, vt eum deducat ad viā perfectā pietatis & veræ religionis. Cùm autem hoc modo diu esset moratus, dulcē quidem somnum quendā sibi obrepssisse, tale autem vidisse somniū. Mihi, inquit, videbar fodere fundamenta: deinde audire aliquem stantem, quòd me oporteat fossam facere profundiorē. Cùm itaque adiecissem vt iussit altitudinem, rursus tentabam quiescere: sed me quoque rursus iubebat fodere, & non cessare à labore. Cùm autem hoc mihi ter & quater præcepisset facere, tandem dixit eam sufficere altitudinem: & iussit ædificare deinceps nullo labore: vtpote quòd cùm cessasset labor, futura quoque esset ædificatio citra laborem. Huic prædictioni res ferunt testimonium. Ea enim quæ fiunt, humanam naturam excedunt. Cùm illinc surrexisset, ad propinquorum quorundā monachorum venit habitaculum. Duobus autē annis cum illis versatus, & perfectioris virtutis amore captus, venit ad vicū illum Teledam, cuius prius quoque meminimus: apud quē magni & diuini viri Ammianus & Eusebius palæstram fecere monasticam. Sed non venit in hāc diuinus Symeones, sed in aliā quæ ex hac genuit. Eusebonas enim & Abiton cùm magni Eusebij doctrinam satis percepissent, hoc philosophiæ ædifica-

ædificauere gymnasium. Cùm itaque toto vitæ tēpore fuissent & animis concordēs & moribus, & veluti vnā animā ostendissent in duobus corporibus, multos habuerunt qui eiusdē vitæ tenebantur amore. Cùm ij autē ex hac vita gloriose excessissent, Heliodorus admirandus suorum sodalium accepit præfecturam: qui cùm vixisset sexaginta & quinque annos, sexaginta & duos annos intus inclusus transegit. Cùm enim tres annos apud suos parentes fuisset educatus, hunc gregē est ingressus, cùm nihil vnquam aspexisset eorum quæ fiunt in mundo. Dicebat autem se ne ipsam quidem nosse formam porcorum vel gallorum vel aliorū huiusmodi. Eum ego sæpe vidi, & simplicitatē morum sum admiratus, & eius animi puritatē sum mirum in modū amplexus. Cùm ad hunc venisset hic præstātissimus pietatis Athleta, decem quidem annos perpetuos decertauit. Cùm autē haberet octoginta eiusdem certaminis socios, omnes longo intervallo superauit. Et cùm alij post duorū dierum spatium vescerentur, ipse totā hebdomadam permanebat ieiunus, ægrē ferentibus præsidibus, & cum eo contendentibus, & ordinis perturbationē eam rē vocantibus, iis tamen quæ dicebantur non persuadentibus, nec animi alacritatē refrenare valentibus. Audiui autem illum ipsum narrantē qui nunc est huius gregis præfectus, quòd cùm aliquando funem contextū ex palmis, est autē is asperrimus, sumpsisset, & manibus astrinxisset, eo lumbos succinxit, non apponens extrinsecus, sed ipsi pelli applicans:

plicans : & tam arctè cōpreſſit , vt tota illa pars cui fuerat impoſitus , circuncirca exulceraretur . Poſtquam autē plus quā decē dies hoc modo tranſegiffet , & vlcus quod incrudefcebat guttas ſanguinis emitteret , rogauit quidā qui hoc viderat quānam eſſet cauſa ſanguinis . Cū is autem diceret nihil eſſe quod ei afferret moleſtiam , eius ſocius per vim & manum iminiſit , & cauſam didicit , & eam præfecto renunciauit . Mox ergo increpans , & rogans , & rei crudelitatem reprehendens , vix illi ſoluit vinculum : ſed nec ſic perſuaſit vt illi vlceri vllā adhiberet medicinam . Porro autē cū eum viderēt facere alia eiufmodi , iuſſerunt vt ab illa palæſtra recederet : ne iis qui erant corpore imbecilliori , ea quæ eſſent ſupra vires æmulari conantibus , damni cauſa fieret . Egreſſus ergo cū veniſſet ad montis loca magis ſolitaria , & quēdam ſine aqua lacum non valde profundum inueniſſet , in eum ſeipſum demiſit , & in eo Deo offerebat hymnodiā . Pœnitentia autem ducti illius palæſtræ præfecti , duos quosdā emiſerunt permittentes vt eum quærent & ducerent . Cū itaque ij montem circuiſſent , rogarunt quosdam qui illic paſcebant pecora , an viſiſſet aliquē tali colore præditum & ſic veſtitum . Vbi autem lacum paſtores oſtenderunt , valde quidem ſtatim exclamauerunt , fune autē allato , eum cū magno labore extraxerūt . Non eſt enim equē facilis aſcenſus atque deſcēſus . Cū itaque paruo tēpore apud illos eſſet moratus , venit in vicū Telleſſum , ſubiectum cacumini montis in quo nunc degit.

degit. In eo cū paruam inuenisset domunculam, tres annos transegit inclusus. Cū autē contenderet virtutis augere diuitias, desiderauit similiter ac diuini homines Moses & Elias, ieiunus permanere quadraginta diebus: & admirabili Basso conatur persuadere, qui tunc multos obiit vicos, vt qui preesset iis qui erāt in pagis sacerdotibus, vt nihil quidem intus relinquat, luto autem ostium obstruat. Cū is autem rei referret difficultatē, & moneret ne violentam mortem existimaret esse virtutem: est enim id crimen & maximū & primum. At tu, inquit, o pater, repone mihi decem panes, & hydriā aquæ: & si videro corpus egere alimento, ero eorū particeps. Factum est vt iussit: & illa quidē fuerunt reposita, ostium autem luto est obductum. Finitis autē diebus, venit quidem ille admirandus & homo Dei Bassus: amoto autē luto, ostium ingressus, inuenit quidem panum numerum: inuenit autem urnā quoque aqua plenam: ipsum autē iacentem, nec spirantem, & nec loqui nec moueri potentem. Spōgia ergo petita, cū os ea humectasset & eluisset, ei obtulit diuinorū sacramentorum symbola: & sic per hæc confirmatus, surrexit, & modicum cibi sumpsit, lactucas & intybū & his similia paulatim mandens, & ad ventriculum transmittens. Obstupefactus itaque magnus ille Bassus, venit ad suum gregem, magnū hoc narrans miraculū. Habebat enim plusquā ducentos sodales, cū nec eis iumentū habere, nec molam permisisset, neque aurum ab aliquo oblatū accipere, neque aliquē extra

fores egredi aut aliquid ex necessariis empturum, aut aliquem ex suis notis visurum : sed intus agere, & quod à diuina gratia mittebatur alimentum accipere. Hanc legem in hodiernū vsque diē seruant sodales: & quanuis creuerit eorū numerus, mandata quæ eis data sunt non transilierunt. Ego autē ad magnū transibo Symeonem. Ab illo ergo tēpore vsque in hodiernū diem, iam autem præterierunt viginti & octo anni, manet ieiunus quadraginta dies. Tempus autē & assuefactio multum detraxit de labore. Solebat enim primis diebus stare & Deū laudare. Deinde cū propter inediam non posset amplius corpus pati stationem, deinceps sedere & diuinū peragere officium: postremis autem diebus etiam accūbere. Nam cū paulatim consumerentur & extinguerentur vires, cogebatur iacere semimortuus. Postquā autem stetit in columna, non inducebat quidem in animū vt descenderet, sed alia ratione excogitauit vt staret. Nā cū trabē quandam columnę alligasset, & seipsum rursus funibus trabi adaptasset, sic quadraginta dies perpetuos transegit. Post hæc autē cū maiore deinceps à superis gratiam accepisset, ne hoc quidē opus habuit auxilio: sed stetit quadraginta dies, cibū quidē non sumens, sed alacritate animi & diuina gratia confirmatus. Cū hos ergo tres perpetuos, vt dixi, annos in illa transegisset domuncula, ad hoc tantopere sermonibus iactatū & celebratū venit cacumen: & cū septū circuncirca fieri mandasset, ferreā autem catenam viginti cubitorum cōparasset, & eius
vnum

vnum quidē initium cuidā petræ maximæ appendisset, alterum autē dextero pedi adaptasset, vt nec si vellet quidem, abiret extra eos limites, in eo degit cœlum assiduè visione apprehendens, & vt ea quæ sunt supra cœlos contemplaretur sibi vim afferens. Mentis enim volatū non impediēbat ferri vinculū. Postquā autem Meletius ille admirabilis cui tunc mandata erat cura episcopatus regionis Antiochenæ ciuitatis, vir cordatus, & prudentia clarus, & ingenij solertia ornatus, superuacaneum dixit esse ferrum, cū sufficiat mens ad corpori imponenda rationis vincula, cessit quidē, & eius paruit suasioni. Cū autē æris fabrum accersiri iussisset, præcepit solui vinculū. Cū autē tibix quoque adaptata esset pellis, ne corpus lederetur à ferro, & oporteret eā, fuerat enim confuta, dirūpi, dixerunt se vidisse plus quā viginti maximos cimices, in ea tanquā in cauerna delitescētes: & hoc se dicebat vidisse admirandus Meletius. Ego autē huius memini, hinc quoque ostēdens magnā viri tolerantiam. Nā cū posset pellem manu cōprimere, & omnes faciliè interimere, molestos morsus toleranter passus est, in paruis se lubenter ad maiora exercens. Cū ergo peruolaret fama in omnes regiones, concurrebant omnes, non solū vicini, sed qui etiā multorum dierum itinere aberant: alij quidē paralyticos afferentes: alij verò ægris sanitatē petentes: alij autem vt patres fierent rogantes: & quod à natura non acceperant, ab illo volebant accipere: cūque acciperent, & quæ postulabant impetrarent, læti quidē redi-

bant: quæ autē erant consecuti beneficia prædicantes, longè plures eadē petituros emittebant. Sic autem omnibus vndique aduenientibus, & per totā viā instar fluminis affluentibus, videre est pelagus hominum in illo loco constitutū, quod fluuios vndiquaque excipit. Non solū enim confluunt qui nostrā habitant regionem, sed & Ismaelitæ, & Persæ, & Armenij qui sunt eis subiecti, & Iberes, & Homeritæ, & qui illis sunt interiores. Venerunt autem multi quoque qui habitant extrema occidentis, Hispani, in quā, & Britanni, & Galli, qui quod est intermediū occupant. De Italia enim superuacuum est dicere. Aiunt enim Romæ, quæ est longè maxima, cū fuisse adeo omniū sermone celebratum, vt in officinarū omnibus vestibulis & porticibus ei paruas posuerint imagines, hinc sibi præsidium & tutelā parantes. Cū ergo venirent innumerales, conabantur autem omnes contrectare, & ex pelliceis illis vestibus aliquā percipere benedictionē, primū quidē absurdum & alienū existimans tam insignē sibi haberi honorem, deinde etiā rē ægrè ferens, vt nimis laboriosam, machinatus est illam in columna stationē: primū quidem iubens ædificari sex cubitorū: deinde duodecim: postea autē viginti duorum: nunc autē sex & triginta. Cupit enim in cœlū euolare, & ab hac terrena liberari conuersatione. Ego autē nec absque diuino consilio existimo hanc factā fuisse stationem. Quamobrē eos hortor qui reprehendendi studio delectantur, vt linguā suam refrenent, & non temere

*Hic locus fuit
citatus in septima
synodo iisdem
verbu: in
actione quarta.*

rè eā ferri permittant: sed potius considerent quòd
sæpetalia machinatus est Dominus vt eis prodesset
qui sunt socordiores. Etenim iussit Esaiā ambulare
nudū & nudis pedibus: & Hieremiā lumbis cin-
gulum circumponere, & sic incredulis offerre pro-
phetiam: & aliquando etiā lignea collaria & ferrū
collo imponere: quinetiā Osee quoque vxorē ac-
cipere fornicariā: & rursus amare mulierem forni-
cariam & adulterā: & Ezechieli super dextrū la-
tus cubare quadraginta dies: & super sinistrū cētū
& quinquaginta: & rursus murū perfodere, & fu-
giētē exire, & sibi describere captiuitatē. Quinetiā
ensem aliquando acuere, & eo caput radere, & in
quatuor partes capillos diuidere: & alios qdē huic:
alios verò illi distribuere: ne omnia recenseā. Vnun-
quodque autē horum iussit fieri rector vniuersorū,
eos qui sermoni non parebant, nec vt prophetiā au-
dirent in animum inducebant, admirabilitate spe-
ctaculi colligens, & vt diuina responsa audirent, ef-
ficiens. Quis enim nō obstupuit, cum videret diui-
num hominē nudum ingredientem? Quis autem
non desiderauit scire causam, cur hoc fieret? Quis
autem non est percontatus, cur fornicariā prophe-
ta secum habitare pateretur? Quomodo ergo vni-
uersorum Deus iussit illorum vnunquodque fieri,
curam gerens eorū qui ignauè & socorditer viue-
bant: ita etiā hoc nouum & admirabile procurauit
spectaculum, rei nouitate & admirabilitate omnes
trahens ad spectandū, & efficiens vt aduenientibus
credibilis exhiberetur admonitio. Nouitas enim

ſpectaculi eſt pignus ſufficiēs doctrinę: & qui venit ad ſpectaculū, cū res diuinas doctus fuerit, recedit. Et quemadmodū ij quibus obtigit vt eſſent reges hominum, poſt aliquā temporis conuerſionē mutant imagines nūmorum: aliquando quidem leonum exprimentes imagines: aliquando autē ſtellarum: & aliquando angelorū, nouo charactere tentantes aurū reddere pretioſius: ita etiā ſummus rex vniuerſorum, veluti quāſdā figuras ac characteres, hęc noua & multiplicia viuendi inſtituta, pietati veręque religioni adiiciens, non ſolū fidei alumnorum, ſed eorum etiā qui laborant morbo incredulitatis, ad laudandū linguas excitat. Et quòd ita ſe habeat, non ſolū verba teſtantur, ſed etiam res ipſę clamant. Iſmaëlitarū enim millia innumerabilia, quę impietatis ſeruiebant caligini, illa in colūna illuminauit ſtatio. Nā veluti ſuper candelabrū aliquod poſita hęc lucerna lucidiſſima, ſolis inſtar emiſit circunquaque radios: & eſt, vt dixi, videre Iberas venientes, & Perſas, & Armenios, & diuinū baptiſmum accipientes. Iſmaëlitę autē turmatim veniētes, ducenti ſimul & trecenti, & nonnunquā etiam mille, errorem quidē patrium negant cum clamore: quę autem illi coluerant ſimulachra, ante magnum illud lumen conterentes: & veneris orgiis renūciantes, ab alto enim repetitis temporibus acceperant cultum huius dæmonis, diuina percipiunt ſacramēta: leges accipientes à diuina illa lingua, & patrios ritus valere iubentes, aſinorūque agreſtiū & camelorum eſum abnegantes. Eōſque
ego

ego & vidi & audiui, & patriā impietatem abnegantes, & doctrinæ euangelicæ assentientes. Semel autem maximū adij periculum. Ipse enim eis dixit vt ad me accederent, & sacerdotalē acciperent benedictionem: dicens fore vt magnū hinc fructum perciperent. Cū illi autē paulō magis barbaricē concurrissent, alij quidem antē trahebant, alij verò ponē, alij autē ex obliquo. Qui autem aliis aberant longius, irruentes, & manus protēdentes, alij quidem barbā vellebant: alij verò vestes apprehendebant: & à vehementiori illorū aditu fuisset suffocatus, nisi ille clamorem edens omnes dispersisset. Talem, quæ à dicacibus irridetur hominibus, columna effudit vtilitatē, & tantum emisit radiū Dei cognitionis in mentes barbarorū. Scio etiam aliud ab eo fuisse factū eiusmodi. Obscrauit vna tribus diuinum hominē, vt deprecationem quādā & benedictionē emitteret suæ tribus præfecto. Alia autem quæ aderat tribus contradicebat, dicens non oportere illi emitti benedictionē, sed ei qui præest suæ tribui: illum enim esse iniustissimū: hunc verò alienum ab iniustitia. Cū autem inter eos magna fuisset contentio, & barbarica decertatio, tandē in se inuicem irruerunt. Ego autē proluxa vsus oratione, suadebā vt quiescerent: vtpote quòd vir diuinus sufficeret ad dandam & huic & illi benedictionē. Sed hi quoque dicebant non oportere illum hanc assequi, & illi ea alterum priuare conabantur. Cū eis autē desuper esset minatus, & eos canes vocasset, vix sedauit contentionem. Hæc autem dixi, volens ostendere

ostendere quanta esset eorū animi fides. Non enim sic inter se insaniissent, nisi diuini viri benedictionē credidissent maximā habere virtutem. Vidi autem aliud quoque miraculum quod fuit valde celebratum. Quidam enim ingressus, erat autē is quoque Saracenorum vnus tribus præfectus, supplex petebat à diuino capite, vt cuidam opem ferret cui in via erant paralyti soluta mēbra corporis. Dicebat autem eum morbū ei accidisse in Callinico: est autē id castellum maximū. Cū is itaque fuisset allatus in medium, effecit vt negaret impietatē maiorum. Vbi autem lubenter obediit, & quod iussus fuerat impleuit, rogauit an crederet patri, & vnigenito filio, & sancto spiritui. Cū is autē se confessus esset credere. His, inquit, credens appellationibus, surge. Postquā autem surrexit, iussit vt tribus præfectū suis ferret humeris vsque ad ipsum tabernaculum: habuit autē corpus maximum: & ille quidē eo accepto, statim abiit. Qui autē aderant, ad Dei laudes linguas mouerunt. Hoc autē iussit, Dominum imitās, qui iussit paralytico ferre lectum. Sed imitationē nemo vocet tyrānidem. Est enim vox eius,

„ Qui credit in me, opera quæ ego facio ille quoque
„ faciet: & maiora his faciet. Etenim huius promissiuentū vidimus. Nam cū vmbra Domini nunquam fecerit miraculum, magni Petri vmbra & mortē fregit, & morbos exegit, & fugauit dæmones. Sed Dominus & hæc per suos seruos fecit miracula: & nunc quoque similiter eius vtens appellatione, diuinus Symeones innumerabilia efficit miracula,

miracula. Accidit enim vt aliud quoque fieret miraculū, priore minimè inferius. Ex iis enim qui in nomen salutare Domini Christi crediderant, quidam Ismaëlitā nō obscuro loco natus, Deo votum fecerat, hoc diuino viro teste. Pollicitus autem erat futurum vt se deinceps perpetuò abstineret ab esu cuiusuis animati. Hoc promissum nescio quomodo quodā tempore transgressus, occisam auem ausus est comedere. Cū Deus autē per increpationem eum ad conuersionem voluisset deducere, & suum famulū honorare, qui fuerat testis promissi quod is fuerat transgressus, mutata est in lapidis naturam caro auis, adeò vt nec si vellet quidem, deinceps posset eo vesci. Quomodo enim potuisset, cū lapiduisset quod ad cibum sumptū fuerat corpus? Hoc admirando & incredibili spectaculo obstupefactus barbarus, ad sanctū venit quā celerrimè, quod erat occultū peccatum in lucem proferens, & suam transgressionem omnibus enuncians, & delicti à Deo petens veniam, & sancti auxilium inuocans: vt omnipotētibus suis precibus ipsum peccati vinculum exolueret. Multi autē id videre miraculū, qui auis partem ex osse & lapide constātem viderunt in eius pectore. Nō solū autem sui spectator miraculorum, sed etiam auditor eorum quę prędicta sunt futura. Etenim eā quę fuit siccitatē, & magnā illius anni sterilitatem, & eam quę consecuta est simul famem & pestem, duobus annis antè prędixit: dicens se pręuidisse virgam quę infligitur hominibus & flagella quę per eam inten-

KKK

tantur.

tantur. Porro autem aliàs quoque significauit irruptionem eius qui Bruchus seu eruca dicitur: & eā non esse magnum detrimentum allaturā, cū diuina clementia mox sequatur suppliciū. Cū autem triginta dies præterissent, innumerabilis quidem suprà stetit multitudo, vt etiam radium dissecarent, & vmbra offunderent: idque omnes planè & perfectè vidimus: solum autem dedit damnū bestiarum pascuis: cibum autem hominū nulla ex parte læsit. Iā verò mihi quoque qui ab aliquo oppugnabar, significauit ante quindecim dies futurū belli finem: & prædictionis veritatem didici experientia. Quinetiā ei aliquando visæ sunt duæ virgæ quæ ferebantur quidem de cœlis, in terram autem orientalem cadebant & occidentalem. Hanc autē Persicæ & Scythicæ gentis in imperium Romanorum insurrectionem, significauit vir diuinus, & iis qui aderant effatus est visionem: multisque lachrymis & precibus assiduīs repressit plagas quarū intentabantur minæ in orbem terræ. Gens quidem certè Persarum iam armata, & parata ad Romanos inuadendos, eis diuina aduersante voluntate, à cepto est retardata, & intrinsecus in malis propriis occupata. Cū autem sciā plurima alia eiusmodi, ea prætermittā, orationis vitans prolixitatem. Sufficiunt hæc quidem certè ad ostendendam spiritalem eius mentis contéplationem. Eius quoque fuit magna fama apud regem Persarum: vt enim narrarunt legati qui ad ipsum venerunt, diligenter sciscitabatur quænam esset eius vita, & quænam miracula.

racula. Dicunt autem eius quoque coniugem, & petiisse oleum dignatū eius benedictione, & tanquam donum maximū accepisse. Quinetiā omnes regis affecle, & à fama commoti, & multas in eum à magis adornatas accipientes calumnias, diligenter rogabant, & cū intellexissent, virum diuinum nominabāt. Cætera verò turba, & ad miliones accedentes & ad famulos & milites, & pecuniam offerebant, & rogabant vt essent participes olei benedictionis. Ismaëliitarum autē regina cū esset sterilis, & cuperet filios, primū quidem missō aliquo ex iis qui valebant dignitate & auctoritate, obsecrauit vt mater fieret. Postquam autem assecuta est petitionem, & peperit vt cupiit, accepto rege qui natus fuerat, profecta est ad diuinū senem: & quoniam non licebat mulieribus ad eum accedere, ad eum missō infante, rogauit vt consequeretur eius benedictionem. Tuus enim, inquit, est hic actus. Ego enim obtuli cum lachrymis semen orationis: tu autem semen effecisti manipulū, cū diuinæ gratiæ imbrem attraxisses per deprecationem. Sed quousque conor metiri altitudinē maris Athlanticī? Nam sicut eā non possunt homines dimetiri: ita narrationem exuperant quæ ab illo fiunt quotidie. Ego autē eius ante hæc omnia admiror tolerantia. Noctū enim & interdiu ita stat vt videatur ab omnibus. Ablatis enim foribus, & non minima parte ambitus dissoluta, proponitur omnibus spectaculum nouū & admirabile: nunc quidem stans longo tempore, nunc autem frequenter se incuruans,

& Deo offerens adorationē. Iam verò multi quoque ex adstantibus enumerant has adorationes. Semel autem quidam ex iis qui mecum erant, cum enumerasset mille & ducētas & quadraginta quatuor, deinde lapsus esset, destitit numerare. Semper autem se inclinans, prope digitos pedum frontem admouet. Nā cum venter semel in hebdomada alimentum accipiat, idque exiguū, quantum est diuinorum sacramentorum participatio, dorso concedit vt faciliē inflectatur. Aiunt autem ei ex statione in altero pede enatū esse vlcus chironium, & illinc assiduē plurimam excerni saniem. Sed nihil quod ei accidit, reprimat philosophiam: sed fert forti & generoso animo voluntaria & inuoluntaria, alacritate animi & hæc & illa superans. Hoc autem vlcus coactus quoque est aliquando alicui ostendere. Dicam autē causam: Venit ab Arabena quidam vir bonus, & honoratus Christi ministerio. is cum ad illud peruenisset cacumen, Dic mihi, inquit, per ipsam veritatem, quæ hominum genus ad se conuertit, esne homo, an natura incorporea? Cū autem qui aderant ægrè ferrent interrogationem, omnes quidem iussit tacere: ad illum autem dixit, Cūr hanc mihi proposuisti interrogationē? Cū autem dixisset, Quoniam omnes vulgo iactare audio, te neque comedere nec dormire: vtrunque autē est hominum proprium, nemo enim qui hac sit natura præditus, vixerit absque alimento & somno. Ille autem iussit quidem scalas admoueri columnæ, illum autē ascendere: & primū quidem
manus

manus aspicere: deinde intra pellicum illum amictum manum mittere: & videre non solum pedes, sed etiā vlcus illud grauissimum. Cū autē homo vidisset, & admiratus esset vlceris magnitudinē, & ex eo didicisset quomodo sumat nutrimentum, illinc quidē descendit, ad me autem veniens narrauit omnia. In festis autē publicis aliā quoque ostendit tolerantiam. Nam post occasum solis, donec is rursus venerit ad orizontem occidentalē, manibus in cœlum extensis stat tota nocte, nec à somno delinitus, nec à labore superatus. In tantis autē laboribus, tantāque rerū gestarū magnitudine, & miraculorum multitudine, est tanta morū modestia ac moderatione præditus ac si sit dignitate postremus omnium hominum. Præter modestiā autem, & facilis ad eū patet aditus, & est affabilis & suavis: & respondet vnicuique eorum qui loquuntur, siue sit opifex, siue mendicus, siue rusticus. A munifico autem & liberali domino accepit etiā donum doctrinæ: & bis quotidie faciens admonitiones, irrigat aures eorum qui audiunt, pulchrè admodū loquens, & diuini spiritus exhibens disciplinā: & iubens in cœlum suspicere & euolare, & à terra discedere, & regnū quod expectatur visione apprehendere, & gehennę minas timere, & terrena contemnere, & futura expectare. Licet autē eum quoque videre iudicantem & rectas ac iustas ferentē sententias. Hæc autem & quæ sunt huiusmodi, fiunt post horā nonam. Totam enim noctem & diem vsque ad nonā orat perpetuó. Post nonam autē, primum

KKK iij quidem

quidem diuinam doctrinam exhibet præsentibus. Deinde audita vniuscuiusque petitione, cum aliquas fecerit curationes, cōponit lites eorum inter quos est controuersia. Circa occasum autem solis deinceps incipit conuenire dominū. Sed quanuis in his versetur, & hæc omnia faciat, nec sanctorum ecclesiarum curam abiicit & prouidentia, aliquando quidem pugnans cum impietate gentium: aliquando autem frangens Iudæorum audaciam: aliquando autē fundens ac profligans turmas hæreticorum: & aliquando quidem de his scribens ad Imperatorem, aliquando autem præfides ac magistratus ad diuinum zelum excitans: aliquando autem ipsis quoque ecclesiarum pastoribus maiorem gregis curā gerere præcipiens. Hæc autē sum persecutus, ex gutta conatus ostendere pluuiam, & iis qui hæc scripta legerint, tanquam indice gustandam præbere mellis dulcedinem. Quæ autem decantantur ac celebrantur ab omnibus, ea sunt iis longè plura. Sed non sum omnia scribere pollicitus, sed paucis eius vitæ instituti ostendere formam & characterē. Conscribent autem, ut est consentaneū,

*Hæc non sunt
Theodoretī,
sed ab aliquo
addita post
mortē Symeo-
nis. Cum enim
vitā scriberet
Theodoretus,
adhuc vive-
bat Symeones.*

alij quoque his longè plura.* Cum post hæc autem diu vixisset, & multis miraculis & laboribus, ardorēque solis, & hiberna glacie, & vehementibus ventorum insultibus, & humanæ naturæ imbecillitate, solus ex omnibus qui vnquam fuerunt mansisset inexpugnabilis, postquā cum deinceps oportuit esse cum Christo, & immensorum certaminū coronas accipere, quod homo quidem esset morte confir-

confirmauit iis qui non credebant: mansit autē etiā post mortem immobilis: & in cœlum quidē anima peruenerat: corpus autē ne sic quidem cadere sustinuit: sed rectum stetit in loco certaminū, tanquam inuictus Athleta nulla parte membrorū volens terrā tangere. Sic Christi Athletis manet etiā post mortē cum eis simul versans victoria. Vario-
rū certē morborū curationes, & miracula, & diuinarum virtus operationū, sicut quando erat superstes, ita nunc quoque fiunt, non solum apud loculos sanctarum reliquiarum, sed etiā apud summæ eius virtutis & diuturnæ decertationis monimentum: magnā, inquā, illam & celebratā columnam huius iusti & laudibus celebrandi Symeonis. Cuius sanctis intercessionibus cupio vt ego adiutus, in his sanctis perseuerē laboribus: Deūque precor qui est cōmunis ornatus, & est splendor pietatis & veræ religionis, vt & mea vita corrigatur, & ad Euangelicam vitæ formam dirigatur.

BARADATVS.

ET cōmunis hominū hostis inuenit multas xxvii.
vias vitij, vniuersam humanā naturam studens penitus perdere: & pietatis veræque religionis alumni, multas & diuersas excogitare scalas quibus in cœlum ascenderetur. Alij quidē per classes decertantes, sunt autem hi cœtus innumerabiles, incorruptis fruuntur coronis, & dēscendatū ascensum consequuntur. Alij autem vitā amplectentes

plectentes monasticā, & cum Deo solū loqui meditantēs, & nullā consolationem humanā participantēs, sic victores publicē renuntiantur. Alij autē in tabernaculis, & alij in tuguriis degentes, Deum laudibus celebrant. Alij verò amplectuntur vitam in antris & speluncis. Multi autem, ex quibus aliquorum meminimus, non antrum, non tabernaculum, non speluncā, non tuguriū habere decreuerunt: sed nudo aëri sua corpora mandantes, contrarias qualitates tolerant: aliquando quidē summo gelu concreti: aliquando autē igne radiorum exulti. Iam verò corū quoque rursus est vita diuersa. Nam alij quidē stant assidue. Alij verò in selsionem & stationē diem diuidunt: & alij quidē septis quibusdā inclusi, fugiunt multorum congressionē. Alij verò nullo huiusmodi vtentes tegumento, propoliti sunt omnibus qui eos volunt contēplari. Vnūquodque autē horum in præsencia necesse habui persequi, cū admirabilis Baradati vellē vitā cōscribere. Is enim excogitauit nouas rationes exercendæ tolerantie. Nam cū primū quidē longo tempore se inclusisset in domuncula, sola diuina fruebatur contemplatione. Illinc cū rupē occupasset imminētē, & paruā quandam arcā, nec iusta quidem symmetria corpori congruentem, ex lignis construxisset, in ea vitam debebat, deorsum assidue incuruari coactus. Non habebat enim altitudinem eius longitudini iusta proportionē conuenientem. Non erat autem ea cōpacta asseribus: sed erat aperta similiter atque cācelli: & erat simili-

lis

lis fenestris quæ latiores habent ingressus luminis. Quocirca nec à pluuiæ erat impetu libera, nec erat recta à flamma solis: sed vtraque non minus admittebat quàm alia quæ sunt sub diuo: in hoc autè solo ea superabat, quòd accederet labor inclusionis. Cùm autem longum tēpus hoc modo transegisset, postea egressus est, cedens precibus diuini Theodoti, cui obtigerat pontificalis sedes Antiochena. Stat autè assidue manus in cælū extendens, & vniuersorum Deū laudans: totum corpus tunica pellicea contegens: circa nāsū autè solū & os, reliquit modicū ingressū spiritui, vt respiret, cōmunem aërem excipiens: quoniā humana natura non posset aliter viuere. Omnem autè eum laborē sustinet, cū non sit corpore valde robusto, sed valetudinario & multis morbis obnoxio. Feruens autè animi alacritas, & diuino amore incensa, cogit vt laboret qui nō potest laborare. Iam verò sapientia quoque & intelligentia ornatus, optimè & interrogat & respondet, & ratiocinatur nonnunquā melius & potentius iis qui Aristotelicos legēre labyrinthos. Cū sit autè in ipso summo virtutis fastigio, non finit vt arrogantia simul efferatur spiritus, sed iubet eum deorsum repere circa ipsū latus montis. Scit enim quantum sibi damnum mens conciliat quæ tumet & ardet insolentia. Hæc est in summa eius philosophia. Cui cōcedatur vt crescendo possit metam cursus attingere. Est enim cōmunis piorum lætitia, horum qui victoria potiti sunt gloria. Mihi autem detur, vt eorū suffultus precibus, non

sim procul ab hoc mōte : sed paulatim conscendā,
& me eorum contemplationis voluptate expleam.

THALELAEVS.

xxviii.

Equē Thalelæi filebo narrationem, est enim
plenum miraculo spectaculum. Non solum
autem alios audiui narrantes, sed etiam ipse
vidi admirabile & præter opinionē spectaculum.
Nā cum viginti stadiis procul à Gabalis, ea est autē
vrbs parua & elegans, tumulū quendā occupasset,
in quo erat templū dedicatū dæmonibus, & quod
ab iis, qui iam erant antiquitus impij, multis hono-
rabatur sacrificiis, paruum quoddā fixit tuguriū.
Sceleratos autem illos & execrandos perpetuò co-
lebant, vt dicebant, magnā eorum crudelitātē cul-
tu placare adnitentes. Multis enim perniciē affere-
bant, & iis qui accedebant, & iis qui erant vicini:
nec solū hominibus, sed & asinis, & mulis, & bo-
bus, & ouibus: non cum bestiis bellū gerentes, sed
per eas quoq;, hominibus tendentes insidias. Tunc
ergo cum eū vidissent aduenisse, perterrere quidem
conabantur, sed non poterant, cum & eū muniret
fides, & pro eo pugnaret gratia. Rabie itaque & fu-
rore repleti, in eas quæ tunc illic plantatæ erant ar-
bores fecerunt impetum. In illo autē tumulto multæ
erant ficus & oleæ quæ florebat. Ex iis dicunt plus
quàm quingentas repentē fuisse euulsas: audiuique
plures vicinos agrestes id narrantes, qui olim qui-
dem detinebantur caligine impietatis: per eius au-
tem

tem doctrinā & miracula, acceperunt lucem Dei cognitionis. Quoniā autē cū hoc fecissent perniciosi & scelerati dæmones, non exterruerunt athletam philosophiæ, rursus in eū alias parauere machinas. Noctu enim vlulantes, & lāpades ostentantes, conabantur perterrefacere, & eius rationē perturbare. Vbi autē risit omnes eorū insultus, eo postea relicto effugere. Is autē cū duas rotas construxisset, quæ duorum cubitorū habebant diametrū, asseribus, nō inter se cōpactis, sed disiunctis ac separatis, ambas rotas coniunxit. Deinde cū intus sedisset, & cuneis & clauis disiunctas illas confixisset tabulas, sub dio rotam appendit, tribus aliis altis lignis in terram defixis, & superioribus eorū initiis aliis lignis cōmissis, & in eorū medio duplici illa rota alligata, & sublime elata. Huius autē, spatium quidem quod est interius, habet quidē cubitorū duorum altitudinē: cubiti verò latitudinē. In eo sedens vel potius suspensus, annis iam fuit decē perpetuis. Cū autem corpus habeat maximū, neque sedens quidem potest collū erigere, sed semper sedet incuruatus, genibus habens affixā faciem. Ad eum cū venissem, inueni quidem eū ex euāgeliis colligentē vtilitatem: eū autem interrogavi, cupiens scire causam illius noui vitæ instituti. Ille autē græca lingua vsus, erat enim Cilix genere, Ego, inquit, multis peccatis obnoxius, & credens suppliciis quorū minæ sunt intentatæ, hoc vitæ genus excogitavi, hoc agens vt castigetur corpus pœnis mediocribus: vt eripiar à magnitudine earū quæ expectantur. Sunt

LLL ij enim

enim illæ grauiores, non solū quantitate, sed etiam ipsa qualitate. Sunt enim inuoluntarię. Quod autē ab inuito fit, id est valde molestū. Quod autem est voluntariū, etiam si sit laboriosum, minorem affert dolorem: sponte enim suscipitur. Sed nō labor violentus: si his ergo, inquit, paruis molestiis minuero ea quæ expectātur, hinc magnū lucrum referā. His auditis, eius ingenij solertiā valde sum admiratus, quod non solū iā factā septa transiliebat, sed etiā ex se alia excogitabat certamina: & quod nō solū decertabat, sed eorū etiā causas sciebat, & alios docebat. Iā verò multa quoque miracula per eius preces fieri dixerunt accolæ: non solū hominibus, sed etiam camelis, & asinis, & mulis, curationem per eum adipiscentibus. Hinc vniuersa illa gens quæ impietate detinebatur, paternū quidem abnegauit errorem, diuinæ autem lucis accepit splendorem. His vtens ministris, & templū dæmonū diruit, & maximā ædē excitauit victoria insignibus martyribus: iis qui Dij falsō nominabātur, diuinos opponēs mortuos. Horū cōcedatur intercessionibus, vt & hic cū eadem victoria, certaminum terminū occupet: & nos ab his & illo adiuti, simus vehētes amatores certaminum philosophiæ.

MARANA ET CYRA.

xxix.

Ostquam optimorū & præstantissimorum virorum vitæ conscripsi institutū, operę pretium existimo mulierū quoque meminisse, quæ

quæ nō minus, si non etiā amplius certauerunt. Eæ enim sunt digniores quę laudentur, vt quibus quidē obtigerit natura imbecillior, eandē autem quā viri ostendant animi alacritatē, & à prima parente accepto dedecore genus liberauere. Maranæ autem & Cyrę meminero in præsentia, quæ tolerantiæ certaminibus omnes alias vicere. His patria quidē est Berhœa: patrię autē genus insignis: educatio autem generi cōueniens. Sed his omnibus contēptis, cūm exiguū quendā locū ante urbem cōprehendissent, & intra cū fuissent, luto & lapidibus ostiū obstruxere. Famulas autem quæ eiusdē vitæ volebant esse participes, extracto extra ambitū habitaculo, iusserunt in illo habitare. Ipsæ autē per quandam paruā fenestram respiciunt ea quæ ab illis fiunt, & eas frequenter excitant ad orationē, & accendunt ad diuinū amorē. Ipsæ verò cūm neque domū habeant, nec tugurium, sub dio sua sponte vitam agunt. Pro ianua autē eis quædam parua extracta est fenestra; per quam necessarium alimentū accipiunt: & cum iis quæ ad ipsas veniunt colloquuntur mulieribus. Ad eā autem congressionē definitum est tempus pentecostes: alio autem tēpore vitā amplectuntur quietam: sola autē Marana loquitur cū aduenientibus: alterā autem nemo audjuit vnquā loquentem. Ferrum autē gestant, & tantū onus ferunt, vt Cyra, cui corpus obtigit imbecillius, ad terrā vsque incuruetur, & corpus minimē possit erigere. Habent autē vela maxima, vt retro quidē trahantur, & pedes omnino contegant, antèrius autē vsq; ad ipsam

zonam demittantur, vultū simul & collū & pectus
& manus occultantia penitus . Eas ego sæpe vidi,
intra ianuā intromissus: iusserūt enim mihi aperiri,
sacerdotij dignitatē honorātes. Vidi ergo illud fer-
ri pondus quod nec à viro quidē forti & robusto
ferri posset: & cū vehemēter rogassem, tunc qui-
dem auferre potui: postquā autē recessimus, id rur-
sus suis mēbris imposuere: collo quidem, collare:
lūbis autem zonā: manibus autē & pedibus ea quę
eis sunt attributa. Hoc modo autē viuunt, nō quin-
que solū vel decē solis transactis annis, sed quadra-
ginta duobus . Et cū tanto tēpore decertauerint,
tanquā quę nuper certamina attigerint, delectan-
tur sudoribus. Visione enim apprehendentes spōsi
pulchritudinē, faciliē ferunt cursus laborē, & pro-
perant peruenire ad finē certaminis: videntes in illo
stare delictū, & ostendentē coronā victorię . Ea de
causa & imbris & niuis & solis excipientes impe-
tum, non cruciatū nec dolorem sentiunt: sed ex iis
quę videntur molesta, animi gaudiū percipiunt. Et
diuini Mosis æmulatæ ieiuniū, ter tanto tempore
inediā sustinuerē . Quadraginta enim diebus exi-
gui cibi fuere participes . Ter quoq; diuini Danie-
lis à cibo abstinentiā sunt æmulatæ, tres dierū heb-
domadas conficientes, & cibū corpori suppeditan-
tes. Cū autē aliquando desiderassent salutarium
Christi passionū sancta loca contemplari, venerunt
Aeliā, cū in via nihil cibi sumpsisent . Sed post-
quam in illā vrbem venerunt, & adorationem im-
pleuerunt, cibum sumpserunt, & reuersę sunt, rur-
sus

fus à ieiunis confecto itinere: est autē iter non pau-
 ciorum quā viginti dierum. Quinetiam cū vi-
 ctoria insignis Theclæ cupiissent videre ædem quę
 est in Isauria, vt dilectionis in Deum flāmam vndi-
 quaque accenderent, sic profectæ sunt & reuersæ
 sunt ieiunæ. Tantum eas diuinum amatoriū fecit
 diuino quodā furore debacchari. Tantū diuinus
 amor, carum in sponsum concitauit insaniam. At-
 que cæ quidē quæ tali vitæ instituto fœmininū ge-
 nus exornauere, vt quæ aliis fuerint exēplaria, co-
 ronabuntur à domino coronis victricibus. Ego au-
 tē proposita quæ hinc percipitur vtilitate, cum de-
 cerpsero benedictionē, ad aliā transibo narrationē.

D O M N I N A.

Diuini Maronis cuius prius meminimus, vi-^{xxx.}
 tam æmulata Domnina admirabilis, in or-
 to maternæ domus paruū quoddā fixit tu-
 guriū. Ei autem tuguriū efficit pannici stipula.
 Continuis autem lachrymis non solū rigat ge-
 nas, sed etiam vestimenta ex pilis. talibus enim in-
 dumentis tegit corpus. Circa gallorū autem cantū,
 ad diuinum templū quod non est procul, vadens
 cum aliis & fœminis & viris, vniuersorum domi-
 no offert laudes. Hoc autem facit, nō solū die in-
 cipiente, sed etiam desinente: quouis alio loco, locū
 Deo consecratū magis esse venerandū censens, &
 docens alios. Ea de causa & eius magnā curā gef-
 sit, matri persuadens, & fratribus vt facultates suas
in

in id consumerent. Habet autem nutrimentū len-
tem aqua madefactā. Omnem autem hunc labo-
rem sustinet, cū sit planè exiccato corpore & se-
mimortuo. Pellis enim subtilissima, & quæ est in-
star membranæ, est osibus tenuibus circunicta,
adipe & carne consumpta à laboribus. Proponitur
autem omnibus eam videre volentibus, & viris &
mulieribus, neque vultū aspiciens, neque alij vul-
tum spectandū exhibens, sed amictu quidem pe-
nititus contecta, ad genua autem vsque incuruata,
valde gracili autem voce & non satis expressa lo-
quens, & eam quoque semper cum lachrymis pro-
ferens. Sæpe enim cū meam dexterā sumpisset,
& oculis imposuisset, eam dimisit adeò madefa-
ctā, vt ex ipsa manu distillarent lachrymæ. Eam er-
go cuius sunt tantæ opes philosophiæ, flentem la-
mentantem & ingemiscentem similiter atque eæ
quæ sunt in extrema paupertate, quænam pro di-
gnitate laudauerit oratio? Vehemens enim amor in
Deum illas parit lachrymas, ad diuinā inflāmans
contemplationem, & pungens aculeis, & vrgens
ad eū qui est hinc futurus excessum. Porro autem
quanuis in his diu noctūque versetur, ne aliorum
quidem generum virtutis curam abiicit. Sed pro vi-
ribus quidem curat optimos Athletas, quorū me-
minimus, & quos prætermisimus: curat autem eos
quoque qui ad ipsum veniunt: iubens quidem ha-
bitare apud vici pastorem, ipsa verò mittens omnia
quæ sunt necessaria. Matris enim & fratrum facul-
tates ei sunt propositæ ad sumptum faciendum,
quæ

quæ per ipsum accipiunt benedictionem. Quint-
 etiam mihi quoque venienti ad illam partem, est
 autem nostræ regioni ad austrum, mittit & panem
 & fructus & lentem madefactam. Sed quousque
 prolixa vtor oratione, studens omnem eius narrare
 virtutem, cum oporteat aliorum quoque proferre
 vitam, quæ imitata sunt & hanc & illas quarum
 prius memimus? Multæ enim aliæ partim quidem
 vitam amplexæ sunt solitariam: partim autem vi-
 uere amarunt cum pluribus: adeò vt ducentæ &
 quinquaginta & plures, & pauciores simul viuât,
 vno cibo vescentes, super solas stercas ex instituto
 dormientes, & manus quidem lanæ attribuentes,
 hymnis verò linguâ consecrantes. Sunt autē eiuf-
 modi innumerabilia sapientiæ gymnasia, non so-
 lùm in nostra regione, sed etiam per totum orien-
 tem. Iis autem plena est & Palæstina & Aegyptus,
 & Asia & Pontus, & tota Europa. Ex quo enim
 Christus Dominus honorauit virginitatem, vt qui
 natus sit ex virginitate, prata virginitatis natura
 germinauit, & hos suaue olentes, & qui non mar-
 cescent, flores offert Creatori: non virtutem in ma-
 sculo & fœmina discernens: nec in duas differen-
 tias diuidens philosophiam: est enim differentia
 » corporum, sed non animorum. In Christo enim *Galat. 3.*
 » Iesu, vt ait diuinus Apostolus, non est masculus & *Ephes. 4.*
 » fœmina. Vna autē mulieribus & viris est fides sup-
 » peditata. Vnus enim Dominus, vna fides, vnum
 » baptisma: vnus Deus & pater omniū, Qui est su-
 per omnia, & per omnia, & in omnibus nobis.

Quinetiam vnum regnum cœlorum Agonotheta proposuit victoribus, hoc commune præmium definiens certaminibus. Sunt ergo, vt dixi, multæ & virorum & mulierum pietatis palæstræ, non apud nos solùm, sed etiam in vniuersa Syria & Palæstina & Cilicia, & in ea quæ est media inter duos fluuios. In Aegypto autem dicunt etiã plus quàm quinque millia virorum habere monasteria, qui operantur, & interim Dominum laudant hymnisque celebrant: nec solùm ex operibus necessarium alimentum comparant: sed etiam aduenientibus hospitibus & egentibus opem ferunt. Sed omnia narrare non solùm ego, sed nec omnes scriptores potuerint: & vt maximè fieri possèt, superuacaneum id esse existimo, & honoris cupiditatem quæ nihil habeat commodi. Iis enim qui volunt aliquam percipere vtilitatem, sufficiunt ea quæ dicta sunt ad præbendum id quod desideratur. Ideo enim & vitæ diuersorum fecimus mentionem, & mulierum narrationes narrationibus virorum adieci- mus, vt & senes & iuuenes & mulieres philosophiæ habeant exemplaria: & vnusquisque eam quæ sibi cordi est vitam exprimens, habeat suæ vitæ quandam regulam & gnomonem, qui est situs in narratione: & quomodo pictores ad exemplar respicientes, & oculos imitantur, & nasum, & os, & genas, & aures, & frontem, & ipsos capitis & barbæ pilos, & ad hæc & selsionem & stationem: quinetiam ipsos oculorum intuitus, siue sint læti & alacres, siue seueri & truces: ita etiam oportet
vnum-

vnunquemque ex iis qui hæc scripta legunt, volentem vitam aliquam imitari, suã ad illam quam eligit componere: & quomodo fabri assæres rubrica dirigentes, cõsque id quod est superfluum auferunt, donec apposita regula, viderint assærem esse æqualem: ita etiam eũ qui velit vitam aliquam imitari, oportet eum seipsum ponere pro regula, & vitij rescare superflua, & virtutis replere ea quæ defunt. Ea enim de causa scriptionis laborẽ suscepimus, vtilitatis occasionẽ proponentes volentibus. Rogo autem eos qui sunt lecturi, vt cũ ex aliorum laboribus absque labore voluptatem capiunt, labores suis compensent precibus. Eos quoque obsecro quorum vitam conscripsi, ne me despiciant procul degentem ab illorum spiritali chorea: sed trahant infrã iacentẽ, & ad virtutis tollant altitudinẽ, & suo choro coniungant: vt non solũ laudẽ alienas diuitias, sed ipse etiam habeam aliquã laudis occasionem, & factõ & verbo & cogitatione glorificans seruatore vniuersorũ. Cum quo patri gloria, cum sancto spiritu, nunc & semper & in secula seculorum. Amen.

EIVSDEM ORATIO

De charitate.

Vanti quidem sint virtutis athletæ, quã multisque & qualibus coronis decorentur, apertẽ docent quæ à nobis de eis scriptæ sunt narrationes. Nam etsi non con-

MMM ij tinent

tinent omnia eorum certamina : sufficiunt tamen vel pauca ad ostendendam totius vitę formam. Et enim non totum aurum quod affertur consumens lapis , sed eius paululo affricatus , ostendit esse vel probum vel improbum : similiter quoque sagittariũ , ex paucis quę emittuntur telis , rectę didicerit quispiam , an rectę sagittet & ad scopum dirigat , an ab eo aberret , in arte minimę exercitatus. Ita etiam alij artifices , ne dicam de singulis , possunt dignosci , & athletę , & cursores , & tragœdię histriones , & gubernatores , & naviũ ædificatores , & medici , & agricolę , & alij , vt semel dicam , qui artem tractant aliquam . Sufficit enim pauca experientia & ad ostendendam artem eorum qui sunt prędicti scientia , & ad conuincendam eorum inscitiam qui solo vtuntur nomine . Sufficiunt ergo , vt dixi , vel pauca quę scripta sunt ex iis quę rectę & ex virtute ab vnoquoque gesta sunt , ad vitę vniuersum docendum institutum . Conuenit autem nos in pręsentia scrutari & inquirere & perfectę discere , vndenam incitati hoc vitę institutum amplexi sunt , & quibusnam moti rationibus , ad hoc philosophiæ fastigium peruenere. Quod enim non freti viribus corporis , ea quę humanã naturã superant amauerint , & ei positos trãsgressi terminos , & pietatis Athletis fixa septa transilierint , apertę docet experientia. Nemo enim ex iis qui sunt expertes huius philosophiæ , ostendit vnquam eorum tolerantiam . Nam etiamsi niuem patiantur pastores : at non semper : nam & vtuntur antris , & domos redeunt ,

deunt , & calceis pedes tegunt , & vestibus calidioribus alias partes corporis amiciunt : & bis & ter in die & fortasse etiam quater cibum capiunt : quinetiã carniũ esus & vini potus quouis foco melius corpora calefaciunt. Quando enim tale nutrimentum fuerit alteratum , & veluti quodam colo discretum , & ad iecur perueniens fuerit mutatum in sanguinem , ad cor quidem procedit per venam concauam : illinc autem excalefactum peruadit in omnes partes corporis . Quocunque autem venerit , non solum irrigat , sed etiam ignis instar calefacit , & melius quã molles vestes fouet corpus. Non enim , vt quidã arbitrantur , tunicæ indumēta & vestes calorem præbent corpori : lapides enim & ligna calefacerent , quibus ea admota essent . Sed nemo vnquam vidit lignum vel lapidem vestibus euasisse calidiorem . Ergo nec corpori præbent ea calorem , sed seruant calorem corporis : & frigidi quidem aëris arcent incursionem : suscipientes autem vapores qui exeunt ex corpore , & iis calefiunt , & calorem exhibent corpori . Huius autem rei testis est experientia . Sæpe enim frigidum lectum ingredientes , corporis applicatione stragulum quod prius erat frigidum calidum efficimus . Cibus ergo corpus magis calefacit quã vestis . Qui eum autem sumunt ad satietatem , habent sufficiens propugnaculum aduersus impetus frigoris . Eo enim armant corpus , & parant ac instruunt vt possit resistere tali anni tempestati . Qui autem nec cibum nec potum quotidie sumunt , & quando su-

munt, non expectant satietatem, sed adhuc acrem ac vehementē refrenant appetitionē, & ea sumunt non quæ possunt corpus calefacere, sed vel vescuntur herbis non secus ac bruta animantia, vel solis madefactis vtuntur leguminibus: ex tali nutrimento quemnam calorem hauserint? Quanta hinc autem fuerit fluxio sanguinis? In nullo ergo sunt alij eorum studiis similes. Neque enim est eadem vestis & horum & illorum. Hæc est enim asperissima, & quæ minimè potest calefacere, neque similis cibus, sed qui repugnat ex diametro. Pastoribus enim & huiusmodi aliis comedēdi tempus est omne tempus: metiuntur enim tempus appetitione, & si manē eos fames inuaserit, statim cibum adhibent: & adhibent quidquid cōtigerit. non est enim eis definitum, vt hoc quidem vescantur, illo verò minimè: sed securè comedunt quæcunque voluerint. Hic autem & dies, & tempora, & cibi genera, & mensuræ: & est eius exclusa satietas. Nullus ergo ex iis qui delectantur aliorum reprehensione, agricolas & pastores & nautas adducens in medium, conetur horum maximorum Athletarū minuere certamina. Nā & Agricola laborans interdium, domi noctu curatur, eam omni officio prosequente coniuge. Quinetiam pastor est similiter particeps omnium quæ prius diximus. Nauta autem corpore quidem solis radium excipit: sed aquis adhibitis curat corpus. Natat enim quantum lubet, & flammæ radij adhibet remedium, aquæ frigiditatem. Hos autem nemo est qui curet. Non enim simul

mul habitant mulieres, quæ viros variis modis recreant & consolantur. Neque cùm radius inuadit vehementius, aquarum adhibent solatium: nec hiberno tempore cibum opponunt frigori, neque noctis quietem, tanquam aliquod medicamentum, diurnis exhibent laboribus. Huius enim sunt plures & maiores sudores quàm ij qui fiunt interdiu. In hac enim & luctantur contra somnum: nec patiuntur vinci ab illius dulcedine, sed dulcissimam superant tyrannidem, & tota nocte dominum hymnis perpetuò celebrant. Nullus ergo ex iis qui sunt extra horum philosophiam, horum ostendit tolerantiam. Si autem nullus ex aliis hominibus, potest talibus resistere laboribus, clarum est quòd amor in Deum, effecit vt naturæ terminos transsili-
rent: & superna flamma accensi, lubenter ferunt impetum frigoris, & qui à superis descendit rore, flammam radiorum mitigant. Is eos & alit & rigat & amicit: & dat pennas, & edocet volare: & efficit vt coelum transcendant: & eum qui amatur quoad eius fieri potest ostendit: & visione contēplationis incendit desiderium, & excitat amatorium, & flammam accendit ardentiorē. Quomodo enim ij qui amant corpora, & aspectu eorum qui amantur præbent amorī materiam, & illud æstrum reddunt vehementius: ita ij qui accipiunt stimulos diuinæ dilectionis, diuinam illam, & quæ nunquam interit, visione apprehendentes pulchritudinem, efficiunt acutiores aculeos dilectionis: & quo magis frui desiderant, eo magis expellunt

pellunt satietatē. Voluptatem enim corporū confequitur repletio. Diuinus autē amor non accipit leges satietatis. Talis erat Moyses magnus ille legislator, qui sæpe, quantū homini licuit, diuinā cōtemplatione dignatus, cū beatā sæpe vocē excepisset, & fuisset intra caliginē quadraginta diebus, & accepisset leges diuinas, non solū eū vlla cepit satietas, sed etiā vehementius & ardentius fuit eius desiderium. Quadā enim veluti crapula accepta ab illo amoris temulentia, & amatorio furore supra modū percitus, propriā quidem ignorauit naturā, quæ autē non licet videre, ea videre concupiuit. Nā veluti dominij oblitus, & solū amorē considerans,

Exod. 33.

„ dixit Deo vniuersorū, Ecce tu dicis mihi, inuenisti
 „ gratiam apud me: & noui te præter omnes. Si ergo
 inueni gratiā coram te, ostende mihi teipsum: ita te
 videam vt cognoscam. Tantā ex diuina dilectione
 accepit ebrietatē: nec ebrietas sedauit sitim, sed eam
 effecit vehementiorē. & additamentū cognitionis,
 effectum est incrementum desiderij: & in fruendo
 aucta est appetitio: & quomodo ignis quò plus
 accipit nutrimenti, eò maiorem accipit operationem: ea enim accessione materiæ augetur, non obtunditur: ita in Deum dilectio accenditur diuinarum rerum contemplatione, & operationem hinc suscipit maiorem & vehementiorem: & quò magis in rebus diuinis versatus quis fuerit, eò magis accendit flammam dilectionis. Nec nos hoc docuit solū magnus Moyses, sed etiam sancta sponsa, de qua dicit beatus Paulus. Despondi vos vni

viro

» viro virginem castam exhibere Christo . Ea e- 2. Cor. II.
 » nim in cantico canticorum cantat ad sponsum. Cant. 2.
 » Ostende mihi vultum tuum : & fac vt audiam vo-
 » cem tuam : vox enim tua est suavis : & vultus tuus
 formosus . Nam cùm ex iis quæ de eo dicuntur a-
 more capta fuerit , non est contenta orationibus ,
 sed vult etiam ipsam vocem audire : & cùm alas ac-
 cepisset , & sublime elata esset , iis quæ de eius spe-
 cie feruntur narrationibus , desiderat ipsam quo-
 que contemplationem : iis quæ dictæ sunt laudi-
 » bus suum amorem significans . Ostende , inquit ,
 » mihi vultum tuum : & fac vt ego audiam vocem
 » tuam . Quoniam vox tua est suavis , & vultus tuus
 » est formosus . Eius quoque pulchritudinis amo-
 re captus pronubus & sponsæ deductor , Paulus ,
 inquam , ille diuinus , amatoriam illam emisit vo-
 » cem . Quis nos separabit à charitate Christi ? affli- Rom. 8.
 » ctio an angustia : an fames , an persecutio , an nudi-
 » tas , an periculum , an gladius ? sicut scriptum est .
 » Propter te mortificamur tota die . Reputati sumus
 » tanquam oues occisionis . Deinde ostendit etiam
 causam tolerantiae . In his , enim inquit , omnibus
 superamus propter Deum qui dilexit nos . Consi-
 derantes enim quânam cùm simus , quânam bo-
 na accepimus : & quòd non nos primi dileximus ,
 sed amati vicissim amauius : & cùm haberemus
 odio , amati sumus : & cùm inimici essemus , fui-
 mus reconciliati : cùm non ipsi supplices petiisse-
 mus vt fieret reconciliatio , sed ad nos legatus ve-
 nisset vnigenitus : & qui iniuriam feceramus , inui-
 » tati

tati sumus ab eo qui fuerat affectus iniuria: & præter hæc reputantes susceptam pro nobis crucem: salutare passionem: mortis cessationem: datam nobis spem resurrectionis. Hæc & quæ sunt huiusmodi considerantes, superamus eas quæ in nos incurrunt difficultates: & beneficiorum memoriam conferentes cum ea quæ est ad breue tempus afflictione corporis, lubenter ferimus rerum molestiarum impetus. Omnes enim vitæ molestias, cum amore in Dominum, tanquam in trutina conferentes, eas valde leues inuenimus. Et si omnia quæ videntur iucunda & delectabilia, simul collegerimus, si contrà diuinum expendatur desiderium, ea umbra magis euanida, & quæ vernis floribus facilius intereant, ostendit. Id autem & per ea quæ dicta sunt, & quæ dicenda, apertè significat. Per-

» suasum, enim inquit, habeo quòd neque mors, neque
 » vita, neque angeli, neque principatus, neque
 » potestates, neque virtutes, neque præsentia, neque
 » futura, neque altitudo, neque profunditas, neque
 » aliqua alia creatura, poterit nos separare à charitate
 » Dei, quæ est in Christo Iesu Domino nostro.

Quoniã enim cùm superius ea sola quæ sunt molesta posuisset, ad examen adduxit afflictionem, & angustias, & famem, & persecutionem, & nuditatem, & periculum, & gladium, hoc est, cædem violentã: meritiò hic quoque tristibus adiicit ea quæ sunt iucunda: morti, vitam: sensibus ea quæ percipiuntur intelligentia: iis quæ videntur, eas quæ sub aspectũ minimè cadunt virtutes: præ-

sentibus

sentibus & prætereuntibus, ea quæ futura sunt & manent : & præterea gehennæ profunditati, regni altitudinem. Hæc autem omnia cùm examinasset & comparasset, & amor omnia cedere inuenisset, tam quæ sunt molesta quàm quæ iucunda, & charitatis priuationem, eo quod est in gehenna supplicio acerbior : & ostendisset quòd si fieri posset, mallet cum diuina dilectione suppliciū cuius minæ intentantur, quàm absque ea, regnum quod est promissum : ebrius desiderio, ea quærit quæ non constant : & ea contendit conferre cum diuino amore. Neque altitudo, enim inquit, neque profunditas, neque aliqua alia creatura, poterit nos separare à charitate Dei, quæ est in Christo Iesu Domino nostro. Non solum, enim inquit, omnibus quæ simul videntur, & quæ sub aspectum non cadunt, præfero amorem in Seruatorem & Creatorem, sed etiam si aliqua alia creatura, hac maior & pulchrior apparuerit, non persuadebit vt mutem charitatem. Sed etsi quis ea quæ sunt iucunda præbuerit, absque ea non accipiam : etsi propter eam ea quæ sunt molesta intulerit, mihi amabilia videbuntur & valde expetenda : & quæ propter eam sustinetur, fames, est mihi quibusuis deliciis gratior : & pace persecutio iucundior : & nuditas, purpura & ex auro laboratis vestibus delectabilior : & periculum quauis securitate iucundius : & violenta cædes quauis vita magis expetenda. Causa enim eorum quæ mihi eueniunt, efficitur mihi consolatio. Nam propter amatorem simul & eum qui a-

NNN ij matur,

1. Cor. 5. , , matur, has excipio procellas. Eum enim qui non
 , , nouit peccatum, propter nos fecit peccatum, vt
 , , nos efficiamur Dei iustitia in ipso. Qui cum esset
 diues, propter nos pauper factus est, vt nos pauper-
 tate illius ditescamus: & nos redemit à maledicto
 legis, factus pro nobis maledictum: & humi-
 liauit seipsum factus obediens vsque ad mortem,
 mortem autem crucis: & cum nos adhuc essemus
 peccatores, Christus pro nobis est mortuus. Hæc
 & quæ sunt eiusmodi reputans, non acceperim
 regnum cœlorum, absque in ipsum charitate: non
 fugerim supplicium in gehenna, si consentaneum
 esset vt qui eam habet pateretur supplicium. Hoc
2. Cor. 5. , , autem alibi quoque docet apertè, dicens. Dei enim
 , , charitas non continet, cum hoc iudicauerimus
 , , quod vnus mortuus est pro omnibus: vt qui viuunt,
 , , nō amplius sibi viuant, sed ei qui pro ipsis est mor-
 , , tuus & resurrexit. Qui ergo non amplius sibi vi-
 , , uunt, sed ei qui pro ipsis est mortuus, & resurre-
 , , xit, omnia pro ipso & agere & pati lubenter su-
 , , stinent. Porro autem ea quoque quæ sunt natura
 magna & perpeſſu difficilia, cum amore compa-
 2. Cor. 4. , , rans, parua dicit & ad ferendum facilia. Id enim
 , , quod in præſenti est momentaneum & leue tri-
 , , bulationis nostræ supra modum, supra modum
 , , æternæ gloriæ pondus operatur in nobis. De-
 , , inde etiam docet quomodo conferre oporteat.
 , , Non considerantibus nobis ea quæ videntur, sed
 , , ea quæ non videntur. Quæ enim videntur, mo-
 , , mentanea. Quæ autem non videntur, æterna.
- Oportet

Oportet enim, inquit, conferre futura cum præsentibus: æterna autem cum momentaneis, cum afflictione autem, gloriâ. Illa enim habet id quod est momentaneum: hæc verò id quod est æternum. Ea de causa ipsa quidem est levis, & ad ferendum facilis. Illa autem est magnifica & præclara & maximi pretij. Et ideo illud quoque Supra modum, adiecit vtrisque: nempe & lenitati afflictionis, & ponderi gloriæ. Nam & hæc, inquit, sunt insigniter parua & leuia & momentanea, & illa similiter insigniter & supra modum gloriosa, præclara & magnifica, & maximi pretij, & æterna.

„Quinetiam alibi quoque clamat similiter, Placeo 2. Cor. 12.
 „mihi in infirmitatibus meis, in contumeliis, in ne-
 „cessitatibus, in persecutionibus, in anxietatibus
 „pro Christo. Quando enim infirmor, tunc potens
 sum. Hoc magnus quoque Petrus sauciatus desi-
 derio, nec cùm prius quidem futuram didicisset
 negationem, latere voluit: sed satius duxit se-
 quens negare, quàm fugiens confiteri. Quòd enim
 ab amore & non à temeritate proficisceretur hæc
 consecratio, res ipsa testatur. Neque enim post ne-
 gationem in animum induxit vt magistrum re-
 linqueret: sed fleuit quidem amarè, vt docet hi-
 storia, & quòd victus esset suam desleuit imbe-
 cillitatem: assedit autem vinculis amoris irreti-
 tus. Quinetiam cùm accepisset nuncium resurre-
 ctionis, primus venit ad sepulchrum. Iam verò
 cùm in Galilæa quoque piscans, intellexisset ipsum
 esse dominum qui stabat & loquebatur in littore,

NNN iij non

non sustinuit quidem, cum cimba tardius pro-
scinderet terga maris: desiderauit autem sumptis
pennis, per aërem occupare littus quam celerri-
mé. Quoniam autem pennis priuata est natura,
aquis quidem utitur pro aëre: pro pennis autem,
manibus. Natans autem peruenit ad eum quem
amabat: & accipit cursum præmij, quod in ho-
nore præponatur in aliis. Vbi enim eum sede-
re iussit, & cibos inuentos distribuit, protinus
eum cœpit alloqui: percunctans quidem & inter-
rogans quanta esset eius dilectio, aliis autem ape-

IOAN. 21. » riens magni Petri amorem. Simon enim Petre,
» inquit, amas me plus his. Is autem ipsum citauit
» ad suum in eum amorem testificandum. Domine,
» enim inquit, tu scis quia amo te. In animis enim
hominū infides, & apertè scis motus cogitationis:
nec te aliquid latet ex rebus humanis. Nosti e-
nim omnia & antiqua & extrema. His subiunxit
dominus, Pasce oues meas. Ego enim, inquit, nul-
lius rei ego. Maximum autem duco beneficium,
mearum ouium curam: & quæ in illas confertur
diligentiam ac sollicitudinem, ego in me recipio.
Oportet ergo te eam qua frueris prouidentiam
impertiri conseruis, & eos pascere ut pascaris, &
quas mihi debes gratias, per illos exoluere. Hæc
rursus iterum interrogauit dominus: & bis respon-
dit magnus Petrus: & bis accepit factam pasto-
ris electionem. Postquam autem tertia quoque
fuit proposita interrogatio, non amplius æquè au-
dacter & securè respondit Petrus: sed & timore
impletur,

impletur, & animo angitur & conturbatur: & timuit suspicans ne alteram præuidens negationem dominus verba amoris irrideret. Priora enim reuocabat in memoriam, & ei veniebat in mentem, quòd iam prius quoque sæpe quidem vsque ad mortem non se esse relicturum magistrum affirmasset: audiisset autem quòd prius quàm gallus cantaret ter esset negaturus: & inuenisset suam promissionem non accepisse finem: sed fuisse confirmatam domini prædictionem. Horum hæc ipsum terrebat memoria: & non sinebat eam quam conueniebat asferre responsionem: sed acutos quidem & molestos accepit aculeos, in cognitione tamen concessit domino: non resistens quidem, vt prius: nec dicens. Etiam si me oporteat tecum mori, non te relinquam: sed dicens se quidem habere dominum consciuum suæ dilectionis: perfectam autem vniuersorum cognitionem esse apud ipsum solum
„ vniuersorum creatorem confitens. Domine, enim
„ inquit, tu nosti omnia: tu scis quòd amo te. Quòd enim amo te, & nosti, & testaris. An autem sim in amore perseueraturus, ipse nosti apertius: ego enim nihil dico de futuris: neque de iis decertabo quæ nescio. Didici experientia non contradicere domino. Tu es fons veritatis. Tu es abyssus cognitionis: didici ego stare tuis decretis. Hunc eius timorem cum vidisset dominus, & rectè sciret eius amorem, prædictione mortis eius soluit timorem: & dat testimonium dilectioni: & Petri confirmat confessionem: & vlceri negationis confel-

confessionis adhibet medicamentum . Propterea enim, vt existimo, hanc quoque exegit triplicem: vt tot numero vlceribus totidē exhiberet medicamenta: & præsentibus discipulis flāmam aperiret charitatis . Mortis itaque prædictio & Petrum est consolata: & alios docuit diuini consilij & dispensationis fuisse negationem, non autem eius animi.

LUC. 22.

Hoc quoque ipse innuit Seruator & dominus noster, quando dixit ad eum . Simon Simon, expectauit te Satanas, vt te cribraret sicut triticum . Et ego rogaui pro te, vt non deficiat fides tua: sed & tu quoque aliquando conuersus, confirma fratres tuos . Sicut enim, inquit, ego te non despexi cū fluctuares & labares: ita sis tu quoque sustentaculum fratribus qui circumaguntur: & id quod es affectus, imperti auxilium: & ne eos pellas qui labuntur: sed erige eos qui periclitantur . Ea enim de causa concedo vt tu quoque labaris, sed te non sino cadere, procurans vt qui labant per te stent & erigantur . Ita orbem terrarum qui lababat & agitabatur, magna hæc columna fulciit, & vt omnino caderet non permisit, sed crexit stabilēque reddidit, Dei oues pascere iussus: & cū pro eo probri afficeretur, sustinebat: & cū per ignominiam caderetur, gaudebat: & ex improbo exiens concilio, lætabatur cum socio, quod dignus esset habitus pro nomine domini pati contumeliam . Quinetiam cū coniiciebatur in carcerem, gestiebat & exultabat, & cū à Nerone propter crucem est ad mortem crucis damnatus, rogauit car-nifices,

nifices, ne similiter atque dominus trahi affigetur, sed contrario modo: veritus, vt est verisimile, ne eadem passio, eundem sibi ab insipientibus honorem conciliaret. Et ideo rogauit vt manus superius, inferius autem pedes attingerentur. Extremum enim eligere, non in honore solum, sed etiam in ignominia, didicimus. Quòd si etiam fieri potuisset vt hanc mortem decies vel etiam quinquagesies subiret, eam cum voluptate maxima sustinuisset, vt qui esset diuino incensus desiderio. Hoc ipsum clamat quoque diuinus Paulus, nunc quidem dicens. Quotidie morior, per nostram glorificationem quam habeo in Christo Iesu: nunc autem, Cum Christo sum crucifixus. Viuo autem non amplius ego: viuit autem in me Christus.

1. Cor. 15.
Galat. 2.

Qui ergo diuinum accepit amorem, terrena quidem simul omnia contemnit: conculcat autem omnes voluptates corporis: despicit opes & gloriam, & hominum honorem: à telis arancarum nihil differre existimat purpuram Imperatoriam: pretiosas gemmas assimilat calculis qui sunt in lictoribus: non rem beatam ducit existimandam sanitatem corporis: neque morbum appellat calamitatem: neque infelicitatem vocat paupertatem, nec res suas malè gerere dicit pauperem: nec diuitiis & delitiis meretur felicitatem: sed aquis fluuiorum, quæ in ripis plantatas arbores præterfluunt, & apud nullam ex iis consistunt, vnumquodque eorum semper esse simile rectè existimat. Similiter enim & paupertas, & diuitiæ, & sanitas, & mor-

bus, honor & infamia, & quæcunque alia: naturam hominū prætercurrunt, non cernuntur semper apud eosdem manentia, sed eos qui possident mutantia, & ab aliis ad alios assidue transeuntia: multi enim à magnis opibus cadunt in extremam inopiam: multi autem ex pauperibus conscendunt in diuitum catalogum. Iam verò morbus quoque & sanitas, ingreditur per omnia, vt vno verbo dicam, corpora, & esurientià, & lautitiis ac deliciis fruentia. Virtus autem & philosophia est bonum constans ac stabile. Vincit enim & manus latronis, & linguas Sycophantarum, & hostilium telorum, hastarumque procellas. A febre non consumitur: non perit obiter in fluctibus: nec patitur iacturam in naufragio. Eius vires non aufert tempus, sed auget. Eius autem materia est in Deum dilectio. Fieri enim non potest vt se rectè quis gerat in philosophia, qui non fuerit Dei amator vehemens: imo verò hoc ipsum vocatur philosophia: Sapientia enim Deus & est & vocatur. De Deo enim vniuersorum dicit beatus Paulus. Immortalis, inuisibili, soli sapienti Deo. De vnigenito autem dicit. Christi Dei virtus, & Dei sapientia. Et rursus, Data est nobis sapientia à Deo, iustitia, & sanctificatio, & redemptio. Qui est ergo re vera philosophus, iure etiam vocari poterit pius & Dei amans. Qui Deum autem amat, alia omnia despicens, & cum solum qui amatur respiciens, illius curam & suam in eum seruitutem cæteris præfert omnibus: illa solum & dicens & faciens & cogitans,

1. Tim. 1.

» nim vniuersorum dicit beatus Paulus. Immortalis, inuisibili, soli sapienti Deo. De vnigenito autem

1. Cor. 1.

» tem dicit. Christi Dei virtus, & Dei sapientia. Et rursus, Data est nobis sapientia à Deo, iustitia, & sanctificatio, & redemptio. Qui est ergo re vera philosophus, iure etiam vocari poterit pius & Dei amans. Qui Deum autem amat, alia omnia despicens, & cum solum qui amatur respiciens, illius curam & suam in eum seruitutem cæteris præfert omnibus: illa solum & dicens & faciens & cogitans,

tans, quæ ei quem amat placent & grata sunt: & abhorret omnia quæcunque ille prohibet. Hanc charitatem cum Adam contempsisset, & ingratus fuisset in benefactorem, ingrati sui animi mercedem, accepit spinas, labores, & ærumnas. Eam cum ei qui bona suppeditat Abel firmam conseruasset & stabilem, & ventris quidem voluptates contempsisset, Deum autem colere & ei ex animo seruire instituisset, perpetuis, & in quas non cadit interitus, coronis est ornatus: & per omnem procedit generationem, laudis fructum colligens per memoriam. Eam cum veram & germanam Enoch acquisisset, & bene plantauit, & messuit melius: & Dei cultus retulit mercedem, translationem, & vitam tunc immortalem, gloriosamque & illustrem per omnem vitam memoriam. Quid dixerit quispiam de Noë pietate & in Deum amore, quam nec retardauit quidem iniquorum & sceleratorum impetus: sed cum omnes declinassent, & via contraria ingredi constituissent, solus via recta est ingressus, omnibus simul præponens creatorem. Quocirca solus quoque cum filiis salutem est consecutus, & semen relictum est naturæ, & scintilla cōseruata est generi. Sic Melchisedech magnus ille pontifex, cum eorum qui simulachra colere instituisent, abhorreret amentiam, vniuersorum creatori suum dedicauit sacerdotiū. Quamobrem magnam illam accepit mercedem, ut qui fuerit figura & umbra eius qui re vera est sine patre & matre & absque genealogia, & neque habet

principiū dierum, nec vitæ finē. Sed enim recta via procedens oratio, venit ad eum qui Dei dictus fuit amicus, qui amicitiae leges diligenter & accurate seruauit & docuit. Quis enim nescit ex iis qui in rebus diuinis sunt utcunque eruditi, quomodo magnus patriarcha Deo quicum vocauit obedierit? quemadmodum domum paternam reliquerit, & patriæ regionem externam prætulit, quoniam eum omnino amabat qui ipsum vocauerat, & visum est illi omnia posthabere illius amicitiae? Qui cum in multas incidisset difficultates, non reliquit eum quem amabat, etsi promissis finem non imponeret. Sed licet & siti premeretur, & bibere aquam ex iis quos cupiebat puteis prohiberetur, neque ei qui vocauit succensuit, neque eos qui iniuriam faciebant est ultus. Famis quoque impetū sustinuit, & charitatis flammam minimè extinxit. Ei quoque fuit ablata coniux, quæ & insigni erat pulchritudine, & ornata pudicitia, & ei per omnia vitam præbebat delectabilem: & non vnā cum muliere simuletiam fuit priuatus charitate in Deum. Sed & Deo ei opem ferente, & diuturna tolerantia exercente, & permittente eum accipere insultus iniustitiæ, perseuerauit similiter in amore. Senex euaserat, & pater non erat factus: & in eum qui ipsum patrem facturum promiserat, nondum autem fecerat, erat similiter affectus. Postquam autem tandem & promissum est assecutus, & Sarræ vicit naturam, & fines transiit senectutis, & effectus est pater Isaac, exiguo quidem tempore percepit fructum

¶ Cum illius consolationis: puerum autem cum ad adolescentiæ ætatem peruenisset, iussus est Deo qui dederat offerre in sacrificium: & reddere ei donum qui id fuerat largitus: & effici sacrificus fructus promissionis: & offerre in sacrificium magnum fontem gentium: & manus cruentare sanguine vnigeniti filij. Sed tamen cum hæc omnia & his adhuc longè plura haberet sacrificium, non contradixit patriarcha, neque produxit iura naturæ: neque promissa adduxit in medium: neque quòd is in senectute ipsum erat alturus & deinde sepulturus, reuocauit in memoriam: sed omni humana abiecta ratiocinatione, cum desiderium desiderio opposuisset, & legi legem obieciisset, legi naturæ, diuinam, profectus est ad sacrificium, plagam illaturus citra hæsitationem, nisi citò munificus ac liberalis Deus, accepta eius animi alacritate, eadem prohibuisset. Sed nescio an vlla suffecerit oratio ad narrandam eius amoris magnitudinem. Qui enim ne filio quidem pepercit vnigenito, quoniam hoc iussit is quem amabat, quem non propter eum desperiasset? Quinetiam ipse quoque magnus Isaac eandem charitatem habuit in Dominum: & eius quoque filius Iacob patriarcha. Vtriusque autem in Deum amorem diuinæ scripturæ celebrant. Porro autem ipse quoque Deus vniuersorum, nusquam ramos separat à radice: sed seipsum Deum nominat Abraham, Isaac & Iacob. Horum pius fructus quoque est Ioseph: qui & inter iuuenes erat senex: & inter senes fortis & generosus: cuius amorem in

Deum neque consumpsit inuidia : neque extinxit
 seruitus, neq; domine dissoluerunt blanditiæ, neq;
 minæ ac terrores vt marcesceret effecere: nō calum-
 nia & carcer & temporis lōgitudō prostrauit, non
 potestas, copiæ, opes & delitiæ ex animo expulere:
 sed similiter perseuerauit & eū qui amabatur aspi-
 cere, & eius Leges implere. Hāc charitatē cū pos-
 sedisset Moses, in regia viuere contemnens, nūluit
 affligi cum populo Dei, quā ad tempus frui pec-
 cato. Et quid opus est vltra modum extendere ora-
 tionē? Diuina enim charitate vniuersus ordo pro-
 phetarum vtens & exōrnatus, & perfectissimē se
 gessit ex virtute, & reliquit gloriam semper memo-
 rabilē. Iam verō chorus quoque apostolorū, & po-
 puli martyrum, hoc igne accepto, contempserunt
 quidem omnia quæ videbantur: cuius autem vitæ
 iucundissimæ mortis innumerabilia genera præ-
 tulerunt. Capti enim amore Dei pulchritudinis,
 cū Dei amorē in nos considerassent, & innume-
 rabilia cum animis cogitassent beneficia, turpe du-
 xerunt, neque illam quæ verbis explicari non po-
 test desiderare pulchritudinem, & ingrati esse in
 benefactorem. Ea de causa ad mortē vsque ea quæ
 fuerant cum eo pacta conuenta obseruauere. Hu-
 ius quoq; pulchritudinis amore capti noui Athle-
 tæ, quorum vitam breuiter conscripsimus, ad ma-
 gna illa, & quæ humanam vincunt naturam, pro-
 filiere certamina. Hoc autem eos apertē diuinæ
 docuere scripturæ. Canunt enim cum magno Da-
 uid. Domine Deus meus magnificatus es vehemē-

„ menter. Confessionem & decorem induisti, ami-
 „ ctus lumine sicut vestimento. Extendens cœlum
 „ sicut pellem: & alia quæcunque docent vim eius
 „ sapientiæ. Et rursus, Dominus regnavit, decorem
 „ est indutus: indutus est dominus virtutem; & præ-
 „ cinxit se. Etenim direxit orbem terræ qui non com-
 „ mouebitur. Et hic quoque similiter fuit prædica-
 „ ta & sapientia & pulchritudo & potentia: & alibi.
 „ Speciosus forma præ filiis hominum. Hic autem
 „ humanam quoque Dei verbi laudibus celebrauit
 „ pulchritudinē. Laudat autem etiam sapientiā. Dif-
 „ fusa est enim, inquit, gratia in labiis tuis. Ostendit
 „ etiam potentiam, cum dicit, Accingere gladio su-
 „ per fœmur tuum ô potens. Specie & pulchritudi-
 „ ne tua intende, prosperè procede, & regna. Propter
 „ veritatem, mansuetudinē & iustitiā. Hæc e-
 „ nim sunt eius opes & pulchritudo & potentia.
 „ Porro autem Esaias quoque clamat. Quis est hic ^{Isa. 3.}
 „ qui venit ex Edom? Rubor vestimentorum eius ex
 „ Bosor. Hic est speciosus in veste sua, nempe vi cum
 „ fortitudine. Neque enim humana vestis diuinam
 „ operuit pulchritudinem. Sed ea quoque indutus,
 „ splendores emittit ex specie, adeò vt vim afferat vi-
 „ dentibus, & illiciat ad amorē. Hoc etiam ad eum
 „ dicit sancta sponsa, loquens in cantico canticorū.
 „ Vnguentum effusum nomen tuū. Ideo te dilexerūt
 „ adolescētulæ, traxerunt te retro. Ad odorē vnguēto ^{cant. 1.}
 „ rū tuorū cucurrerunt. Iuueniles enim animæ bonū
 „ tuū odorē participātes, currunt te desiderātes com-
 „ prehēdere: & odore, tanquā quadā catena, irretitæ,

- non inducunt in animum vt perfringant vincu-
lum : est enim dulce , & quod voluntariè est eis il-
ligatum . His consentiunt etiam verba diuini Pau-
 2. Cor. 2. „ li . Christi bonus odor sumus, in iis qui salui fiunt,
 „ & in iis qui pereunt : alius quidem odor mortis ad
 „ mortem : aliis verò odor vitæ ad vitam . Cùm er-
 go & cum esse pulchrum doceantur à diuina scri-
 ptura , & habere diuitias quæ verbis explicari ne-
 queunt, & esse fontē sapientiæ, & posse omnia quæ
 vult , esseque clementia & benignitate infinita , &
 ex eo scaterere fontes mansuetudinis , & in omnibus
 velle homines solum beneficio afficere , & innu-
 merabilia genera beneficiorum à viris diuinis do-
 ceantur , suauibus telis charitatis fuere vulnerati:
 & cùm sint mēbra sponsæ , cum illa clamant. Vul-
 nerati nos à charitate. Clamat enim magnus Ioan-
 nes . Ecce agnus Dei , qui tollis peccatum mundi.
 Ioan. 1. „
 Esa. 52. „ Propheta autem Esaïas , tanquam facta quæ erant
 „ futura prædixit , dicens . Ipse vulneratus est pro-
 „ pter iniquitates nostras , & infirmatus est propter
 „ peccata nostra . Disciplina pacis nostræ super
 „ ipsum . Vibice eius sanati sumus , & alia quæ de sa-
 „ lutaribus persequitur passionibus . Porro autem
 Rom. 8. „ Paulus quoque prædicat clamans. Qui proprio fi-
 „ lio non pepercit , sed pro nobis omnibus tradidit
 „ ipsum , quomodo non vnà quoque cum ipso no-
 2. Cor. 5. „ bis omnia largietur ? Et rursus , Pro Christo lega-
 „ tione fungimur , tanquam Deo rogante per nos.
 „ Rogamus pro Christo, reconciliamini Deo . Eum
 „ enim qui non cognouit peccatum , Pro nobis pec-
 catum

catum fecit: vt nos efficiamur iustitia Dei in ipso.
 Hæc & quæ sunt huiusmodi inuenientes apud eos
 qui fuerunt diuini verbi ministri, diuinæ charita-
 tis stimulos vndique accipiunt, & omnia despi-
 cientes, eum cuius amore tenentur visione appre-
 hendunt: & ante eam quæ speratur incorruptio-
 nem, corpus spiritale reddiderunt. Hunc nos quo-
 que amorem accipiamus, & à sponsi illecti pul-
 chritudine, & bona quæ sunt promissa desideran-
 tes, & beneficiorum multitudinem cogitantes, &
 ingrati animi crimen reformidantes, amantes au-
 tem, eius leges custodiamus. Hæc est enim defini-
 tio amicitia eadem amare & eadem odisse. Pro-
 pterea dicebat etiam Abraham, Benedicam benedi-
 centibus te, & te execrantes execrabor. Et David ^{Gen. 12.} ^{Psal. 138.}
 ait ad ipsum, Mihi autem nimis honorati sunt a-
 mici tui, Deus. Et rursus, Nunquid eos qui oderunt ^{Psal. 138.}
 te domine, odio habui, & propter inimicos tuos
 liquecebam? Perfecto odio oderam illos, in inimicos
 mihi facti sunt. Et alibi, Iniquos odio habui, legem ^{Psal. 113.}
 autem tuam dilexi. Et alibi, Quam dilexi legem
 tuam domine: tota die meditatio mea est. Est er- ^{Psal. 97.}
 go signum euidens in Deum charitatis, diuina-
 rum eius legum obseruatio. Qui enim me diligit,
 mandata mea seruabit, dixit dominus Christus, ^{Ioan. 14.}
 cum quo Patri gloria, cum sancto spiritu, nunc
 & semper, & in secula seculorum. Amen.

F I N I S.

